DIN MINUNILE MAICII DOMNULUI

Aceste pagini de tradiţie creştină reprezintă textul publicat în anul 1847 la tipografia Mănăstirii Neamţ. Traducerea s-a făcut după un text grecesc de către ieromonahul Rafail Protosinghelul, în 1820, la mănăstirea românească Prodromul (Muntele Athos).
Lucrarea a mai fost tipărită la Editura Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei în anul 1990.

Coperta 1: *Icoana Maicii Domnului de la Mănăstirea Neamț*

ISBN 978-973-155-068-8

DIN MINUNILE MAICII DOMNULUI

Lucrare tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfinţitului TEOFAN
Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei

TRINITAS
Iaşi, 2008

Carte prea frumoasă numită

MINUNILE MAICII DOMNULUI

Ce cuprinde în sine Canon de Rugăciune către Prea Sfânta Născătoarea de Dumnezeu, împreună şi Icoasele, Istorisirea de multe Minuni ale aceleiaşi pururea Fecioare Mariei.

Adunată în limba grecească, de Monahul Agapie Criteanul Aghioritul. Şi tălmăcită în limba românească mai înainte, şi tipărită la Râmnic. Care acum din nou s-au îndreptat de multe greşale şi s-au mai îmbogăţit cu alte multe minuni din nou tălmăcite. Tipărindu-se spre folosul cel de obşte al creştinilor.

În zilele bine Credinciosului Domnului nostru,
MIHAIL GRIGORIU STURZA VOEVOD
Şi a Înalt Preasfinţitului Mitropolit al Moldaviei
Chirio Chir MELETIE.

Prin sârguinţa şi cheltuiala prea Cuviosului Arhimandrit
şi Stareţ al Sfintelor Monastiri NEAMŢUL şi SECUL
Chir NEONIL.

În Tipografia Sfintei Monastiri NEAMŢUL
De Ieromonahul Cleopa Tipograful,
şi de Nichita Monahul. Anul 1847. Mai în 29 de zile.

* Pagina de titlu a ediţiei din 1847, de la Monastirea Neamţ

Cuprins

Înainte cuvântare către cititori

Iubiţii mei cititori, iată, cu darul lui Dumnezeu şi cu ajutorul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a ieşit acum de sub tipar şi cărticica aceasta, numită *Minunile Maicii Domnului*, adică din nenumăratele faceri de minuni ale ei foarte puţine adunate.

Cartea aceasta de ar numi-o cineva *Rai duhovnicesc*, nu ar sta departe de adevăr. Căci după cum pe acela l-a sădit Dumnezeu şi l-a împodobit cu tot felul de pomi şi de flori, spre a fi acolo locuinţa omului celui întâi zidit. Precum scrie despre aceasta văzătorul de Dumnezeu Moise la Cartea Facerii: „Şi a sădit Dumnezeu Rai în Eden către Răsărit şi a pus acolo pe omul pe care l-a făcut. Şi a făcut încă Dumnezeu să răsară din pământ tot lemnul frumos la vedere şi bun la mâncare. Şi Pomul Vieţii în mijlocul Raiului. Şi râu ieşea din Eden şi uda Raiul" (II, 8-10). Aşa şi aceasta cuprinde în sine, ca nişte osebite feluri de pomi şi de flori frumoase, minunile cele înfricoşătoare, pe care Stăpâna cea prea fără prihană le-a săvârşit. Căci după cum roadele acelora veseleau şi hrăneau pe omul acela, asemenea şi acestea veselesc şi hrănesc sufletele cele mâhnite şi omorâte prin foamea păcatului. Şi după cum râul acela ce curgea din Eden adăpa tot Raiul şi-l făcea a înverzi, de asemenea şi aceasta adapă şi răcoreşte sufletele cele topite de arşiţa păcatului şi le înviază, deşteptându-le spre pocăinţă. Căci

precum apa cea simţită spală întinăciunile curăţind pe tot cel ce se spală, aşa şi aceasta pe tot cel ce o va citi cu dragoste îl povăţuieşte prin cele scrise a se spăla şi a se curăţi prin pocăinţă. Având la aceasta mijlocitoare pe însăşi Preasfânta Fecioară, ca una ce este sprijinul şi apărarea neamului omenesc, după cum poate fiecare a vedea din cele cuprinse în cărticica aceasta.

Şi precum cineva, fiind bolnav de multă vreme, când ar auzi că se află vreun doctor iscusit cu lucrul şi foarte învăţat cu meşteşugul său spre a putea vindeca toată boala, se veseleşte, săltează şi se bucură, nădăjduind degrab a dobândi sănătatea cea dorită; asemenea şi câţi boliţi cu boale sufleteşti sau trupeşti bucuraţi-vă şi vă veseliţi şi duhovniceşte prăznuiţi, sau mai bine zicând: să ne veselim toţi, cu cântări de bucurie prăznuind, că am dobândit acest fel de doctor minunat, care fără plată vindecă toată boala. Însă cine este doctorul acesta atât de milostiv şi de iscusit? Ajutătoarea cea de obşte a noastră a tuturor creştinilor, solitoarea cea fierbinte şi mijlocitoarea către Dumnezeu, lumina celor din întuneric, limanul celor înviforaţi şi izbăvitoarea celor robiţi, mângâierea noastră a celor ce plângem şi îndreptarea celor slăbănogi, nădejdea celor deznădăjduiţi, izbăvitoarea cea desăvârşită a celor greşiţi, adică Împărăteasa îngerilor cea mai cinstită şi mai sfântă decât toată zidirea, pururea Fecioara Născătoare de Dumnezeu Maria. Doctorul cel de obşte al celor ce zac în boale şi în scârbe de multe feluri. Şi către Stăpânul alt mângâietor, care a izbăvit şi izbăveşte în fiecare zi pe atâţia păcătoşi din mâinile diavolului. Căci pe câţi ologi şi slăbănogi a îndreptat, pe câţi morţi a înviat, pe câţi închişi în temniţă i-a izbăvit, pe câţi din cei ce se chinuiau cu feluri de boale i-a vindecat

şi în sănătate desăvâşit i-a aşezat. Şi într-adevăr, iubiţilor, de aş avea toate limbile îngereşti şi omeneşti, totuşi nu aş putea povesti facerile ei de minuni cele nenumărate şi preaslăvite, nici să laud după cuviinţă pe cea mai sfântă şi mai cinstită decât toată zidirea, pe această mare dăruitoare şi a noastră făcătoare de bine, despre ale cărei minuni nu numai am citit sau am auzit citindu-se, dar cu înşişi nevrednicii mei ochi le-am văzut lucrându-se de la sfânta şi făcătoarea de minuni icoana ei ce se află aici, în această sfântă Mănăstire a Neamţului, care este vestită în toată lumea pentru facerile de minuni şi vindecările ce în fiecare zi neîncetat izvorăşte. (Despre a cărei aducere aici, în această mănăstire, se poate vedea în Istoria ce se află la sfârşitul cărţii.) Eu însă voi a povesti acea înfricoşătoare minune ce a urmat a fi chiar în faţa sfintei icoane.

În anul 1821, aici, la aceste sfinte mănăstiri, se afla stareţ şi povăţuitor sfinţia sa Ilarie, duhovnicescul meu părinte. În vremea tulburării ce este ştiută tuturor, adică a revoluţiei ce s-a făcut din pricina grecilor, care a pricinuit destule pagube nu numai lor, ci şi ţărilor acestora – căci gonindu-i turcii (pe greci), au venit şi în pământurile acestea, unde au făcut multe răutăţi creştinilor locuitori şi bisericilor –, deci atunci, fiindcă le ameninţa primejdia şi pe aceste sfinte lăcaşuri, sfinţia sa părintele stareţ Ilarie (de parcă ar fi văzut dinainte primejdia ce erau să o pătimească şi aceste mănăstiri), după ce mai întâi a poruncit de s-au ascuns odoarele, veşmintele şi documentele mănăstirii, apoi tot în acelaşi an 1821, iunie în 3, ne-a poruncit să luăm şi sfânta această icoană şi să o ducem în pădure să o ascundem. (Nu cumva să se primejduiască şi să se lipsească ţara de un asemenea odor.) Deci am luat-o dimpreună cu alţi doi părinţi şi

am dus-o în pădure, într-un deal aproape de muntele ce se numeşte Rusul, şi acolo, făcând loc în pământ, am ascuns-o, unde a petrecut tăinuită de toţi, afară de noi acei trei ce am ascuns-o, care din vreme în vreme o cercetam cum stă. Apoi în anul 1822, octombrie 28, iarăşi sfinţia sa părintele stareţul Ilarie ne-a poruncit să o scoatem şi să o aducem înapoi. Şi aşa mergând noaptea am scos-o şi am adus-o până în marginea pădurii, din sus de mănăstire, şi acolo am stat până s-a luminat de ziuă. Iar la mănăstire s-a făcut priveghere de toată noaptea, la care a slujit însuși părintele stareţ cu toţi preoţii și diaconii. Asemenea și a doua zi la Sfânta Liturghie. Deci din vremea când începu Sfânta Liturghie, faţa sfintei icoane aşa s-a schimbat şi s-a înnegrit, încât nicicum nu se cunoştea. Pe care văzând-o atât eu, precum şi acei mai sus zişi doi părinţi, aşa ne-am înfricoşat, încât am rămas ca niște morţi de spaimă. Şi plângând ne tânguiam, socotind că poate acolo unde a fost ascunsă s-a vătămat, şi nu ne pricepeam ce să facem. Apoi, după săvârşirea Sfintei Liturghii, a ieşit părintele stareţ cu preoţii şi diaconii îmbrăcaţi în veşminte și cu tot soborul spre întâmpinarea sfintei icoane. Deci cum s-a ivit soborul venind, o! minune, a şi început faţa Maicii Domnului a se lumina. Şi mai întâi partea din dreapta, apoi şi toată faţa, încât strălucea cu nespusă lumină, de parcă ar fi fost vie. Prin aceasta arătând milostivirea sa cea de Maică pentru noi cei păcătoşi. Deci ajungând acolo unde sta sfânta icoană, părinţii au făcut acatist de mulţumire. Şi aşa luând-o, au adus-o cu cinste şi au aşezat-o la locul ei, unde se află până astăzi. Şi această minune, precum am mai zis, cu înşişi ochii mei am văzut-o.

Deci pentru multa dragoste şi dorul ce-l am către cereasca Împărătească, şi pentru ca să vadă toţi ce folos dobândesc cei ce au evlavie către dânsa şi o cinstesc şi se roagă ei în toate zilele cu sârguinţă, am voit a tipări această cărticică a minunilor ei celor mai presus de fire. După originalul cel scris de Acachie Criteanul şi tipărit mai întâi greceşte, în Veneţia, în anul 1773; apoi şi româneşte, în sfânta Episcopie a Râmnicului, în anul 1820, care carte acum cu totul se împuţinase, încât mai nici se găsea. Şi cunoscând folosul cel sufletesc ce-l pricinuieşte citirea acestora, cum şi paguba lipsindu-se cineva de asemenea hrană sufletească, am pus toată silinţa şi din nou s-a îndreptat după originalul cel grecesc şi s-a curăţit de greşeli. Adăugându-se lângă acestea şi alte minuni, care sunt cele mai jos însemnate:

(A) Minunata laudă a Preasfintei, cântarea „Cuvine-se cu adevărat": cum s-a cântat mai întâi şi de către cine.

(B) Minunea ce a făcut-o Preasfânta la mănăstirea din muntele Sinai când erau să se ducă monahii din mănăstire pentru lipsa hranei.

(C) O descriere pentru icoanele Maicii lui Dumnezeu câte s-au zugrăvit de către Sfântul Apostol şi Evanghelist Luca încă în viaţa sfinţiei sale, care şi unde se găsesc.

(D) Minunea icoanei Născătoarei de Dumnezeu cea de la Peştera cea mare.

(E) Povestire înfricoşătoare pentru icoana Maicii lui Dumnezeu cea numită Lideanca. Şi unde se află acum acea sfântă icoană.

(F) Istoria cea scrisă despre Sfinţitul Gheorghie Mitropolitul Moldaviei pentru aducerea sfintei şi făcătoarei de minuni icoane ce se află în această sfântă Mănăstire a

Neamţului şi descriere pentru sfinţirea bisericii celei mari din pomenita mănăstire.

(G) S-a mai alăturat şi un Canon heretisitor către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu.

Deci în chipul mai sus însemnat îndreptând-o şi îmbogăţind-o, am rugat pe Înalt Preasfinţitul Mitropolit al Moldovei Chirio Chir Meletie, al nostru duhovnicesc părinte, ca să binevoiască a da binecuvântare spre tipărirea ei, pe care dobândind-o, iată că o pun înaintea dragostei voastre acum ieşită de sub tipar. Deci vă rog, iubiţilor, nu vă leneviţi a o citi, din care nu mă îndoiesc că mare folos veţi dobândi, atât cei ce sunteţi îmbunătăţiţi, precum şi cei asemenea mie, care cu păcate am întinat şi am negrit haina sufletului. Şi să nu cădem în deznădăjduire, ci numai către dânsa cu credinţă să alergăm, cerând ajutorul ei, şi ea este gata a ne izbăvi din toate nevoile şi necazurile. Deci cei îmbunătăţiţi citiţi ca să câştigaţi mai multă evlavie şi dragoste către Maica Milei. Iară cei afundaţi în păcate vă deşteptaţi spre pocăinţă, alergând la folositoarea păcătoşilor. Căci cel ce o are pe dânsa ajutătoare şi mijlocitoare către Stăpânul se va învrednici de iertare. Şi darul lui Dumnezeu, prin rugăciunile Maicii Sale celei fără prihană, să fie cu voi cu toţi. Amin.

Al dragostei voastre fierbinte rugător către
Milostivul Dumnezeu pentru mântuirea
voastră şi doritor de tot binele,
NEONIL, Arhimandrit şi Stareţ Sfintelor
Mănăstiri Neamţul şi Secul,
împreună cu tot soborul.
1847

Minunea 1

Pentru iudeii care au orbit şi pentru cel căruia i s-au tăiat mâinile, iar după ce au crezut în Hristos, de Născătoarea de Dumnezeu au fost vindecaţi

În vremea în care a voit Domnul nostru Iisus Hristos să mute din lumea aceasta pe Maica Sa cea cu totul Preacurată la viaţa cerească şi preafericită, ca să împărăţească veşnic cu Dânsul, după cum i se cuvenea, a poruncit să se adune Apostolii din toată lumea – unde se aflau risipiţi, propovăduind cuvântul cel spre mântuire – şi să-i aducă în satul Ghetsimani, unde era Preasfânta, ca s-o înmormânteze. Atuncea dar, cu dumnezeiască voie şi chemare, i-au răpit norii, şi s-au aflat toţi într-un minut de ceas înaintea pururea Fecioarei, care, văzându-i pe dânşii, s-a bucurat foarte. Şi le-a spus lor că s-a apropiat vremea să se ducă să se veselească împreună cu Fiul ei şi Stăpânul. Şi după ce a vorovit câte a voit, spre sfătuirea lor, i-a mângâiat, după cum se vede la povestirea cea pentru adormirea ei, aşezându-se cu trupul ei cel cu totul preaslăvit şi cu totul preacinstit pe patul de moarte, i-a binecuvântat pe dânşii şi şi-a dat preasfântul ei suflet în mâinile cele preacurate ale veşnicului Dumnezeu. Atunci, după porunca ei, Apostolii au luat preasfântul acela Cort (adică trupul ei cel de Dumnezeu primitor) şi, mergând cu bună rânduială şi evlavie, înălţau într-un glas cântarea cea de ieşire. De asemenea şi sfinţii îngeri împreună o petreceau pe Doamna lor şi Împărăteasa, şi cântau nevăzut şi o lăudau minunat cu glasuri preadulci, care se auzeau în văzduh.

Iar cei zavistnici şi necredincioşi, arătând încă urâciunea pe care au avut-o către Domnul şi răutatea lor, s-au pornit asupra patului pe care se purta trupul cel începător de viaţă al Născătoarei de Dumnezeu, având în mintea lor să-l arunce la pământ şi să necinstească lăcaşul cel cu totul cinstit şi dumnezeiesc. Ci îndată i-a ajuns dumnezeiasca osândă pe îndrăzneţii aceia, căci apropiindu-se au orbit toţi. Iar unul dintre dânşii mai obraznic a îndrăznit cu neruşinare, nepriceputul, de a apucat sfinţitul acela pat, vrând să-l arunce jos de pe umerii Apostolilor. Însă sfinţii îngeri n-au suferit să se facă o ocară ca aceasta la Cortul cel Împărătesc, ci au pedepsit cu dreptate neruşinarea şi obrăznicia lui, tăindu-i nevăzut mâinile, care au rămas spânzurate la pat, întru privire preaînfricoşătoare şi jalnică. Iar cel ce a pătimit aceasta plângea tânguindu-se cu amar.

Deci Petru, mai marele Apostolilor, ca un următor al Învăţătorului său, s-a milostivit şi s-a întristat pentru lacrimile acestuia şi, apropiindu-se, i-a zis lui: „Crede din toată inima ta că aceasta este cu adevărat pururea Fecioara Maică a Fiului lui Dumnezeu, Care s-a născut dintr-însa fără de sământă, şi atunci vei cunoaşte puterea ei, ca să-ţi iei iarăşi mâinile tale”. Iar acela cu lacrimi a strigat: „Cred, Doamna mea, şi mărturisesc că întru adevăr şi fără de stricăciune ai născut pe Stăpânul şi Mântuitorul meu Iisus Hristos, Fiul adevăratului Dumnezeu şi Tatălui”. Atunci Sfinţitul Petru l-a apropiat de mâinile cele tăiate şi, punându-le pe dânsele la locurile lor – o, înfricoşătoare facere de minune! – s-au lipit mai presus de fire, după cum şi mai înainte cu minune au fost tăiate, şi toţi au slăvit pe Dumnezeu şi pe Preacurata Stăpână.

Iar ceilalţi care au orbit, auzind de minunea aceasta de mirare, de erau şi aspri şi vârtoşi la inimă, însă ca să-şi ia lumina, au mărturisit cu lacrimi păcatul lor şi au

crezut în Domnul. După care Petru le-a zis: „Apropiaţi-vă şi voi cu ochii voştri de haina ei şi, ca o Maică a milei, se va milostivi ca să vă vindece". Deci, după ce au făcut aşa, şi ei de asemenea au văzut. Şi cine va putea povesti slava pe care au dat-o lui Dumnezeu şi mulţumirea cea către Fecioară? Toţi o lăudau, până ce au ajuns în Ghetsimani şi, îngropând trupul cel preacurat, au rămas acolo trei zile auzind laudele îngerilor. Până ce a fost luat trupul său şi înălţat la ceruri, şi a şezut de-a dreapta Fiului ei şi Mântuitorului nostru[1].

Ci să nu i se pară cuiva de mirare că trupul acela primitor de Dumnezeu a murit şi l-au pus în mormânt. Că, dacă Fiul ei a primit a se îngropa, cum şi Preasfânta lui Maică să nu pătimească asemenea? Se cuvenea dar să intre şi ea în mormânt şi, de acolo, să se ducă în Rai, pentru ca să credem şi noi că din pământ avem să ne sculăm când va voi Domnul. Dar noi pătimim în mormânt dezlegarea trupului şi stricăciunea, pentru ca să se dezrădăcineze păcatul care este în trupul nostru. Ci trupul cel preacurat şi sfânt al pururea Fecioarei, ca unul ce a fost din zămislire sfinţit de Duhul Sfânt, n-a pătimit stricăciunea în mormânt, ci îndată a fost ridicat de Fiul ei la ceruri şi împărăţeşte împreună cu Dânsul veşnic, în slava aceea negrăită şi netâlcuita veselie. De care, o!, de ne-am învrednici şi noi pentru sfintele ei rugăciuni. Amin.

---

[1] Însemnăm aici că Doamna noastră de Dumnezeu Născătoarea, după Adormirea sa cea de trei zile în mormânt, nu numai s-a mutat, ci şi a înviat şi s-a înălţat la ceruri; adică s-a unit iarăşi întru tot luminatul ei suflet cu de Dumnezeu primitorul ei trup, şi aşa a înviat din mormânt. Iar după învierea sa, îndată s-a înălţat împreună cu trupul la ceruri. Că acestea sunt adevărate, ne încredinţează buzele cele mişcate de Duhul ale Sfinţilor Teologi, adică dumnezeieştii Andrei Criteanul, Ioan Damaschin, Grigorie Palama şi alţii (notă în ediţia din 1847).

Minunea a 2-a

Pentru moarta care a hrănit cu lapte
pruncul său și după un an a înviat

După Înălţarea la ceruri a Domnului nostru Iisus Hristos, pe timpul când iudeii au ucis cu pietre pe Arhidiaconul Ştefan, întâiul Mucenic, şi au gonit pe toţi Apostolii din Ierusalim, cum şi pe alţii câţi propovăduiau pe Hristos, era un ucenic dintre cei şaptezeci şi doi, Maximin cu numele, care era în ceata Martei şi a Mariei, după cum Apostolul Petru îi poruncise, ca să nu se despartă de dânsele. Fiindcă fratele lor (Lazăr) fugise în Cipru de frica iudeilor, ca să nu-l ucidă, iar surorile lui au rămas în Ierusalim cu Preasfânta Fecioară, până la mutarea ei. Apoi au vândut toate lucrurile lor, au dat banii săracilor şi petreceau apostoleşte.

Dar iudeii, văzând că propovăduiau cu îndrăzneală numele lui Hristos, le-au pus într-o luntre ce nu avea vetrile, nici vâsle, pentru ca să se înece, şi au slobozit luntrea să se ducă unde o va goni vântul. Iar în luntre erau Maria, Marta, Maximila, slujnica lor, Maximin cel zis mai sus, şi alt oarecare, Kalidonie cu numele, care s-a născut orb, pe care Domnul l-a vindecat. Aceşti cinci se rugau lui Dumnezeu să-i povăţuiască într-un loc unde va voi darul Lui. A cărui putere şi ajutor i-a dus într-o eparhie a Galiei cu mulţime de oameni ce se zice Marsilia. Deci, ieşind din luntre şi slăvind pe Dumnezeu, s-au dus în târg, nu cumva le va da cineva milostenie ca să plece. Iar oamenii cetăţii aceleia, ca nişte închinători la idoli, nu s-au milostivit de ei. În cetatea aceea era un domnitor ce nu avea fiu, care a văzut în vedenie în noaptea aceea o femeie zicându-i lui: „Tu dormi odihnindu-te pe pat cu soţia ta, nemilostivule, sătul de toate bunătăţile,

şi robii adevăratului Dumnezeu mor de foame. Sculându-te, du-te în târg de dimineaţă şi ia pe cei cinci străini şi îi odihneşte în casa ta. Iară de nu mă vei asculta pe mine, vei lua moarte rea şi groaznică”. Acestea văzându-le, domnitorul şi soţia lui s-au înfricoşat şi i-au luat în palat, dându-le lor de toate cele ce le trebuiau.

Iar după vreo câteva zile, auzind învăţătura Mariei, care propovăduia pe Hristos Dumnezeu adevărat povestind facerile de minuni pe care Le-a săvârşit, i-au zis ei: „Dacă Hristos, pe Care îl propovăduieşti Dumnezeu Atotputernic, îmi va da un fiu, de care am dorire, şi eu mă făgăduiesc că mă voi face creştin şi voi pierde toţi idolii”. Iară ea a răspuns: „Nu numai darul acesta poate Stăpânul Hristos să ţi-l dea, ci şi orice altă cerere vei cere, numai crede într-Însul fără de îndoire, şi vei cunoaşte puterea Lui”. Deci în puţine zile soţia lui s-a îngreunat, şi îndată s-au botezat toţi ai palatului. Şi atâta evlavie a arătat domnitorul şi dor de credinţă, încât a vrut să se ducă la Ierusalim, ca să se închine Sfintelor Locuri. Atunci femeia lui, ca o evlavioasă ce era, l-a rugat cu lacrimi să o ia şi pe dânsa, iar el, ca să nu o amărască, a primit să meargă cu dânsul. Deci a lăsat epitrop în locul său pe Maria, dându-i ei în scris stăpânire să surpe toate capiştile idolilor, să zidească biserici şi orice va voi să facă, fără de împiedicare, lăsând cheile cetăţii şi toată avuţia lui în mâinile ei. Apoi a intrat în corabie cu soţia lui şi cu alţii oarecare, ca să le slujească.

Deci au călătorit în ziua cea dintâi, şi s-a stârnit un vânt potrivnic şi au stat multă vreme într-un liman, până ce a suflat un vânt prielnic, şi atunci iarăşi au călătorit. Iar pe drumul acela a venit vremea femeii să nască, şi a născut cu multă durere un prunc de parte bărbătească şi apoi îndată şi-a dat sufletul. Pentru care

boierul acela s-a întristat foarte, însă evlavia lui nicidecum nu s-a împuţinat, ca să se smintească despre Dumnezeu şi să se întoarcă înapoi. Numai după ce a plâns destul, a zis corăbierilor să-i ducă la un ostrov pustiu, care era acolo aproape. Şi aşa a scos pe cea moartă şi a pus-o într-o peşteră cu pruncul şi, acoperind-o pe dânsa, a zis cuvintele acestea: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, Maica sărmanilor şi ajutorul celor deznădăjduiţi, după cum ai născut pe Dumnezeu în chip minunat, aşa păzeşte şi pruncul acesta şi călăuzeşte-l pe dânsul cum voieşti". Aşa zicând, a intrat în corabie şi în puţine zile a ajuns în hotarele Ierusalimului.

Şi ieşind din corabie, s-a dus pe uscat în sfânta cetate şi acolo, cu voia lui Dumnezeu, a aflat pe Apostolul Petru şi i-a vestit cele făcute. Iar Apostolul i-a zis lui: „Pace ţie, fiule, care ai crezut în propovăduirea cea mântuitoare, iar pentru soţia ta şi pentru fiul tău să nu te întristezi, că Domnul poate să schimbe jalea ta întru veselie şi în bucurie". Deci, ducându-se amândoi, i-a arătat toate locurile pe unde a umblat Domnul şi a făcut minunile, adică Cina cea de Taină, Grădina, Golgota şi Muntele Măslinilor de pe care s-a înălţat la ceruri. Şi l-a învăţat pe dânsul din destul toate tainele dumnezeieştii iconomii şi ale credinţei. Şi după ce au şezut acolo mai bine de un an, l-a petrecut Apostolul şi s-a rugat pentru el, care, cu voia Atotputernicului Dumnezeu, în puţine zile a ajuns la ostrovul acela pustiu unde o lăsase pe cea moartă cu pruncul.

Şi, ducându-se în peşteră, a văzut pruncul că sugea la cea moartă, care era întreagă şi nestricată, după cum au lăsat-o. Pentru care s-a înspăimântat şi a zis acestea cu lacrimi către Domnul: „Dumnezeule Atotputernice, prin darul Tău, care l-a hrănit pe pruncul acesta

atâta vreme, cred că poţi să o înviezi şi pe maica lui, ca să se întoarcă jalea mea în îndoită bucurie după mai înainte spunerea lui Petru, Apostolul Tău. Aşa, Multmilostive Stăpâne, ascultă pe nevrednicul robul Tău, pentru rugăciunile pururea Fecioarei Maicii Tale, şi ale roabei Tale Maria, care m-a luminat şi la cunoştinţa Ta m-a povăţuit". Aşa a zis cu lacrimi şi cu credinţă şi îndată, o! minune, s-a sculat moarta ca din somn şi, suspinând, a zis acestea: „O, preadulcea mea Stăpână, binecuvântat este numele tău, care m-ai acoperit şi m-ai chivernisit întru naştere şi ai hrănit atâtea zile pe fiul meu". Atunci a povestit bărbatului ei, zicând: „Să ştii că toate Sfintele Locuri, pe care ţi le-a arătat Sfântul Petru, acolo am fost şi eu şi le-am văzut, întru care mă povăţuia Îngerul lui Dumnezeu". Şi aşa i-a spus toate numele Sfintelor Locuri, iar acela mai mult s-a înspăimântat.

Intrând în corabie, s-au dus în ţara lor şi, închinându-se Mariei, i-au povestit toate câte s-au întâmplat. Şi toţi ai cetăţii s-au botezat, şi au sfărâmat pe toţi idolii şi au zidit sfinte biserici, şi alte lucruri bune au săvârşit întru slava Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh.

Minunea a 3-a

Vedenie de folos pentru un oarecare Ioan

Pe vremea lui Constantin cel Mare a fost un om cu numele Ioan, care îi era cunoscut împăratului prin meşteşugul său. Acesta, având viaţă înrăutăţită, nu şi-a pus niciodată în minte gheena. Iar Domnul, Cel ce pe toate le iconomiseşte spre folos, a hotărât îndreptarea lui prin vedenie. Deci a văzut acesta odată în vis că i-a adus împăratului Constantin un lucru meşteşugit de el şi,

pentru aceasta, vorbea împăratului cu îndrăzneală şi se bucurau împreună. Vede apoi că împăratul scoate o sabie goală şi, strângându-i părul la un loc, se grăbeşte să-i taie capul fără de milă, iar Ioan pleca gâtul său, socotind că şuguieşte cu împăratul. Însă, în vreme ce făcea aceasta, îl aude pe împărat că îi zice: „Când sabia va mânca părul tău, atunci gâtul tău se va umple de sânge”. Deci i s-a părut lui că i s-a tăiat gâtul, şi când sabia a ajuns spre piept, nedumerindu-se Ioan şi smerindu-se, căuta ajutor de la cineva. De frica şi groaza acelei lupte, s-a deşteptat şi, venindu-şi în fire, era cu totul înspăimântat. Atunci, făcându-şi semnul crucii peste trup, a spus: „Mulţumescu-ţi ţie, visule, că grozava această luptă mi-ai arătat-o numai cu nălucirea, nu şi cu fapta”. Şi aşa a rămas nepocăit şi neîndreptat.

Iar după câtăva trecere de vreme a căzut la grea boală şi chema ajutorul lui Dumnezeu. Atunci a văzut iarăşi – nu în vis, ci în uimire fiind – că stătea în faţa unui divan judecătoresc. Un înfricoşător Împărat şedea pe tron, îmbrăcat totodată cu împărătească şi arhierească podoabă. De-a dreapta şi de-a stânga Lui erau oarecare bărbaţi, cu sfinţită cuviinţă şi cucernici, iar El era dedesubtul acelora. Şi în dreapta Împăratului vedea că stăteau oameni tineri şi frumoşi, iar în stânga Sa vedea că stă unul mai smerit şi mai primitor, iar în spatele Împăratului era o prăpastie foarte întunecată şi prea adâncă, pe care numai văzând-o te înfricoşai nespus şi te îndurerai foarte. Deci, în vreme ce stătea cu frică şi cutremur, i-a zis lui Împăratul acela care şedea pe tron: „O, tânărule, oare ştii cine sunt Eu?”. Iar Ioan I-a răspuns: „Ştiu, Stăpâne, că Tu eşti Cel ce Te-ai întrupat Fiul lui Dumnezeu şi Dumnezeu, precum dumnezeieştile noastre Scripturi glăsuiesc”. Atunci Împăratul zice către dânsul: „Şi daca tu din Scripturi Mă cunoşti, îi

cunoşti şi pe cei împreună cu Mine şezători. Deci cum ai uitat îngrozirea aceea pe care ţi-a făcut-o ţie Constantin cu câţiva ani înainte, sau nu înţelegi ceea ce-ţi zic?". Iar Ioan I-a răspuns: „Înţeleg, Stăpâne, şi încă frica groazei aceleia o am în inima mea". „Şi dacă, a zis Împăratul, rămăşiţele groazei aceleia le ai încă în inimă, cum stăruieşti în răutăţi? Deci învaţă-te din cele încercate, căci Eu sunt Cel ce şi mai înainte ţi-am dat ţie groaza aceea, şi nu Constantin".

Acestea zicându-le, s-a arătat că numai cu semnul a poruncit Împăratul celor ce-L înconjurau să-l arunce pe Ioan în prăpastia ce se vedea în spate, şi îndată au început oamenii să-l împingă fără milă. Iar el a chemat ajutorul Maicii Domnului, căci i s-a părut că a văzut-o pe Născătoarea de Dumnezeu acolo în mijloc. Şi după acestea L-a auzit pe Împărat zicând: „Lăsaţi-l să meargă, pentru rugăciunile Maicii Mele".

Până aici este vedenia pe care a avut-o Ioan. Iară el s-a înspăimântat şi, venindu-şi în fire, s-a dus la un monah cucernic şi i-a povestit-o lui. Şi monahul i-a zis: „Dă slavă lui Dumnezeu, frate, că te-ai învrednicit să iei asemenea învăţătură şi, de aceea, deşteaptă-te, iubitule, ca nu cumva să pătimeşti şi tu ca acela despre care îţi voi povesti. O vedenie ca a ta a avut un om: Se afla la împărăteştile judecătorii unul Gheorghe cu numele, care era dus cu sila, legat, ca să fie aruncat într-o grozavă prăpastie, şi cu totul s-a înspăimântat. Iar unul dintre cei ce erau acolo de faţă, având îndrăzneală către împărat, i-a oprit pe cei ce-l duceau la prăpastie şi-i ruga să-l lase, dându-le chezăşie că în douăzeci de zile se va îndrepta. Deci, după ce a fost slobozit Gheorghe prin acest fel de chezăşie şi ajutor, s-a dus cel ce a avut vedenia şi a înţeles ce înseamnă şi i-a arătat-o lui Gheorghe, cel tras în prăpastie, căci îi era prieten şi cunoscut.

Iar Gheorghe, auzind acestea, întru nimic le-a socotit. Aşadar, a rămas ticălosul neîndreptat. Iar după ce au trecut cele douăzeci de zile, a fost răpit, vai!, din viaţa aceasta şi dus să plătească făgăduita datorie". Acestea în chip de adăugire le-a povestit monahul lui Ioan. Iar Ioan, auzindu-le şi având în mintea sa încă vieţuind îngrozirile ce a văzut, a mărturisit fără de ruşine toate păcatele sale şi, schimbându-şi viaţa spre mai bună, a petrecut mulţi ani cu plăcere de Dumnezeu vieţuind, şi aşa murind, s-a dus la veşnicele lăcaşuri.

Minunea a 4-a

Pentru biserica Născătoarei de Dumnezeu cea din Neoria

Pe vremea binecredincioşilor împăraţi Mihail şi Teodora, a fost în Constantinopol un patriciu, cu numele Antonie, care avea în casa lui, într-o curte lipită de Neoria, o biserică frumoasă şi slăvită, zidită întru slava Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Pe care biserică împăraţii cei mai dinainte, fiind luptători de icoane, au dezgolit-o de toată podoaba, scoţând sfintele icoane şi numai cruci însemnând în locul lor. Dar când a strălucit din nou dreapta credinţă, iarăşi a împodobit patriciul biserica aceea cu icoane, iar dedesubtul ei a zidit o baie foarte mică, pentru odihna sa trupească. Şi deasupra se săvârşea pururea preamărirea lui Dumnezeu. Pentru aceasta, umbri într-însa darul Sfântului Duh, prin Preacurata Maica Domnului nostru Iisus Hristos, şi începură a se face multe tămăduiri de felurite boli. Oarecare iubitori de Dumnezeu se strânseră de cerură de la patriciu să facă în baia aceea câte o scăldătoare pe

săptămână pentru fraţii cei în Hristos, mai ales bolnavi, şi, luând voie, o făceau cu credinţă şi se vindecau. De aceea, înainte să moară, pentru a lui sufletească mântuire, patriciul lăsă baia aceea şi biserica în seama oamenilor iubitori de Dumnezeu, care, fiind săraci şi neavând nici apă de ajuns, nici alt venit, încet-încet au părăsit grija lucrului; şi, petrecându-se aceia şi neavând nimeni dreptul să o dea la altă faţă, a rămas neîngrijită. Şi au jefuit baia unii şi alţii de uneltele şi podoabele dintr-însa. Iar biserica a rămas la un preot evlavios, care slujea cu toată osârdia, pentru că făcea multe minuni Preasfânta, şi avea norodul la acela evlavie, dându-i cele ce îi erau spre trebuinţă.

După o vreme, fericitul împărat Romano, făcându-şi palate împărăteşti şi trebuindu-i multe materiale la lucrul lor, înştiinţat fiind că această casă a Născătoarei are multe materiale, avea gând să o strice. Dar Preasfânta Născătoare de Dumnezeu care locuia în biserică nu s-a lenevit spre cele ce gândea acela, căci s-a arătat noaptea în vedenie dregătorului care era mai mare peste lucru şi altui tânăr oarecare rudă cu acela şi le-a zis cu groază să nu cuteze nicidecum să-i strice casa cea din Neorie. Şi dacă se făcu ziuă, tânărul povestind visul maicii dregătorului, înţelese şi împăratul care, îndată ce auzi, zise cuvântul acesta: „Nu vreau să am judecată cu Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, ci şi casa ei o voi înnoi cu cele de trebuinţă”. De aceea, în loc să strice, oamenii care au fost trimişi curăţară baia cu toată nevoinţa şi o înnoiră. Terminându-se toate, au făcut baia mai mare şi, înfierbântând-o, se scăldară împăraţii într-însa, Romano, Constantin şi Hristofor, şi bucurându-se întăriră baia cu hrisov de milă să aibă atâta venit

fiecare an. Şi au dăruit-o la mănăstirea cea numită a dregătorului, pentru ca să poarte grijă de baie şi de biserica Născătoarei de Dumnezeu monahii mănăstirii aceleia. Deci făcea iarăşi minuni nenumărate Născătoarea de Dumnezeu, după cum şi mai înainte, dintre care vom povesti una spre încredinţarea altora şi spre nemincinoasă adeverire.

O femeie bogată căzu în boală grea şi se umflă, şi chinuindu-se cu nesuferite dureri îşi cheltui toată averea la doctori, dar nimic nu i-a folosit. Auzind de minunile ce se făceau la biserica din Neorie, a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, s-a dus şi ea acolo, şi a rămas mai multe zile, dar nu s-a vindecat (pentru că Domnul voieşte să avem răbdare multă şi de aceea uneori nu ne ascultă îndată când cerem ceva de la el, până s-ar arăta răbdarea şi îngăduirea noastră). Deci, după ce a văzut că nu s-a folosit, s-a dus la biserica Născătoarei de Dumnezeu din Vlaherne şi, căzând la pământ, se ruga: „Miluieşte-mă, Maica lui Hristos Dumnezeu, că, fiind lipsită de tot ajutorul cel omenesc, am năzuit la tine". Deci rămânând acolo nouă zile, i se arătă în ziua cea de pe urmă o femeie de cinste, zicându-i: „O, femeie, ce strigi către mine de mă superi neîncetat?". Iară ea a răspuns: „O, Stăpână, pentru păcatele mele mă bântuiesc, dar ştiind că pentru noi păcătoşii Fiul tău şi Dumnezeul nostru S-a pogorât din ceruri şi, născându-Se din pântecele tău, Se făcu om, am năzuit la tine ca să aflu milă eu, ticăloasa". Şi Născătoarea de Dumnezeu zise iarăşi către dânsa: „Du-te la lăcaşul meu cel mic de la Neorie şi acolo îţi vei afla vindecarea". Deci, după ce s-a deşteptat, bolnava a mulţumit lui Dumnezeu şi s-a dus degrab la Neorie şi a căzut cu rugăciune la Maica Lui,

zicând: „Miluieşte-mă, Stăpână, şi împlineşte milosârdia ta întru mine". Şi, după ce zise acestea, adormi. Şi văzu iarăşi pe Născătoarea de Dumnezeu, ce i se arătase împreună cu un bărbat frumos, căruia îi zicea: „Iată femeia cea bolnavă, spintecă-i buricul". Chiar atunci acela a lovit-o cu varga pe care o ţinea în mână peste pântece şi se făcu nevăzut, împreună cu Născătoarea de Dumnezeu ce se arătă cu dânsul. Deci, deşteptându-se, femeia văzu că ieşea dint-însa miros greu nesuferit şi, îndată dezbrăcându-se, intră în baie şi spălându-se a ieşit cu femeile ce erau cu dânsa sănătoasă şi vindecată. Închinându-se acelui loc, tămâia cu mirodenii, mulţumind Preasfintei Stăpâne de Dumnezeu Născătoare, întru slava Celui ce S-a născut dintr-însa Hristos Dumnezeul nostru.

Minunea a 5-a

Pentru orbul pe care l-a luminat
apa izvorului celui primitor de viaţă

Se vede în Penticostar, în vinerea cea dintâi, adică în Săptămâna Luminată, că în Constantinopol era un ostaş milostiv foarte şi om îmbunătăţit, Leon cu numele, cu porecla Machelie, pe care pentru bunătatea lui l-a învrednicit Dumnezeu de s-a făcut împărat mai pe urmă. Deci, când era încă ostaş, s-a întâmplat a fi într-o pădure deasă, aproape de cetate, şi acolo a văzut un orb, care era din călătorie şi arşiţă foarte însetat. Pentru aceasta s-a întristat Leon şi îl trăgea de mână ca să-l ducă mai înainte, nu cumva va afla apă ca să-l adape. Dar după ce s-a dus puţină depărtare de loc, a

căzut orbul, neputând mai mult să umble de sete, iar Leon căută multe ceasuri în pădure apă şi n-a aflat. De unde s-a întristat foarte, temându-se nu cumva să moară orbul de sete. Cercând dar în părţile cele mai dinăuntru, a auzit un glas zicându-i: „Nu te scârbi, o! Leone, că aproape de tine este apa, şi adapă pe orb. Apoi să speli ochii lui cu dânsa, ca să cunoşti puterea mea. Iar tu să ştii că te vei face împărat, şi atunci îţi adu aminte să-mi faci aici o biserică, să locuiesc într-însa, să vină câţi au trebuinţă de ajutorul meu, ca să afle mântuirea sufletului şi a trupului". Acestea auzindu-le Leon, cu totul înfricoşându-se, s-a bucurat că a aflat trei daruri dintr-unul pe care l-a căutat. Deci, ducându-se înainte trei paşi, a aflat apă într-un lac şi bând a cunoscut întru sine multă veselie şi putere. Şi luând din apa aceea, a adăpat pe orb, şi şi-a venit în fire. Apoi a spălat ochii lui, după porunca Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, şi îndată – o, minunile tale, Stăpână! – a văzut cel mai înainte fără de vedere, şi a luat atâta veselie, pe cât poate fiecare să o înţeleagă. Şi, după prorocia Maicii lui Dumnezeu, peste puţină vreme s-a suit Leon la vrednicia împărătească şi a zidit o biserică în locul în care a aflat apa cea vindecătoare, în numele Preasfintei Fecioare Maria, şi a numit-o pe biserică Izvorul cel primitor de viaţă. Fiindcă apa aceea era dăruire de la izvorul cel adevărat al vieţii, adică de la Împărăteasa cea atotputernică.

Şi nu numai această facere de minune a săvârşit, ci şi altele nenumărate, care covârşesc la număr stelele cerului. Că apostimata (adică durerile de piept) şi încuierile udului, patimile carchinelor şi curgerile de sânge, frigurile, lepra, lingoarea, fierbinţelile, albeţile ochilor, zgârcirile vinelor şi alte multe feluri de boli a vindecat Împărăteasa cea atotputernică prin apa aceea purtătoare

de viață, și în fiecare zi vindecă pe cei ce pătimesc. Și morții i-a înviat, după cum mai jos vom scrie mai arătat, întru slava Dumnezeului nostru, Care din dânsa S-a născut negrăit. Căruia I se cuvine toată cinstea și închinăciunea în veci. Amin.

Minunea a 6-a

Pentru împăratul Leon cel înțelept

În vremea în care a împărățit, Leon cel preaînțelept avea o soție îmbunătățită foarte și sfântă, numele ei fiind Teofana, care s-a sfințit mai de pe urmă pentru faptele ei cele bune, după cum se vede în Sinaxar, în 16 zile ale lui decembrie. Deci mai înainte de a se sfârși Sfânta, a venit mare boală împăratului și durere nevindecată, care se zice piatră, adică se nasc oarecare pietre înăuntru în bășica udului și astupă drumul, și nu poate să iasă udul, pentru care pricină mulți au murit. Așadar, chinuindu-se împăratul Leon, s-au adunat toți doctorii, dar nu puteau să-l vindece. Iar în Săptămâna brânzei l-au strâns durerile atât, încât au hotărât doctorii că moare, și i-au gătit cele trebuincioase morții. Atunci fericita împărăteasă, văzând că nici un doctor pământesc nu putea să-l vindece, a alergat la Cel ceresc. A intrat în cămara cea împărătească și, căzând înaintea sfintei icoane a Maicii lui Dumnezeu, cu credință și cu lacrimi fierbinți se ruga ca să-i dăruiască puțină viață bărbatului ei. Deci făcând rugăciune împărăteasa cetății și rugând pe Stăpâna cerului și a tot pământul, a auzit un glas nevăzut zicându-i: „Nu te întrista, Teofano, că astăzi vine iarba cea vindecătoare, ca să vindece pe bărbatul tău". Aceasta auzind, sfânta s-a bucurat

foarte şi, alergând către cel bolnav, văzu că era în ceasul cel mai de pe urmă, ca să-şi dea sufletul. Şi doctorii au făcut sfat ca să-l spintece, iar ea le-a zis lor: „Lăsaţi-l pe el, că degrabă vine alt Doctor să-l vindece". Şi după multe ceasuri, când socoteau că desăvârşit a murit, văd că vine degrabă o călugăriţă, Agati cu numele, care era în biserica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu cea din Hrisopighi, şi ţinând un vas cu apă din aceea vindecătoare, a zis acestea către împărăteasă: „Astăzi, când m-am sculat de dimineaţă şi împodobeam biserica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, am auzit un glas, zicându-mi: «Agati, ia degrabă puţină apă din izvorul meu, ca să duci împăratului să o bea, ca să se vindece şi el, şi să înceteze şi durerea Teofanei iubitei mele, care cu lacrimi strigă către mine»". Deci i-a dat împărăteasa apa celui bolnav şi îndată – o, grabnică izbăvire! – cum a băut-o s-a vindecat desăvârşit, şi atâta putere a luat, încât s-a sculat din pat sănătos, ca şi cum n-ar fi avut nici o boală.

Minunea aceasta a înspăimântat pe toţi, iar împăratul a poruncit de au făcut un praznic de veselie întru aducerea aminte a acestei faceri de bine şi mulţumire a Preaslăvitei Stăpânei noastre şi a Celui ce S-a născut din ea negrăit, Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

Minunea a 7-a

Pentru tesaloniceanul care a înviat prin apa izvorului celui primitor de viaţă

În Penticostar, în Vinerea Luminată se citeşte asemenea cum că un om bogat s-a pornit de la Tesalonic cu multă evlavie să se ducă la biserica cea mai sus zisă a Izvorului celui primitor de viaţă, ca să se închine, auzind

minunile cele de spaimă, pe care le făcea Stăpâna cea atotputernică cu apa aceea, din care avea dorire să bea, spre sfinţenia sufletului lui. Deci, luând mulţi arginţi pentru cheltuială şi pentru ca să dea la biserică, a intrat în corabie şi, înotând, i-a venit o boală grea, de unde cunoscând cum că va să moară, a zis stăpânului corabiei: „Socotesc că nu sunt vrednic să mă închin bisericii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, nici să beau din apa aceea preasfântă şi, fiindcă păcatele mele m-au împiedicat să mă duc viu, te jur pe tine cu numele Stăpânei Născătoare de Dumnezeu să nu mă arunci în mare, ci să mă pui într-un sicriu, să mă duci la acea biserică sfântă, ca să mă îngropi acolo, şi aşa făcând vei avea ajutătoare pe Preasfânta. Încă îţi las ţie şi din banii mei o sută de galbeni, iar pe ceilalţi să-i dai la biserica aceea, pentru pomenirea sufletului meu”. Acestea zicând cel bolnav, s-a jurat lui stăpânul corabiei să facă voia lui, şi atunci şi-a dat duhul. Iar corăbierul a păzit trupul şi după trei zile a ajuns la Constantinopol unde, scoţând pe cel mort, a chemat preoţii să-i cânte slujba după rânduială şi să-l îngroape la biserica cea zisă mai sus a Fecioarei. Şi după ce au cântat, i s-a părut unui preot ca să deschidă sicriul, pentru că nu mirosea ca alţi morţi. Deci, deschizându-l, a aruncat deasupra trupului ţărână în chipul crucii, după obicei, zicând: „Tină luând, m-ai plăsmuit pe mine şi ai pus întru mine suflare de viaţă” şi celelalte. Atunci luând o slugă de-a corăbiei puţină apă din izvorul cel primitor de viaţă şi apropiindu-se de cel mort a zis acestea: „O, sărace, cât dor ai avut ca să bei din apa aceasta, şi nu ai ajuns! Ci măcar acum mort primeşte-o pe dânsa”. Aşa zicând, a vărsat apa peste trupul lui, şi îndată – o, minunile tale cele mai presus de fire, Stăpână dătătoare de viaţă! – s-a sculat mortul şi a şezut, slăvind pe Domnul şi pe fericita Fecioară.

Câtă înspăimântare, o! fraţii mei, socotiţi că au luat cei ce stăteau împrejur, şi mai ales corăbierii, care ştiau că a murit, şi încă mai mult că era atunci de patru zile mort, ca şi odinioară Lazăr cel ce s-a sculat după patru zile! Ci ei prea mult se minunau. Iar cel mort ce s-a sculat a mulţumit din destul Preasfintei şi n-a uitat facerea de bine, ci, ca un bine cunoscător, a rămas până la sfârşitul său în biserica ei, slujind cu toată osârdia, făcându-se călugăr cucernic şi îmbunătăţit. Deci veneau din felurite locuri de îl întrebau despre iad, dar el nimic n-a răspuns pentru ceva, după cum şi Lazăr. Şi trăind cu bună plăcere de Dumnezeu şi cu minunată viaţă douăzeci de ani după ce a înviat, s-a odihnit întru Domnul, Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

Minunea a 8-a

Pentru Sfântul Roman Cântăreţul,
care a făcut condacele tuturor sfinţilor

Se vede la Metafrast (şi în Vieţile Sfinţilor), în întâia zi a lunii lui octombrie, în care prăznuim pe Sfântul Roman Cântăreţul, că sfântul acela a fost din cetatea Edesa şi a lăsat patria sa şi, ducându-se în Constantinopol, a locuit într-o mănăstire a Preasfintei Stăpânei noastre, ceea ce se zice întru cele ale lui Kir. Şi de multe ori se ducea din chilia lui la biserica Născătoarei de Dumnezeu şi pururea Fecioarei cea din Vlaherne, şi acolo petrecea toată noaptea la priveghere, că era foarte evlavios şi îmbunătăţit, priveghind la praznicele cele împărăteşti şi rugându-se toată noaptea. Pentru aceasta s-a învrednicit să ia darul acesta de la Stăpână, adică, la privegherea Naşterii lui Hristos aflându-se în biserica

cea mai sus zisă a Vlahernelor, a adormit puţin de osteneală şi atunci a văzut-o pe Preasfânta în vedenie, ţinând o carte, care îi zise lui: „Deschide gura ta, ca să mănânci dăruirea aceasta pe care ţi-o dau”. Deci i s-a părut lui cum că a deschis gura şi a înghiţit cartea aceea. Şi atunci, după ce s-a făcut ziuă, s-a suit în amvon şi a început cu multă evlavie condacul praznicului, adică: „Fecioara astăzi pe Cel mai presus de fiinţă naşte” şi celelalte, pe care le-a cântat cu astfel de cântare şi cu atâta dulceaţă, încât s-a cunoscut prea arătat că a venit din cer, şi nu de la oameni, darul care i s-a dat, şi toţi s-au minunat. Că nu numai condacul acesta a făcut, ci şi toate celelalte ale praznicelor Mântuitorului, ale Preasfintei şi ale tuturor sfinţilor. Şi a alcătuit mai mult de o mie de condace, adică a tot anul, câte se cântă în biserica noastră. Iar de darul acesta s-a învrednicit minunatul de la Maica lui Dumnezeu, pentru că avea evlavie către ea foarte şi o cinstea. Pentru aceasta şi de la ea s-a slăvit în lumea aceasta vremelnică şi în viaţa cea cerească şi fericită. Pe care dea Dumnezeu să o dobândim noi toţi.

Minunea a 9-a

Pentru Sfântul Grigorie, Arhiepiscopul Neocezareei, făcătorul de minuni

În 17 zile ale lui noiembrie, Biserica noastră prăznuieşte pe Sfântul Grigorie făcătorul de minuni, care a fost pustnic sus într-un munte şi petrecea o viaţă minunată. Pentru aceasta l-au hirotonit arhiereu într-un chip minunat, că nu l-au făcut ca pe alţi arhierei, ca să-l hotărască fiind de faţă, ci, nevoindu-se în munte, s-a hirotonit arhiepiscop Neocezareei nefiind de faţă. Acesta,

după ce a urcat în scaunul cel înalt al arhieriei, s-a sârguit să facă şi faptă bună mai multă, pentru aceasta şi de la Dumnezeu s-a învrednicit de mai mari daruri, după cum în viaţa lui se văd minunile cele mai presus de fire pe care le-a făcut.

Deci sfântul acesta, rugându-se într-o noapte în chilia lui după obicei, a venit o dumnezeiască strălucire şi s-a luminat toată casa mai mult decât dacă ar fi fost însuşi soarele văzut. Atunci văzu o femeie preaîncuviinţată, frumoasă şi minunată, şi aproape de ea un bătrân preacinstit şi cucernic. Deci se minuna Grigorie şi socotea în mintea lui cum că femeia aceea preacinstită ar fi fost Împărăteasa îngerilor, dar n-a putut să înţeleagă cine ar fi bătrânul, până ce a auzit pe Preasfânta că-i zice: „Ioane, ucenicule al Fiului şi Stăpânului meu şi cel ce eşti numit cu numele Cuvântării de Dumnezeu, arată taina adevăratei credinţe lui Grigorie acesta, iubitului rob al Învăţătorului tău, să înţeleagă adâncul cuvântării de Dumnezeu pentru ca să nu-l biruiască vreun eretic cândva". Acestea auzindu-le, sfântul a cunoscut că a fost Ioan Evanghelistul, care a venit cu Preasfânta Născătoare de Dumnezeu ca să-l înveţe mărturisirea cea dreptslăvitoare a credinţei, pentru că în vremea aceea erau mulţi eretici, şi cu cuvintele lor cele măgulitoare înşelau pe mulţi şi îi atrăgeau la dogmele lor cele răzvrătite. Atunci dar a scris marele şi făcătorul de minuni Grigorie Mărturisirea credinţei noastre celei adevărate şi dreptslăvitoare, după cum l-a luminat Preasfânta şi l-a învăţat Apostolul, şi a dat-o pe dânsa Sfintei şi Soborniceştii Biserici a lui Hristos, după cum în viaţa lui mai arătat se vede, pe care a scris-o Sfântul Grigorie de Nyssa, fratele marelui Vasile. Nu numai de dăruirea aceasta s-a învrednicit de la Maica lui Dumnezeu credinciosul acesta şi binecunoscătorul robul ei,

ci şi de puterea facerii de minuni, că a săvârşit cu ajutorul Stăpânei acesteia atotputernice nişte minuni de care toţi, auzindu-le, se minunează. Şi cine voieşte să ia bucurie şi veselie sufletească să citească viaţa lui. Pe care o las, pentru că nu este pricina noastră. Numai una să o spun, spre încredinţarea celorlalte, pentru ca să cunoaşteţi cât dar află de la Dumnezeu cel care împlineşte poruncile Lui şi cinsteşte cu multă evlavie pe Împărăteasa cea multlăudată şi preaslăvită.

În Neocezareea, în care era sfântul acesta arhiereu, este un râu mare, pe care îl numesc Lykon, care se mărea iarna într-atât, încât făcea nenumărate pagube, nu numai la ţarini şi la case, pe care le prăpădea, şi îneca dobitoacele, ci şi pe mulţi oameni îi omora. Deci s-au dus oamenii cei de loc către marele Grigorie şi l-au rugat să-i ajute. Iar sfântul, sfătuindu-i să aibă nădejdea lor către Dumnezeu, s-a dus cu dânşii ţinând în mâinile lui un toiag, pe care l-a înfipt în malul râului, şi mai întâi a făcut rugăciune în taină, apoi a zis şi acestea cu glas: „În numele Domnului nostru Iisus Hristos, îţi poruncesc ţie eu, robul lui Dumnezeu şi al pururea Fecioarei Maria, ca să nu ieşi mai mult din locul tău, nici să treci hotarul acesta al toiagului meu". Acestea zicând sfântul (o, mari minunile Tale, Doamne!), toiagul acela uscat şi de toată umezeala neîmpărtăşit a prins rădăcini şi s-a făcut copac mare şi înfrunzit preafrumos. Şi minunea urmă minunii, pentru ca să se propovăduiască totdeauna puterea lui Hristos. Şi se vede până în ziua de astăzi copacul acela, că n-a putrezit de mulţimea vremii, nici râul n-a îndrăznit vreodată să treacă hotarul pe care l-a poruncit sfântul, numai când ajunge la copacul acela, îşi întoarce călătoria către cele dinapoi şi se cucerniceşte de toiagul sfântului. Aşa ştie Domnul a slăvi pe cei ce de asemenea Îl slăvesc pe Dânsul.

Vedeţi, creştinii mei, câte minuni şi semne au făcut robii cei evlavioşi ai Născătoarei de Dumnezeu, pentru că au avut credinţă către Dumnezeu? Dar cum îndrăznesc oarecare filosofi (sau mai bine a zice nebuni) să spună că sunt minciuni unele din minunile Preasfintei? Oamenii pot să săvârşească unele ca acestea cu ajutorul Stăpânului, şi Maica Lui au nu poate? Se mai povesteşte despre sfântul acesta că a poruncit şi unei pietre mari ca un munte de a ieşit din locul ei şi s-a dus aiurea. Asemenea cu aceasta au făcut-o şi avva Marcu al Traciei, Ioachim, Patriarhul Alexandriei, iar marele Averchie, Arhiepiscopul Ierapoliei, a poruncit diavolului de a ridicat din Roma un jertfelnic de piatră ca un munte, adică un altar al idolilor, şi l-a dus în Frigia, cale de patruzeci de zile, făcând mare înspăimântare şi uimire celor ce vedeau. Încă şi făcătorul de minuni Spiridon a poruncit, de asemenea, unui râu care se vărsa întocmai ca o mare în vreme de vară şi, întorcându-se în părţile cele dinapoi, a trecut pe uscat nu numai sfântul, ci şi câţi s-au întâmplat acolo. Acestea şi altele asemenea se văd în vieţile celor mai sus zişi, pe care le-a scris Simeon Metafrastul, (care pe larg se află tipărite şi în limba noastră) după cum s-au tălmăcit spre folosul cel de obşte. Deci, dacă sfinţii au săvârşit nişte minuni ca acestea, cum nu ar fi putut Stăpâna ca să lipească mâinile cele tăiate, să învieze pe morţi şi să săvârşească minuni de asemenea, ca una ce a născut pe Dumnezeu? Eu le cred, şi le-am tălmăcit după cum le-am aflat scrise (greceşte), pentru ca să se umilească păcătoşii, să se întoarcă spre pocăinţă şi să dobândească iertare. Şi de am greşit la aceasta, Domnul să mă ierte. Că, după cum am zis la începutul cărţii, eu cred după cum porunceşte Biserica Răsăritului, adică Ortodoxă, ca un dreptcredincios, şi să nu mă prihănească cineva cu nedreptate.

Că pentru multa evlavie pe care o am către Preasfânta am tălmăcit această carte româneşte şi în tipar am dat-o şi nădăjduiesc la milostivirea şi bunătatea ei, ca să-mi ajute să scap de munca cea veşnică, de care dea Dumnezeu să ne izbăvim noi toţi creştinii prin rugăciunile însăşi Stăpânei noastre pururea Fecioarei şi Născătoarei de Dumnezeu şi ale tuturor sfinţilor. Amin.

Minunea a 10-a

Pentru Ioan Damaschin, pe a cărui mână tăiată a vindecat-o cea Preanevinovată

Se vede în viaţa Sfântului Ioan Damaschin, pe care a scris-o preaînţeleptul Ioan, Patriarhul Antiohiei, cum că în vremea lui Leon Isaurul era mare gonire şi luptă de icoane în Constantinopol şi pe mulţi dreptcredincioşi a muncit împăratul cel urâtor de Hristos cu feluri de munci. Deci, înştiinţându-se de acestea Ioan la Damasc, pe care îl avea voievodul sarazinilor ca întâi sfetnic, scria în fiecare zi epistolii şi le trimitea la Constantinopol dreptcredincioşilor, în care arăta cu mărturii vrednice de crezut că toţi cei care nu se închină sfintelor icoane sunt eretici şi fără de Dumnezeu şi străini de Împărăţia lui Hristos.

Auzind împăratul de acestea, a cerut ca să-i dea una din scrisorile lui Ioan, pe care a arătat-o scriitorilor săi, întrebându-i dacă poate cineva dintre dânşii să urmeze chipul scrisorii. Deci s-a aflat unul preaiscusit la frumoasa scriere, care i-a făgăduit împăratului să o scrie atât de asemenea, că nici însuşi Ioan nu va cunoaşte că sunt străine. Acestuia i-a poruncit împăratul cel viclean de a scris către dânsul o epistolie ca şi cum ar fi

de la Ioan, în care zicea: „Împărate, întru mulţi ani să trăieşti, închinăciunea cea cuviincioasă împărăţiei tale aduc eu, robul tău Ioan din Damasc, şi îţi arăt ca să ştii că cetatea noastră este în vremea aceasta slăbănogită, pentru că lipsesc cei mai mulţi ostaşi ai agarenilor la război. Şi dacă vei trimite puţină oaste, cu înlesnire o iei, şi îţi voi ajuta şi eu la o apucare ca aceasta pe cât pot, că în mâinile mele este toată cetatea". Acestea şi altele mai multe scriind, vicleanul împărat a făcut şi altă scrisoare, cu mâna lui, către stăpânitorul agarenilor, zicând: „Prea de bun neam şi preaiubite voievodule al cetăţii Damascului, să te bucuri. Ştii că nu este nici un lucru mai fericit, mai lăudat şi lui Dumnezeu plăcut decât dragostea, ca să păzească cineva tocmelile cele de pace; pentru aceasta nu voi să stric prietenia pe care o avem cu bunul neamul tău, cu toate că un prieten al tău adevărat mă îndeamnă şi mă cheamă pe mine la aceasta şi îmi trimite scrisori de multe ori ca să viu asupra ta cu război. Iar pentru încredinţarea ta, îţi trimit una din scrisori, pentru ca să cunoşti adevărata prietenie pe care o am eu către tine şi vicleşugul şi răul nărav al aceluia care a scris-o".

Aceste două scrisori le-a trimis cu un rob al său cel cu nume de leu şi cu socoteală de şarpe la cel viclean şi barbar, care, văzându-le, s-a mâniat şi, chemând pe Ioan, i le-a arătat. Iar Ioan, înţelegând viclenia împăratului, spunea adevărul – nu numai că nu le-a scris, ci nici măcar în mintea lui nu le-a gândit niciodată. Iar barbarul, biruit fiind de mânie, n-a crezut, nici soroc nu i-a dat ca să arate adevărul, ci a poruncit să-i taie mâna lui. Deci s-a tăiat dreapta aceea care mustra pe cei ce urăsc pe Domnul, şi în loc de cerneală, cu care se vopsea mai înainte, s-a vopsit cu al său sânge, pe care mână au spânzurat-o în târg, să o vadă toţi. Deci, după ce a trecut

ziua, a trimis Ioan mijlocitori rugându-se tiranului ca să-i dea mâna să o îngroape, ca să-i mai uşureze durerea lui, iar acela a primit şi i-a dat-o. Deci, luând-o pe dânsa Ioan şi intrând în casa lui, a căzut la pământ cu faţa în jos înaintea sfintei icoane a Maicii lui Dumnezeu, zicând acestea cu lacrimi şi credinţă: „Stăpână Preacurată Maică, ceea ce ai născut pe Dumnezeul meu, pentru dumnezeieştile icoane dreapta mea s-a tăiat. Cunoşti bine pricina pentru care s-a nebunit Leon; apucă înainte dar, ca o grabnică ce eşti, şi-mi vindecă mâna mea; dreapta Celui Înalt Care S-a întrupat din tine multe puteri face prin mijlocirea ta; aşa şi acum pe dreapta mea aceasta să o vindece, pentru rugăciunile tale, ca să poată scrie cu dulci şi întocmite cântări laudele care se cuvine să se dea ţie, Născătoare de Dumnezeu, şi Celui ce S-a născut din tine şi împreună ajutătoare să se facă dreptei credinţe".

Acestea zicându-le Ioan cu lacrimi, a adormit şi vede icoana pururea Fecioarei, care îi zice lui cu liniştită căutătură: „Vezi că sănătoasă s-a făcut mâna ta şi să nu-ţi pese mai mult pentru aceasta, ci fă-o pe dânsa trestie a scriitorului ce scrie degrabă, după cum te-ai făgăduit mie acum". Deci, deşteptându-se şi văzând-o vindecată şi lipită mâna lui (o, prea mare puterea ta, Preacurată!), s-a bucurat cu duhul pentru Dumnezeu şi pentru Maica Lui, că a făcut cu dânsul mărire Cel Puternic. Deci toată noaptea, veselindu-se, a adus cântare de mulţumire lui Dumnezeu, zicând: „Mâna Ta cea dreaptă, Doamne, s-a proslăvit întru tărie. Dreapta Ta a vindecat pe dreapta mea cea tăiată, şi cu aceasta va sfărâma pe vrăjmaşii care nu cinstesc preacinstită icoana Ta şi a aceleia ce Te-a născut pe Tine, şi prin mâna mea va zdrobi pe stricătorii de icoane cei potrivnici mulţimii slavei Tale". Deci a trecut toată noaptea veselindu-se şi cântând laude

pururea Fecioarei Maria Maicii lui Dumnezeu. Iar când s-a făcut ziuă şi au văzut vecinii lucrul cel minunat, au vestit în toată cetatea. Însă oarecare urâtori de Hristos au zavistuit şi, ducându-se, au spus stăpânitorului cum că n-au tăiat mâna lui Ioan, ci unui rob al lui, care pentru ca să facă bunătate domnului său a primit să i se taie mâna lui, pentru că i-a dat arginţi nenumăraţi. Iar stăpânitorul a poruncit să vină Ioan, să vadă mâinile lui. Şi, venind, i-a arătat mâna cea tăiată, care avea un semn roşu împrejur, pe care l-a iconomisit Preasfânta pentru nemincinoasa mărturie a tăierii. Deci i-a zis barbarul: „Care doctor te-a vindecat şi ce fel de doctorii a pus?". Iar Ioan cu strălucit şi mare glas s-a făcut propovăduitor minunii, zicând: „Domnul meu m-a vindecat, Doctorul cel Atotputernic, Care are deopotrivă putere după voire". Iar stăpânitorul a răspuns: „Iartă-mă, omule, că, după cum se vede, nevinovat eşti şi nu ai greşit la pricina aceasta, cu nedreptate te-am osândit. Ai dar cinstea cea dintâi, ca să fii întâiul sfetnic al meu, şi mă făgăduiesc ţie să nu fac nimic fără de sfatul şi voirea ta". Iar Ioan a căzut la picioarele lui, rugându-se să-l ierte, pentru că vrea să se ducă să slujească Făcătoarei de bine, după cum i-a poruncit. Deci, după ce s-a gândit mult timp, s-a învoit stăpânitorul şi i-a dat voie şi iertare să se ducă unde voieşte. Iar Ioan, mulţumind, s-a dus.

Şi, împărţind săracilor averea lui şi slobozind pe robii lui, s-a dus la Mănăstirea Sfântului Sava, unde, făcându-se călugăr, s-a dat ascultător la un bătrân aspru, care i-a poruncit să-şi taie desăvârşit voia lui, după rânduiala petrecerii celei călugăreşti, ca să nu facă nicidată nimic fără de voia şi binecuvântarea bătrânului şi să nu cânte nicidecum vreun tropar. Însă tai cuvântul pentru scurtime şi pentru ca să nu ies din ceea ce stă înainte. (Ci care pofteşte să se umilească mai mult să

citească viaţa lui, în patru zile ale lui decembrie, ca să ia mare folos.) Iar într-una din zile, un frate al mănăstirii a rugat pe Ioan ca să-i alcătuiască vreun tropar de moarte umilitor, ca să ia puţină mângâiere, pentru că adormise fratele lui cel după trup. Ioan se temea să nu-l supere pe bătrân; însă s-a lăsat biruit de multa rugăminte a fratelui şi, scriind nişte tropare prea cu jalnică şi frumoasă cântare, adică acestea: „Care este desfătarea cea lumească", „Oamenilor, pentru ce în deşert ne tulburăm" şi „Toate sunt deşertăciune cele omeneşti", le cânta. Venind bătrânul de afară şi auzind glasul acela de cântare preaumilitoare, s-a scârbit și a gonit pe sfântul ca pe un neascultător. Iară el, căzând la picioarele bătrânului, cerea iertăciune, dar acela nici într-un chip nu s-a plecat. Însă pentru multa rugăciune a proestoşilor s-a înduplecat iarăşi ca să-l primească, numai să se învoiască să curețe ieşitorile şi să odihnească pe călugări. Iar el a primit, cunoscând folosul ascultării.

Deci bătrânul, văzându-l pe dânsul că ascultă, l-a primit iarăşi, poruncindu-i să păzească tăcerea, după cum mai înainte. După puţine zile, se arată Preasfânta bătrânului în somn, zicându-i: „Pentru ce ai închis un minunat izvor ca acesta, care varsă afară destule pâraie şi apă a odihnei sufletelor cu atâta mursă şi dulceaţă, mai mult decât cel ce a izvorât cu străină cuviinţă, din piatră, în pustie? Lasă izvorul ca să adape toată lumea, să acopere mările eresurilor şi să le mute spre dulceaţă minunată. Acesta are să covârşească alăuta cea proorocească a lui David şi psaltirea, aducând cântare nouă Domnului, şi cântări pline de minunată dulceaţă, mai presus decât cântarea lui Moise şi decât dănţuirea Mariamiei. Faţă de asemănarea alăutei lui

celei dulce cântătoare şi minunate, au să se socotească un basm netrebnic cântările cele fără de folos ale lui Orfeu. Acesta va cânta cântarea cea duhovnicească şi cerească. Acesta va urma cântările cele heruvimiceşti. Acesta va croi drept dogmele credinţei şi va da la iveală răzvrătirea și strâmbarea a tot eresul”. Deci când s-a deşteptat bătrânul, care a avut vedenia aceasta și i s-au descoperit cele negrăite, a zis către sfântul acestea: „O, fiule al ascultării lui Hristos, deschide gura ta, nu în pilde, ci întru adevăr, nu în ghicituri, ci în dogme. Grăieşte cuvintele pe care le-a scris Duhul Sfânt în inima ta; suie-te în muntele Sinaiului, cel al vedeniilor şi al descoperirilor lui Dumnezeu, fiindcă te-ai smerit pe tine însuţi până în sfârşit; acum dar, suie-te în muntele Bisericii și propovăduiește binevestind Ierusalimul; înalţă glasul tău întru tărie, că preaslăvite mi s-au grăit mie pentru tine de la Maica lui Dumnezeu. Şi mă iartă pe mine de câte ţi-am greşit, că din necunoştinţa mea te-am împiedicat”.

Atunci dar, început făcând Ioan cântărilor celor cu miere curgătoare, lumina Bisericile atâta, încât oricine auzea cuvintele lui şi facerile acelea putea să înţeleagă. Deci, în acest chip vieţuind sfântul într-o petrecere îmbunătăţită şi preaminunată şi multe scrieri lăsând asupra luptătorilor de icoane, alcătuind canoane preafrumoase şi stihiri preapotrivite şi dulci la cântare, cum și alte cuvinte de praznic, spre lauda și mărirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, s-a odihnit întru Domnul, Căruia I se cuvine slava şi stăpânirea în veci. Amin.

Minunea a 11-a

Pentru împărăteasa Franței, ale cărei mâini tăiate le-a vindecat Stăpâna cea atotputernică

Era în Franța un împărat văduv de prima soție, cu care a avut o pruncă preafrumoasă și a numit-o Maria. Apoi el a făcut a doua nuntă și a luat o femeie frumoasă cum nu se aflau în locurile lui, care, pe cât era de frumoasă la trup, pe atât era la suflet de grozavă. Şi mai ales era atâta de stăpânită de zavistie, încât nici într-un chip nu voia să audă cum că ar fi fost altă femeie mai frumoasă decât ea. Şi văzând pe fiica bărbatului său cea întâi născută că avea frumusețe minunată, a zămislit în inima ei pe diavolul și căuta chip să o omoare din zavistie pe fecioara cea nevinovată, pentru ca să nu se facă mai frumoasă decât ea.

Deci, când s-a dus în altă țară împăratul pentru o pricină de nevoie, atunci a aflat preaîndrăzneața vreme potrivită ca să săvârșească pofta ei cea zavistnică. Şi a vorbit cu un rob credincios al ei, care avea multă îndrăzneală, zicând lui: „Un lucru voiesc să-mi faci într-ascuns, să nu știe cineva, și eu îți voi da atâtea daruri, cu care să te faci cel întâi în palaturile cele împărătești". Iar el s-a făgăduit cu jurământ să săvârșească ce-i va porunci. Atunci ea i-a zis: „Femeia cea dintâi pe care a avut-o împăratul a făcut pe fiica aceasta nu cu dânsul, ci cu alt oarecare om cu rău nărav. Pentru aceasta, ca o naștere a desfrânării, face lucruri necuviincioase și pline de rușine și, dacă va trăi mai mult în casă, are să umple de rușine casa mea. Deci te rog pe tine, ia-o dimineață și îi spune cum că o duci în grădină să o plimbi, iar tu omoar-o pe dânsa în loc pustiu și ascunde-o, ca să nu audă cineva de aceasta. Şi, ca semn al nemincinoasei

mărturii, să-i tai mâinile şi să mi le aduci”. Deci slujitorul acela a făgăduit să îndeplinească dorinţa ei şi s-a gătit de cu seară cu o rudenie a lui şi prieten credincios. Iar la miezul nopţii a deşteptat împărăteasa pe fecioară şi i-a zis: „Du-te, Marie, fiica mea, cu oamenii aceştia în cutare loc, în care vin şi eu curând ca să ne plimbăm”. Aşadar, au luat-o pe fecioară şi au dus-o într-un loc departe şi pustiu, unde a înţeles vicleşugul, că era din fire înţeleaptă. Şi, ridicând ochii către cer, cu lacrimi s-a rugat, zicând: „Stăpână Născătoare de Dumnezeu, altă nădejde şi ajutor nu am fără numai darul tău, şi tu răsplăteşte celor ce mă vrăjmăşesc pe mine cu nedreptate”. Iară slugile i-au spus: „Să nu plângi şi să nu te temi că vei pătimi vreun rău de la noi”. Iar ea a zis: „Pentru ce minţiţi? Maica mea cea vitregă m-a înşelat pe mine şi m-a dat în mâinile voastre ca să mă omorâţi, dar nădăjduiesc spre nădejdea celor deznădăjduiţi că are să vă răsplătească fărădelegea voastră. Ce voiţi de aici înainte? Locul este pustiu ca să faceţi porunca doamnei voastre, numai vă rog să nu mă ucideţi fără de veste, ci mărturisiţi ceea ce aveţi să faceţi, ca să-mi dau, prin rugăciune, Stăpânului duhul meu”. Iar ei i-au spus: „Bine ai cunoscut ceea ce are să urmeze, că aşa ne-a poruncit şi am făgăduit să te omorâm”. Iar ea a zis: „Şi nu vă temeţi de Dumnezeu să mă ucideţi cu nedreptate? Nu ştiţi că darul Lui ca un drept Judecător nu lasă ascunsă şi nepedepsită o faptă ca aceasta, ci o va răsplăti şi vouă, şi preaîmpietritei aceleia, că nici pe aceea, nici pe voi nu v-am nedreptăţit vreodată? Iar dacă voiţi să scăpaţi de o asemenea fărădelege, lăsaţi-mă în locul acesta pustiu şi spuneţi-i ei că m-aţi omorât. Aici nu este nimeni ca să mă caute cu cele trebuincioase şi voi muri de foame, iar voi nu vă veţi pângări mâinile voastre într-acest fel de spurcată ucidere”.

Acestea şi altele mai multe zicând, cu lacrimi, le-a părut rău pentru dânsa şi i-au spus: „Nouă ne pare rău pentru tine şi te lăsăm vie. Dar aceea ne-a zis să-i ducem mâinile tale ca să se încredinţeze de moartea ta şi, dacă nu vom îndeplini cuvântul ei, ne va face rău. Şi chiar dacă te vom lăsa vie, fiarele te vor mânca". Iar ea a răspuns: „Amară îmi este şi o moarte, şi alta; cu toate acestea, voi avea puţină mângâiere că m-au mâncat fiarele, şi nu oamenii, şi veţi fi nevinovaţi şi voi de fărădelegea aceasta. Pentru numele Preasfintei care a născut pe adevăratul Dumnezeu şi Judecătorul tuturor, să nu mă ucideţi. Iar fiindcă ziceţi că i-aţi făgăduit să-i duceţi mâinile mele, tăiaţi-le, ca să le vadă şi să se bucure, iar pe mine lăsaţi-mă aici să mor de dureri". Şi ei au primit să o lase vie. Atunci sărmana, pentru ca să scape de moarte, a pus mâinile ei pe o ramură, şi i le-au tăiat din încheieturi în chip îndemânatic, şi le-au dus la împărăteasă, care le-a dat daruri nenumărate. Iar sărmana fecioară a rămas în durere şi chinuire neasemănată, şi nu avea altă mângâiere la durerile cele prea usturătoare decât numai numele Preasfintei, al cărei ajutor îl chema cu lacrimi şi cu credinţă. Pentru aceasta nu s-a lipsit de cerere, ci cu ocrotirea Preabunului Dumnezeu a dobândit ajutor într-acest chip.

Un tânăr de bun neam, fiul unui duce, şi boier bogat vâna într-acele părţi şi, cu povăţuirea lui Dumnezeu, s-a dus aproape de pădurea aceea şi, auzind plânsul cel nemângâiat, a căutat până ce a aflat-o. Şi minunându-se de primejdia şi de frumuseţea ei, a întrebat să-i spună pricina, iar ea n-a răspuns nimic, numai plângea cerând ajutor. Iar boierul acela a zis slugilor: „Vreme nu este să o întrebăm ci, fiindcă Domnul ne-a povăţuit aici pentru ea, luaţi-o binişor să o ducem în

orașul nostru”. Așa făcând, cu sârguință au ajutat-o, cu ierburi și cu feluri de feluri de doctorii, de i-au încetat desăvârșit durerile. Și se minunau toți ai palatului de înțelepciunea pe care o avea și de frumusețea ei. Deci o întrebau de multe ori pe ea a cui fiică este și pentru ce i-au tăiat mâinile, și n-a vrut să spună. Dar, pentru bunele ei obiceiuri și pentru fața ei cea de bun neam și frumoasă, a iubit-o tânărul din toată inima lui și a zis ducelui într-o zi: „Părintele meu, cunosc cum că mă iubești și te rog să-mi faci darul acesta: Noi suntem bogați și nu avem trebuință de lucruri. Când voiește cel bogat să se însoare, trebuie să nu caute alta numai femeia să-i placă. Aceasta voiesc și eu să-mi facă stăpânirea ta, să iau pe fecioara pe care am aflat-o în pustie; și n-am trebuință de slujirea mâinilor ei”. Iară ducele a răspuns: „Noi putem să luăm o fiică a unui domn asemenea nouă, și tu voiești să o iei pe aceasta? Nu este numai că nu are mâini, ci și că nu știm dacă nu este fiica vreunui țăran prost, și ne va fi mare rușine nouă”. Iar acela a zis: „Părintele meu, aceasta nu poate să fie, că frumusețea, învățătura, pedepsirea și rânduielile ei o mărturisesc din sânge împărătesc. Ci dacă ar fi și copil al unui om mai mic, eu o voiesc, și dacă nu o voi lua pe dânsa, într-adevăr îți spun, alta nu iau și voi petrece viața mea cu tristețe neasemănată”. Deci, văzând dorul tânărului, ducele s-a înduplecat și au făcut nuntă cu bucurii preabogate.

Iar împăratul, tatăl ei, era în durere nemângâiată, neștiind unde să fie fiica lui, pentru că împărăteasa i-a spus că a fugit pe ascuns într-o noapte și nu știe ce s-a făcut. Și plângea nemângâiat, având bănuială către împărăteasă, dar nu i-a arătat socoteala lui până ce nu va cunoaște adevărul. Deci a trimis oameni în feluri de locuri ca să cerce, a scris și porunci să se adune domnii

şi boierii împărăţiei lui, să facă alergare de cai, pentru ca să ia puţină bucurie, să nu-l omoare durerea. Deci s-a dus porunca aceasta şi în locul unde era fiica lui. Şi vrând ducele să încalece, nu l-a lăsat fiul lui, ci i-a zis: „Părintele meu, nu este înţelept să te osteneşti atâta călătorie fiind bătrân, odihneşte-te şi eu mă voi duce în locul tău. Iubeşte pe soţia mea ca şi pe mine şi, dacă va naşte mai înainte de a mă întoarce eu, poartă grijă de ea”. Iar ducele s-a rugat pentru el şi i-a mulţumit. Şi, ducându-se, a făcut cu dumnezeiasca putere atâtea fapte vitejeşti şi lupte eroice la alergarea aceea de cai, încât toţi vorbeau despre dânsul, lăudându-l şi fericindu-l. Iar împărăteasa aceea vicleană l-a poftit şi, chemând pe sluga lui, l-a întrebat de unde este domnul lui, dacă are soţie şi altele asemenea. Iar sluga i-a spus cu de-amănuntul toate, cum că au aflat într-o pădure deasă o fecioară fără de mâini, că au luat-o şi celelalte. Mai pe urmă de toate, i-a spus că în acel ceas a venit de la tatăl lui scrisoare, cum că femeia lui a născut doi copii de parte bărbătească şi să nu fie îngrijorat. Atunci reaua aceea şi vicleana a zămislit durere şi a născut fărădelege. A dăruit cu multe daruri pe omul acela şi l-a rugat, când va scrie domnul lui răspuns ducelui, să-l aducă acolo pe purtătorul de scrisoare, ca să-i poruncească şi ea, iar acela a făgăduit să o facă. Şi după ce a scris tânărul răspuns tatălui său ca să aibă grijă de femeia lui şi altele de acest fel, pecetluind scrisoarea, a trimis-o cu robul. Iar acesta, necunoscând vicleana meşteşugire, s-a dus la împărăteasă, care l-a ospătat cu multă îndestulare şi luând scrisoarea pe ascuns a scris alta, a scos pecetea ducelui în chip îndemânatic şi a pus-o pe scrisoarea ei, în care erau acestea: „Părintele meu, cunoaşte că această noră a ta este fiica

unui făcător de rele şi pentru răutăţile ei i s-au tăiat mâinile, iar copiii aceştia nu sunt ai mei; deci mă rog ţie cum vei citi scrisoarea mea să o omori cu copiii ei, căci până nu voi auzi de moartea ei nu vin acolo". Şi această vicleană scrisoare a dat-o vipera aducătorului de a dus-o ducelui care, văzând cele scrise, s-a întristat şi nu se dumirea, neştiind ce să facă. Aşa gândind, s-a sfătuit cu o slugă credincioasă cum ar face. Iar acela i-a zis lui: „Să nu faci o fărădelege ca aceasta, să o omori, ci dă-mi-o mie să o duc în locul în care am aflat-o, să o las acolo, şi Domnul să o chivernisească după cum va voi. Iar pe urmă mă voi duce să spun domnului meu cum că am făcut ce ne-a scris". Cuvântul acesta a plăcut ducelui.

Deci sluga, luând pe Maria cu fiii ei, a lăsat-o pe dânsa în pustie şi s-a dus ca să afle pe bărbatul ei. Iar săraca şi sărmana de ea a rămas în locul acela neumblat, cu multă durere şi întristare nemângâiată aşteptând moartea. Plângând dar şi tânguindu-se, a văzut o potecă şi, luând copiii în braţele sale cum putea, a mers pe ea, până ce a ajuns la o peşteră, în care locuia un pustnic. Acesta, văzând-o pe dânsa, a socotit cum că ar fi o nălucire a vrăjmaşului, dar când a auzit patimile ei s-a întristat şi, lăsând-o pe dânsa în peşteră, s-a dus în alt loc. Şi în fiecare zi aduna rădăcini, şi din rădăcinile şi buruienile pe care le mânca el îi aducea şi ei, de o hrănea cu acelea, sau mai bine să zic cu dumnezeiasca putere.

Şi au trecut multe zile, până ce s-a întors bărbatul ei în ţara lui şi, înştiinţându-se de cele făcute, a plâns cu amar. Apoi, luând slugile, a zis: „Să mergem să căutăm locul acela şi nădăjduiesc spre Preacurata Născătoare de Dumnezeu, pe care săraca o chema în ajutor

totdeauna, că, după cum întâi i-a ajutat, şi acum va fi având-o păzită”. În acea noapte se arătă Preasfânta în somn Mariei şi îi zise: „Mâine vine credinciosul tău bărbat ca să te ia şi muncă şi durere nu se va mai apropia de acum înainte de tine. Iar pentru răbdarea ta şi pentru credinţa ce o ai către mine, ca să mă strigi întru ajutor la patimile tale, să înceteze durerile, şi întristările tale să se întoarcă întru bucurie”. Răspuns-a Maria: „Îţi mulţumesc şi mă închin ţie, Doamna mea, să nu mă laşi. Dar cum să văd desăvârşită bucurie, până când mă aflu fără de mâini? Însă nu mă deznădăjduiesc, păcătoasa, ci îndrăznesc la mila ta să-mi dai şi mai mult ajutor”. Acestea spunându-le cu chip smerit, a auzit-o pe Împărăteasa îngerilor că îi zice: „Ia-ţi mâinile tale cu ajutorul şi darul Fiului meu şi Dumnezeu. Că cei ce mă iubesc pe mine şi nădăjduiesc spre acoperământul meu nu se vor lipsi de tot binele”. Acestea zicând, s-a aflat femeia vindecată, pentru care de bucurie deşteptându-se, văzu – o, minunile tale cele preamari, Stăpână! – că era vedenia adevărată. Cine ar putea să spună veselia pe care a luat-o şi mulţumirile cele ce le-a făcut către Preasfânta? Căci toată noaptea aceea a petrecut-o în rugăciuni şi în plecarea genunchilor, zicând Heretisirea îngerului, după cum avea totdeauna obişnuinţă să zică, cu evlavie şi cu umilinţă. Iar după ce s-a făcut ziuă, a auzit glasuri de oameni şi, ieşind afară, a văzut pe bărbatul ei care, aflând-o, a plâns de bucurie. Şi i-a povestit lui facerea de minune arătându-i mâinile ei, pe care văzându-le, s-a înspăimântat. Şi slăvind pe Făcătoarea de bine, s-au întors în oraş, unde a poruncit boierul ca să se prăznuiască Preasfânta Născătoare de Dumnezeu opt zile cu multă veselie. Şi câţi au auzit de această facere de minune s-au înspăimântat.

După aceea cercetând ducele despre scrisoarea cea vicleană, cine a scris-o, ca să-l omoare, i-a zis lui Maria: „Până acum am ascuns şi nu am vrut să vă arăt cine sunt, dar fiindcă este voia lui Dumnezeu, vă spun: să ştiţi dar că eu sunt fiică a împăratului vostru, şi câte le-am pătimit mi le-a făcut împărăteasa. Însă Maica sărmanilor, Împărăteasa cea cerească, al cărei nume este binecuvântat, m-a izbăvit de toate durerile. Nu v-am spus mai înainte, pentru ca să nu mă vadă pe mine tatăl meu şi să moară de durere. Dar acum, fiindcă mi-a făcut atâta milă Maica Milostivirii, trimiteţi scrisoare până ce ne gătim şi noi să ne ducem”. Acestea auzindu-le ducele, care avea supărare că nu ştia pe tatăl ei, a luat multă veselie, împreună cu toţi ai palatului. Iar mai ales bărbatul ei a înălţat mâinile către cer, zicând: „Binecuvântat Dumnezeu, Care m-a învrednicit să iau de soţie pe doamna mea!”.

Atunci i s-au închinat toţi ca unei împărătese şi, trimiţând scrisoare tatălui ei, s-au pornit a treia zi. Şi ajungând în Franţa, i-a întâmpinat pe dânşii împăratul care, alergând, a căzut pe grumazul ei şi a sărutat-o cu lacrimi. Iar blestemata lui muiere s-a ascuns, pentru ca să nu o afle împăratul, ci el a cercetat cu de-amănuntul până ce a găsit-o şi, aprinzând foc mare în mijlocul cetăţii, au ars-o de tot, încât nici os n-a rămas. Iar a doua zi a încoronat pe ginerele său împărat. Şi venind ducele la bucuria fiului său, şi toate rudeniile şi prietenii lui, s-a săvârşit praznic de veselie pururea Fecioarei Născătoare de Dumnezeu. Apoi au zidit încă şi o biserică slăvită în numele ei şi sărbătoreau toate praznicele ei. Iar mai ales în ziua în care i-a vindecat mâinile, împărăteasa făcea multe milostenii săracilor şi sărmanilor şi alte multe feluri de faceri de

bine, aducându-şi aminte totdeauna de prea marele bine pe care i l-a făcut Preacurata. Şi mai mult decât alte fapte bune, făcea multă milostenie. Nu ostenea niciodată a da milostenie celor ce aveau trebuinţă, nici lăsa vreo slujnică a lor ca să dea cele ce erau de trebuinţă săracilor, ci ea singură cu mâna sa le dădea, zicând: „Fiindcă mâinile acestea nu sunt ale mele, ci ale Împărătesei celei cereşti, pe care pentru multă milostivirea ei mi le-a dăruit, nu este de cuviinţă să se lenevească vreodată la facerea de bine a robilor ei şi la milostivirea săracilor. Iar mai ales că şi bunătăţile acestea nu sunt ale mele, ci daruri ale lui Hristos, Preabunul Stăpân, trebuie să le împărţesc la fraţii mei cu îndestulare". Aşadar, împărăteasa cea bine cunoscătoare s-a bucurat multă vreme de împărăţia cea pământească şi, sfârşindu-se cu pace, s-a dus la Împărăţia cea cerească, pe care să dea Dumnezeu ca noi toţi să o dobândim.

Minunea a 12-a

Pentru aceea ce şi-a scos ochii
ca să-şi păzească fecioria şi curăţia

La început, când a primit credinţa în Hristos Britania, adică Englitera, erau acolo mulţi oameni evlavioşi şi îmbunătăţiţi; şi mulţi bogaţi nu-şi măritau fiicele lor, ci cheltuiau multă bogăţie zidind mănăstiri şi le aşezau pe dânsele acolo, de petreceau călugăreşte. Deci în vremea aceea era un boier iubitor de fapte bune, care avea o fiică de doisprezece ani, Maria cu numele, preafrumoasă, şi vrând să o tundă monahie, a întrebat-o, pentru ca să vadă şi cugetarea ei: „Eu aş fi dorit, de aş mai

fi avut o fiică, să o dau pe una într-o mănăstire cu jumătate din averea mea, să o afierosesc Stăpânului Hristos, iar pe cealaltă să o mărit. Dar fiindcă te am numai pe tine, îmi pare foarte rău şi nu ştiu ce să fac din două. Însă mie mi se pare că este mai bine ca frumuseţea aceasta, pe care ţi-a dat-o Preabunul Dumnezeu, să o afieroseşti Lui decât să o strice vreun om. Şi, de vei face sfatul meu, te vei sfinţi de oameni în această lume şi în ceruri de Dumnezeu". Răspuns-a lui fecioara: „Înţelepţeşte ai judecat, o, părinte! Şi eu am socotit mai bine să iau pe Mântuitorul Mire al meu, decât vreun boier mare şi stricăcios". Atunci tatăl ei i-a mulţumit din tot sufletul şi în puţină vreme a dus-o într-o mănăstire de fecioare, unde erau şi alte călugăriţe. Şi, cheltuind toată averea lui, a zidit o mănăstire, şi acolo petrecea călugăreşte împreună cu alte călugăriţe îmbunătăţite. Aduceau încă şi alţi boieri pe fiicele lor în mănăstire, de şedeau până să vie la vârsta cea după lege, când le întrebau ce au să facă. Şi unele doreau viaţa monahicească şi se tundeau în monahism, iar altele, cu mai puţină evlavie, se măritau.

Atunci era un ighemon care stăpânea ţara aceea, Ricardie cu numele, cu viaţă destrăbălată şi neînfrânată, care avea o fiică orfană de mamă, pe care a pus-o şi el în mănăstirea cea mai sus zisă. Iar stareţa a primit-o cu bucurie şi, pentru ca să cinstească pe ighemon, a poruncit de au venit toate surorile ca să-l heretisească. Între altele, era şi Maria cea zisă mai sus care, văzând împodobirea domnului, zicea în mintea ei: „Doamne al meu, oare să aibă acest om atâta slavă şi întru Împărăţia Ta?". Iar acela, dacă a văzut-o că se uita la el, şi-a rănit inima de frumuseţea ei, socotind că şi ea tot cu acest fel de gând îl privise. Deci s-a rănit de un dor nevindecat, însă atunci n-a descoperit la arătare dorinţa

lui din cauza celorlalte ce erau de față. Dar după ce s-a dus la palatul său, a vestit stareței ca să-i trimită pe Maria în acea seară şi să ştie cum că şi aceea, de asemenea, îl iubeşte. Iar stareța s-a întristat foarte şi i-a trimis răspuns să nu facă atâta ruşine mănăstirii: „Ci mai mult, ca un domn al cetății ce eşti, se cuvenea ca, dacă ai fi auzit cum că altul voieşte să facă un lucru necuviincios ca acesta pe care tu umbli să-l faci, să-l pedepseşti pe acela". Şi multe alte cuvinte plăcute lui Dumnezeu i-a răspuns. Însă acela nicidecum nu le-a socotit, ca un întunecat de patima curviei, ci i-a poruncit a doua oară ca negreşit să o trimită, că îi pofteşte ochii foarte mult, care l-au rănit la inimă când căutau la el. Şi să i-o trimită cu hotărâre, sau va merge singur şi o va lua cu sila, făcând o mare ruşine stareței şi pagubă neasemănată mănăstirii.

Între acestea, mai înainte de a ajunge al doilea vestitor, a întrebat stareța pe fecioară şi i-a zis: „Tatăl tău te-a afierosit aici lui Dumnezeu şi pururea Fecioarei Maicii Sale, cu toată bogăția lui, şi a murit cu multă bucurie, văzând că ai sporit întru poruncile Domnului. Şi în urma mea alta nu se va face stareță, ci numai tu, pentru fapta bună şi pentru bogăția ta; mă mir dar, cum ai făcut greşeala aceasta, ca să cauți la domnitor, care m-a vestit ca să te trimit la el şi nu ştiu ce să fac". Iar ea a răspuns: „Maica mea, cu alt gând am căutat eu la el, însă socoteala lui a fost rea şi l-a pornit la lucrul cel necuviincios. Deci, când va trimite a doua oară vreun om, să mă laşi să-i dau eu răspunsul, ca să cunoşti cât dor am să păzesc fecioria mea". Îi zice ei stareța: „Vezi să nu spui vreun cuvânt aspru, să se mânie şi să strice mănăstirea". Iară ea a zis: „Mă duc la biserică să mă rog Stăpânei, ca să mă lumineze să-i dau răspunsul cel cuviincios, şi însăşi pururea Fecioara mă

va păzi pe mine şi mănăstirea”. A alergat dar la ajutorul Celui de Sus şi se ruga cu lacrimi înaintea icoanei Maicii lui Dumnezeu să o izbăvească de întinăciunea trupului. După un ceas a venit omul şi i-a zis stareţei cuvântul cel de mai sus, la care ea a răspuns: „Nu se cuvine ca eu să trimit pe cineva la păcat, ci zi ei şi, dacă va voi, să-ţi urmeze ţie”. Deci s-a dus la biserică şi i-a zis ei trimisul: „Doamna mea, stăpânul nostru a văzut frumuseţea ta şi s-a rănit atâta la inimă de vederea ochilor tăi celor preadulci, încât nu află vindecare dacă nu vei veni să te vadă. Vino dar de bunăvoie, ca să te facă soţie lui, să fii cinstită foarte mult şi să te slăveşti întru această lume; iar dacă nu vei veni de voie, te va lua cu sila, ca să te ruşineze în toată Britania”. Iar ea a răspuns: „Du-te afară din biserică şi aşteaptă, peste puţină vreme îţi voi da ceea ce doreşte domnul tău”. Iar acela a ieşit bucurându-se, socotind că s-a înduplecat dorinţei stăpânitorului. Asemenea şi stareţa a socotit că s-a biruit de vrăjmaşul şi foarte s-a întristat. Însă evlavioasa mireasă a lui Hristos, ducându-se, a stat înaintea preasfintei icoane a Fecioarei Maicii lui Dumnezeu, zicând acestea cu lacrimi: „Stăpâna mea, bine îmi este să am ochi şi să văd sfântă icoana ta, dar fiindcă aceştia m-au împiedicat pe mine văzând pe pângăritul acela, mai bine să-i scot pe ei, decât să-mi întinez fecioria mea, şi darul tău îl voi vedea eu cu ochii sufletului. Iartă-mă, Doamna mea, şi să nu mi se socotească mie întru păcat fapta aceasta, că de nevoie o fac. Din două rele ce-mi stau înainte, mai bine este a alege răul cel mai mic”. Acestea zicând – o, bărbăţie şi vitejie! –, şi-a scos amândoi ochii cu un cuţit şi i-a pus într-un vas. Apoi a strigat pe omul cel trimis şi i-a zis: „Fiindcă ochii aceştia au greşit domnului tău, de l-au rănit, iată, cu dreptate i-am pedepsit. Şi dacă aceştia, după cum

ai zis, pot să-l mângâie, mergi şi îi dă pe dânşii ca să ia dintru ei toată veselia şi bucuria". Iar acela, îngrozit, a luat ochii şi i-a dus domnului său, spunându-i şi cuvintele ce s-au zis mai sus.

Acela s-a înspăimântat văzându-i pe dânşii şi s-a schimbat cu dumnezeiască schimbare, minunându-se de fapta bună şi vitejia fecioarei aceleia. Şi-a mutat dragostea cea trupească întru evlavia duhului, a plâns cu amar, a urât din inimă fărădelegile lui şi, umilindu-se cu sufletul, a dus ochii la mănăstire şi i-a pus înaintea sfintei icoane a Maicii lui Dumnezeu, iar pe oarbă acolo aproape să stea. Şi adunând pe toate surorile, le-a zis lor: „Cădeţi toate la rugăciune cu lacrimi, rugându-vă Stăpânului Hristos celui Atotputernic şi Preasfintei şi pururea Fecioarei Maicii Lui ca să facă milă cu sora aceasta binecuvântată, să o vindece. Şi, dacă vom avea credinţă fierbinte, ne va auzi Stăpânul; numai să nu aveţi necredinţă în inima voastră, nici să vă îndoiţi; că cele ce sunt cu neputinţă la noi, cu putinţă sunt la Dumnezeu, Care face voia celor ce se tem de El. Şi vă rog pe voi, să nu îndrăznească una să se scoale de la pământ până ce nu voi săvârşi şi eu rugăciunea mea". Deci a pus cenuşă pe capul lui şi, căzând jos pe pământ, cu faţa descoperită cu multă smerenie, se ruga cu multe lacrimi şi tânguiri, zicând aşa: „Doamna şi Stăpâna îngerilor, Maica Atotputernicului Dumnezeu, nu sunt vrednic să văd sfântă icoana ta, nici să deschid gura mea cea prea pângărită ca să te rog, că nu am lăsat nici un păcat pe care să nu-l fi făcut şi am întinat sufletul şi trupul meu şi tot pământul. Însă fiindcă Domnul Iisus Hristos S-a întrupat pentru păcătoşi şi, petrecând în lume trupeşte, n-a lepădat pe desfrânate, pe tâlhari şi pe vameşi, ci i-a primit pe toţi, şi la dumnezeiasca lui Înălţare de la noi te-a lăsat pe tine mijlocitoare păcătoşilor,

pe tine te pun şi eu chezaşă, Stăpâna mea, către Fiul tău cel milostiv, ca să mă întorc de la calea cea rea a fărădelegilor mele şi prin pocăinţă să-mi spăl noroiul sufletului meu, numai să audă darul tău rugăciunile sfintei stareţe şi a toată obştea, ca să dai iarăşi ochii sfintei roabei tale acesteia, căreia eu, nepriceputul, i-am fost pricina de i-a scos. Şi aşa aceasta să se izbăvească de trupeasca nevedere şi, luând lumina cea preadorită, să slujească Bisericii tale, după cum mai înainte, iar eu, nevrednicul robul tău, să mă slobozesc de robia cea cumplită a celui viclean, care mă trage legat, nevăzut, cu lanţ de fier". Acestea şi altele multe zicea cu lacrimi ighemonul, iar călugăriţele, de asemenea, se rugară toată ziua aceea. Şi fiindcă se rugau cu credinţă şi cererea le era binecuvântată şi sfântă, pentru dragostea cea frăţească, s-a auzit degrab rugăciunea lor. Că la ceasul Vecerniei a strălucit toată biserica şi s-a auzit un glas zicând: „Ia-ţi lumina ta cu darul Celui Născut al meu". Atunci călugăriţa, căutând în sus, a văzut pe Stăpâna cea atotputernică stând înăuntrul Jertfelnicului şi i-a zis ei: „Măresc numele tău, Doamna mea, şi slăvesc darul tău". Iar boierul şi toate surorile, după ce au auzit glasul, s-au sculat, dar pe Preasfânta n-au văzut-o. Însă văzând că era vindecată ceea ce mai înainte era fără ochi, au slăvit pe Stăpâna cea atotputernică şi i-au mulţumit, făcând priveghere de toată noaptea.

Apoi ighemonul a dat mănăstirii daruri prea multe şi, căindu-se de păcatele sale după făgăduinţă, nu s-a întinat mai mult, ci a petrecut viaţa cu fapte bune. Iar preacinstita Maria s-a făcut minunată foarte în lumea aceasta pentru întreaga înţelepciune şi păzirea fecioriei ei. Şi toate surorile au cinstit-o mult pentru facerea de minune cea zisă mai sus şi pentru petrecerea ei cea cu fapte bune. Iar după sfârşitul stareţei, cu sfat de

obşte au ales-o pe dânsa, care, cu plăcere de Dumnezeu păstorind sfânta mănăstire, s-a dus întru Împărăţia cea cerească. Pe care, o!, de ar da Dumnezeu noi toţi să o dobândim, cu darul şi cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia I se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, împreună cu Cel fără de început al Lui Părinte şi cu Preasfântul şi de o fiinţă Duh, în vecii vecilor. Amin.

Minunea a 13-a

Pentru aceea care şi-a tăiat buzele sale
şi nasul, ca să păzească fecioria cea făgăduită

Oarecare fecioară cu numele Efimia, fiică a unui boier bogat, a afierosit fecioria ei Preanevinovatei Maicii lui Dumnezeu din tânără vârstă şi, petrecând minunat şi cu fapte bune, niciodată n-a lipsit de la biserică în sărbători. Şi toţi se minunau văzând atâta evlavie la o tânără aşa de crudă, foarte frumoasă cu trupul şi cu bun chip. Iar pe cât creştea vârsta trupului, pe atâta se înmulţea şi evlavia sufletului. De unde vicleanul balaur zavistui foarte asupra păzirii fecioriei acesteia şi a rănit către dragostea ei pe un boier preabogat, care a cerut-o de la tatăl ei de soţie. Iar el s-a bucurat să-şi facă ginere pe un om ca acesta şi a făgăduit să i-o dea. Însă mireasa lui Hristos cea fără de prihană s-a împotrivit voii părinteşti, zicând că nu ar fi cu dreptate, nici cu bunăcuviinţă, ca să mintă înaintea pururea Fecioarei Născătoare de Dumnezeu, căreia i-a făgăduit fecioria ei, şi să iubească mai mult pe un om stricăcios şi mâncat de viermi, decât pe Mirele cel nestricăcios şi ceresc. Ci tatăl ei s-a mâniat şi i-a zis: „Rudenia lui este mare şi

tu nu eşti vrednică să iei de bărbat pe un boier atât de bogat şi de bun neam. Deci cu hotărâre poruncesc să faci voia mea sau te pedepsesc preaaspru".

Văzând dar fecioara cea de bun neam socoteala nestrămutată a tatălui său şi primejdia feciorei ei, a intrat în dumnezeiasca biserică şi, rugându-se cu lacrimi, cerea de la Preasfânta Născătoare de Dumnezeu să-i ajute la această nevoie, ca să nu-şi întineze trupul ei. Dar după ce s-a rugat multe ceasuri, socotea întru sineşi aceasta: „Fiindcă frumuseţea trupului meu este pricina ca să mint cerescului Mire şi să mă pângăresc de om nevrednic, mai bine este să mă lipsesc de o frumuseţe ca aceasta nefolositoare şi să mă fac îngrozitoare cu chipul şi urâtă, numai să-mi păzesc curăţia sufletului, pe care mai vârtos şi mai mult o pofteşte Domnul decât frumuseţea cea trupească stricăcioasă". Acestea cugetând şi înfierbântându-se cu dumnezeiescul dor al păzirii feciorei, şi-a tăiat nasul şi buzele. De îndrăzneala aceasta auzind şi văzând-o, tatăl ei s-a mâniat atâta încât a vrut să o omoare, însă pentru ca să nu-i dea numai o durere, dacă îi va tăia capul ei, a lăsat-o pe dânsa vie, ca să-i dea muncă pe fiecare zi. Şi după ce a bătut-o cât a vrut, a chemat un lucrător de pământ, pe care îl avea la ţarinile sale, aspru foarte şi fără de omenie, căruia i-a dat-o ca să o aibă ca pe o roabă, să-i facă cele mai grele şi mai defăimate slujiri şi lucruri ale ţarinii lui, şi să o bată fără de milostivire când nu-i va face ascultarea. Şi s-a jurat lui cum că, dacă va auzi că s-a umilit în vreo zi pentru ea şi îi va face bine sau de se va arăta milostiv cât de puţin către dânsa, îi va tăia capul.

Deci luând-o pe dânsa, ţăranul o necăjea şi o bătea fără de milostivire, pentru că din fire era crud şi fără de omenie, apoi încă şi pentru frica tatălui ei, şi a pus-o

la cele mai grele slujbe. Iar fecioara cea de bun neam răbda cu vitejie toate durerile, mulţumind Domnului, Care a învrednicit-o să se pedepsească pentru dragostea Lui. Şi când voia să o bată nemilostivul acela, ea se ducea într-un loc ascuns şi se ruga multe ceasuri cu lacrimi către Domnul, cerând de la Dânsul ca să-i dea până la sfârşit răbdare şi putere. Şi cele mai multe nopţi le petrecea în metanii şi rugăciuni când avea vreme. Robia aceasta cumplită şi aspră a răbdat-o purtătoarea de chinuri şi muceniţa păzirii fecioriei nu zece zile sau o sută, ci şapte ani întregi. Şi oricare o vedea din cei ce ştiau de mai înainte câtă frumuseţe avea şi ce fel s-a făcut, din osteneli, din durere şi din munci, nu era cu putinţă să nu-l doară inima şi să nu lăcrimeze de nenorocirea ei.

Deci, într-o noapte în care era ajunul Naşterii lui Hristos, pe când cina barbarul acela, Efimia s-a dus pe ascuns la grajd ca să se roage, cugetând la Întruparea Domnului nostru, care a primit să se facă Om pentru mântuirea noastră. Iar ţăranul, văzând că lipseşte fecioara, a luat un toiag şi a alergat să o bată, după cum avea obişnuinţă. Deci, alergând către grajd, a văzut de departe lumină multă şi s-a temut, socotind cum că ar fi foc şi arde casa. Iar apropiindu-se, a văzut ceea ce nu era vrednic să vadă, adică pe cereasca Împărăteas/ cu mulţime de sfinţi îngeri, care o mângâia pe Efimia zicându-i: „Rabdă cu tărie, preaiubita mea fiică, pentru durerea aceasta vremelnică pe care o pătimeşti pentru dragostea Fiului meu vei dobândi în Împărăţia Lui slavă veşnică şi neveştejită cunună. Şi pentru semnul şi cununa slavei celei mari de care ai să te învredniceşti de la Mirele tău cel ceresc, să fii de acum vindecată la mădularele cele tăiate, cu puterea Fiului meu”. Acestea văzându-le, ţăranul acela s-a înfricoşat şi,

strigând pe toţi casnicii săi, au văzut-o toţi pe Stăpâna cea fără de prihană cu ceata ei cea cerească şi pe fecioară cu buzele şi cu nasul, după cum a fost mai înainte; şi au căzut la pământ, neputând să vadă atâta lumină. Iar după un ceas, sculându-se, au văzut numai pe singură Efimia rugându-se şi strălucind.

Deci a trimis cuvânt la tatăl ei, care a venit îndată şi, văzând-o pe dânsa vindecată, s-a înspăimântat şi, mulţumind Domnului, a cerut iertare de la dânsa pentru necunoştinţele lui cele mai dinainte. Apoi, cheltuind aur mult, a zidit la grajdul acela o mănăstire preafrumoasă şi acolo a lăsat-o pe dânsa să slujească Mirelui ei celui ceresc. Care, cu petrecerea ei cea cu fapte bune, a adunat şi pe altele multe. Şi bine şi minunat petrecând întru toate poruncile Domnului, cu plăcere de Dumnezeu păstorind turma cea sfinţită, lăsând cele vremelnice, s-a dus la Împărăţia cea nesfârşită, pe care dea Dumnezeu a o dobândi noi toţi.

Minunea a 14-a

Pentru tinerele nevinovate cărora le-a trimis din cer cununi Stăpâna cea prealăudată

O femeie oarecare, de neam bun şi îmbunătăţită, avea două fiice frumoase foarte, pe care le sfătuia să-i urmeze ei la petrecerea cea după Dumnezeu, şi mai ales la multa evlavie pe care o avea faţă de Preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Iar după moartea bărbatului ei, a sărăcit foarte şi nu avea cu ce să-şi mărite fetele. Deci se amărî, temându-se ca nu cumva să vândă cinstea lor din pricina sărăciei. Însă având credinţă către Dumnezeu, s-a dus cu dânsele la biserică şi, stând înaintea icoanei

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a zis acestea cu lacrimi: „Stăpâna îngerilor, Maica sărmanilor şi Ajutătoarea săracilor, în îngrijirea şi sub acoperământul tău dau, din tot sufletul meu, pe aceste două sărmane ca să le chiverniseşti; că nu pot să le păzesc eu fără de paguba sufletului şi a trupului, din sărăcia şi neajungerea mea. Dar tu, cu dumnezeiasca ta mai înainte purtare de grijă, după nemărginita ta milostivire să le acoperi şi să le păzeşti, ca să nu-şi întineze fecioria". Acestea zicând, mama cea evlavioasă a apucat mâinile fiicelor ei şi le-a apropiat de sfânta icoană, în semn de legământ, ca să le fie Preasfânta Născătoare de Dumnezeu mamă lor din ceasul acela, iar ea mai mult nu. Aceasta făcându-se, s-au întors la casa lor.

Şi când s-au apropiat de uşă, iată un tânăr în chipul fulgerului, care ţinea o pungă plină de arginţi, îi zice ei: „Împărăteasa cea cerească îţi trimite banii aceştia ca să le chiverniseşti pe fiicele tale". Luându-i dar pe dânşii, acela s-a suit în ceruri, iar ea a căzut la pământ cu lacrimi, mulţumindu-i Făcătoarei de bine celei bogat dăruitoare pentru grabnicul ajutor şi grabnica sprijineală. Apoi, cheltuind, le-a îmbrăcat pe dânsele şi le-a cumpărat cele de nevoie ale vieţii lor.

Însă vecinii cei răi, ştiind sărăcia lor cea de mai înainte, le grăiau de rău şi le huleau pe dânsele, cu nedreptate şi cu ruşine osândindu-le cum că maica lor le-a vândut cinstea vreunuia din cei bogaţi şi a luat bani. Clevetirea aceasta cumplită auzind-o evlavioasa femeie, socotească fiecare câtă durere şi necaz a primit. Şi pe cât se înmulţeau zilele, pe atâta şi osândirea creştea, încât s-a înştiinţat de aceasta toată cetatea. Deci mama lor, neputând să sufere cuvintele oamenilor, le-a zis fiicelor: „Du-ceţi-vă, fiicele mele, la Maica voastră cea mult-

milostivă şi vă rugaţi bunătăţii ei, cu lacrimi şi cu inimă smerită, ca să vă ajute să vă izbăviţi de limbile oamenilor. Şi, dacă vă veţi ruga cu neîndoită credinţă, vă va auzi pe voi Maica înduratului Dumnezeu cea multmilostivă, după cum şi mai înainte ne-a ajutat". Deci ascultând ele învăţătura mamei lor, s-au dus la dumnezeiasca biserică şi au făcut după cum le-a învăţat. Şi după ce s-au rugat din destul, vărsând lacrimi cu credinţă fierbinte, s-au întors la casa lor, nădăjduind la Împărăteasa cea atotputernică, să le trimită ajutor din cer, după cum s-a şi făcut. Căci Împărăteasa, hrănitoarea săracilor, primind smerita rugăciune şi lacrimile nevinovatelor tinere, le-a ascultat pe dânsele şi cu minune le-a ajutat.

La un praznic, la care era tot norodul cetăţii în Mitropolie adunat şi dădea învăţătură un duhovnic, era şi femeia cea zisă mai sus cu fiicele ei. Şi iată, în mijlocul învăţăturii, când se ostenise învăţătorul, văzură toţi un înger preafrumos că a intrat pe o fereastră, ţinând în mâinile lui două cununi frumoase şi minunate, alcătuite din trandafiri albi şi din alte flori prea bine mirositoare, şi zise aceste cuvinte către cele două copile întru auzul tuturor: „Aceste două cununi bine mirositoare de flori albe vi le-a trimis din ceruri Împărăteasa, pentru semnul fecioriei voastre". Acestea zicând, a pus pe capetele lor cununile şi îndată s-a făcut nevăzut. Câtă veselie socotiţi, o, ascultătorilor, că au luat copilele şi câtă înspăimântare cei ce stăteau împrejur! Au lăsat învăţătura nesăvârşită, au alergat arhiereul şi boierii ca să sărute cununile cele cereşti şi, în scurt, tot norodul se întrecea cine să cinstească pe copile mai mult, şi mai pe urmă le-au petrecut până la casa lor. Însă ele nu s-au mândrit în deşert pentru această cinste ce li s-a făcut,

ci cu multă smerenie au mulţumit Împărătesei celei vrednice de cinste.

Iar arhiereul şi cei mai mari boieri au cheltuit avere nenumărată, zidind două mănăstiri preafrumoase în numele Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Şi au hotărât pe o fecioară stareţă într-o mănăstire şi pe alta în cealaltă mănăstire. Şi petreceau ele cu aşa fapte bune şi viaţă minunată, încât multe fecioare de bun neam ale boierilor, nu numai din acea cetate, ci şi din alte cetăţi, auzind de vestea cea bună şi de petrecerea cea plăcută lui Dumnezeu, au lăsat bogăţia cea curgătoare, slava cea deşartă, şi au venit la ascultarea lor. Şi atâta au crescut aceste două mănăstiri, având-le toţi la mare evlavie, încât socotea o mare fericire cineva dacă s-ar fi învrednicit să se numere împreună cu această binecuvântata tagmă. Iar acele două proestoase minunate s-au săvârşit cu sfinţenie şi sfintele lor moaşte bine au mirosit, iar fericitele lor suflete s-au dus întru Împărăţia cea cerească, pe care, o!, de ar da Dumnezeu ca noi toţi să o dobândim.

Minunea a 15-a

Pentru călugărul care se îmbăta

Un monah oarecare era chelar într-o chinovie şi da vin fraţilor. Şi avea el multă evlavie către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, nelipsind niciodată de la slujba bisericii, ci era osârdnic la slujbele lui cele sufleteşti şi nelenevos la cele trupeşti ale călugărilor. Însă iubea vinul săracul! Şi fiindcă avea slujba aceea, bea de multe ori mai mult decât alţii.

Deci, într-una din zile a cinat și a băut atâta, până când s-a îmbătat și a căzut în așternut. Iar în ceasul Utreniei s-a deșteptat și, auzind toaca, s-a sculat cum a putut ca să se ducă la biserică, pentru că, după cum am zis mai înainte, avea mult dor de cele dumnezeiești și nu voia să se lipsească niciodată de adunarea cea mântuitoare a fraților. Deci, umblând puțină diastimă de loc, cu greu mergea înainte, că îl durea capul de beție, însă pentru dorul pe care îl avea, se ducea. Atunci diavolul, prefăcându-se în chipul unui taur, venea înaintea lui și se arăta cum că vrea să-l împungă cu coarnele, însă, monahul s-a minunat și și-a făcut cruce. Pentru aceasta vrăjmașul s-a îndepărtat puțin și, iarăși închipuindu-se, s-a făcut câine negru și-l împiedica să meargă mai departe, dar el, făcând ca și mai înainte, se ducea. Iar când a ajuns la ușa bisericii, s-a prefăcut demonul în leu preaînfricoșător și s-a pornit asupra lui să-l rupă. Atunci se arătă o femeie preafrumoasă, care a gonit pe demon, mustrându-l pe dânsul cu îngrozire, cum de a îndrăznit să facă rău robului ei. Apoi, apucându-l de mână pe monah, l-a dus în chilia lui, zicându-i: „Păzește-te de acum înainte să nu te mai îmbeți, dacă poftești să te mântuiești; mărturisește-ți păcatul acesta la cutare duhovnic și să faci canonul pe care ți-l va da". Iar monahul a întrebat-o pe dânsa cine este, de i-a făcut atâta bunătate? Și ea a zis: „Eu sunt Maica lui Iisus Hristos". Acestea auzindu-le, a căzut la pământ cu frică multă ca să i se închine, dar ea s-a făcut nevăzută.

Deci a plâns de bucurie și s-a aflat în ceasul acela tot sănătos de vin și nevătămat. Și mărturisindu-se cu sârguință, după porunca cea domnească, a păzit canonul și s-a depărtat desăvârșit de vin, după cum se cade să facă fiecare creștin biruit de această patimă. Și care nu va mărturisi cu de-amănuntul să știe că se va munci.

Toţi sunt datori să se păzească de multa băutură ca de o mare desfrânare. Deschideţi ochii voştri, cei ce iubiţi beţia, şi vă siliţi să vă depărtaţi de ea, ca să nu vă lipsiţi de veşnica veselie şi îndulcire. Pe care dea Dumnezeu ca noi toţi să o dobândim, pentru rugăciunile cele bine primite ale pururea Fecioarei şi Maicii lui Dumnezeu. Amin.

Minunea a 16-a

Pentru un monah muncit de dracul curviei
care s-a izbăvit prin Maica lui Dumnezeu

Un monah oarecare se liniştea în muntele Eleonului, având o icoană preafrumoasă a Născătoarei de Dumnezeu în chilia lui, la care avea multă evlavie. Şi i se ruga în fiecare zi, cerând să-l izbăvească de dracul curviei. Pentru că avea mult război la această patimă, care nu-l lăsa ziua şi noaptea, ci îl avea atâta biruit, încât se primejduia să cadă şi în faptă. Deci, îndată ce se aprindea în inima lui văpaia aceea vătămătoare de suflet a spurcatei pofte, alerga la sfânta icoană şi, rugându-se cu lacrimi, se pierdea înfierbântarea trupului.

Însă, deşi vedea bine vrăjmaşul că se izbăvea fratele cu ajutorul Născătoarei de Dumnezeu, el nu înceta, ci întotdeauna îl ispitea. Şi într-o zi, stând afară din chilie, i-au venit iarăşi viclenele gânduri şi, vrând să alerge către rugăciune, după obişnuinţa lui, văzu cu ochii arătat pe diavolul, căruia îi zise: „Până când, vrăjmaşule al adevărului, vrei să mă ispiteşti? Nu ai cunoscut socoteala mea, cum că nu mă supun? Pentru ce în deşert mă munceşti?". Răspuns-a lui diavolul: „Eu pe mulţi alţii mai îmbunătăţiţi decât tine am biruit şi voi să te fac

şi pe tine să te biruieşti mai pe urmă, căci nu lenevesc, nici altă slujbă n-am decât aceasta. Însă, dacă vei face ceea ce îţi voi zice ţie, voi înceta să te mai supăr". Iar acela a zis: „Ce voieşti să fac?". Răspuns-a lui dracul: „Cu înlesnire şi puţin lucru este ceea ce îţi cer ţie. Dar fă jurământ cum că nu vei mărturisi altcuiva, şi îţi voi spune". Iar pustnicul, ca un neînvăţat şi fără de răutate ce era, pentru dorul de a se izbăvi de acest război, s-a jurat să nu spună altcuiva. Deci i-a zis lui vicleanul şarpe: „Să nu te închini mai mult icoanei pe care o ai în chilia ta; scoate-o pe dânsa afară din chilie, şi eu mai mult nu te voi supăra". Iar monahul i-a zis: „Mâine îţi voi da răspuns la aceasta". Demonul s-a făcut nevăzut, iar monahul se sfărâma cu gândurile, neştiind ce să facă din două, şi avea multă scârbă şi muncă, mai ales pentru că s-a jurat să nu mărturisească nimănui. Căci diavolul cel preaviclean s-a silit să-i încuie uşa, ca să nu întrebe pe vreun dascăl care să-l înveţe despre greşeala cea mai mică.

Însă în ziua aceea a venit în munte avva Teodor Eliotul, care era iscusit în Scripturi şi deprins în faptă din ispitele dracilor, şi câţi îl întrebau luau mare folos. Deci ducându-se şi monahul cel zis, i-a vestit lui pricina, iar avva l-a canonisit greu pentru jurământ, apoi i-a zis: „Nu ştii că vrăjmaşul nu scoate vreodată pe cineva din păcat mare ca să-l arunce în cel mai mic, ci întotdeauna în mai mare primejdie îl prăpăstuieşte? Ce fărădelege este mai mare, decât să nu te închini Stăpânei Prealăudate? Mai puţin păcat este să curveşti de mii de ori, decât să te lepezi de Născătoarea de Dumnezeu cea pururea Fecioară. Deci să nu asculţi mai mult pe vicleanul, ci o roagă pe dânsa şi ea îţi va ajuta să ruşinezi pe dracul". După care plecă pustnicul de la avva şi, ducându-se la chilie, l-a întâmpinat dracul,

zicându-i: „O, bătrânule rău! Au nu te-ai jurat mie să nu mărturiseşti nimănui orice îţi voi zice ţie? Să ştii că ai să te munceşti ca un călcător de jurământ şi eu nu voi înceta până în sfârşit de a te ispiti pe tine”. Iar călugărul a răspuns: „Vrăjmaşule al binelui şi preaînrăutăţitule, ori curvar de voi fi, ori jurător strâmb, nu mă vei judeca tu, ci numai Dumnezeu şi Stăpânul, Fiul pururea Fecioarei, de care zici să mă lepăd. Ci eu nu te ascult. Şi acum poţi să faci cu mine ori ce voieşti, căci darul ei îmi va ajuta şi mă va izbăvi de ispitele şi cursele tale”. Atunci dracul s-a făcut nevăzut. Iar monahul, făcând o iconiţă mică, după icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu pe care o avea în chilie, o purta totdeauna. Şi de atunci n-a mai putut să-l supere vicleanul, ci a petrecut viaţa lui cu fapte bune şi s-a învrednicit fericirii celei cereşti, pe care dea Dumnezeu ca noi toţi să o dobândim, cu darul şi cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

Minunea a 17-a

Cum numele cel preacinstit al pururea Fecioarei Maria pierde şi goneşte pe draci

Într-un oraş al Coloniei, Vune cu numele, era un preot ce se numea Petru, om desfrânat şi cu nărav rău, care pentru faptele lui cele necinstite şi urâte a fost spânzurat afară de casa lui. Şi o ţiitoare a lui, Aglaida cu numele, s-a înfricoşat şi îngrozit atâta când l-au spânzurat, încât a lăsat lumea şi, ducându-se într-o mănăstire, s-a făcut călugăriţă. Iar după vreo câteva zile, şezând ea la fereastra chiliei, a văzut afară, într-un izvor, că

stă un drac în chip de tânăr, care a sărit din izvor la fereastră ca să o răpească. Îngrozită, ea a căzut înapoi şi, lovindu-se cu capul de pământ, în grabă s-au adunat surorile şi au ridicat-o ca pe o moartă şi au pus-o în pat. Iar după o vreme, vindecându-se puţin, a venit iar demonul şi i-a zis: „Aglaido, preaiubita mea, ce ţi-am făcut de te-ai lepădat de mine? Eu am săvârşit toate voile tale, şi tu m-ai urât. Întoarce-te în lume şi eu îţi voi da ţie de bărbat un boier bogat, ca să te învrednicesc de multe dulceţuri, să mănânci bucate preabune, să bei şi să ai toate voile trupului; şi să nu şezi aici, nepriceputo, ca să mori înainte de vreme cu atâtea postiri, privegheri şi rele pătimiri ale trupului". Răspuns-a ea, zicându-i: „Piei de la mine, vrăjmaşule al adevărului, că niciodată nu voi mai face voia ta, ci mai vârtos voi plânge şi mă voi tângui pentru vremea în care ca o nepricepută ţi-am slujit ţie". Atunci dracul s-a făcut nevăzut, însă după puţină vreme iarăşi a venit şi tot asemenea de mai multe ori îi făcea supărare. Iar călugăriţele au sfătuit-o ca să ţină în chilia ei puţină agheasmă şi, când va mai veni ispititorul, să o verse asupra lui şi să-l gonească făcând semnul cinstitei cruci. Aşa şi făcu. Însă vrăjmaşul fugea când arunca agheasma, însă după puţin iarăşi se întorcea. Atunci o soră mai învăţată a sfătuit-o, când va vedea pe dracul, să cheme numele Preasfintei Stăpânei noastre şi să zică închinăciunea îngerului, adică aceasta: „Bucură-te, ceea ce eşti cu dar dăruită, Marie, Domnul este cu tine" şi celelalte. Acestea zicând Aglaida către dracul, a fugit îndată cu atâta grabă, ca şi cum l-ar fi gonit un fulger şi o văpaie arzătoare, s-a făcut nevăzut şi mai mult n-a îndrăznit să se apropie de ea, nici să se mai arate cumva. Şi aşa s-a săvârşit Aglaida în mănăstirea aceea cu petrecere plăcută lui Dumnezeu.

Deci câţi aveţi vreo ispită de la vrăjmaşii cei de gând sau de la cei simţitori, să ştiţi că altă doctorie nu este mai folositoare decât numele acesta prealăudat şi preaminunat, chemat fiind cu evlavie şi cu credinţă.

Minunea a 18-a

Asemenea

Pe altă oarecare călugăriţă ce se afla într-o mănăstire, îndeletnicindu-se în posturi şi în privegheri, de multe ori a înşelat-o vicleanul, închipuindu-se în chip de înger. Şi vorbea cu ea despre felurite lucruri şi-i da răspuns la orice voia să-l întrebe. Iar părintele cel duhovnicesc al călugăriţei aceleia a întrebat-o la mărturisire cum petrece la aşezarea vieţuirii celei călugăreşti şi ea a răspuns: „Bine, cu rugăciunea ta, părinte al meu sfinte". Auzind el răspunsul acesta plin de mândrie, s-a scârbit şi a sfătuit-o să nu mai zică un cuvânt ca acesta, ci de-ar face şi toate faptele bune, să se smerească totdeauna şi să spună că este păcătoasă şi altele asemenea. Iar ea a zis: „Să ştii, părinte, că îngerul Domnului vine din cer şi mă cercetează pe mine, de aceea am zis aşa". Însă duhovnicul, aducându-şi aminte de graiul Apostolului, care zice că îngerul întunericului se închipuieşte în îngerul luminii, i-a răspuns ei, zicând: „Când va mai veni îngerul să te cerceteze, zi-i lui să ţi-o arate pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu şi, dacă te va asculta, cum vei vedea-o pe dânsa, să te închini ei zicând închinăciunea îngerească. Şi dacă va sta până ce vei săvârşi rugăciunea, Doamna noastră este, iar dacă se va pierde, să ştii că nălucirea dracului este şi te-a înşelat pentru ca să te arunce în mare prăpastie". Această

sfătuire mântuitoare primind, călugărița a zis către cel pe care îl socotea a fi înger cuvintele de mai sus, la care acela a răspuns: „Destul îți este ție venirea mea de față, că nu ești vrednică să vezi cu ochii tăi trupești pe Împărăteasa a toate". Iară aceea mai mult îl ruga pe el ca să-i facă darul acesta. Atunci s-a arătat înaintea ei o fecioară cu bun chip și frumoasă ca o împărăteasă, căreia călugărița i s-a închinat zicând Heretisirea îngerului. Însă îndată nălucirea aceea diavolească, dacă a auzit cuvintele acelea, a pierit ca un fum și vânt și s-a prăpădit. Iar călugărița a rămas îngrozită și a slăbit atâta, încât cu mare greutate și cu multă osteneală a putut să vină întru așezarea cea mai dinainte.

Deci, când ne-ar veni vreo ispită de la diavol, sau de la lume, sau de la trup, nu este altă vindecare mai folositoare decât să strigăm numele acestea mântuitoare, cele mai dulci decât mursa și decât nectarul: Iisus Hristos și Maria. Și cine le va chema cu credință va afla vindecare minunată în vremea a toată ispita și mâhnirea, după cum mulți cu adevărat în faptă au cunoscut.

Minunea a 19-a

Pentru nestorianul care a înviat

În părțile Siriei, în vremile de demult, erau mulți pustnici, pentru că este locul călduros și puteau să postească și să petreacă în necâștigare și cu golătate și cu toată altă strâmtorare. Pe vremea aceea era, între alții, un pustnic îmbunătățit și om sfânt, Partenie cu numele, care avea obișnuință să se ducă de multe ori în Muntele Sinai să se închine sfântului rug, aducându-și aminte

de minunea care s-a făcut acolo, în chipul pururea Fecioarei Maria. Se ducea chiar şi până la Marea Roşie şi cânta troparul lui Ioan Damaschin: „În Marea Roşie chipul Miresei celei neispitite de nuntă s-a scris oarecând" şi celelalte.

Însă o dată din cele multe ori când s-a dus acolo văzu un mort ce zăcea pe malul mării şi, milostivindu-se de jalnica privire, a făcut rugăciune preafierbinte cu lacrimi către Domnul, ca să-i ajute mortului aceluia, prin rugăciunile Preasfintei Stăpânei noastre Născătoare de Dumnezeu. Şi când se ruga, deodată văzu pe mort că s-a sculat şi s-a închinat lui, zicând: „Mulţumescu-ţi ţie, sfinte al lui Dumnezeu, că evlavia ta cea multă şi dragostea pe care o ai către Dumnezeu şi către pururea Fecioara Maica Lui nu o foloseşti numai pentru tine, ci şi pe alţii mulţi a slobozit de moartea cea sufletească, după cum şi pe mine nevrednicul". Răspuns-a lui Partenie: „Te jur pe tine cu numele Stăpânei lumii să-mi spui cine eşti şi ce folos ai aflat?". Iar acela a răspuns: „Robule al lui Dumnezeu, cu cuviinţă este ca să se propovăduiască în toată lumea lucrul acesta minunat, şi mai ales facerea de minune a pururea Fecioarei Maria, adevărata Maică a lui Dumnezeu. Şi acum ascultă. Eu am fost înşelat cu eresul preapăgânului Nestorie şi, când auzeam că se pomeneşte numele Doamnei de Dumnezeu Născătoare, mă mâniam şi, împotrivindu-mă, ziceam că era o mare fărădelege ca să se zică unei femei Născătoare de Dumnezeu. Deci, odată, am plecat pe mare la Ierusalim, şi în corabia în care eram s-a întâmplat să fie un om evlavios care, auzind că sunt nestorian, mă sfătuia să las eresul. Iar eu mă împotriveam lui, vrând să dovedesc mai adevărată socoteala mea; şi aşa vorbeam mult cu dânsul, împotrivindu-mă până într-atâta, încât era să ne înjunghiem de ceartă.

Şi înşişi corăbierii s-au tulburat din cauza noastră, mai întâi ne-au despărţit de două-trei ori, dar mai pe urmă, văzând cum că nu avem pace, nici mergere bună împreună, ne-au lăsat că doară ne vom omorî, ca să nu le mai facem o supărare ca aceasta. Deci, aşa luptându-ne noi, am căzut amândoi în noian şi, ajungând la fund, am văzut o femeie slăvită şi purtătoare de lumină, care l-a luat pe acela de mână, zicându-i: «Fiindcă eşti prietenul meu şi te-ai luptat pentru mine, eu nu te las să te îneci, ci du-te să te închini mormântului Fiului meu, după dorirea ta, şi la trei ani să vii la Împărăţia Lui cea cerească». Acestea zicând şi ţinându-l de mână, l-a dus la pământul cel uscat, căci marea, trăgându-se înapoi, s-a despărţit în două părţi şi nu s-a apropiat de ei. Atunci a zis şi către mine Stăpâna: «Iar tu, nebunule, du-te în munca cea veşnică, unde este dascălul tău Satana, să te pedepseşti cu Nestorie, începătorul eresului, şi cu alţii care nu mă mărturisesc adevărată Născătoare de Dumnezeu şi sunt luptători ai dumnezeieştii întrupări a Fiului meu». Aceasta zicând, l-a luat pe acela şi nu ştiu ce s-a făcut, dar socotesc, după cum a zis, să-l fi dus la Ierusalim, iar pe mine m-a acoperit marea, îndată după ce a plecat Fecioara. Şi dracii cei întunecaţi, luând ticălosul meu suflet, l-au dus în locul cel de muncă, în care am văzut mare mulţime, care cumplit muncindu-se blestema pe Nestorie, pricina muncii lor. Deci acolo mă chinuiam şi eu până în ceasul acesta, în care mi s-a arătat femeia aceea preaslăvită şi mi-a zis: «Ieşi de aici pentru rugăciunea robului meu Partenie şi-i spune lui să nu mai facă niciodată rugăciune pentru vrăjmaşii mei. Iar tu propovăduieşte pretutindeni munca pe care o suferă nestorienii». Acestea auzindu-le, mi s-a întors în trup duhul meu. Deci îţi mulţumesc, Sfinte al lui Dumnezeu, şi mă rog ţie să mă miruieşti, că mă lepăd de

spurcatul eres al nestorienilor şi mărturisesc pe pururea Fecioara Maria adevărată Născătoare de Dumnezeu, rugându-mă milostivirii ei să mă primească, pentru rugăciunile robului ei, ca să-i slujesc toată viaţa mea, deşi sunt nevrednic".

Acestea auzind, cuviosul s-a bucurat foarte şi, ducându-se amândoi la Ierusalim, au aflat pe părintele cel zis mai sus şi au plecat împreună în pustie, slujind toţi trei Domnului până la sfârşitul vieţii lor, cu sfinţenie petrecând. Şi aşa s-au învrednicit de fericirea cerească, pe care, o!, de-ar da Dumnezeu ca şi noi toţi să o dobândim.

Minunea a 20-a

Pentru Ioan Cucuzel

În marea şi întâia cetate a lui Iustinian, numită Dirahion, era un tânăr orfan de tată pe care mama lui, ca o femeie dreptcredincioasă şi iubitoare de Dumnezeu ce era, l-a dat să înveţe sfintele cărţi. Şi era el foarte deştept cu mintea, iar mai ales fiind un bun cântăreţ, toţi îl numeau „Cucuzel" (cel cu glas îngeresc).

În vremea aceea, după cum a fost obişnuinţă pe la curţile împărăteşti totdeauna să caute pe cei frumos grăitori şi pe cei cu glas bun, aflând şi pe Cucuzel, l-au trimis la şcoala împărătească să înveţe meşteşugul cel muzicesc (adică psaltichia) până ce se va face desăvârşit întru dânsul. Deci el, ca unul ce era isteţ la minte şi înţelept, în puţină vreme a învăţat toată ştiinţa, de unde şi împăratul îl iubea foarte mult şi voia să-l însoare cu bogată dăruire. După o vreme însă, văzând el că toţi boierii îl cinsteau pentru dragostea împăratului

şi pentru cântarea cea cu mult meşteşug muzicesc şi pentru glasul lui cel minunat, se întrista şi se amăra, temându-se ca nu cumva să se păgubească pentru slava aceea vremelnică de bucuria cea cerească. Pentru aceasta, căuta vreme cu prilej ca să se ducă din lume.

În zilele acelea s-a întâmplat că a venit la curtea împărătească pentru oarecare treburi egumenul Lavrei celei mari din Sfântul Munte al Atonului, pe care cu bine săvârşindu-le, s-a întors la mănăstirea sa. Iară Cucuzel, văzând buna podoabă duhovnicească a egumenului şi petrecerea cea îngerească, umilindu-se, a lăsat toată slava şi nălucirea împărătească, dezbrăcându-se de hainele cele de mătase, s-a îmbrăcat în haine de păr şi, toiag de păstor luând în mâini, s-a dus în Sfântul Munte. Şi, ajungând la Lavră, l-a întrebat portarul de unde este, ce caută şi ce fel de ştiinţă are. Iar el a răspuns: „Doresc să mă fac monah, sunt păstor". De acestea înştiinţându-se prin portar egumenul, s-a bucurat, căci avea nevoie de un om ca acesta. Şi cercându-l pe el în puţină vreme, l-au făcut monah şi l-au trimis în pustie ca să pască ţapii. Şi s-a dus cu bucurie şi cu mult dor la liniştea pe care o poftea şi făcea ascultarea aceasta fără de lenevire şi rugându-se neîncetat lui Dumnezeu.

Iar împăratul avea supărare multă pentru dânsul şi, trimiţând oameni, îl căuta prin toate locurile, cetăţile, pustiile şi mănăstirile. Şi, ducându-se trimişii şi la Aton, au cercetat prin toate părţile cu sârguinţă, dar nu l-au putut cunoaşte, fiindcă era îmbrăcat cu haine vechi şi rupte. Deci, într-una din zile, păscând Cucuzel ţapii pe vârful unui munte înalt, s-a uitat într-o parte şi în alta ca să se încredinţeze că nu este cineva ca să-l audă şi, nevăzând pe nimeni, a început a cânta cu mult meşteşug şi cu umilinţă. Iar un pustnic oarecare ce locuia acolo pe aproape într-o peşteră, auzind atâta cântare

preadulce şi cu meşteşug întocmită, mult s-a minunat şi, ieşind din peşteră, văzu o privelişte nemaiînchipuită: pe cioban cântând, iar pe ţapi nepăscând, ci uitându-se la el stând locului şi ascultând, ca şi cum s-ar fi înspăimântat şi bucurat totodată de acea cântare îngerească, şi nu omenească. Acestea văzându-le, pustnicul s-a dus la lavră şi a vestit egumenului, care a trimis de l-au adus şi, întrebându-l, i-a zis: „Te jur pe tine cu Dumnezeu să spui adevărul: tu eşti Ioan Cucuzel, cel căutat atâta de împăratul?”. Iar acela, căzând cu lacrimi la picioarele egumenului, cerea iertare cu lacrimi, zicând: „Eu sunt, păcătosul şi nevrednicul rob al sfinţiei tale. Însă mă rog foarte ca să mă laşi tot în această ascultare pe care mi-ai dat-o de la început, să pasc ţapii; şi să nu audă împăratul că sunt aici, căci mă va lua cu sila de la limanul acesta al mântuirii”. Răspunsu-i-a egumenul: „Să nu-ţi pese de aceasta, o!, fiul meu, numai fă ascultare; vei rămâne la chilia ce îţi voi da aici în mănăstire, iar eu mă voi duce la împăratul să-l rog ca să te ierte”.

Aşa făcând, s-a dus proestosul la împărăţie şi, căzând la picioarele împăratului, i-a zis: „Mă smeresc şi mă rog stăpânirii şi împărăţiei tale, stăpâne, să-mi dăruieşti un om pentru sufleteasca lui mântuire; şi dacă te va fi supărat cu ceva, eu mă rog să-l ierţi”. Iar împăratul l-a întrebat de numele acelui om şi egumenul i-a răspuns: „Dacă nu-mi vei da în scris milostivirea, nu ţi-l pot spune”. Deci împăratul, poruncind să se facă scrisoare după cum i se cerea, a iscălit-o. Atunci egumenul a început a-i povesti despre monahul Cucuzel cu de-amănuntul toate. Şi auzind acestea împăratul, pe cât s-a bucurat, pe atâta s-a şi întristat. Adică s-a bucurat când a auzit că a fost atât de evlavios încât a îmbrăcat chipul cel îngeresc, urând toată trupeasca dulce pătimire, şi s-a întristat că a dat în scris darul lui şi acum nu putea să-l mai tăgăduiască.

Însă egumenul a îmblânzit cu cuvinte mângâietoare inima lui, apoi, mulţumindu-i şi luându-şi ziua bună, s-a dus la mănăstirea lui şi a povestit tuturor fraţilor cele făcute. Deci a rămas astfel minunatul Ioan nesupărat de împăratul cel pământesc şi a slujit numai Celui ceresc, cântându-L şi lăudându-L pe Dânsul, fără de lenevire, în fiecare zi. După cele arătate mai sus, luând el de la proestos binecuvântare, a zidit o chilie şi o biserică Sfinţilor Arhangheli, în afară de mănăstire, pentru ca să aibă unde se linişti în cele şase zile ale săptămânii. Iar duminicile şi în toate celelalte sărbători nu lipsea de la strana dreaptă a bisericii celei mari, ci cânta lui Dumnezeu cu dor şi cu umilinţă. Şi odată, în Sâmbăta Acatistului, cântând el singur cu multă sârguinţă stihirile şi canonul Preasfintei de Dumnezeu Născătoare, după obişnuinţă, şi de osteneală adormind puţin stând în picioare în strana sa, i s-a arătat Preacurata, care i-a zis: „Bucură-te, Ioane fiul meu; cântă-mi mie întotdeauna, şi nu te voi lăsa pe tine”. Acestea zicând, i-a dat un galben de aur. Iară acela, deșteptându-se din somn, a aflat – o! minune – în dreapta sa galbenul, pentru care umplându-se de negrăită bucurie şi de lacrimi, a mulţumit şi a preamărit pe Maica lui Dumnezeu, iar galbenul acela l-a dăruit bisericii, şi săvârşea mari minuni.

De atunci n-a lipsit niciodată din strana cea din dreapta, cântând cu osârdie şi lăudând fără de lenevire pe Domnul. Pentru aceasta, de multă osteneală, i-a putrezit piciorul lui şi curgea din el o materie rău mirositoare. Însă Stăpâna cea atotputernică l-a vindecat – ca şi pe Ioan Damaschin – arătându-i-se lui şi zicând: „Fii de acum sănătos!”, şi îndată a primit vindecare desăvârşită. Pentru care, mulţumind Maicii lui Dumnezeu, a rămas în deplină sănătate până la sfârşit, vieţuind în posturi, privegheri şi fapte bune, şi mai

ales cu multă smerenie. Învrednicindu-se şi de darul de a-şi cunoaşte mai dinainte sfârşitul, a chemat la sine pe toţi fraţii şi, rugându-se pentru ei, le-a poruncit să-l îngroape în Casa Arhanghelilor, pe care el a zidit-o. Şi aşa s-a odihnit întru Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia I se cuvine toată slava în veci. Amin.

Minunea a 21-a

Pentru sfânta lavră a Atonului şi pentru apa Cuviosului Părintelui nostru Atanasie

Fiindcă am istorisit despre fapte petrecute la Lavra cea mare a Atonului, se cuvine să vorbim şi despre felul cum şi când s-a zidit această minunată şi preaslăvită mănăstire.

În a şasea mie patru sute şaizeci şi nouă de ani de la zidirea lumii (iar de la Mântuitorul Hristos, nouă sute şaizeci şi patru), se afla în Trapezunda un bărbat preaînţelept, cucernic şi purtător de Dumnezeu, Avramie cu numele, care avea mult dor spre cele dumnezeieşti. Şi, vrând să se depărteze de lume, s-a dus într-un munte ce se cheamă Chimina, în care era un sfânt bătrân, Mihail Maleinos cu numele, de care fiind călugărit, a rămas în ascultare la el, păzind cu dinadinsul toată aspra petrecere şi pustnicie, mâncând numai o dată pe săptămână şi împărtăşindu-se deseori cu dumnezeieştile Taine. Sfântul bătrân însă i-a poruncit să mănânce numai la trei zile o dată şi să doarmă pe o rogojină, şi nu drept, după cum făcea mai înainte. Atunci au venit la sfântul acela bătrân doi voievozi fraţi şi boieri de foarte bun neam, nepoţi de-ai lui: unul cu numele Nichifor, ales de împăratul Romano voievod peste toată oastea

cu care l-a trimis să bată pe agarenii cei din Crit, şi altul ce se numea Leon, patriciu şi domestic al şcolilor Apusului. Şi a zis către ei cuviosul: „Să ştiţi, fiii mei preaiubiţii, că eu am ucenic om preamare, cu numele Atanasie, care este îmbunătăţit cu prisosinţă, şi vreau să vă mărturisiţi la dânsul de acum înainte, pentru că este vrednic în adevăr să ocârmuiască sufletele oamenilor”. Cu acesta vorbind, boierii cei zişi mai sus s-au minunat de înţelepciunea şi priceperea lui şi i s-au mărturisit. Apoi i-a zis Nichifor şi acestea: „Să ştii, părinte, că am mult dor să mă depărtez de lume şi să mă liniştesc într-o mănăstire”. Răspuns-a lui Atanasie: „Bună socoteală ai, fiule, în mintea ta şi Dumnezeu îţi va ajuta către ceea ce-ţi este de folos”. Deci i-a slobozit pe dânşii şi s-a dus la ale sale. Iar Mihail de atunci, câţi ighemoni şi oameni mari veneau la dânsul pentru mărturisire, îi trimitea la Atanasie, care şedea în afară de mănăstire. Iar el, ca un urâtor de slavă ce era, s-a dus de acolo, cunoscând că sfântul bătrân voia să-l lase după moartea lui diadoh, spre folosirea fraţilor.

Deci s-a dus la Sfântul Munte al Atonului şi acolo a aflat, la Careia, un bătrân prea prostatec, liniştitor, şi i s-a supus lui, făţărnicindu-se cum că ar fi om prost, neştiutor de carte. Deci bătrânul i-a scris alfabetul şi îl învăţa. Iar Nichifor, cel mai sus arătat, aflând de plecarea lui, mult s-a amărât. Şi cunoscând duhovniceşte dorinţa lui de a se duce la Aton, a scris către judecătorul Tesalonicului ca să cerceteze tot muntele cu sârguinţă, până ce îl va afla cu hotărâre, arătând în scrisoare chipul feţei lui şi toate semnele. Deci ducându-se acela şi vestind acestea proestosului Sfântului Munte, i s-a răspuns că trebuie să aştepte până la Praznicul Naşterii Domnului, când se adună toţi fraţii la Protatul,

ca să-i întrebe. Iar când se cânta privegherea, a văzut proestosul pe Atanasie şi l-a cunoscut după semnele scrise de slăvitul Nichifor. Deci i-a făcut lui metanie ca să citească după rânduială. Însă el punea pricină că nu ştie carte. Ci proestosul l-a ameninţat că-l va afurisi, dacă nu va citi după cum ştie. Atunci dar, şi nevrând, i-a arătat adevărul; şi toţi s-au înspăimântat, auzind limba aceea preaînţeleaptă şi bine grăitoare, şi i s-au închinat, mai ales bătrânul lui, cerându-i iertare pentru necunoştinţele sale cele mai dinainte.

Şi auzind Atanasie că Nichifor a trimis scrisoare pentru el, l-a rugat pe proestos să nu-l descopere, şi aşa s-a făcut. Însă peste puţină vreme a venit Leon, fratele lui Nichifor, care, cercetând în tot muntele, l-a aflat pe dânsul și, îmbrățișându-l, foarte s-a bucurat și s-a veselit cu duhul. Iar fraţii pustnici, văzând evlavia boierului către cuviosul, l-au rugat pe acesta să ceară milostenie pentru ca să zidească biserica Protatului mai mare, că era mică şi se strâmtorau de multe ori. Şi, în urma rugăminţii făcute de Atanasie, a dat Leon bani destui de au ridicat biserica din temelie. După care, luându-şi ziua bună de la sfântul, s-a dus către fratele său, Nichifor. Iar acela, auzind despre cuvios, a trimis îndată corabia, scriind către proestoşi să-l trimită cu hotărâre, care, văzând credinţa cea mare a lui Nichifor, l-au îndemnat pe sfântul ca să se ducă la el. Iar el, vrând-nevrând, a plecat şi s-a dus la Crit, unde se afla atunci binecredinciosul Nichifor bătându-se cu barbarii aceia. Şi cu dumnezeiescul ajutor, prin rugăciunile sfântului, au biruit pe aceia de tot şi binecredinciosul împărat i-a supus. Atunci a zis Nichifor către Atanasie: „Iată, părinte, cu rugăciunea ta acum s-a izbăvit Muntele Atonului de frica agarenilor. Deci, ducându-te, zideşte o mănăstire de linişte, ca să vin, după cum ţii minte că

avem tocmeală, să mă depărtez de lume". Acestea zicând, i-a dat bani, ci el n-a voit să-i primească, zicând: „Fii cu frica lui Dumnezeu şi ia aminte la cursele lumii. Şi dacă Îi este plăcută lui Dumnezeu, se va săvârşi fapta aceasta pe care o ai poftit". Acestea le-a zis sfântul pentru că nu voia grija şi supărarea zidirii. Iar evlaviosul Nichifor s-a întristat de aceste cuvinte, apoi şi-au luat ziua bună unul de la altul şi sfântul s-a întors în Munte, iar Nichifor s-a dus la Constantinopol, unde i s-a făcut primire cu mare cinste pentru că a biruit Critul, şi mai pe urmă l-au ales împărat. Şi având totdeauna dorul cel zis mai sus să zidească un lăcaş pururea Fecioarei Născătoare de Dumnezeu, a trimis şaizeci de litre de aur la Aton cu un duhovnic, Metodie cu numele.

Deci văzând Atanasie multa evlavie a binecredinciosului împărat, a primit banii şi a început să zidească mănăstirea, la anii nouă sute şaizeci şi unu de la Hristos. Iar câte împotriviri şi ispite a pătimit de la draci, câte osteneli şi trude a suferit până să zidească o mănăstire aşa mare ca aceasta, după cum până astăzi se vede, nu am vreme ca să scriu aici, pentru ca să nu ies din ceea ce am spus înainte. Ci care n-a fost la Sfântul Munte, ca să vadă sfânta aceea lavră, câtă frumuseţe are: câte izvoare cu bune curgeri, copaci frumoşi şi preaveselitori, turnuri înalte, chilii nenumărate, case îndestulate şi altele asemenea, să citească viaţa Cuviosului Atanasie, ca să ia multă veselie. Iar noi, lăsând minunile cele nenumărate pe care le-a săvârşit pururea pomenitul, vom scrie numai despre pururea Fecioara Maria Născătoarea de Dumnezeu, care este iconoamă acestei lavre până în ziua de astăzi, după cum aici mai jos mai arătat se vede.

Deci, după ce cuviosul a cheltuit arginţii pe care i-a trimis împăratul, se strâmtora, că nu i-au ajuns să săvârşească lucrul după cum îl începuse. Şi, gândindu-se la aceasta, s-a dus de la mănăstire, călătorindu-se spre Careia, pentru ca să se sfătuiască cu proestosul Muntelui, dacă ar fi fost cu cuviinţă să trimită oameni la împărat, sau la alţi boieri, să ceară ajutor. Deci, când era departe de lavră ca la patru mii de stadii, vede o femeie preafrumoasă şi preastrălucită, care îi zice lui: „Unde te călătoreşti, Atanasie?" Iar el, înspăimântându-se, a răspuns: „Cine eşti tu, de mă întrebi?" Iar aceea i-a zis: „Eu sunt Maica Domnului tău". Zis-a ei sfântul: „Iartă-mă, Stăpână, că nu cred de nu voi vedea vreun semn, că multe sunt cursele diavolului". Răspuns-a lui Preasfânta: „Loveşte în piatra aceasta în numele Sfintei Treimi în chipul crucii cu toiagul tău şi, cu darul Celui Născut din mine, să iasă apă îndestulată şi preafrumoasă". Aşa făcând sfântul, a ieşit apă multă şi de spaimă. Atunci el a căzut la pământ, cerând iertare. Iar Preasfânta l-a întrebat pe dânsul unde se duce şi i-a spus toată pricina cea mai sus arătată. Deci îi zice lui Stăpâna: „Du-te la mănăstire, că vei găsi jitniţele pline de grâu şi vasele pline de vin şi de untdelemn şi altele câte îţi trebuiesc, care îţi vor ajunge, cu ajutorul Fiului şi Stăpânului meu, până vei săvârşi mănăstirea. Dar să nu îndrăznească cineva vreodată să se socotească iconom al ei, pentru că eu vreau să fiu vouă iconom totdeauna, ca să port grijă de cele ce vă sunt spre trebuinţă. Numai să nu vă leneviţi de făgăduinţele călugăriei, de slujba Utreniei şi de canonul vostru". Acestea zicând, s-a făcut nevăzută. Iar cuviosul, întorcându-se la mănăstire, a aflat toate după cum i-a zis Stăpâna, şi au ajuns prea cu îndestulare, până ce s-a săvârşit dumnezeiasca biserică şi toată mănăstirea,

după cum până în ziua de astăzi se vede. Minunea aceasta a apei nu se vede scrisă la viaţa sfântului (nu ştim pricina), însă o au din spunere şi o ştiu toţi câţi locuiesc în Aton.

Se poate vedea în biserică o icoană a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care este zugrăvită pe uşa dinăuntrul mănăstirii, în care se arată cum stă sfântul dinaintea Preasfintei Fecioare, cu chip smerit şi cu multă evlavie, iar ea întinde dreapta spre cuviosul. Şi sunt scrise acestea: „Maica lui Dumnezeu şi iconoama acestei lavre”. Iar în câmpul cel dimprejurul icoanei sunt istorisite minunile sfântului, și are şi aceste două: într-una îi arată lui Stăpâna cu degetul piatra şi el loveşte cu toiagul şi izvorăşte apa, iar în cealaltă, amândouă istorisirile, precum și mănăstirea, sub care scrie aşa: „Preasfânta este rânduită să fie iconoamă mănăstirii, iar Preacuviosul paraiconom”. Din acestea dar se înţelege pricina pentru care nu s-a ales niciodată iconom în această sfântă lavră, ci numai paraiconom, până în ziua de astăzi.

Ci la ceea ce ne stă înainte să ne întoarcem. După ce a săvârșit mănăstirea, sfântul cât a trăit a prăznuit pe Preasfânta, iar după moartea lui și fraţii, de asemenea, o prăznuiau. Însă Prealăudata s-a arătat proestosului în vedenie, zicându-i: „De-acum înainte să nu mă mai prăznuiţi pe mine, ci pe robul meu Atanasie, fiindcă acela s-a ostenit la această casă până la moarte şi trebuie să aibă o cât de mică răsplătire şi mulţumire pentru osteneala şi nevoinţa lui”. Deci de atunci prăznuiesc cu cântare în a cincea zi a lunii lui iulie, când se adună ca la două mii de călugări şi mireni, şi săvârşesc priveghere de toată noaptea, cu citiri şi cântări preafrumoase de la apusul soarelui până la ziuă, cântând

lui Dumnezeu Celui în Treime. Căruia I se cuvine slava, cinstea şi închinăciunea în vecii vecilor. Amin.

Minunea a 22-a

Pentru sfinţita mănăstire a Ivirului şi pentru preacinstita icoană Portăriţa

Din vremea dreptcredinciosului şi pururea pomenitului împărat Constantin cel Mare, înflorea credinţa noastră şi creştea prin darul Domnului nostru Iisus Hristos. Iar capiştile idolilor se prăpădeau, cetele monahilor se înmulţeau şi se zideau biserici şi jertfelnice prin toate cetăţile şi oraşele. Deci, trecând mulţi ani, a fost un bărbat cinstitor de Dumnezeu şi cu fapte bune, Petru cu numele, care dorea să afle un loc liniştit şi pustiu, ca să se depărteze de lume şi să petreacă viaţă liniştită. Pentru aceasta rugând pe Dumnezeu ca să-i descopere unde să se ducă, vede în vedenie pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, care îi zice: „Părinte, în Muntele Atonului este odihna ta, acest loc l-am cerut ca moştenire de la Fiul şi Dumnezeul meu, ca să-l aibă scăpare toţi câţi se depărtează de grijile şi tulburările lumii, să se pregătească pentru faptă bună, petrecând o viaţă fără de grijă, ca să dobândească fericirea cea veşnică. Foarte mult am poftit muntele acesta şi în puţină vreme are să se umple de călugări din toată ţara şi locul. Iar mila Fiului meu şi ajutorul meu nu vor lipsi de la dânşii, ci îi voi acoperi şi păzi, rugându-L pe Fiul meu pentru mântuirea lor". Deci, după ce s-a deşteptat sfinţitul Petru, mulţumind Domnului din destul şi pururea Fecioarei Maicii Lui, s-a dus în muntele acela şi asupra dracilor bărbăteşte se nevoia, şi multe vedenii

şi vederi de îngeri s-a învrednicit a avea prin mijlocirile Maicii lui Dumnezeu şi, făcându-se mare făcător de minuni, s-a dus către Domnul. Iar după vreo câţiva ani, a venit şi părintele nostru Atanasie, cel care a zidit Lavra cea mare.

În anii aceia era şi părintele nostru Ioan, lăcaşul cel preacurat cu adevărat al Preasfântului Duh, ivirean de neam, din sânge împărătesc şi bogat. Ci lăsând slava, bogăţia şi toate cele ce erau ale lui, s-a dus la o mănăstire şi, dezbrăcându-se de hainele cele strălucite, s-a îmbrăcat în rasă proastă şi sărăcăcioasă. Iar auzind de vestea Sfântului Munte şi de cuviosul Atanasie, s-a dus la el şi, aflându-l, se nevoiau ca nişte fraţi nevoinţa cea bună şi mântuitoare. După puţină vreme, înştiinţându-se cum că fiul lui Eftimie a venit în Vizantia pentru pace, s-a dus spre căutarea lui şi l-a găsit, apoi s-au întors amândoi la liniştea cea dorită către marele Atanasie, de la care a învăţat toată filosofia şi s-a făcut în scurt nou Gură de Aur şi a tălmăcit toată Scriptura noastră în limba ivirilor. Iar trecând puţină vreme, a venit şi s-a făcut călugăr şi marele Tornichie, care era voievod al împărăţiei ivirilor şi a făcut multe vitejii în războaie asupra vrăjmaşilor şi a luat nenumărate biruinţe şi semne de biruinţă. Deci în vremea aceea, neamurile cele fără de Dumnezeu ale perşilor au auzit de moartea împăratului Romano şi s-au ridicat cu oaste asupra cetăţii celei împărăteşti, având pe oarecare voievod cu numele Siliar, care a alergat către răsărit, robind cetăţile şi oraşele, neaflând pe cineva ca să-i stea împotrivă, fiindcă fiii împăratului erau nevârstnici.

Iar împărăteasa avea mâhnire şi necaz mult auzind că s-au apropiat barbarii şi, neavând altă nădejde, şi-a adus aminte de Tornichie, zicând: „Dacă nu va veni la noi voievodul ivirilor, nu avem pe nimeni să ne fie ajutor”.

Deci a trimis la Sfântul Munte scrisori poruncitoare la Atanasie şi la Ioan, rugându-i să trimită pe Tornichie. Însă acesta n-a voit, dar de nevoie s-a supus, ca să nu se împotrivească sfinţilor, şi s-a dus la Vizantia. Iar împărăteasa, văzându-l pe el, a luat multă bucurie şi, arătându-i pe fiii săi, i-a zis lui: „De sufletul tău, cinstite părinte, să atârne viaţa sărmanilor acestora". Deci Tornichie, ducându-se cu oastea, a tăiat toată oştirea barbarilor şi, pe mulţi luându-i robi, s-a întors cu biruinţă la împărăţie. Atunci tot singlitul l-a întâmpinat pe dânsul, şi foarte l-au cinstit, şi mai ales împărăteasa, care i-a mulţumit după cum se cădea şi i-a dat mulţi bani, dar el n-a vrut să-i ia, ci a zis: „Eu, stăpână, am lăsat pe ale mele pentru Domnul, şi acum să adun cele străine? Însă, dacă binevoieşte stăpânirea ta, zideşte o mănăstire în Munte, ca să aibă neamul nostru al ivirilor o mângâiere a străinătăţii lor". Iar împărăteasa cu bucurie a ascultat şi a trimis boieri cu nenumărată mulţime de aur, poruncindu-le să săvârşească lucrul acesta atâta de cu sârguinţă, încât să nu se afle altul mai frumos, şi aşa s-a făcut. Cu vase de argint şi de aur a împodobit biserica şi a afierosit la mănăstirea aceasta şi o cetăţuie, metoace şi sate, spre sufleteasca ei pomenire. Ci despre mănăstire să încetăm cuvântul, ca să spunem despre sfinţita icoană Portăriţa.

Pe vremea când a împărăţit împăratul Teofil luptătorul de icoane, a fost multă prigonire asupra sfintelor icoane. Că urâtorul acela de Hristos a surghiunit pe mulţi dreptcredincioşi şi la multe feluri de munci i-a dat, poruncind să pogoare toate icoanele de prin biserici, să le piardă. A trimis încă şi ostaşi prin toate cetăţile şi oraşele, ca să cerceteze, şi câte vor afla să le ardă. În acel timp era o văduvă în părţile Niceei care avea numai un singur fiu, bogată foarte şi cu fapte bune. Şi a zidit

ea o biserică aproape de casa ei în care avea o icoană a Maicii lui Dumnezeu, pe care o cinstea foarte mult şi o săruta, ca o a doua Ană cu adevărat se cunoştea. Deci, căutând ostaşii împăratului în fiece loc, au venit şi în casa femeii aceleia iubitoare de Dumnezeu şi, uitându-se cu multă iscodire de pe o fereastră a bisericii, au văzut sfânta icoană şi s-au bucurat, nădăjduind că prin aceasta vor dobândi mulţi bani. Şi au zis către femeie: „Ori ne dai nouă bani, ori împlinim porunca împăratului să te omorâm cu felurite munci". Iar înţeleapta văduvă cu chip smerit a răspuns: „Bani mulţi vă voi da mâine, că nu-i am în casă". Acestea auzind, aceia au plecat. Iar ea, în noaptea aceea, s-a dus împreună cu fiul ei în biserică, unde, plecând genunchii, a înălţat la cer mâinile şi ochii şi s-a rugat mult timp cu lacrimi, udând pământul. Şi, ridicându-se, a luat împreună cu fiul ei icoana, cu multă frică şi evlavie, şi au dus-o la malul mării. Atunci iarăşi s-a rugat, zicând: „Stăpână şi Doamna lumii, darul tău are stăpânire şi putere, ca o Maică a lui Dumnezeu, peste toate zidirile, să ne izbăvească pe noi din urgia împăratului celui fără de lege şi pe icoana ta din ape". Acestea zicând, a pus în mare icoana şi – o! minune – nu a căzut de-a latul, ci stătea dreaptă în sus şi, pe deasupra apei făcând călătoria, alerga către apusul soarelui. Minunea aceasta de spaimă văzând, femeia trimitea lui Dumnezeu şi Preasfintei Maicii Lui mulţumirea cea după cuviinţă. Şi, întorcându-se către fiul său, i-a zis acestea vărsând lacrimi: „Fiul meu preadorit, acum se va arăta dorul nostru şi credinţa către Dumnezeu şi evlavia cea către sfânta icoană a Născătoarei de Dumnezeu. Eu, fiul meu preaiubit, femeie sunt şi nu pot să fug în ţară îndepărtată, de aceea mă voi ascunde, iar dacă mă vor găsi, gata sunt să mor pentru dragostea Maicii lui Dumnezeu. Tu însă du-te

în părţile Eladei, ca să nu-ţi facă rău”. Acestea zicând şi sărutându-se unul cu altul, s-au despărţit vărsând lacrimi. Iar tânărul s-a dus la Tesalonic şi de acolo în Sfântul Munte, şi a ajuns la cinstita mănăstire a ivirilor, unde s-a făcut călugăr, cu cuvioşie petrecând până ce s-a dus către Domnul, pe Care L-a dorit. Apoi încă a fost dumnezeiască rânduială ca să se ducă acolo, căci el a povestit câte le-am scris. Ci să venim la urmarea cuvântului nostru: deci icoana pururea Fecioarei a stat în loc ascuns mulţi ani, sau pe uscat, sau în mare, după cum a ştiut Singur Acela Care ştie toate şi face lucruri slăvite şi înfricoşătoare.

Într-o vreme, şezând oarecare sfinţi bătrâni din mănăstirea ivirilor, pe când stăteau de vorbă despre mântuirea sufletului, văzură fără de veste în mare ca o văpaie de foc, după cum ar fi fost un stâlp, cu vârful ajungând până la cer. Atunci s-au ridicat strigând: „Doamne, miluieşte-ne!”. Şi, adunându-se toţi fraţii, se uitau la priveliştea aceea şi se minunau, însă ce anume era nu puteau să înţeleagă nicidecum. Iar aceasta nu numai ziua se arăta, ci şi noaptea cu mult mai vârtos strălucea decât soarele. Pentru aceasta toţi călugării cei din Sfântul Munte, văzând un lucru de mirare ca acesta, s-au adunat la mănăstirea ivirului cu caice de la Lavră, de la Vatoped şi de la alte mănăstiri şi, apropiindu-se, au văzut sfânta icoană a Maicii lui Dumnezeu. Şi pe cât ei se duceau mai aproape, pe atâta aceea se depărta. Iar stareţul mănăstirii ivirilor a poruncit să se adune toţi la biserică, unde Îl rugau cu lacrimi pe Domnul ca săi învrednicească să ia din mare sfânta icoană a Maicii Sale, ca să o aibă spre mângâierea străinătăţii lor, şi a ascultat Domnul rugăciunea lor.

Şi ascultaţi. Era un oarecare călugăr în vremea aceea în mănăstire, ivirean de neam cu numele Gavriil, cu

năravul prea prostatec, uneltind viaţă singuratică şi lui Dumnezeu de obicei neîncetat rugându-I-se. Vara şedea în părţile cele mai înalte ale Muntelui pentru linişte, iar în vremea iernii, din cauza zăpezii, se pogora în părţile cele mai de jos. Îmbrăcămintea lui era de păr, hrana lui era buruieni sălbatice, băutura apă. Avea fericita simplitate, după cum şi toţi ai neamului lor o au. Şi, într-adevăr, înger pământesc era şi om ceresc. Acesta, oarecând rugându-se şi puţin dormitând, văzu pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, cu slavă multă strălucind, care-i zise lui: „Du-te la mănăstire de vesteşte stareţului că voiesc să le dau icoana mea spre acoperământul şi ajutorul lor. Deci intră fără de îndoire în mare, umblă pe ape, ca să cunoască toţi dragostea şi purtarea de grijă pe care o am către mănăstirea voastră, căci am venit într-adins aici spre ajutorul vostru". Acestea zicând, s-a făcut nevăzută, iar dumnezeiescul acela bărbat, sârguindu-se, s-a pogorât la mănăstire şi a vestit stareţului cele văzute. Iar acela a poruncit să se adune toţi călugării la biserică şi, aprinzând făclii, au ieşit cu tămâieri, cu evlavie rugându-se. Şi, ajungând la malul mării, a intrat Gavriil în mare şi umbla – o! minune – pe deasupra apelor. Atunci şi icoana apropiindu-se, a luat-o pe dânsa în braţe şi a cântat, bucurându-se. Iar stareţul, alergând, l-a întâmpinat pe sfântul bătrân. Şi, ieşind la uscat, s-au umplut de bucurie mare şi veselie toţi călugării, trei zile priveghind şi cântând. Apoi au zidit o bisericuţă lângă malul mării şi au slujit Liturghie. După aceea au adus sfânta icoană în biserica cea mare şi au pus-o în partea cea mai dinăuntru a altarului, şi iarăşi priveghind toată noaptea şi dumnezeiasca Liturghie săvârşind, s-a dus fiecare la mănăstirea lui. Iar a doua zi, aprinzătorul de candele a intrat la ceasul Utreniei ca să pregătească după rânduială, spre

citirea pravilei, şi n-a aflat icoana în locul în care o puseseră; deci, căutând pretutindeni, a aflat-o deasupra porţii mănăstirii, în zidul cetăţii, şi luând-o pe dânsa a dus-o la locul cel mai dinainte. Însă ea iarăşi s-a mutat în poartă şi tot asemenea s-a întâmplat nu numai de două sau de trei ori, ci chiar de multe ori. Iar călugării, nedumerindu-se de aceasta, nu ştiau ce să facă. Atunci iar Stăpâna s-a arătat monahului Gavriil, zicându-i: „Mergi la mănăstire şi spune-le călugărilor să nu mă supere, că eu n-am venit ca să mă păziţi voi, ci mai vârtos pentru ca să fiu eu păzitoare vouă, nu numai acum, ci şi în veacul cel ce va să fie. Câţi călugări petrec aici în muntele acesta cu frica lui Dumnezeu, cu evlavie şi nu se lenevesc de cea după putere lucrare a faptei bune să aibă îndrăzneală şi nădejde la milostivirea Fiului şi Stăpânului meu, de la care am cerut şi mi-a dat mie dăruirea aceasta. Şi vă dau vouă semnul acesta: cât veţi vedea în mănăstire icoana mea, nu va lipsi de la voi darul Fiului meu şi mila". Acestea auzindu-le, purtătorul de Dumnezeu Gavriil s-a pogorât la mănăstire şi i le-a vestit stareţului, iar acela, de bucurie nemărginită umplându-se, a adunat toată frăţimea şi le-a spus lor cele auzite. Apoi au zidit o biserică la poarta mănăstirii în numele Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a Portăriţei, şi au pus icoana acolo, iar poarta s-a făcut în altă parte, după cum şi până astăzi se vede, spre nemincinoasă mărturie a pricinii. De atunci dar în mănăstirea aceasta se fac nenumărate minuni. Cei îndrăciţi se vindecă, şchiopii umblă, orbii văd şi toată boala fuge de la cel ce pătimeşte. Iar din cele multe câte a săvârşit cea atotputernică, să spunem puţine oarecare, pentru ca să le credeţi şi pe celelalte.

Într-o vreme, când s-au ostăşit neamurile cele păgâne ale perşilor asupra Constantinopolului pe uscat şi pe

mare, mulţime nenumărată, Amira, voievodul lor, înştiinţându-se cum că în Muntele Atonului sunt multe mănăstiri, a luat cincisprezece corăbii de război şi, venind la munte, a stat în Mănăstirea Ivirilor. Şi îndată au sărit, înconjurând-o ca nişte fiare sălbatice şi neîmblânzite. Iar călugării, văzând mulţimea barbarilor şi urgia aceea fără de rânduială intrând în dumnezeiasca biserică, au luat sfintele vase şi preacinstita icoană a Născătoarei de Dumnezeu şi le-au ascuns pe dânsele în turn, unde aveau păzitoarea de vase, în care s-au ascuns şi ei. Deci barbarii, neavând pe nimeni să le stea împotrivă, au făcut oarecare meşteşugire şi au intrat în mănăstire. Şi după ce au făcut câte au voit, au pustiit-o desăvârşit şi au prăpădit-o, au luat funiile corăbiilor şi, legând stâlpii bisericii, i-au tras strigând ca să surpe sfânta biserică, şi n-au putut. Iar călugării, văzând acestea şi auzind, ziceau din adâncul inimii graiurile cele proroceşti: „Pentru ce dormi, Doamne, scoală-Te şi nu ne pierde până în sfârşit. Dumnezeule, venit-au neamurile în moştenirea Ta, spurcat-au sfântă biserica Ta. Degrab ne întâmpină pe noi" şi altele ca acestea. Cu lacrimi fierbinţi udau pământul şi, pe sfânta icoană a Născătoarei de Dumnezeu înălţând-o, ziceau: „O, Stăpână, acest fel de făgăduinţe ne-ai făcut nouă? Au nu te-ai făgăduit ca să ne fii păzitoare şi ajutătoare? Ci să nu ne dai pe noi până în sfârşit, deşi suntem păcătoşi şi nevrednici, pentru ca să nu zică vrăjmaşii noştri: Unde este Dumnezeul lor?". Acestea călugării plângând le ziceau, iar apărătoarea cea nebiruită, cea iute şi grabnică ajutătoare a celor ce o cheamă pe dânsa, pururea Fecioara Născătoarea de Dumnezeu, care da război înainte pentru a sa mănăstire, n-a trecut cu vederea rugăciunile lor, nici făgăduinţele nu le-a arătat mincinoase, ci le-a împlinit, şi la desăvârşită prăpădenie pe vrăjmaşi

i-a dat. Dar cine va grăi minunile Fecioarei? Căci după ce a înnoptat, fără de veste s-a făcut atâta vifor şi furtună pe mare, încât s-au sfărâmat toate corăbiile şi n-a rămas decât numai una, a lui Amira, iar aceasta pentru ca să cunoască nebunul păcatul lui, după cum s-a şi făcut. Căci minunea urmă minunii. Când s-a făcut ziuă, văzură călugării trupurile cele moarte ale barbarilor, ce zăceau grămadă la malul mării, şi toate corăbiile acelea sfărâmate. Atunci şi voievodul lor, văzând pierzarea corăbiilor, îşi bătea faţa şi şi-a pus ţărână pe capul lui. Şi, apropiindu-se cu chip smerit, s-a făcut rugător binecunoscător cel ce mai înainte era fiară şi nu om, zicând către călugări: „Rugaţi-vă, robii adevăratului Dumnezeu, ca să nu pier şi eu". Şi le-a dat mulţime nenumărată de aur şi argint, zicând: „Luaţi banii aceştia şi zidiţi zidurile mănăstirii voastre, făcându-le înalte, pentru ca să nu vină iarăşi vrăjmaşii şi să vă păgubească pe voi". Iar călugării, luând banii, au făcut zidurile mănăstirii înalte, după cum şi până astăzi se văd.

Ci nu numai atunci fără de necazuri şi fără de primejdie Preacurata Stăpână mănăstirea sa a păzit-o. Ci şi altă dată, neavând făină nicidecum, în multă supărare şi la mare strâmtorare era stareţul, iar Prealăudata i s-a arătat în somn şi i-a zis lui: „Ce te mâhneşti, fiule, pentru lipsa făinii? Du-te de vezi hambarul plin de făină până sus, pentru ca să cunoşti milostivirea şi purtarea de grijă pe care o am pentru voi". Iar stareţul, sculându-se, s-a dus cu sârguinţă şi, văzând hambarul plin cu făină până sus, a adunat toată frăţimea şi le-a spus lor cele făcute. Iar ei, înspăimântându-se, au plâns de bucurie şi au slăvit pe Domnul şi pe pururea Fecioara. Altă dată, iarăşi, s-au lipsit de vin şi, arătându-se, Stăpâna le-a umplut toate vasele, încât se vărsa pe deasupra. Şi cu atâta dulceaţă şi gust era, încât oricine cunoştea

că era cu adevărat făcut cu minune, şi nu facere a firii. Altă dată iar s-au umplut de untdelemn, altă dată de legume şi altele multe faceri de bine şi minuni a săvârşit şi face în fiecare zi în mănăstirea aceasta, prin cinstită icoana sa.

Şi până astăzi, în chip nevăzut şi minunat, acoperă şi păzeşte Stăpâna cea atotputernică mănăstirea aceasta slăvită şi lăudată a ivirilor. Şi este mai bogată decât toate mănăstirile Sfântului Munte, şi aceasta nu este din altă pricină, după cum socotesc, fără decât pentru multa milostenie pe care o dau călugării la cei străini şi săraci. Căci, deşi dau toate mănăstirile şi miluiesc pe mulţi, acelea fac numai un praznic în fiecare an. Dar ivirenii fac de trei ori pe an praznic: întâi, la Adormirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, al doilea, la Botez şi, al treilea, marţi în Săptămâna Luminată. La aceste praznice se adună mai mult de trei mii de suflete, şi îi ospătează pe străini până seara şi a doua zi. Dar nu numai atunci, ci şi în toate duminicile de peste an nu lipsesc săraci mulţi, pentru că este în mijlocul muntelui şi aproape de târgul de la Careia, şi îi îndestulează cu prisosinţă. Dau însă şi de la mănăstirea lui Dionisie, lavrioţii şi simopetriţii, vatopediţii şi celelalte mănăstiri, ci nu vin mulţi acolo pentru că sunt de o parte, afară numai de cazul când se întâmplă să vină pe corăbii, la care toate dau milostenie posmagi şi îi ospătează. Cu toate că au şi mănăstirile lipsă din cauza greutăţii birului pe care îl plătesc în bani, totuşi fiecare dă milostenie după putere. Asemenea şi chinoviile, precum şi chiliile cele mici, şi nu se întorc niciodată dinspre săracul care vine, ca să-l lase să se ducă deşert. Ci să ne întoarcem la cele ce ne stau înainte şi prin scurte graiuri să aducem mulţumirea cu care suntem datori Împărătesei îngerilor celei prealăudate, purtătoarei noastre de grijă, mijlocitoarei celei neadormite şi păzitoarei.

Deci tu, o!, iubitoare de bine şi iubitoare de oameni, Stăpână, tu eşti ca o Maică iubitoare de fii şi doritoare de noi, nu lipseşti purtând grijă şi mântuind, păzind şi chivernisind pe nevrednicii robii tăi. Iar noi în locul acestora propovăduim darurile tale, nu ascundem facerile tale de bine, cântăm cu mare glas minunile tale, slăvim purtarea ta de grijă, mărim pronia, lăudăm folosirea, preamărim milostivirea. Din vremile cele trecute aducându-ne aminte de darurile tale, din câte primejdii ne-am izbăvit prin tine, mulţumirea aceasta după datorie o aducem ţie. Iar pentru cele din timpul de faţă care ne mâhnesc pe noi, ne rugăm milostivirii tale să nu uiţi de turma ta aceasta, ci stai către Fiul tău şi Stăpânul nostru rugătoare neadormită. Şi ne ajută nouă, celor care ne primejduim, şi ne izbăveşte pe noi de primejdiile cele neaşteptate. Vezi, Stăpână, în câte primejdii am căzut. Ridică-ne pe noi, pierzând toate cele ce sunt pricinuitoare de necazuri, risipeşte fricile cele ce cad asupră-ne, încetează smintelile, curmă războaiele, îmblânzeşte mânia ce cu nedreptate se porneşte asupra noastră, potoleşte tulburările şi certurile şi pace tare şi temeinică ne dăruieşte nouă. Aşa, Multmilostivă Stăpână, adaugă şi aceasta lângă celelalte faceri de bine ale tale. Ca totdeauna şi neîncetat, propovăduind milele şi minunile tale, să te slăvim pe tine, pe Dumnezeul Cel ce S-a născut din tine, pe Cel fără de început al Lui Părinte, cum şi pe Preasfântul şi bunul şi de viaţă făcătorul Duh, în vecii vecilor. Amin.

Minunea a 23-a

Pentru axionul „Cuvine-se cu adevărat să te fericim”, cum a fost cântat mai întâi de Arhanghelul Gavriil

Imnul acesta s-a cântat mai întâi într-o chilie a mănăstirii Pantocratorului, ce se numeşte Axion Estin, în

locul numit Adin, în urma minunii pe care o vom povesti acum.

La schitul Protatului, ce se află lângă Careia, aproape de locul mănăstirii Pantocratorului, este o vale mare, cu multe chilii. În una din chiliile acelea, închinată Adormirii Doamnei de Dumnezeu Născătoare, locuia un ieromonah bătrân şi îmbunătăţit împreună cu ucenicul său. Şi fiindcă la zisul schit al Protatului era obiceiul a se face priveghere în fiecare duminică, într-o sâmbătă seara, vrând să meargă bătrânul la priveghere, îi zice ucenicului său: „Fiule, eu merg să ascult privegherea, după obicei, iar tu rămâi la chilie şi, după cum vei putea, citeşte rânduiala". Şi aşa, s-a dus. După ce a trecut seara, iată că bate cineva la uşa chiliei. Fratele alergă şi deschise, şi văzu un călugăr necunoscut lui care, intrând, a rămas în chilie peste noapte.

Deci la vremea Utreniei sculându-se, au cântat amândoi după rânduială. Şi când au ajuns la „Ceea ce eşti mai cinstită...", monahul cel de loc cânta numai: „Ceea ce eşti mai cinstită decât heruvimii" şi celelalte, până la sfârşit, adică vechea şi obişnuita cântare a Sfântului Cozma făcătorul de cântări. Iar monahul cel străin cânta altfel începutul: „Cuvine-se cu adevărat să te cinstim, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită şi preanevinovată şi Maica Dumnezeului nostru", apoi a adăugat şi pe „Ceea ce eşti mai cinstită..." până la sfârşit. Auzind dar aceasta, monahul cel de loc s-a minunat şi a zis către cel ce părea străin: „Noi cântăm numai «Ceea ce eşti mai cinstită», iar «Cuvine-se cu adevărat...» niciodată n-am auzit nici noi, nici cei dinaintea noastră. Deci, rogu-te, fii bun şi scrie-mi şi mie cântarea aceasta, să o cânt şi eu Născătoarei de Dumnezeu". Iar acela a răspuns: „Adu-mi cerneală şi hârtie ca să scriu". Şi cel de loc a zis: „Nu am nici cerneală, nici hârtie". Atunci străinul i-a cerut: „Adu-mi o lespede", şi

monahul, alergând, a aflat lespedea şi a adus-o. Şi luând-o străinul, a scris pe dânsa cu degetul său cântarea „Cuvine-se cu adevărat". Şi, o!, minune, atât de adânc s-au săpat slovele pe lespedea aceea vârtoasă, de parcă s-ar fi scris pe ceară moale. Apoi i-a zis fratelui: „De acum înainte aşa să cântaţi şi voi, şi toţi dreptcredincioşii", şi s-a făcut nevăzut. Căci era Sfântul Înger, trimis de la Dumnezeu ca să descopere cântarea aceasta îngerească, ce este preacuviincioasă Maicii Lui. Şi, mai vârtos, a fost Arhanghelul Gavriil, precum se arată aceasta din titlul Sinaxarului lunii lui iunie, în unsprezece zile, adică „Soborul Arhanghelului Gavriil în Adin". Căci părinţii de atunci făceau sobor şi praznic şi liturghie la sus-zisa chilie Adin în fiecare an, în pomenirea minunii, cinstind şi slăvind pe Arhanghelul Gavriil, care de la început până la sfârşit a stat cântăreţ dumnezeiesc al Născătoarei de Dumnezeu, şi hrănitor, şi slujitor, şi vesel bineveselitor al ei. Aşa a slujit şi la descoperirea acestei cântări a Maicii lui Dumnezeu, ca unul căruia i se cuvine această slujbă.

După ce s-a întors bătrânul de la priveghere, a început ucenicul lui a cânta „Cuvine-se cu adevărat...", după cum îngerul îi poruncise, şi i-a arătat bătrânului şi lespedea cu îngerească scrisoare săpată. Iar el, auzind şi văzând acestea, a rămas uimit de minune. Şi, luând amândoi lespedea aceea scrisă de înger, au mers la Protatul şi au arătat-o celui mai întâi al Sfântului Munte şi celorlalţi bătrâni ai obştescului sobor, povestindu-le toate cele întâmplate. Iară ei au slăvit într-un glas pe Dumnezeu, şi au mulţumit Doamnei noastre de Dumnezeu Născătoare pentru preaslăvita această minune.

Şi îndată au trimis lespedea în Constantinopol, la patriarh şi la împărat, povestindu-le în scrisori toată cuprinderea minunii ce s-a făcut. Deci de atunci înainte cântarea aceasta îngerească s-a dat în toată lumea,

să o cânte Maicii lui Dumnezeu toţi dreptcredincioşii. Iar sfânta icoană a Născătoarei de Dumnezeu din biserica ce ţinea de chilia în care s-a făcut minunea a fost dusă în biserica Protatului, către Părinţii Sfântului Munte, şi acolo se află până astăzi, aşezată în sfântul altar deasupra sfinţitului scaun celui de sus. Pentru că înaintea acestei icoane a cântat mai întâi Arhanghelul Gavriil cântarea aceasta. Iar chilia a luat numele „Axion estin" (ce înseamnă „Cuvine-se cu adevărat") şi valea în care se află chilia se numeşte până astăzi Adin (adică „a cânta" sau „cântare"), pentru că acolo s-a cântat mai întâi îngereasca şi preacuvenită Maicii lui Dumnezeu cântarea aceasta.

Minunea a 24-a

Pentru mănăstirea din muntele Sinaiului şi minunea pe care a făcut-o Preasfânta, când voiau părinţii să lase mănăstirea din lipsa hranei şi să plece

Această mănăstire din sfântul munte al Sinaiului (după cum arată preasfinţitul Nectarie, patriarhul Ierusalimului, cel ce a scris şi minunea aceasta) mai întâi a fost zidită de preafericitul împărat Iustinian cel Mare, care împărat i-a dat scrisoare să aibă venitul şi hrana de la vama Egiptului. Netrecând multă vreme şi arătându-se Mahomed (mincinosul proroc), şi el a întărit darea aceasta, adică să ia mănăstirea din venitul vămilor Egiptului, după cum se vede în aşezământul ei, pe care l-a dat părinţilor mănăstirii. Însă, prin multele schimbări ale sultanilor Egiptului celor după vremi, s-a tăiat darea aceasta. Şi mai ales că şi singuri părinţii au lăsat-o, fiindcă au câştigat metoace şi locuri multe

în Damasc şi în Tripoli şi în Gaza, de la sufletele cele îmbunătăţite ale creştinilor de acolo, de unde duceau cu caravanele de cămile lucrurile trebuincioase mănăstirii în toată vremea. Însă, din pricina multelor războaie şi a multelor stăpâniri şi capete ce se ridicaseră şi acolo, s-au închis drumurile, şi nu puteau iconomii şi alţi părinţi să trimită ceva la mănăstire. Încă au început puţin câte puţin a pierde şi veniturile şi oarecare locuri ce le avea mănăstirea în acele părţi ale Arabiei. Deci, din pricina nepăcii şi a nerânduielii şi a tulburării şi a războaielor ce erau în părţile Gazei, ale Tripolei și ale Damascului, s-au închis drumurile o vreme, şi nu putea caravana cu hrană să vină la mănăstire. Din cauza aceasta fiind părinţii la mare nevoie şi lipsă, s-au adunat şi au făcut sfat, hotărând să încuie mănăstirea şi să meargă să stea o vreme în alte părţi, până se va linişti lumea, ca să se deschidă drumurile să vină caravana. Mai aveau încă multă bântuială şi supărare şi de mulţimea puricilor, care nu-i lăsau ziua şi noaptea să se odihnească. Deci, după ce s-au întărit în sfatul acesta şi s-au pregătit de plecare, s-au suit cu multă mâhnire şi lacrimi ca să se închine şi să liturghisească la sfântul vârf, urmând după ce se vor pogorî de acolo să încuie mănăstirea şi să plece. Aşadar, soborul s-a suit înainte, iar iconomul mănăstirii a rămas în urmă pentru vreo nevoie sau slujbă. Şi când erau părinţii dedesubtul sfântului vârf, iconomul urca singur pe scara muntelui, cam la o milă depărtare de mănăstire. Ci o!, negrăită mai înainte rânduială şi mare purtare de grijă a Preafericitei şi Preasfintei Născătoare de Dumnezeu Mariei care, înainte de a se întâmpla lucrul, adică a rămâne dumnezeiescul şi sfântul ei lăcaş, Sfântul Rug, necântat şi neluminat, a purtat de grijă şi n-a lăsat a se face. Căci părinţii se pregătiseră să plece, neavând nici

o nădejde de hrană, iar nădejdea celor deznădăjduiţi şi Stăpâna tuturor a adus caravana cu hrană mai presus de nădejde, vrând să sosească în acea zi la mănăstire fără ştirea părinţilor. Aşadar, Preacurata Stăpână, ca să le facă părinţilor cunoscut că acest lucru este al ei şi că ea este chivernisitoare şi purtătoare de grijă acelei mănăstiri, se arătă, în acelaşi timp, în chip de femeie (cu Pruncul în braţe), şi părinţilor acolo sub sfântul vârf, şi iconomului acolo jos unde am zis. Şi heretisindu-i pe ei arăbeşte, ca orice femeie de loc, i-a întrebat unde merg aşa toţi împreună şi care-i pricina de urcă toţi pe sfântul vârf. Iar ei i-au povestit toată pricina lor şi scopul, adică de a pleca nemaiavând hrană. Şi le zice ea: „Suiţi-vă sus de liturghisiţi şi, când veţi coborî, veţi afla şi caravana la mănăstire”. Dar n-au crezut, ci ca pe o bârfeală au socotit cuvântul ei şi s-au suit neluându-l în seamă. Deci ajungând şi iconomul şi după ce au săvârşit dumnezeiasca Liturghie, au ieşit şi au şezut afară din biserică. Şi vorbind între dânşii, i-au povestit iconomului despre femeie şi cuvintele pe care le-a grăit ea. Iar iconomul a spus: „Femeia aceasta despre care ziceţi m-a întâmpinat şi pe mine şi mi-a spus că astăzi vine caravana. Iar mai ales din cauza puricilor mi-a zis să nu ne întristăm, că va veni vreme când se vor pierde cu totul”.

Auzind părinţii şi pe iconomul spunând aceleaşi, l-au întrebat când şi unde a văzut-o. Iar el le-a spus ceasul şi locul. Aşa au cunoscut că în acelaşi ceas în care a grăit femeia cu părinţii, a grăit şi cu iconomul. Şi s-au înspăimântat minunându-se, fiindcă depărtarea este foarte lungă, cam o milă şi jumătate, dar cu toate acestea nu au crezut cuvintele femeii. Însă coborând şi ajungând acolo unde zicea iconomul că a întâlnit-o pe femeie, în timp ce le arăta locul, s-au întors şi, iată, văd jos, la

mănăstire (căci se vedea de acolo), şi oameni din afară, şi cămile, din care pe unele le descărcau, iar altele încă veneau pe drum. Şi s-au mirat mai mult nu din cauza cuvintelor femeii, ci pentru că aveau înştiinţare şi scrisori că nu este cu putinţă a se trimite caravana. Deci ajungând la mănăstire şi întrebând pe cărăuşi cine i-a trimis, au zis că o femeie oarecare, cucoană, cu un bătrân epitrop al ei, i-a încărcat, şi au venit împreună cu dânşii să se închine acestor sfinte locuri, aducând şi caravana pentru milostenie. Iar monahii au întrebat: „Unde sunt oamenii aceia?" Şi cărăuşii au răspuns că, după ce a fost deschisă poarta, mai întâi aceia au intrat înăuntru. Şi întrebându-l pe portar, acela a zis că asemenea oameni n-a văzut şi nici pe altcineva n-a lăsat să intre înăuntru, căci a aşteptat să se întoarcă iconomul. Deci au cercetat părinţii chiliile şi mănăstirea, ca să-i afle pe închinători. Atunci dar, neaflându-i, au cunoscut că această facere de bine era a Născătoarei de Dumnezeu şi a proorocului Moisi. Şi le-au mulţumit lor, înălţând slavă Puternicului Dumnezeu şi Preacuratei Maicii Lui şi lui Moisi, slugii Sale. De atunci au pierit şi puricii, nu numai din mănăstire, ci şi din hotarul sfântului aceluia munte. Iar în cealaltă pustie, şi mai ales la Rait, se află mulţime de purici. Şi, în locul unde i s-a arătat Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, a zidit iconomul acela evlavios o biserică în numele pururea Fecioarei, care până astăzi se numeşte Preasfânta iconomului. Iar acolo unde s-a arătat părinţilor, dedesubtul sfântului vârf, fiindcă nu este loc pentru a se zidi biserică, au săpat în piatra dinspre răsărit o firidă şi au aşezat înăuntru o icoană mică a Născătoarei de Dumnezeu, ca să se închine câţi trec pe acolo, în pomenirea minunii şi spre slava Maicii Domnului. Iar pe biserica aceea arabii până astăzi o numesc în limba lor Domane, adică a Miresei.

Minunea a 25-a

Pentru cel ce s-a lepădat de Hristos prin scrisoare

În părţile Italiei era un oarecare boier, cu numele Carol, care cheltuia averea sa pentru felurite desfătări, îndulciri şi desfrânări trupeşti; şi în puţină vreme sărăcind şi nemaiavând de cheltuială ca să petreacă cu galantomie şi cu răsfăţare ca mai înainte, s-a întristat şi s-a amărât până într-atât încât zicea, ca un deznădăjduit, cuvinte de hulă. Iar într-una din zile s-a dus într-o pădure să afle vreun vrăjitor, pe care să-l întrebe dacă nu ar putea diavolul să-l îmbogăţească. Deci, umblând, l-a întâmpinat pe el diavolul în chip de ostaş, şi i-a zis lui: „Eu sunt acela pe care îl cauţi. Dacă vei primi să-mi faci zapis scris cu sângele tău cum că te împreunezi cu mine şi te lepezi de credinţa ta, eu îţi voi da toate avuţiile lumii acesteia şi îţi voi face toate voile tale, ca să ai atâta mulţumire încât să nu fie altul asemenea ţie". Iar ticălosul acela, îmbătat de dorul iubirii de deşertăciuni, a primit ca un deznădăjduit ce era şi a scris cele împotriva botezului, adică s-a lepădat de Hristos şi s-a împreunat cu demonul. Care i-a dat desfătări şi bunătăţi vremelnice după cum i-a făgăduit. Şi lua parte la toate petrecerile lui, mergând după el în chipul ostaşului, şi îi săvârşea toate poftele lui. Iar odată a trecut pe lângă o biserică şi, întorcând ticălosul ochii către dânsa, a văzut icoana Născătoarei de Dumnezeu. De unde, aducându-şi aminte de fărădelegea lui, a suspinat amar şi l-a durut inima. Atunci demonul l-a lovit cu un toiag atât de tare, încât s-a înnegrit carnea lui, şi i-a zis: „Păzeşte-te de-acum înainte, să nu mai îndrăzneşti să priveşti la icoana Fecioarei Maria, că ea mi-a făcut multe pagube şi pe mulţi i-a luat din mâinile mele; căci, dacă

te voi mai prinde vreodată că întorci ochii către dânsa, îţi voi da aspră moarte, păgubindu-te de bunătăţile vieţii celei de acum, iar sufletul tău îl voi lua cu mine în munca cea veşnică". Acestea auzindu-le, ticălosul acela a rămas întristat foarte, nu atât pentru rănile trupului, cât pentru moartea sufletului. Şi socotind în sine cum ar face ca să se izbăvească de robia aceasta, zicea: „Vrăjmaşul singur a mărturisit că Preasfânta Fecioară i-a luat pe mulţi din mâinile lui, deci poate se va milostivi şi spre mine darul ei, ca o Maică a lui Dumnezeu Cel întru tot milostiv". Acestea le gândea el, iar vrăjmaşul, necunoscând cele ascunse ale inimii lui, l-a trecut pe lângă altă biserică, pentru a vedea dacă îi ascultă porunca. Şi acela, văzând uşa deschisă, a alergat cu sârguinţă şi, intrând înăuntru, a căzut la pământ înaintea preacinstitei icoane a Maicii lui Dumnezeu, bătându-şi pieptul şi strigând acestea din adâncul inimii, cu suspinuri şi cu lacrimi fierbinţi: „Stăpână şi Doamna lumii, apucă înainte şi mă izbăveşte din mâinile diavolului! Multă este puterea ta, Împărăteasă a toate, arat-o şi spre mine cel de trei ori ticălos; mare este milostivirea ta, milostiveşte-te şi spre cel ticălos; nemăsurată este mila ta, miluieşte-mă şi pe mine cel nevrednic".

Acestea şi altele multe zicând, vrăjmaşul, de mânie, făcea multă tulburare afară din biserică. Apoi, după o bucată de vreme, a strigat: „Eu mă duc, necredinciosule, că mă goneşte puterea Fecioarei, dar păstrez zapisul tău, şi când va şedea Fiul ei ca să judece ca un drept Judecător, te va da pe tine în mâinile mele, fiindcă de bunăvoie te-ai lepădat de credinţa ta". Aceasta zicând, vicleanul a pierit, iar Carol cu mai multe lacrimi şi suspinuri se ruga către milostiva Maică a Preamilostivului Dumnezeu, cerând milostivire şi iertare. Aşa a urmat trei zile plângând cu amar, din inimă, şi zicând

cuvinte atât de dureroase şi cu atâta plângere, încât mai şi pietrele lăcrimau. Şi aşa, de multa osteneală şi de bătăile în piept ce le suferise, a obosit. Şi puţin adormind, a văzut în vis pe Preasfânta, care îi zise lui: „Tu te-ai lepădat de Fiul meu, ce voieşti dar acum aici, în casa mea?”. Iar el i-a răspuns cu smerită vorbire şi cu lacrimi, zicând: „O! Preaslăvită Maică a milostivirii, pentru cine s-a răstignit Fiul tău cel cu totul milostiv şi mult îndurat? Au pentru cei drepţi? Nu, ci pentru cei păcătoşi. Iar eu, deşi mare fărădelege am făcut, însă tâlharul, desfrânata, desfrânatul şi mulţi alţii mă îndeamnă să îndrăznesc, pe care, pentru nemărginita Lui milostivire, i-a miluit. Care nu te-au făcut pe tine solitoare şi mijlocitoare, Maica Lui cea preadulce, şi totuşi nu le-a încuiat lor milostivirile cele iubitoare de oameni. Şi pe mine, care am îndrăzneala ta, cum nu mă va primi? Milostiveşte-te spre mine, Stăpâna mea, că toate le poţi câte le voieşti şi orice vei cere de la Fiul şi Dumnezeul Tău primeşti negreşit, fiindcă te-a făcut pe tine mijlocitoare a păcătoşilor”. Atunci îi zice Stăpâna: „Fiindcă ai urât fărădelegea ta şi te căieşti din toată inima, te primesc pe tine şi te întorc la Fiul meu. Dar să nu te arăţi nemulţumitor pentru darul acesta aşa de mare, ci să faci lucruri vrednice de pocăinţă”. Iar acela, mulţumindu-i din destul, i-a răspuns: „Stăpâna mea şi Doamnă Preaslăvită, toate îţi sunt cu putinţă ţie, deci fă-mi mie şi darul acesta spre încredinţarea iertării mele: Porunceşte să-mi întoarcă vrăjmaşul zapisul acela viclean, cel scris de mâna mea, ca să nu mă înfricoşeze, cum că vrea să-l aducă la ziua judecăţii Dreptului Judecător. Cunosc cum că nimic nu este cu neputinţă la tine, deci, ca o Maică a Atotputernicului Dumnezeu, poţi să iei şi scrisoarea aceea cu totul nebunească, pentru ca să se smerească desăvârşit vicleanul şi să nu aibă nici o

nădejde asupra mea”. Răspuns-a lui Stăpâna: „Întru slava Fiului şi Dumnezeului meu, facă-se şi aceasta!”. Şi i s-a părut lui cum că a auzit în văzduh glasuri, zicând: „Ca o Maică a dreptăţii, o, Stăpână, să nu faci nedreptatea aceasta, ca să iei pe acela care a mărturisit cu zapisul lui cum că este al meu”. Iar ea a zis: „Vrăjmaşule al Adevărului, totdeauna eşti mincinos, însă acum ai spus adevărul, cum că sunt Maica dreptăţii, şi pentru aceasta voi face dreaptă judecată, luând zidirea Fiului meu din mâinile tale, căci cu nedreptate este să o stăpâneşti tu, cel străin”.

Acestea auzind, Carol a luat multă veselie şi, de bucurie, s-a deşteptat şi a văzut că n-a fost vis, ci a aflat – o! minune – în mâinile sale zapisul cel scris de el. Câtă veselie socotiţi că a fost în ziua aceea, nu numai pentru el, ci şi pentru toţi acei care au auzit şi au văzut zapisul scris de mâna lui. Toţi s-au înspăimântat, toţi s-au minunat de nemărginita milă a Stăpânului şi de puterea cea neasemănată a prealăudatei Fecioare. Vestea aceasta s-a dus în multe cetăţi şi oraşe. Şi după ce a auzit şi preasfinţitul Leon, care era în vremea aceea arhiepiscop în Roma, a trimis oameni de au adus pe Carol. Şi, văzând scrisoarea aceea, a poruncit să se facă la biserica de obşte slujbă spre mare mulţumire Maicii lui Dumnezeu. Şi au săvârşit praznic cu mare veselie şi mulţi care trăiau în felurite fărădelegi şi în desfrânări fiind afundaţi s-au pocăit din tot sufletul, nădăjduind că prin rugăciunile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu vor dobândi iertarea păcatelor. Iar Carol, făcându-se călugăr, a arătat roduri vrednice de pocăinţă, după cum i-a poruncit Doamna noastră, şi prin darul ei s-a învrednicit de cereasca fericire, pe care dea Dumnezeu ca noi toţi să o dobândim pentru rugăciunile ei şi ale tuturor sfinţilor. Amin.

Minunea a 26-a

Alta asemenea, pentru Teofil
cel ce s-a lepădat de Hristos în scris

După venirea cea în trup a Domnului nostru Iisus Hristos, în anii cinci sute treizeci şi şapte, se afla în eparhia cilicienilor un epitrop, iconom al episcopului cetăţii adaneilor, Teofil cu numele, om cinstitor de Dumnezeu şi cu fapte bune, care petrecea bine şi cu bună cunoştinţă, chivernisind treburile Bisericii cu atâta dragoste de Dumnezeu, încât toţi îi mulţumeau. Iar după ce a murit episcopul, au alergat toţi la mitropolit cerând ca să hirotonisească lor episcop pe Teofil, care era om drept şi cu fapte bune. Teofil însă n-a primit, ca un om smerit ce era. Atunci mitropolitul, văzând hotărârea lui cea nestrămutată, a hirotonisit pe altul, căruia i-a zis să-l iubească pe Teofil şi să-l aibă epitrop.

Şi a petrecut astfel Teofil cu fapte bune şi frumoase multă vreme. Ci vrăjmaşul adevărului a zavistuit fapta bună a aceluia şi a uneltit să-l arunce într-o mare prăpastie, după cum a şi făcut. Adică a lucrat cu meşteşugirile lui şi cu clevetirile oarecăror oameni cu rele năravuri şi l-a urât atâta noul episcop, încât l-a izgonit pe nedrept din dregătoria pe care o avea în Biserică, punând pe altul în locul lui. Nedreptatea aceasta la început a răbdat-o Teofil şi nu s-a supărat, dar mai pe urmă l-a zădărât dracul spre multă mânie, aducându-i aminte de dregătoria în care a fost şi din care l-a scos pe nedrept nerecunoscătorul episcop, care ocupa acest înalt loc numai pentru că el, Teofil, n-a voit slava. Acestea şi altele mai multe a sădit vrăjmaşul în mintea lui Teofil şi i-a dat aşa de mare război, încât l-a biruit, înduplecându-l să facă episcopului o vrăjitorie ca să-l primească

iar în dregătoria lui cea mai dinainte. Deci era în acea ţară un om care făcea mari vrăjitorii, pe acesta l-a întrebat Teofil dacă ar putea să-l ajute. Iar acela i-a răspuns: „Eu voi face să te întorci la boieria ta şi să ai mai multă cinste, numai să te închini învăţătorului meu şi să faci orice îţi va zice. Dar să te păzeşti să nu-ţi faci cruce, orice vei vedea, că rămânem nelucrători". Iar acela a primit, de mânie biruit fiind. Şi, ducându-se într-un loc pustiu, a început spurcatul a face vrăjitoriile lui, strigând pe draci, care îndată s-au adunat mulţime nenumărată şi în mijlocul lor a stat cel mai mare, cu multă îngâmfare. Atunci a zis vrăjitorul către Teofil: „Închină-te domnului nostru". Şi închinându-se el, a zis vrăjitorul către demonul: „Stăpâne al nostru, omul acesta a fost gonit de episcopul său şi ţie ţi l-am adus ca să-i ajuţi". Răspuns-a diavolul: „Dacă se va lepăda de Hristos şi se va face rob al meu, voi face să aibă mai multă cinste decât mai înainte şi toată îndulcirea îi voi da, după cum cunoşti puterea mea. Numai să-mi facă scrisoare cu a sa mână cum că se leapădă de Fiul Mariei, pentru ca să nu mă batjocorească mai pe urmă". Atunci Teofil, îngâmfat fiind de slava lumii cea deşartă, sau mai bine zis îndemnat de acel începător duh al mândriei, a scris nebunul că se leapădă de Mântuitorul şi s-a împreunat cu diavolul şi, iscălind scrisoarea, a dat-o vrăjmaşului, care l-a îmbrăţişat şi l-a sărutat, zicându-i: „De acum vei cunoaşte puterea mea". Şi, zicând acestea, s-a făcut nevăzut cu toate duhurile răutăţii, iar vânzătorul acela s-a întors în cetate.

Deci, a doua zi, l-a chemat episcopul pe Teofil şi l-a rânduit iconom, cerând de la el iertare pentru necinstea ce i-a făcut, şi i-a făcut metanie până la pământ, încât s-au minunat toţi cei ce erau de faţă. Însă aceasta s-a făcut prin lucrarea diavolului care, ducându-se noaptea

la episcop, l-a îngrozit şi ameninţat până într-atât, încât de frică a primit să facă a sa voie. Deci s-a înălţat Teofil la o cinste mai mare decât înainte, dar nu era smerit ca atunci, ci mai vârtos mândru, şi se temeau toţi de el şi-l cinsteau, iar mai mult decât toţi episcopul. Şi venea vrăjitorul acela deseori la el de-l sfătuia să păzească făgăduinţa către acela care i-a dat cinstea şi nici să nu-i treacă prin minte cumva să se lepede de el şi să se facă, astfel, nemulţumitor către binefăcătorul său. Iar nebunul acela mai întâi i-a mulţumit, dar mai pe urmă, când a socotit adâncul pierzării în care s-a afundat, a început a-l urî. Şi, aducându-şi aminte de munca cea veşnică, zicea întru sine acestea: „Vai mie! cum m-am rătăcit, nebunul, şi m-am făcut rob vrăjmaşului pentru cinstea aceasta vremelnică. N-am putut suferi lipsa dregătoriei în care am fost, dar cum oare nu am socotit paguba fericirii celei veşnice de care m-am lipsit şi nu m-am gândit la Înfricoşătoarea Judecată a Împăratului Ceresc, Care mă va arunca în focul cel veşnic, o!, nebunia mea, şi cine nu mă va plânge pe mine cel prea fără de minte!” Acestea gândindu-le, se tânguia ziua şi noaptea şi ca un nevrednic se temea să facă rugăciune, ci numai plângea cu amar, zicând: „Vai ţie, ticăloase Teofile! Cum ai înnebunit de te-ai lepădat de Stăpânul tău? Cine poate acum să ia zapisul cel scris de mâna mea din ghearele diavolului? Vai mie, ticălosului! Mai bine s-ar fi despicat pământul ca să mă înghită sau să fi căzut văpaie de foc din cer ca să mă piardă, decât să mă lepăd de Ziditorul şi Mântuitorul meu!” Acestea şi altele mai multe zicând, i-a venit puţină îndrăzneală şi nădejde din dumnezeiasca milă şi, ducându-se la o biserică a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a căzut înaintea sfinţitei icoanei sale, plângând cu amar şi suspinând din adâncul inimii şi mărturisind cu glas mare fărădelegea lui, şi zicea că

nu se va ridica de la pământ până ce nu va vedea un cât de mic semn de milostivire de la Maica milei. Şi a petrecut patruzeci de zile rugându-se, cu ajutorul Preasfintei, care l-a împuternicit de a putut să postească atâta vreme şi nu l-a lăsat pe demon ca să-i facă vreo supărare.

Şi după patruzeci de zile, adormind, văzu pe Doamna lumii, scăparea păcătoşilor şi izvorul milei, care îi zise lui: „Tu te-ai lepădat de Fiul meu, cum dar să mă rog eu pentru tine?". Iar acela cu lacrimi i-a răspuns: „Doamnă şi Stăpână, Mântuitoarea lumii, cunosc cum că mare este fărădelegea mea, am greşit Stăpânului meu, însă cunosc şi milostivirea Lui cea nemărginită şi nemăsurata iubire de oameni, că pentru păcătoşi a pătimit și pe tâlhari și pe vameși i-a mântuit. Şi măcar că fărădelegea mea este și mai mare și mai grea decât a tuturor, totuși la acoperământul și ajutorul tău alerg și în noianul milostivirii Atotînduratului Fiului tău arunc deznădăjduirea sufletului meu, nădăjduind să aflu puţină milostivire. Cred cu tărie că mica mea pocăinţă şi marele tău ajutor vor îndupleca nemărginita milă a Făcătorului şi Mântuitorului meu. Dar, Stăpâna mea, chezaşa celor ce se pocăiesc, dă-mi mie o mică mângâiere, nu te îngreţoşa de mine cel desfrânat, nici îţi întoarce faţa ta de la mine cel întinat. Mă făgăduiesc ţie, Doamna mea, ca prin pocăinţa mea cea bună să amărăsc pe diavolul cel pe care l-am veselit cu făgăduinţa şi împreunarea mea cea fără de pricepere şi nebunească. Şi, după cum am supărat pe sfinţii îngeri, iarăşi să-i veselesc cu lucrurile pocăinţei mele, care, deşi nu va ajunge ca să fie atât de mare pe cât este fărădelegea mea, ceea ce va lipsi va împlini milostivirea Preabunului Stăpân, Care şi-a vărsat pentru păcătoşi sângele Său cel preascump. Şi pe Acela de care ca un nebun m-am lepădat, pe Acela din

toată inima mea Îl mărturisesc şi Îl cred Dumnezeul şi Mântuitorul lumii. Şi sunt gata să-mi vărs sângele meu pentru dragostea Lui, ca să se încredinţeze de mărturisirea mea. Pe vrăjmaşul îl anatemizez, îl hulesc şi mă lepăd de el, iar pe tine, cinstită Împărăteasă a întregii zidiri, te cinstesc, mă închin şi mă rog ţie, să-mi dai ajutorul tău". Acestea zicând, i-a răspuns Stăpâna: „Fiindcă iarăşi din tot sufletul mărturiseşti pe Fiul meu Dumnezeu adevărat, voi face rugăciune pentru tine, ca să-ţi primească pocăinţa". Şi îndată, deşteptându-se Teofil, din dumnezeiasca milă i-a venit îndrăzneală şi nădejde de mântuirea lui şi, vărsând lacrimi peste lacrimi, după trei zile, iar a văzut pe Stăpâna, care i-a zis lui cu lină faţă: „Bucură-te, că a primit Fiul meu pocăinţa ta şi îţi iartă fărădelegea, deci sârguieşte-te până la sfârşitul vieţii tale ca să dai lupta şi nevoinţa cea cuviincioasă, aducându-ţi aminte totdeauna de o facere de bine ca aceasta". Iar Teofil, mulţumind, a răspuns: „Deoarece mi-ai luat întristarea cea nemăsurată, mă rog ţie, atotputernică Stăpână, porunceşte ca să-mi iau înapoi de la diavolul zapisul meu cel nebunesc spre încredinţarea iertării mele. Că acesta mă întristează pe mine şi mă necăjeşte când îmi aduc aminte şi mor desăvârşit". Îi zice lui Născătoarea de Dumnezeu: „Teme-te de Dumnezeu, că Acela face voia celor ce se tem de El". Atunci s-a sculat cu multă bucurie Teofil şi, rugându-se alte trei zile ca şi mai înainte, i s-a arătat din nou Prealăudata în vedenie, zicându-i: „Pentru ca să te încredinţezi cum că a primit Domnul pocăinţa ta şi te-a izbăvit din robia diavolului, primeşte şi zapisul cel scris cu mâna ta". Iar el, deşteptându-se, l-a văzut în mâinile sale după cum era făcut şi iscălit. Şi cine va putea povesti oare veselia de care s-a umplut? Căci slăvea pe Domnul şi mulţumea

pururea Fecioarei, propovăduind mila cea nemărginită a ei şi puterea cea neasemănată.

De acestea înştiinţându-se, episcopul şi toţi ai cetăţii au slăvit pe Dumnezeu, Cel ce face nişte minuni ca acestea. Iar Teofil a murit desăvârşit pentru lume, urând toate voile trupului şi lepădându-se de toată slava cea deşartă şi cinstea cea vremelnică, şi a slujit bisericii aceleia a Preasfintei toată viaţa lui, cu multă sârguinţă şi smerenie. Iar mutându-se din această viaţă, şi-a dat cinstitul său suflet în mâinile lui Dumnezeu şi ale Maicii Sale şi a fost îngropat înaintea preasfintei icoane a Preacuratei Fecioare, în locul unde a făcut mărturisirea păcatului său. Şi pentru marea lui pocăinţă şi nevoinţă, cum şi pentru faptele bune pe care le-a săvârşit, bună mireasmă a izvorât din moaştele lui şi multe minuni au săvârşit întru slava lui Dumnezeu Cel cu totul milostiv şi a Maicii Lui cea fără de prihană de către cinstite moaştele sale.

Această istorisire a fost scrisă de un ucenic al lui, Eftihian cu numele, care a fost de faţă la toate şi a mărturisit, pentru ca să ştim noi, păcătoşii, cât poate Stăpâna îngerilor, folositoarea şi mijlocitoarea noastră. Pentru ale cărei rugăciuni, o, de ne-am învrednici fericirii celei cereşti! Amin.

Minunea a 27-a

Pentru cel ce a văzut pe Preasfânta împărtăşind
cu pâine cerească pe fraţii care se ostenesc

Pe vremea Sfântului Sava erau în lavra lui mulţi călugări îmbunătăţiţi care slujeau Domnului. Deci s-a dus şi un boier, de bun neam şi bogat, ca să se călugărească,

pe care l-a primit cu bucurie sfântul. Şi, fiindcă nu era învăţat cu osteneala, îl chivernisea, nelăsându-l să se ducă cu ceilalţi fraţi la lucrările cele grele ale pământului, unde se lucra până la al nouălea ceas, când veneau, citeau slujba de obşte şi tocmai după vecernie mâncau – o dată pe zi, după rânduiala vieţii celei monahiceşti. Aceasta fiindcă nu putea să o facă acel nou începător, i-a poruncit să se nevoiască în mănăstire, după putere, şi să postească în fiecare zi până ce se adună toţi fraţii ca să mănânce împreună, după rânduială. Însă el nici măcar porunca aceasta nu o păzea, ci mânca în chilia lui, pentru că îi aduceau rudeniile fel de fel de bucate. Sfântul ştia aceasta, ci pentru că era începător, ca să nu se tulbure, nu-i zicea nimic, ci numai ruga pe Dumnezeu ca să-l îndrepteze. Deci a venit praznicul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu cel din ziua a cincisprezecea a lui august şi, în ziua de dinaintea prăznuirii, când se duceau fraţii la ascultare să lucreze, le-a spus sfântul să se întoarcă la mănăstire la ceasul al nouălea, ca să cânte vecernia. Iar noului începător, de asemenea, i-a zis să se ducă la biserică la ceasul vecerniei să caute, după ce toţi părinţii şi fraţii se vor aduna, ca să-i dea vreun cuvânt. Aşa s-a şi făcut.

Şi, după ce au venit părinţii, a avut începătorul o vedenie minunată, nu dormind, ci treaz. A văzut o femeie preafrumoasă între doi îngeri, strălucind mai tare decât razele soarelui, şi un înger ţinea un potir plin cu pâine cerească, iar celălalt o mahramă subţire. Iar femeia aceea frumoasă, care era Stăpâna noastră, ţinea o linguriţă de aur. Şi se ducea câte un frate şi îi ştergea îngerul faţa cu basmaua, apoi se închina Preasfintei şi ea lua linguriţa şi îi dădea pâine cerească. Acestea văzându-le, noul începător se minuna şi, apropiindu-se ca să se învrednicească şi el de un dar ca acesta, nu i s-a

îndeplinit dorința, că nici îngerul nu l-a șters, nici Preasfânta nu l-a împărtășit, ci i-a zis lui: „Pâinea aceasta este trupul Fiului meu și o primesc numai cei ce postesc până seara în ceasul acesta și se curățesc, ci tu nu postești, cum te vei împărtăși cu pâinea aceasta?”. Iar acela i-a zis: „Măcar să mă șteargă îngerul cu mahrama aceea sfințită”. Însă ea i-a răspuns: „Dacă voiești să te șteargă cu mahrama, să te ostenești și tu cu ceilalți, că aceia sunt asudați de osteneală, de aceea îi șterge, dar pe tine de care sudoare să te șteargă îngerul?”. Acestea auzind, s-a îngrozit și, alergând la egumen, a zis: „Ați văzut oare vedenia pe care am văzut-o eu, nevrednicul?”. Răspunsu-i-a sfântul: „Ce ai văzut tu a fost spre îndreptarea ta. Toți frații sunt încredințați că Preasfânta îi sfințește ca să fie vrednici a se împărtăși cu dumnezeieștile Taine la toate praznicele”.

De atunci înainte dar s-a ostenit și el mai mult și a mâncat mai puțin. Și așa, sfârșindu-se în fericită ascultare, s-a învrednicit de fericirea cea cerească.

Minunea a 28-a

Pentru cea care a născut un prunc negru și a izbăvit-o din ape cu copilul Maica lui Dumnezeu

Peste marele râu Naris, care trece prin mijlocul orașului Narini, a fost zidit un mare și frumos pod, întrucât râul acesta era foarte larg și adânc. În acest oraș era un boier bogat cu slugi și robi mulți, între care era și un arap pe care îl iubea mult boierul pentru că îi făcea multe slujbe. Deci s-a întâmplat de a născut soția boierului un copil negru ca cerneala, încât era mai ca și arapul. Din ce pricină nu o știu, căci femeia era curată și se păzea de astfel de fapte și alt bărbat nu cunoștea în afară de

soţul ei. Şi mai ales avea mare evlavie către Preasfânta, pentru care o iubea Stăpâna şi o învrednicea de multe haruri, între ele fiind şi acesta pe care mai jos îl vom scrie.

Deci toţi cei ce-l vedeau pe copil, nu numai străinii, ci chiar şi boierul, socoteau că l-a făcut cu arapul, din care pricină avea mare supărare boierul şi-i era ruşine de oameni. Pentru că toţi în toate părţile numai de aceasta vorbeau şi de multe ori îl biruia supărarea până într-atât, încât cugeta să omoare pruncul, pe arap şi pe soţia sa. Însă Preasfânta îi dădea răbdare, căci cunoştea curăţia nevinovatei aceleia. Şi făcându-se femeia sănătoasă, boierul, ca să scape de ocara oamenilor, i-a zis: „O, femeie rea! Ia-ţi copilul cel de pripas, pe care l-ai născut în desfrânare, fugi degrabă din casa mea şi du-te în locul unde să nu te vadă mai mult ochii mei, pentru ca nu cumva să mă mânii vreodată şi să te omor". Acestea zicând, a apucat-o pe ea de cosiţe şi a aruncat-o afară din casă împreună cu pruncul.

Deci plângând ea şi tânguindu-se, s-a dus la un unchi al său, socotind că o va primi măcar acela, ca pe una ce era din sângele lui. Dar şi acela a alungat-o cu multe ocări şi defăimări. Şi aşa au făcut toate rudeniile ei, socotind toţi că într-adevăr cu arapul a făcut copilul. Deci, văzând că toate rudele ei au ocărât-o şi alungat-o, s-a întristat şi a deznădăjduit până într-atât încât, ca o ticăloasă, îşi pusese în gând să se omoare împreună cu pruncul, nemaiputând să sufere ocara oamenilor. Acestea cugetând, a intrat în biserica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi, căzând înaintea icoanei ei, a plâns până a udat pardoseala bisericii, zicând: „Preadulcea mea Doamnă şi Stăpână, mă rog milostivirii tale să nu laşi sufletul meu să se muncească pentru moartea cea de bunăvoie pe care eu acum mă duc să o iau, căci nu pot să sufăr defăimarea oamenilor şi ocara".

Şi după ce a plâns multă vreme, s-a dus în târg aproape de râu şi a zis acestea cu mare glas în auzul

tuturor: „Ascultaţi-mă, pentru numele Domnului!". Deci toţi au ascultat ce vrea să spună. Şi le zice lor: „Stăpâna Născătoare de Dumnezeu să arate vreun semn acelora care mă clevetesc cu nedreptate, că eu nu am ce să mai fac decât aceasta". Şi, sfârşind aceste cuvinte, s-a aruncat în râu împreună cu pruncul. Iar bărbatul ei şi oarecare din rudenii care s-au întâmplat acolo în târg s-au întristat de moartea ei. Şi, intrând în biserică, se rugau, cerând de la Dumnezeu să nu-i pedepsească pentru pricina aceasta, fiindcă ei nu ştiau dacă a fost vinovată, căci numai copilul prin culoarea pielii mărturisea pe tatăl său. Astfel, pe când se rugau ei, au auzit poporul de afară lăudând cu mare glas pe Domnul, pentru că femeia a ieşit sănătoasă din râu cu pruncul, care acum era alb şi foarte frumos.

Deci îndată a alergat bărbatul ei înspăimântat şi, îmbrăţişând-o pe dânsa, plângea de bucurie şi-i cerea iertare pentru asprimea pe care i-a arătat-o, săruta pruncul, slăvind pe Domnul, Care n-a lăsat să moară nevinovata, învinuită cu nedreptate. Apoi, întrebând-o cum s-a făcut minunea, ea a răspuns: „Când am văzut că m-aţi ocărât toţi şi m-aţi izgonit, din prea mare supărare şi amărăciune, am pus în gând să mă omor; însă mai întâi am intrat în biserică şi am căzut la Preasfinta Născătoare de Dumnezeu, pe care am văzut-o în adâncul râului, şi mi-a zis mie: «Să nu te întristezi, că eu nu te las să te îneci». Atunci am văzut că apa a stat despărţită în două părţi şi nu s-a apropiat de mine, iar eu am spus: «Dar pentru ce să voiesc viaţă, Stăpâna mea, ca să am supărări, ocări şi munci?». Grăit-a Preasfânta: «Altă femeie mai slăvită decât tine să nu fie în oraşul vostru, nici alt copil mai frumos decât al tău». Şi m-a luat de mână cu copilul şi m-a adus pe pod, zicând: «Fiindcă vrea bărbatul tău semn ca să creadă că al lui este copilul, să se facă decât toţi pruncii cetăţii voastre mai alb». Şi îndată după ce a zis acestea Preasfânta s-a

înălţat la ceruri, iar pruncul a luat cu minune frumuseţea aceasta”.

Deci auzind şi văzând cei ce stăteau de faţă o minune ca aceasta, au slăvit pe Dumnezeu şi pe pururea Fecioara Stăpâna. Iar pe femeie o rugau să-i ierte pentru clevetirea cea nedreaptă, şi mai ales bărbatul său, care o ruga să se întoarcă la casa lui. Însă ea a zis: „Se cuvine să slăvesc pe Dumnezeu şi pe Stăpâna mai mult că te-ai încredinţat că nu ţi-am vândut cinstea, decât că mi-a scăpat viaţa. Deci de-acum înainte nu se cade să mai slujesc casei tale, arătându-mă astfel nemulţumitoare către făcătoarea de bine, care mi-a făcut acest minunat dar. Tu m-ai izgonit şi m-ai urât, iar ei i-a fost milă de mine şi nu m-a lăsat să pier cu sufletul şi cu trupul”. Apoi s-a dus la o mănăstire de fecioare şi s-a făcut călugăriţă. Şi, trăind viaţă îmbunătăţită şi minunată, s-a învrednicit de Împărăţia cerurilor, pe care dea Dumnezeu ca noi toţi să o dobândim.

Minunea a 29-a

Pentru oarecare mănăstire care, ajungând la mare nevoie, a fost ajutată cu preaslăvire de Maica lui Dumnezeu

Pe vremea când stăpâneau dreptcredincioşii împăraţi, se afla într-un loc pustiu o mănăstire închinată pururea Fecioarei Maria, pe care monahii neîncetat o lăudau şi o slăveau. Iar creştinii, ştiind evlavia lor, le trimiteau cele trebuincioase pe tot anul şi aveau cu ce trăi, pentru că nu numai norodul cel de obşte, ci şi împăraţii le trimiteau daruri şi îi ajutau. Însă după o vreme, sculându-se cu război păgânii şi biruind pe creştini, le-au luat pământurile de unde mănăstirea primea venituri, şi nici împăraţii nu aveau voie să le trimită de cheltuială ca mai înainte. De aceea au vrut monahii să fugă de acolo, nemaiavând cele de trebuinţă.

Deci într-o zi s-au sfătuit monahii să săvârşească Dumnezeiasca Liturghie şi să se împărtăşească toţi cu Sfintele şi Preacuratele Taine, ca să se ierte unul cu altul şi apoi să se ducă fiecare unde voieşte. Adunându-se, au cântat toată slujba cu lacrimi, iar când ziceau „Cuvine-se cu adevărat să te fericim pe tine, Născătoare de Dumnezeu" şi celelalte, au auzit zgomot şi lovituri în jitniţe şi ieşind trapezarul afară a aflat – o! minune – toate lăzile şi toate jitniţele pline de grâu ales şi frumos, pe care văzându-l după liturghie, fraţii s-au bucurat cu bucurie mare şi au strigat cu mare glas: „Slavă Ţie, Dumnezeule! Mulţumim Ţie, Doamne, Care nu ne-ai lăsat pe noi nevrednicii robii Tăi, ci ne-ai trimis putere din înălţime". Şi nu numai minunea cu grâul a săvârşit-o Stăpâna cea atotputernică, ci şi altele asemenea. Adică au aflat toate vasele pline de vin, de untdelemn, de legume şi de toate cele ce sunt spre trebuinţă trupului, cu îndestulare, încât le-a ajuns hrana aceea mai mulţi ani. Atunci dar toţi s-au veselit, umplându-se de tot binele, şi s-au hotărât ca mai mult nimeni să nu mai plece din acea sfinţită mănăstire, nici să se lenevească vreodată de la cântările şi laudele către Făcătoarea de bine. Şi aşa au petrecut viaţa cu fapte bune şi niciodată n-au fost lipsiţi de cele de nevoie, pentru că, ori de câte ori aveau trebuinţă de ceva, le trimitea Împărăteasa cea cu îndestulare dăruitoare.

Pentru ale cărei rugăciuni, dea Dumnezeu să ne învrednicim de fericirea cea cerească.

Minunea a 30-a

Pentru romanul care a înviat

În părţile Romei vechi era un boier, judecător al unei cetăţi, bogat în bunătăţile cele trupeşti, dar cu sufletul lipsit şi sărac, afundat în voile trupului. Avea însă către

Preasfânta multă evlavie şi către săraci milostivire nemăsurată, dându-le multă milostenie celor care aveau trebuinţă.

Şi odată a plecat el de-acasă, ducându-se la o adunare de mai mulţi boieri, de unde trebuiau să iasă cu toţii călări pe cai într-o plimbare afară din cetate. Însă avea şi un alt bun obicei boierul acesta. Totdeauna când trebuia să iasă din casa lui, stătea înaintea icoanei Preasfintei, rugându-se câtva timp, zicând închinăciunea îngerească şi câte alte rugăciuni ştia, cerând să-l acopere cu darul ei şi să-l păzească de cursele diavolului. Deci aşa a făcut şi în ziua aceea în care a plecat cu prietenii lui la plimbare. Ci vicleanul îl vrăjmăşuia pentru multa evlavie pe care o avea către cea Preanevinovată şi căuta vreme potrivită să-l omoare. Deci, când trecea un râu, a intrat demonul în calul boierului şi l-a sălbăticit aşa de tare, încât l-a aruncat în cel mai adânc loc al apelor. Iar tovarăşii lui, văzând că a căzut în râu şi s-a înecat, s-au întristat, plângând moartea prietenului. Şi s-au întors ca să vestească rudeniilor lui pricina, ca să pună să i se cânte prohodul, socotind că a murit, după cum cu ochii lor au văzut.

Însă ajutorul cel de obşte al creştinilor, grabnica sprijinitoare şi mijlocitoarea păcătoşilor l-a izbăvit cu milostivirea ei din moartea cea trupească şi sufletească. Pentru că, îndată ce a căzut în râu, a chemat pe Stăpâna, zicând: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mi mie!”, şi când a ajuns în adâncul apei a văzut-o. Şi l-a scos afară, ţinându-l pe dânsul de perii capului, şi l-a dus într-un minut de ceas în casa lui, zicându-i: „Iată, ai scăpat sănătos, mai mult să nu greşeşti, ci, mulţumind lui Dumnezeu Făcătorul de bine, fă lucruri vrednice de pocăinţă ca să te mântuieşti”.

Şi cei care se aflau în casa lui, văzându-l pe dânsul plin de apă şi de frică mai mult mort, că nu ştia nici unde se găseşte, s-au înfricoşat. Şi după o bucată de timp, venind cei împreună călători cu el şi văzându-l, cu bucurie s-au înspăimântat. Iar acela le-a povestit cu de-amănuntul toate, şi toţi au slăvit şi au lăudat pe Stăpâna cea preaminunată. Deci arhiereul vremii de atunci a adunat pe toţi dreptcredincioşii şi a săvârşit praznic de veselie, întru mulţumire Doamnei noastre. Şi boierul acela nu s-a mai întors la calea cea mai dinainte ci, ducându-se într-un lăcaş al Preasfintei, s-a îmbrăcat în chipul cel îngeresc şi a slujit bisericii cu vieţuire îmbunătăţită şi plăcută lui Dumnezeu şi aşa s-a învrednicit de Împărăţia cerurilor. Pe care, o!, de-ar da Dumnezeu ca noi toţi să o dobândim.

Minunea a 31-a

Pentru cel ce nu putea să înveţe carte,
afară numai de „Bucură-te, Marie!"

În aceeaşi cetate era un om, cu numele Ioan, foarte evlavios şi bogat, dar avea mintea lui atât de greoaie, că nu putea nicidecum să înveţe carte, nici măcar o rugăciune, ca să o zică după rânduiala creştinilor. Pentru aceasta s-a dus într-o mănăstire şi, dăruind acolo toate câte erau ale lui, s-a făcut monah pentru ca să-l înveţe fraţii carte. Deci l-au primit cu dragoste pentru multa bogăţie pe care le-a dat-o, şi toţi îi spuneau psalmi şi rugăciuni, însă el nu putea să înveţe nimic. Atunci un frate iscusit şi cu fapte bune, citindu-i lui toate rugăciunile una câte una, l-a întrebat care din toate i s-a părut mai frumoasă, ca să-l înveţe, iar el a zis că „Bucură-te, Marie" i-a plăcut mai mult.

A pus dar osteneală multă şi a învăţat închinăciunea îngerului, adică aceasta: „Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te, ceea ce eşti cu dar dăruită, Marie" şi celelalte, după multă vreme. Şi s-a umplut de multă bucurie şi veselie că a învăţat închinăciunea aceea îngerească, încât i se părea că a găsit o comoară de mult preţ. Şi în tot ceasul alt cuvânt nu zicea, decât numai aceasta: „Bucură-te, ceea ce eşti cu dar dăruită, Marie". Pentru aceasta toţi fraţii i-au scos poreclă, zicându-i „Bucură-te, Marie", de care el însă mult se veselea şi totdeauna se ruga către pururea Fecioara, zicând închinăciunea aceea cu dulceaţă şi cu bucurie neasemănată. Pe aceasta a zis-o pururea pomenitul până în ceasul în care i-a ieşit fericitul lui suflet. Iar după ce i-au cântat prohodul după rânduială, l-au îngropat într-un loc deosebit, pentru că sfinţitele lui moaşte au răspândit bună mireasmă, care nu s-a împuţinat după ce l-au acoperit, ci încă mai mult creştea în fiecare zi. Şi simţeau fraţii un miros de negrăită bună mireasmă.

Deci, când i-au făcut pomenirea cea de nouă zile, au văzut o minune preaslăvită şi s-au înspăimântat. Şi anume: a răsărit din mormântul lui un crin preafrumos şi pe fiecare frunză erau scrise acestea cu slove de aur: „Bucură-te, ceea ce eşti cu dar dăruită, Marie". Şi buna mireasmă a crinului era atât de multă, încât nu se asemăna cu nici o floare pământească. Iar egumenul le-a zis fraţilor: „Iubiţii mei, din lucrul acesta minunat putem cunoaşte ce mare sfinţenie a avut fericitul acesta şi cât de multă dragoste pentru Doamna noastră! Deci cu bună-cuviinţă este să vedem şi rădăcina acestui crin, pentru ca să înţelegem cu ce daruri este răsplătit cel ce iubeşte din toată inima pe pururea Fecioara". Deci au săpat mormântul şi au văzut cum crinul a crescut din gura cuviosului. Iar egumenul a poruncit de au desfăcut sfintele moaşte şi au văzut că din inima lui a ieşit, în care era

zugrăvită icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, şi toţi s-au înspăimântat. Deci luând cu litanie şi cu tămâieri preasfinţitul acela crin, l-au aşezat în cinstit loc, împreună cu sfintele moaşte, şi toţi îl cinsteau şi se cucerniceau de el, pentru dragostea Maicii lui Dumnezeu. Pentru ale cărei rugăciuni să ne învrednicim şi noi de fericirea cea cerească.

Minunea a 32-a

Pentru copilul Irinicului (sau paşnicului)
care s-a izbăvit de apele râului

În părţile Lombardiei era un bărbat cu soţia sa, cu fapte foarte bune, având către Preasfânta Fecioară multă evlavie. Şi a zugrăvit pe un zid al casei lor icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, cu multă dragoste şi cheltuială, foarte frumoasă şi preaminunată. Deci, ori de câte ori treceau pe dinaintea sfintei icoane, în oricare zi sau ceas, se închinau zicând rugăciunea cea îngerească. Iar Preacurata, pentru a lor bună obişnuinţă, le trimitea darul ei, toate cele bune, cum şi toată veselia. Şi petreceau ei cu aşa fapte bune şi erau aşa de liniştiţi, necertându-se unul cu altul şi nici cu vecinii lor, încât toţi i-au numit „paşnici”.

Aveau ei un prunc de trei ani care, văzând pe tatăl său şi pe maica sa că stau de multe ori înaintea sfintei icoane şi se roagă cu evlavie, a luat şi el obişnuinţă a face aşa. Şi de câte ori trecea pe acolo se închina, urmând pe părinţii lui. Iar când a început să vorbească, l-au învăţat şi închinăciunea cea îngerească, şi o zicea copilul ori de câte ori trecea pe lângă sfânta icoană şi se ruga, nu din evlavie, ci din obişnuinţă. Şi socotea, ca un prunc

ce era, văzând-o pe scaun pe Preasfânta (după cum era zugrăvită), că aceea ar fi fost doamna casei; pentru aceasta se temea şi se închina ei, după cum îi vedea pe părinţii lui că făceau.

Deci, într-una din zile, jucându-se cu alţi copii la ţărmurile râului, din lucrarea urâtorului de bine a căzut în apă, iar ceilalţi copii, mergând, au vestit maicii lui că s-a înecat fiul ei. Atunci a alergat ea plângând, cu toţi vecinii, şi ajungând la râu, pentru că era foarte adânc, s-au dezbrăcat doi oameni şi s-au scufundat mult timp, căutând cu sârguinţă, dar nu l-au aflat. Iar femeia, uitându-se în altă parte, mai în jos, l-a văzut pe copil stând deasupra apei, în mijlocul râului, ca şi cum ar fi şezut pe un scaun preaminunat. Deci întrebându-l: „Fiul meu, cum te afli?", el i-a răspuns zicând: „Bine, maica mea, că Doamna mă ţine şi nu mă tem". Iar femeia n-a înţeles de bucurie despre cine a zis. Deci ridicându-l oamenii l-au dat maicii lui, care s-a dus bucurându-se la casa ei, unde tocmai sosise şi bărbatul său. Şi, auzind de întâmplare, l-a întrebat pe copil să-i spună cum a scăpat. Iar pruncul a răspuns aşa: „După ce am căzut în râu, a alergat Doamna aceea a casei noastre (arătând cu degetul icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu) şi m-a răpit din apă şi m-a ţinut deasupra până când m-au luat oamenii". Acestea auzind, cei ce erau de faţă mult s-au minunat, mai ales când l-au văzut pe prunc că arată cu degetul icoana, şi căzând la pământ s-au închinat. Şi au slăvit darul ei făcând toată noaptea priveghere. Căci oricine îl întreba pe copil de acea întâmplare, el răspundea spunându-i pricina curat; când era vorba de altceva, zicea cuvintele strâmbe şi îngânate, ca ceilalţi prunci, iar când povestea despre minune, spunea cuvintele aşa de curat şi întocmite bine, că se minunau toţi de un lucru ca acesta.

Aşadar nu numai pruncul acela, ci şi câţi alţii cinstesc sfintele icoane cu evlavie se izbăvesc de primejdiile cele vremelnice şi se învrednicesc de bucuria cea netâlcuită, pe care, o!, de-ar da Dumnezeu să o dobândim noi toţi, întru Iisus Hristos Domnul nostru, Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

Minunea a 33-a

Pentru iudeul care s-a izbăvit
din legături și a crezut în Domnul

În părţile Lombardiei, trecea într-o zi un iudeu cu neguţătorie foarte bogat, pe care l-au robit hoţii. Şi, legându-l cu lanţuri de fier, l-au aruncat într-o închisoare întunecoasă, nădăjduind că vor scoate de la el și alţi bani, iar dacă nu, în cele din urmă să-l omoare. Deci, aflându-se rob, acel iudeu se tânguia cu amar, aşteptându-şi din ceas în ceas moartea şi gândindu-se în multe feluri cum ar putea face ca să scape din primejdie. Şi, aducându-şi aminte că Fecioara Maria, care face multe minuni la creştini, ar putea să-l izbăvească şi pe dânsul, dacă o va chema cu credinţă, s-a umilit din toată inima şi a zis acestea cu lacrimi: „Doamnă şi Împărăteasă a cerului şi a pământului, arată milele tale şi spre mine ticălosul, ca să se facă minunat darul tău, după cum de multe ori nenumărate semne şi minuni ai făcut, precum am auzit de la creştini. Că pe mulţi îndrăciţi i-ai vindecat, fel de fel de boli ai tămăduit şi pe robi cu preaslăvire i-ai slobozit. Milostiveşte-te dar şi spre mine cel nevrednic şi nu-ţi aduce aminte de răutatea strămoşilor mei ci, ca o Maică a milei, după cum creştinii te propovăduiesc, ajută-mi mie la o nevoie ca aceasta şi mă

izbăveşte pe mine, ca şi eu să cred în Unul Născut Fiul şi Dumnezeul tău, şi voi propovădui minunile tale".

Deci, după ce s-a rugat el astfel, a adormit şi vede o Împărăteasă preaslăvită, strălucind mai mult decât soarele şi înconjurată de îngeri, care i-au scos lanţurile după porunca ei. Iar acela de bucurie s-a deşteptat şi vede, nu în vedenie ca mai înainte, ci în faţă, cu ochii, pe Doamna noastră întru slavă şi strălucire multă, către care zice: „Spune-mi, Stăpână, numele tău, ceea ce ai făcut cu mine atâta bunătate, ca să ştiu pe făcătoarea mea de bine". Iar ea a răspuns: „Eu sunt Maria pe care ai chemat-o şi te-am ascultat; că, deşi neamul iudaic este vrăjmaş mie şi Fiului meu, ca unul ce nu crede în întruparea Lui mântuitoare, deoarece cu credinţă şi cu lacrimi ai strigat, ca un Dumnezeu milostiv şi nepomenitor de rău, S-a milostivit spre tine şi a poruncit ca să te mântuiesc din două primejdii: a trupului şi a sufletului". Acestea zicând, a poruncit îngerilor de l-au dus într-o prăpastie foarte înfricoşătoare şi prea adâncă, în care erau nenumărate suflete ce se munceau cu negrăită muncă, de unde ieşea un miros greu, de nesuferit. Iar iudeul, de frică, a căzut la pământ şi Stăpâna i-a zis: „Munca aceasta este a celor care nu cred în iconomia cea în trup a Stăpânului şi Fiului meu Hristos". Apoi, ducându-l într-un munte înalt, a văzut un loc frumos, plin de veselie, din care ieşea o bună mireasmă preadulce şi veselitoare, în care era o mulţime de norod ce cânta neîncetat. Şi înspăimântându-se iudeul de o frumuseţe nemaivăzută ca aceasta, i-a zis Stăpâna: „Aceasta este soarta sufletelor pe care le-a izbăvit Fiul lui Dumnezeu cu sângele Lui cel preascump şi preacurat. Deci, din aceste două locuri pe care ţi le-am arătat, alege care-ţi place".

Acestea zicând, Împărăteasa a toate s-a înălţat la ceruri. Iar iudeul acela s-a aflat lângă casa lui şi îndată

s-a botezat, lepădându-se de bogăţie şi de rudenii. Şi făcându-se monah a slujit din inimă făcătoarei lui de bine, care l-a izbăvit şi către credinţa cea adevărată minunat l-a povăţuit. Şi aşa s-a învrednicit de cereasca fericire.

Minunea a 34-a

Pentru pruncul care a fost omorât de tatăl său şi a înviat şi a mărturisit pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu

O evreică oarecare însărcinată avea multă durere şi muncă, şi nu putea să nască, după cum li se întâmplă de multe ori femeilor. Oricâte feluri de doctorii i-au făcut şi i-au dat, nimic nu i-a ajutat şi, nefiind cu putinţă ca să nască pruncul, aştepta din ceas în ceas să-şi dea sufletul nefericita.

Atunci i-a zis o femeie creştină care s-a întâmplat acolo: „Dacă voieşti să te slobozeşti, cheamă pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, că nu afli alt ajutor". Iar cea bolnavă, cu smerită vorbire, după cum putea, de iuţeala durerii a zis acestea cu lacrimi: „Binecuvântată Marie, pururea Fecioară! Deşi sunt nevrednică eu cea prea pângărită ca să te chem pe tine, pentru că mă trag din neamul acela care a ucis pe Fiul tău, aud însă că milostivirea şi mila ta se dă în dar celor păcătoşi în fiecare zi. Rogu-mă dar ţie, izbăveşte-mă din această primejdie şi făgăduiesc a primi împreună cu pruncul pe care îl voi naşte dumnezeiescul Botez". Acestea zicând, a născut îndată un copil parte bărbătească şi în scurtă vreme după ce s-a sculat din pat s-a botezat împreună cu pruncul.

Iar bărbatul ei era plecat într-un oraş departe şi, venind, a aflat de cele petrecute în lipsa lui, s-a mâniat

foarte şi a omorât pruncul. Iar vecinii care s-au adunat la nenorocirea aceea vrând să-l prindă şi să-l aducă la judecată, el a fugit. Deci, fiind urmărit de aproape, a fugit evreul până ce s-a ostenit şi, văzând în drum o biserică, a intrat în ea şi s-a ascuns. Iar înăuntru, stând el îngrozit, a văzut o icoană a Preasfintei Fecioare şi, cu darul lui Dumnezeu umilindu-se cu inima, a grăit acestea: „O, Stăpână, câtă este milostivirea ta, că acoperi şi păzeşti pe un câine prea păgân care a omorât pe fiul său, iar acum stă în casa ta şi nu se deschide pământul ca să îl înghită! Dar fiindcă atât de mare este bunătatea ta, miluieşte-mă pe mine, te rog, după cum Preaîndurатul Fiul tău a miluit pe Pavel prigonitorul, şi iartă toate fărădelegile mele. Căci cred că negrăit şi fără de stricăciune ai născut pe Iisus, pe care Îl mărturisesc Dumnezeu şi Om, a Cărui milă este nemărginită şi nenumărată". Acestea zicând cu lacrimi, au ajuns creştinii şi l-au legat. Deci a zis către ei: „Rogu-mă vouă, pentru Domnul, duceţi-mă la un preot ca să primesc sfântul Botez; şi iau de martor pe Dumnezeu că aceasta nu o zic de frica morţii sau fiindcă mă tem; doresc numai să mor cu o moarte cuviincioasă, după ce mă voi lumina cu sfântul Botez". Deci îndeplinind ei această dorinţă a lui, după ce s-a botezat, l-au dat judecăţii şi, fiind osândit la moarte, l-au închis până a doua zi, când trebuiau să-l omoare. Iar femeia lui plângea cu amar pentru moartea copilului. Însă, pe când îl ţinea pe genunchii ei şi suspina nemângâiată, văzu, o! minune, că a înviat. Şi auzind că bărbatul ei s-a botezat, iar pentru ucidere vor să-l omoare, luând pruncul, a alergat în grabă la judecată. Şi văzând copilul, toţi au slăvit pe Dumnezeu, liberând pe ucigaşul, care a venit acolo şi, căutând pruncul la gât, unde i-a dat lovitura cu cuţitul, se arătă rana, pentru ca să propovăduiască minunea.

Dar cu aceasta, iubiţilor, n-a săvârşit încă facerile ei de bine Împărăteasa cea bogat dăruitoare, ci urma minunea minunii. Căci s-a dat dar copilului, de vorbea bine şi curat, de parcă ar fi fost de douăzeci de ani, şi a zis cu mare glas: „Maica milostivirii şi a toată mângâierea, Maria cea în naştere şi după naştere Fecioară şi Maică a lui Dumnezeu m-a înviat pentru credinţa născătorilor mei, spre mustrarea necredincioşilor, care nu cred în întruparea lui Dumnezeu".

Acestea auzindu-le, cei ce stăteau împrejur au lăcrimat de bucurie, slăvind pe Domnul şi pe Stăpâna. Iar tatăl copilului a slujit toată viaţa lui Preasfintei, scriind multe cuvinte asupra necredincioşilor şi spre lauda Maicii lui Dumnezeu; şi mulţi s-au întors la dreapta credinţă printr-însul. Asemenea şi copilul acela, crescând, a făcut multe fapte bune şi s-a săvârşit, cu tatăl său şi maica lui, cu plăcere de Dumnezeu şi s-a dus în Împărăţia cea cerească. Pe care dea Dumnezeu ca noi toţi să o dobândim.

Minunea a 35-a

Pentru bătrânul bolnav care s-a împuternicit şi în tărie de voinic a venit

Pe timpul când Britania era dreptcredincioasă, se afla într-o chinovie un preacuvios monah, care avea multă evlavie către Preasfânta Fecioară. Şi aşa de mult o cinstea că, dacă s-ar fi întâmplat să audă numai de numele ei cel prealăudat, adică dacă ar fi zis cineva Maria ori Născătoare de Dumnezeu, sau chiar el singur citind undeva asemenea cuvinte, pleca genunchii şi făcea închinăciune până la pământ. Şi aşa a făcut acel îmbunătăţit monah şi credincios prieten al Preasfintei Fecioare Maicii lui Dumnezeu toată viaţa lui. Şi ajungând la adânci

bătrâneţi s-a îmbolnăvit; şi slăbise aşa mult că nu mai putea să se ridice din patul său, din care pricină egumenul i-a dat spre ascultare un ucenic să-i gătească cele de trebuinţă. Însă odată s-a întâmplat că ucenicul nu era acolo, iar bătrânul avea nevoie să se scoale. Deci, după ce a făcut rugăciune după obiceiul lui, a încercat de mai multe ori să se ridice, dar n-a putut. Atunci, întorcându-se către icoana Preasfintei, a lăcrimat şi a zis către dânsa, cu credinţă: „Preadulcea mea Stăpână, ajută-mi mie!" Şi îndată – o! grabnică auzire – s-a aflat în faţa lui Împărăteasa a toate, care i-a zis: „Pentru multa ta evlavie şi pentru dragostea pe care o ai către mine, iată că-ţi adaug încă treizeci de ani de viaţă în această lume şi-ţi dăruiesc să ai putere ca pe timpul când erai de treizeci de ani. Iar aceasta ţi-o fac pentru că-mi place vieţuirea ta şi pentru că cinsteşti atâta numele meu". Şi, zicând Preasfânta acestea, s-a înălţat la ceruri. Iar monahul mergea veselindu-se şi umbla sănătos şi puternic cu trupul. Şi toţi fraţii, auzind de minunea făcută cu dânsul, s-au înspăimântat şi au prins multă evlavie către el. Iar el, aducându-şi totdeauna aminte de Făcătoarea lui de bine, o lăuda necurmat şi o slăvea pe Prealăudata cu posturi, cu privegheri şi cu alte faceri de bine, până când s-a odihnit întru Iisus Hristos Domnul nostru, Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

Minunea a 36-a

Pentru fraţii care s-au certat şi
au fost împăcaţi de Preasfânta Stăpână

În chinovia cea mai sus zisă s-au certat doi fraţi din îndemnarea diavolului. Unul, ca un îmbunătăţit şi drept-

credincios ce era, îl iertase pe celălalt şi se ruga pentru sufletul lui, pe când celălalt se mândrea şi a spus minciuni egumenului că tovarăşul său ar fi făcut un păcat plin de ruşine. De aceasta luând cunoştinţă, monahul cel cucernic s-a mâhnit foarte şi s-a ruşinat, neputând să sufere o clevetire ca aceea. Însă neavând la om nădejdea, ci la Atotputernicul Dumnezeu şi la Preacurata Maica Lui, a alergat la darul lor ca să-i ajute, pentru ca să nu se ruşineze de fraţii săi.

Deci, într-o dimineaţă, când se cânta Utrenia, văzu pe clevetitor stând în strană cu neruşinare, aproape de el, nicidecum căindu-se pentru nedreapta lui clevetire. Atunci biruit fiind de mâhnire, neputând să-l vadă, fratele a plecat din biserică şi s-a dus într-un paraclis, a căzut la pământ şi se ruga cu lacrimi, zicând: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, nădejdea celor deznădăjduiţi şi ajutorul celor neajutoraţi, grăbeşte şi mă izbăveşte de clevetirea cea nedreaptă, că, dacă nu va apuca înainte darul tău, nu găsesc alt ajutor”. Acestea zicând, a văzut pe Preasfânta că şedea aproape de sfinţita masă, împreună cu un cinstit şi drept încuviinţat bărbat. Iar fratele, privind la ei cu frică şi cu evlavie, i-a văzut că s-au închinat către răsărit când au cântat cântăreţii: „Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh”. După care, întorcându-se Stăpâna către cel necăjit, i-a zis cu faţă lină: „Să nu te mâhneşti mai mult, că m-am rugat pentru tine Fiului meu şi a luminat pe vrăjmaşul tău ca să se căiască de păcatul lui, pentru ca să nu se muncească, iar tu să te izbăveşti de nedreapta clevetire”. Iar el a zis: „Te rog pe tine, Doamna mea, spune-mi cine este sfântul acesta care şade lângă tine şi pentru ce acum vă închinaţi?”. Răspunsu-i-a Preasfânta: „Acesta este Ioan Evanghelistul, fiul meu cel dăruit de Stăpânul când era pe cruce. Şi să nu te miri că ne-am închinat lui Dumnezeu, pentru

că totdeauna când voi, oamenii, cântaţi aici pe pământ laude şi slavoslovii Sfintei Treimi, şi noi, cei din Împărăţia cerească, ne închinăm şi împreună ne bucurăm pentru slava cea care după cuviinţă şi după datorie se dă Preaslăvitului şi Prealăudatului Dumnezeu şi ne plecăm cu evlavie capetele, închinându-ne Făcătorului şi Mântuitorului nostru". Acestea zicând, s-a înălţat la ceruri Împărăteasa a toate, lăsând atâta bună mireasmă în biserică, încât s-au minunat toţi. Ci şi clevetitorul acela s-a umilit de mirosul bunei miresme şi a mărturisit înaintea tuturor nedreapta clevetire.

Atunci monahul cel cucernic a povestit cu de-amănuntul vedenia şi, ducându-se în biserica în care s-a arătat Stăpâna, ieşea încă bună mireasmă din marmura pe care au călcat preacuratele picioare; marmură pe care au scos-o şi au păzit-o cu moaştele cele sfinte, pentru aducerea aminte de minunea pe care a făcut-o Preaslăvita Născătoare de Dumnezeu. Pentru ale cărei rugăciuni, o, de-am dobândi fericirea cerească!

Minunea a 37-a

Pentru ostaşul cel desfrânat, căruia Domnul i-a dăruit iertare plecându-Se rugăciunilor Maicii Sale

Era un ostaş cu o viaţă rea şi prea pângărită, îngreunat de tot felul de păcate, iar mai ales în desfrânare vestit. Acesta avea o soţie foarte îmbunătăţită şi temătoare de Dumnezeu, care de multe ori îl sfătuia să se pocăiască de păcatele lui. Cu multă osteneală, l-a înduplecat buna lui soţie, şi postea cele patrusprezece zile ale lui august în cinstea Preasfintei, precum şi toate ajunurile praznicelor ei, nemâncând în aceste zile altceva

decât pâine şi apă, şi numai o singură dată, după al nouălea ceas. Deci nu numai la această faptă bună l-a povăţuit pe dânsul, ci şi la sfânta rugăciune, căci, luând buna obişnuinţă de a sta de multe ori înaintea icoanei Preasfintei, zicea cu evlavie închinăciunea îngerească şi altele câte ştia.

Deci într-o zi, intrând în biserică şi rugându-se înaintea unei icoane, pe care zugravii o numesc Eleusa, adică Milostiva (în care Preasfânta Îl ţine pe Domnul ca pe un prunc în braţele sale), a văzut o preaslăvită minune pe care i-a arătat-o Cel Multmilostiv, ca să se umilească inima lui şi să urască păcatele sale, după cum s-a şi făcut. Căci, uitându-se la Pruncul cel Atotstăpânitor, a văzut că era rănit tot şi din răni curgea sânge proaspăt, ca şi cum rănile ar fi fost făcute chiar în ceasul acela. Şi umilindu-se ostaşul cu inima, a plâns cu amar, rugându-se Preasfintei şi zicând acestea din tot sufletul: „Preadulcea mea Doamnă, milostiveşte-te spre mine cel necredincios şi mijloceşte către Domnul să mă ierte, ca o mijlocitoare a păcătoşilor ce eşti”. Atunci a auzit un glas din icoană zicând: „Voi, păcătoşilor, mă mărturisiţi cu limba Maica milostivirii, iar cu fărădelegile voastre mă faceţi Maică a întristării şi a mâhnirii”. Iar el, auzind aceste cuvinte, a căzut cu faţa la pământ şi, tânguin-du-se, zicea: „Nu te mânia pe mine cel ticălos, Stăpână, ci ca o mijlocitoare şi ajutătoare a păcătoşilor roagă-te pentru mine, că mult poate rugăciunea ta către Stăpânul”. Astfel rugându-se ostaşul şi stând cu faţa la pământ, pentru că nu îndrăznea să ridice ochii săi, a auzit pe Stăpâna zicând către Domnul: „Fiul meu Preaiubit, miluieşte pentru dragostea mea pe păcătosul acesta, care cade cu lacrimi şi mărturiseşte păcatele sale”. Iar Stăpânul i-a răspuns: „ Maică, să nu mă superi pentru acesta, că nu este vrednic de iertare”. Zis-a Preasfânta: „Adu-Ţi aminte

de dragostea cea de maică, Fiule Preadulce, cum Te-am hrănit cu atâta dor şi dragoste şi Te-am alăptat, şi îi lasă acestuia fărădelegile". Iar El a răspuns: „Pe bună dreptate, o! Maică, nu pot să te ascult". Zis-a din nou Stăpâna: „Nu-Ţi cer să-l judeci după dreptate, ci după milostivirea cea nemărginită, fiindcă toţi mă numesc Maica milostivirii". Răspunsu-i-a Hristos: „Să nu te osteneşti, că nu te ascult pe tine la aceasta; ci adu-ţi aminte că şi Eu m-am rugat de trei ori Tatălui Meu în vremea Patimii, că de este cu putinţă să se mântuiască omenirea într-alt chip, să nu primesc moarte, şi nu M-a ascultat".

Deci, când a văzut Stăpâna cea multmilostivă că mulţimea fărădelegilor ostaşului aceluia oprea mila lui Dumnezeu, a plecat genunchii şi creştetul său cel preacurat ca să I se închine, pentru ca să silească în chipul acesta al smereniei milostivirile Iubitorului de oameni spre milă, după cum s-a şi făcut. Căci, văzând-o că s-a aplecat să I se închine, n-a lăsat-o, ci i-a zis ei: „Fiindcă în lege este scris să cinstească fiecare pe tatăl şi pe maica sa, nu voi trece cu vederea cererea ta". Apoi a zis: „Să fie iertate fărădelegile lui şi, ca semn al dragostei, să se apropie ca să-Mi sărute rănile Mele". Acestea auzindu-le, ostaşul s-a sculat veselindu-se şi, apropiindu-se, săruta rănile. Şi o, minune!, cum săruta o rană, se vindeca, şi alta iarăşi asemenea, până ce le-a sărutat pe toate – şi toate desăvârşit s-au vindecat.

Deci, încredinţându-se de iertarea sa şi mulţumind Domnului şi pururea Fecioarei Maicii Sale, s-a dus la casa sa şi, vestind soţiei toate cele întâmplate, a înapoiat toate cele luate cu nedreptate şi a dat multe milostenii. Apoi, sfătuindu-se cu soţia sa, prin bună învoială s-au călugărit amândoi, femeia ducându-se într-o mănăstire de fecioare, iar el într-o mănăstire de bărbaţi, în care era viaţă de obşte. Şi s-au săvârşit, cu fapte bune, întru

Iisus Hristos Domnul nostru, Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

Minunea a 38-a

Pentru frumuseţea cea negrăită a pururea Fecioarei, pe care s-a învrednicit a o vedea un cleric evlavios şi cu fapte bune

În Paris era un cleric îmbunătăţit, om înţelept, care se îndeletnicea cu frumoasă scriere. Şi avea acest om multă evlavie la Prea-sfânta Fecioară şi dorea să vadă în această lume frumuseţea ei cea preaslăvită. Deci, având dorul acesta de multă vreme şi de multe ori pentru aceasta rugându-se lui Dumnezeu, l-a ascultat pe dânsul Domnul Cel ce face voia celor ce se tem de El, căci a trimis un înger din cer, care i-a zis lui: „Împărăteasa lumii a auzit rugăciunea ta şi m-a trimis să-ţi spun ţie ca să te pregăteşti, căci duminică, în ceasul Utreniei, va veni ca să vezi câtă frumuseţe are, însă nu cu toată slava, după cum este în ceruri, ci cât încape firea omenească. Dar să ştii că de atâta strălucire ai să te lipseşti de lumină şi ai să rămâi cu totul orb". Iar el a răspuns: „Cu bucurie şi cu veselie primesc să mă păgubesc de lumina cea vremelnică, numai să mă învrednicesc a vedea preadulcea şi strălucita faţă a Doamnei mele".

Iar după ce s-a dus îngerul, a rămas clericul socotind şi, din puţină credinţă, se îndoia, zicând în sine: „Cum să petrec toată viaţa mea orb, neputând să mai scriu şi nici să fac vreo altă slujbă pentru hrana trupului?" De aceasta aducându-şi aminte, cugeta să închidă un ochi şi numai cu celălalt să se uite la Născătoarea de Dumnezeu, pentru ca să nu orbească desăvârşit. Deci, când a venit ceasul hotărât, a stat de

faţă înaintea lui Împărăteasa a toate, cu atâta strălucire şi frumuseţe, încât limba omenească nu poate să o spună, nici să o înţeleagă. Iar el, după ce a privit-o puţin numai cu un ochi, bucurându-se cu cutremur de o slavă ca aceea nemărginită şi de mare cuviinţă, s-a gândit să deschidă şi celălalt ochi, pentru ca să dobândească mai multă veselie şi bucurie. Însă Stăpâna îndată s-a înălţat la ceruri; iar el a rămas numai cu un ochi sănătos (cel pe care îl ţinuse închis) şi de celălalt, cu care văzuse strălucirea Preacuratei, a orbit desăvârşit. Atunci dar imputându-şi puţina credinţă, se defăima pe sine, zicând: „Vai mie, nebunului, cum m-am lipsit de o slavă şi îndulcire ca aceasta! Pentru ce nu m-am uitat eu cu amândoi ochii şi să fi rămas cu desăvârşire orb, numai să nu mă fi lipsit de o strălucire ca aceasta! O, Dumnezeul meu, primesc şi sunt gata să mă lipsesc şi de lumina celuilalt ochi, numai învredniceşte-mă să o mai văd o dată pe Doamna şi Stăpâna mea!".

Deci a făcut rugăciune de multe ori către Fecioară, cu lacrimi şi cu posturi, ca să i se arate şi a doua oară. Atunci iarăşi a venit îngerul şi i-a zis: „Împărăteasa a toate s-a milostivit de nevoinţa şi de lacrimile tale şi a primit ca să vină iarăşi să o vezi, fiindcă te mulţumeşti să rămâi de tot orb pentru dragostea ei". Iar acela a zis: „Nu am cuvinte ca să mulţumesc după cum se cade pentru darul ei, mă închin şi o slăvesc pentru o aşa de mare facere de bine, şi nu numai de lumina ochilor sunt gata să mă păgubesc, ci şi de mâinile sau picioarele mele şi chiar de viaţa aceasta vremelnică primesc să mă lipsesc, numai să o văd pe Doamna mea". Zis-a lui îngerul: „Pentru această evlavie a ta, te vei învrednici să o vezi pe Stăpâna mâine; şi nu numai că nu te vei lipsi de lumina ochiului sănătos, dar şi pe

celălalt îl vei dobândi și vei vedea cu amândoi ochii curat și luminat și se va veseli inima ta". Şi aşa s-a întâmplat, și iarăşi i s-a arătat lui Stăpâna. Iar acela, de lumina de nepovestit pe care a văzut-o, a căzut cu faţa la pământ, precum oarecând apostolii în Tabor. Apoi i-a dat dar și putere Preasfânta, luminându-i sufletul şi trupul, și când s-a ridicat s-a aflat cu amândoi ochii şi a văzut-o multe ceasuri, veselindu-se.

Şi apoi ea s-a dus în ceruri. Iar el a rămas mulţumindu-i pentru atâta facere de bine și, petrecând restul vieţii sale în fapte bune, s-a mutat la veşnicele lăcaşuri, pe care să ne învrednicim și noi a le dobândi pentru rugăciunile Stăpânei celei prealăudate şi ale tuturor sfinţilor. Amin.

Minunea a 39-a

Pentru copilul care a înviat
și a mărturisit pe cel ce l-a ucis

O femeie oarecare îmbunătăţită, cinstitoare de Dumnezeu și cu mare evlavie către Preasfânta, avea un bărbat necredincios și nelegiuit, care trăia cu altă femeie, iar pe a sa, cea după lege, o ura şi o vrăjmăşuia (după cum fac unii ca aceştia) și nici cele mai de trebuinţă ei nu i le da. Acela lipsea cu zilele din casa lui pentru ca să-şi facă voile lui cele rele, iar săraca femeie, neavând cu ce trăi, a luat un copil al unui om bogat pentru ca să-l alăpteze. Însă într-o noapte, pe când ea dormea, soţul ei, care o ura de moarte şi voia să o piardă, a intrat pe furiş în casă şi, orbit fiind de diavolul sau mai bine zis de voirea lui cea rea, a omorât copilul, socotind în minte că judecata o va găsi vinovată şi o va condamna la moarte pe soţia sa. Făcând aceasta, a fugit linişor. Dimineaţa, când femeia a găsit pruncul mort, a început a plânge

şi a se tângui, neştiind cum s-a întâmplat pricina. Adunându-se toţi vecinii, a venit şi tatăl copilului care, plângând pentru că l-a aflat mort aşa deodată, n-a crezut ce-a spus femeia ci, socotind că ea l-a omorât, a tras-o la judecată pentru ca să fie condamnată la moarte ca ucigaşă. Aşa, ucigaşul era înaintea lor făţărnicindu-se că se necăjea pentru defăimarea soţiei sale, iar nevinovata aceea a fost condamnată la moarte cu nedreptate.

Deci, pe când o duceau la locul osândei, neavând nenorocita pe pământ nici un ajutor sau apărător la o nevoie ca aceasta, care să mijlocească la judecător pentru dânsa, a chemat puterea şi ajutorul cel de sus şi, zicând: „Preaslăvită şi atotputernică Stăpână şi Doamnă a toată zidirea, ajută-mi mie, ticăloasei, în această năpăstuire şi înduplecă pe Dreptul Judecător ca să nu-i lase să mă omoare cu nedreptate”. Aşa a zis din adâncul inimii şi îndată – o! grabnicul ajutor şi sprijin – s-a arătat înaintea tuturor o femeie preaîncuviinţată şi cinstită, foarte frumoasă la faţă şi strălucită, având un prunc în braţe, care a zis către judecători aşa: „Aşteptaţi puţin ca să facă această judecată Fiul meu”. Atunci a zis lor Dumnezeiescul Prunc: „Nu judecaţi după faţă, o, oamenilor, ci după dreptate, ca să nu luaţi veşnică pedeapsă. Pentru ce, o! necunoscătorilor, aţi osândit fără dovezi pe cea nevinovată? Aşa poruncesc legile? Aduceţi pruncul cel ucis aici ca să fac eu dreptate ucigaşului”. Deci, auzind cei ce erau de faţă atâta înţelepciune din gura unui prunc, s-au înspăimântat şi, aducând pe cel mort, a zis către dânsul Fiul cel ceresc: „În numele Domnului, ridică-te şi ne spune nouă cine te-a ucis”. Atunci a înviat pruncul mort şi a spus curat numele ucigaşului, arătându-l cu degetul, spre înfricoşarea tuturor.

Apoi femeia care se arătase cu pruncul s-a înălţat la ceruri şi judecătorii au poruncit să-l lege pe ucigaş de coada unui cal, şi l-au tras prin toată cetatea, până ce

și-a dat sufletul. Iar pe femeia cea nevinovată au eliberat-o și a mulțumit pururea Fecioarei Stăpânei, ducându-se într-o mănăstire, unde cu viață îmbunătățită trăind s-a săvârșit întru Iisus Hristos Domnul nostru, Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

Minunea a 40-a

Pentru copilul de iudeu care s-a împărtășit
și nu a fost mistuit de focul cuptorului

În părțile Răsăritului era un iudeu care avea un copil de șapte ani. Într-una din zile acest copil, luându-se cu copiii creștinilor, a intrat într-o biserică și s-a împărtășit cu cinstitul Trup și Sânge al Domnului, după cum i-a văzut pe ceilalți copii că au făcut, căci preotul, crezând că este un copil de creștin, l-a împărtășit. Iar după ce a mâncat anafura, s-a dus acasă și le-a spus părinților săi. Iar tatăl lui s-a mâniat, ca un vrăjmaș al lui Hristos, și vrând să spele ocara făcută de prunc, după cum ca un rătăcit al legii lui Moise socotea, a apucat pe nevinovatul copil și l-a aruncat într-un cuptor cu foc, mai punând încă lemne pentru ca să-l ardă mai degrabă. Însă Cel ce a păzit nevătămați pe cei trei tineri în mijlocul cuptorului haldeilor a acoperit și pe acel binecuvântat copil, și nu l-a mistuit focul cel atoatemâncător, ci ședea de parcă ar fi stat în rouă, odihnindu-se.

Aceasta auzind, maica lui a alergat cu lacrimi, socotind că-l va găsi făcut cenușă, însă ducându-se împreună cu alți creștini l-a văzut pe copil stând în mijlocul văpăii întreg și sănătos, și nici îmbrăcămintea, nici perii capului său nu au fost atinși. Și după ce l-au scos afară înspăimântați și minunați, au strigat toți că se cuvine să fie aruncat în cuptor tatăl lui, ca să pătimească la fel. Deci l-au legat pe dânsul și l-au aruncat înăuntru,

şi îndată s-a mistuit ticălosul. Iar copilul, întrebat fiind, a răspuns: „Femeia aceea care este în biserica unde am mâncat pâinea şi ţine un prunc în braţele ei şedea aproape de mine şi mă acoperea cu haina ei, şi nu se apropia văpaia de mine nicidecum”. Atunci au înţeles că Preasfânta a fost aceea care l-a acoperit pentru că primise darul Sfintei Împărtăşiri. Iar evreica, cunoscând credinţa cea adevărată, a doua oară s-a născut împreună cu pruncul, botezându-se în numele Sfintei Treimi. Asemenea încă şi alţi iudei care au fost acolo au crezut în Domnul Hristos. Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

Minunea a 41-a

Pentru amestecătoarea de sânge şi ucigătoarea de fiu pe care Preacurata a izbăvit-o de păcat

În Roma era un boier de bun neam şi îmbunătăţit care, socotind cum că viaţa aceasta vremelnică trece ca un vis, a hotărât să se depărteze de lume pentru ca să-şi caute de mântuirea sufletului său. Deci, învoindu-se cu soţia sa şi cerându-i iertare, i-a lăsat singurul copil (parte bărbătească) pe care îl făcuse cu dânsa şi s-a dus într-altă parte, într-un loc liniştit. Şi acolo, trăind cu dragoste şi cu frică de Dumnezeu, s-a săvârşit în pace.

Iar femeia lui a rămas în casa ei cu copilul, pe care îl iubea peste fire şi îl ţinea în braţe mai toată ziua şi toată noaptea, şi în-truna îl săruta şi îl dezmierda. Şi nu numai cât a fost mic, ci şi după ce se făcuse mare, ajungând la vârsta legiuită, ca o maică neînţeleaptă, dormea împreună cu dânsul, ca pe vremea când era copil mic, şi nu se gândea nenorocita ce alunecare mare putea să-i vie printr-însul. Deci din neluarea aminte a ei şi din îndemnarea diavolului a căzut în păcat cu dânsul ticăloasa, iar când a cunoscut că a rămas însărcinată

de fiul ei, a ajuns într-aşa stare de mâhnire, că voia să se omoare. Însă, gândind la mila cea nemărginită a lui Dumnezeu, n-a căzut în deznădăjduire, ci a alergat la Domnul cel Preaîndurat. Şi din acel ceas n-a mai făcut nimic în casă, ci toată vremea a petrecut-o cu posturi, cu milostenii, cu rugăciuni şi cu lacrimi din tot sufletul. Iar după ce a venit vremea naşterii, s-a dus într-un loc ascuns al casei sale şi a născut. Apoi, ca să nu se afle ruşinea, l-a aruncat pe prunc într-un loc plin de necurăţenii, unde a murit. Şi aşa nu s-a auzit nimic o bucată de vreme despre acest fapt.

Însă începătorul răutăţii nu s-a săturat cu cele ce îi făcuse până atunci, ci s-a hotărât să o ruşineze înaintea oamenilor, pentru ca să se necăjească mai mult şi astfel, din multă mâhnire, să moară nepocăită. Deci, prefăcându-se preaînrăutăţitul că ar fi un duhovnic înţelept, înainte văzător şi cunoscător al inimilor omeneşti, învăţa pe norod. Şi pentru ca să se creadă cuvintele lui, a descoperit multe omoruri şi furturi, precum şi alte fărădelegi, încât îl avea la evlavie nu numai poporul cel de obşte, ci şi boierii şi înşişi judecătorii cetăţii. Iar într-o zi a zis el către aceştia: „Preacinstiţi boieri, eu astăzi mari şi înfricoşătoare lucruri vreau să vă povestesc, şi mai ales despre o faptă păgânească şi o fărădelege cu totul necuvioasă care s-a făcut în cetate, atât de grozavă, încât mă minunez cum de n-a aruncat Dumnezeu foc ca să ardă toată Roma după cum odinioară Sodoma, pentru că aici s-a făptuit mai mare şi mai urâtă păgânătate. Aflaţi dar că anume femeie (şi i-a zis pe nume) pe care, pentru făţărnicia şi evlavia ei cea mincinoasă, o socotiţi ca pe o sfântă, a păcătuit cu fiul ei, a făcut un copil şi apoi l-a omorât, pentru ca să nu se audă de o asemenea păgânătate".

Aceasta auzind, cei ce erau de faţă s-au împotrivit, zicând că spune minciuni, pentru că femeia aceea ar

fi fost un suflet foarte bun şi cu frică de Dumnezeu, pe care o ştia tot poporul şi se cucernicea către ea. Iar vrăjmaşul a dovedit învinuirea cu jurământ, zicând: „Aprindeţi o văpaie de foc aici şi aduceţi pe femeie să ne întrebăm amândoi, şi pe acela care se va găsi mincinos din noi doi să-l ardeţi”. Deci judecătorii, chemând de faţă pe cea învinuită, i-au zis: „Doamnă, ştii că prorocul acesta pe care l-a trimis Dumnezeu în această vreme pentru mântuirea noastră te învinovăţeşte cum că ai săvârşit cutare faptă. Deci, dacă ai greșit, mărturiseşte-o, iar dacă nu, dovedeşte-l pe dânsul ca pe un pârâş mincinos”. Iar femeia, luminată fiind de Dumnezeu, a răspuns: „Preaînţelepţi judecători, daţi-mi un soroc de câteva zile spre a putea răspunde la o învinuire ca aceasta; căci zice înţeleptul Solomon să nu răspundă cineva degrabă la mare întrebare, ci mai întâi bine de tot să se gândească şi apoi să dea răspuns cuviincios”.

Deci i-au dat ei soroc de opt zile. Şi, ieşind de la judecată, s-a dus la casa ei; şi neavând la oameni nădejde, ci numai la Dumnezeu, a plâns cu amar. Apoi s-a dus la arhiereul de atunci al cetăţii, Luchian cu numele, şi a căzut la picioarele lui, mărturisindu-şi fărădelegea cu atâta zdrobire de inimă şi cu atâtea lacrimi, încât s-a minunat arhiereul şi i-a zis: „Îndrăzneşte, fiică, spre Dumnezeul cel Multmilostiv, că mai mare este milostivirea Lui decât toate fărădelegile tale; că el n-a urât pe Pavel prigonitorul, nici pe Petru cel ce s-a lepădat. Şi nu numai că i-a iertat, dar şi întâistătători ai Apostolilor i-a aşezat. Roagă-te dar, cu lacrimi, Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, că ea este nădejdea cea mai temeinică a celor deznădăjduiţi şi a tuturor păcătoşilor mijlocitoare; şi fiindcă termenul de judecată este scurt, nu-ţi dau alt canon decât să te rogi neîncetat cu zdrobire de inimă şi cu lacrimi şi rugăciunea să fie iertarea fărădelegilor tale”.

Din nişte cuvinte ca acestea a luat îndrăzneală şi, ducându-se la casa ei, s-a închis într-o cămăruţă ferită, plângând toată săptămâna nemângâiată şi bătându-şi pieptul, ochii şi mâinile înălţate către cer le ţinea, iar inima către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, rugându-se ei să o izbăvească de primejdia cu care era ameninţată şi să nu fie ruşinată în faţa judecătorilor şi a întregii cetăţi. Şi fiindcă din toată inima, cu lacrimi fierbinţi şi cu credinţă cerea ajutor, a auzit-o ajutătoarea cea grabnică a celor ce sunt în primejdii. Deci, când a venit ziua hotărâtă şi a plecat, mergând cu slujnicele şi rudeniile sale la divan, însăşi Stăpâna cea atotputernică a însoţit-o pe ea şi împreună cu dânsa au călătorit până la priveliştea aceea.

Iar începându-se judecata, au zis judecătorii către cel pe care îl socoteau a fi cleric, adică diavolul: „Iată, părinte duhovnice şi învăţătorule, femeia pe care ai clevetit-o, zicând despre ea că ar fi făcut acele ruşinoase şi nelegiuite fapte. Deci vădeşte-o pe dânsa şi o înfruntă faţă către faţă, ca să ia moartea prin ardere cu foc, după cum singur ai cerut şi aşa s-a hotărât. Iar dacă te vei arăta pârâş mincinos, să primeşti tu după lege aceeaşi pedeapsă". Însă clericul, uitându-se lung la femeie, se mira şi să vorbească nicidecum nu putea. Atunci i-au zis judecătorii: „Ce stai aşa nedumerindu-te şi de ce-ţi este frică şi nu o învinovăţeşti pe dânsa după cum făceai mai înainte?". Răspuns-a duhovnicul: „Nu este aceasta amestecătoarea de sânge şi ucigătoarea de fiu, pe care am învinovăţit-o, ci este o îmbunătăţită şi o sfintă între fiicele Ierusalimului. Şi mă tem să o spun cine este, şi nu pot ca să o mărturisesc, că Maria aproape de dânsa este şi o acoperă şi o păzeşte pe ea, încât nu este cum a fost înainte, ci alta asemenea ei, însă cu totul schimbată". Şi aşa mincinosul adevărul a spus, iubiţilor, căci

femeia nu a mai fost păcătoasă ca înainte, ci prin sfinţita pocăinţă se schimbase cu dumnezeiasca schimbare a dreptei Celui Preaînalt.

Acestea auzindu-le ei, s-au însemnat cu semnul cinstitei cruci, din care pricină, neputând blestematul suferi puterea ei, făcutu-s-a ca un fum şi a pierit din mijlocul lor. Atunci cei ce erau de faţă, minunându-se, au slăvit pe Dumnezeu şi din acel timp pe femeia aceea au respectat-o mai mult şi au avut către dânsa mai mare evlavie. Iar ea, mulţumind Făcătoarei de bine după cum se cuvenea, cu fapte bune şi plăcute lui Dumnezeu şi-a petrecut restul vieţii sale, spre ruşinarea urâtorului de bine şi întru slava Celui cu totul Preaîndurat.

Minunea a 42-a

Pentru cel ce a fost dat diavolului
de maica lui încă de la zămislire

Era un bărbat cu femeia lui, amândoi temători de Dumnezeu, făcând multe milostenii şi alte fapte bune. Deci trăind ei mulţi ani împreună, s-au învoit să se depărteze de amestecarea trupească, şi aşa au rămas ei multă vreme ca nişte fraţi, iar nu ca cei însuraţi. Ci vrăjmaşul păzirii curăţiei a zavistuit fapta lor cea bună şi într-o zi în Sâmbăta Mare a luptat şi a ispitit pe bărbat, că n-a mai putut să sufere şi a căzut cu femeia în păcat fără voia ei; care l-a ocărât mult şi l-a mustrat, aducându-i aminte de ziua cea vrednică de cinste. Însă el nu lua în seamă mustrarea, ci se aprindea de patimă.

Atunci femeia a zis cu mânie: „Fiindcă n-ai avut evlavie, nebunule, spre Învierea Domnului cea slăvită, rog pe Dumnezeu ca orice se va zămisli din noi în

această noapte să fie dat diavolului”. Deci în ceasul când ca o neînţeleaptă a zis cuvântul, a zămislit, şi la vreme a născut un copil, parte bărbătească preafrumos, care pe cât creştea se arăta tot mai dăruit cu dar şi aşa de frumos, încât se bucurau rudeniile văzându-l. Iar când a ajuns la vârsta de doisprezece ani, se arătă diavolul maicii lui şi îi zise: „După trei ani, vin să-mi iau darul pe care mi l-ai făgăduit”.

Aceasta auzind-o, ticăloasa maica lui s-a umplut de mâhnire şi durere în inimă şi în fiecare zi plângea nemângâiat, mai ales când se uita la fiul său. Iar el se minuna de aceasta şi o întrebă: „Rogu-te, o, maică, spune-mi mie, pentru ce toţi prietenii şi rudeniile când mă văd se bucură, şi numai tu, văzându-mă, lăcrimezi?”. Atunci aceea i-a spus lui tot adevărul.

Iar tânărul, mâhnindu-se foarte şi fiindu-i frică să nu pătimească ceva rău de la diavolul cel ucigător de om, a fugit într-o noapte de acasă şi, ducându-se la Ierusalim, s-a mărturisit patriarhului, care l-a trimis la un duhovnic pustnic, om cu sfinţită viaţă, ce se hrănea din mâna îngerului, care în fiecare zi îi aducea câte o pâine minunată. Iar când mergea cineva la el ca să-l vadă, îngerul îi aducea două pâini, după cum a făcut şi în ziua aceea. Deci, venind tânărul cu scrisoare de la patriarh, după ce pustnicul a citit-o, i-a zis: „Să chemăm, fiul meu, pe Stăpâna cea fără prihană, care are mare putere asupra dracilor, pentru că ea de multe ori i-a ruşinat şi a pierdut cu totul puterea lor şi multe suflete a scăpat din mâinile lor izbăvindu-le din munca cea veşnică”.

Aşa zicând, l-a sfătuit să se roage cu multe lacrimi şi cu evlavie, ţinându-l în chilia sa până în ziua Sfintelor Paşti, când se împlineau trei ani din ziua în care diavolul vorbise cu maica lui. Şi în acea zi sfântul a slujit liturghie, iar tânărul sta în altar înaintea sfintei mese,

cu frică şi cu multă groază. Iar când a ieşit preotul cu Sfintele Daruri la cântarea Heruvicului, a intrat diavolul şi, răpind pe tânăr, l-a dus în muncă împreună cu trupul. Atunci cuviosul, auzind strigătele tânărului, s-a mâhnit foarte şi, punând Sfintele pe Sfânta Masă, s-a rugat cu lacrimi, făcând rugăciune fierbinte către Stăpânul şi către pururea Fecioara Maica Lui, ca să nu lase nepedepsită o îndrăzneală şi o neruşinare ca aceasta a diavolului, ci să ia pe tânăr din ghearele lui, să-l întoarcă întreg şi sănătos şi să-l ruşineze pe cel de trei ori blestemat că l-a răpit pe el de la sfântul jertfelnic. Acestea zicând, cuviosul a citit rugăciunile Sfintei Liturghii, ca să nu o lase nesăvârşită. Deci, pe când zicea rugăciunea aceasta: „Şi pentru ca să fie celor ce se vor cumineca spre trezirea sufletului şi spre iertarea păcatelor" şi celelalte, adică după ce a săvârşit cele sfinte, când a strigat, zicând: „Mai ales pentru Preasfânta Preacurata: Mare eşti, Doamne, şi minunate sunt lucrurile Tale! O, nebiruită putere a Fecioarei!", s-a aflat cel răpit lângă sfântul jertfelnic şi a strigat: „Mare este numele Sfintei Treimi!" Iar după ce s-a săvârşit Sfânta Liturghie s-a împărtăşit tânărul. Apoi l-a întrebat cuviosul unde a fost şi ce a pătimit. Atunci el i-a spus că, după ce l-a răpit, diavolul l-a aruncat într-un loc întunecos cu miros greu de suferit, unde se munceau negrăit nenumărate suflete ale păcătoşilor. Însă îndată a venit Stăpâna cea Prealăudată şi l-a scos din acel loc de prea chinuire, şi aşa s-a aflat în biserică. Deci a slăvit sfântul pe Domnul şi pe pururea Fecioara şi a mulţumit pentru că i-au ascultat rugăciunea.

Iar tânărul, ducându-se la patriarh şi primind binecuvântare de la el, s-a întors la părinţii şi rudeniile sale, care plângeau pierderea lui, socotind că l-a luat diavolul. Iar văzându-l pe el când nu mai aveau nici o nădejde, fiecare poate să înţeleagă de câtă bucurie şi veselie

s-au umplut şi câte rugăciuni de mulţumire au înălţat către Stăpânul Hristos şi către Maica Lui cea Prealăudată. Pentru ale cărei rugăciuni, o, de am dobândi şi noi fericirea cerească!

Minunea a 43-a

Pentru cel ce s-a îndoit de fecioria Maicii lui Dumnezeu
și s-a izbăvit prin oarecare facere de minune

După şapte sute de ani de la întruparea Domnului nostru Iisus Hristos, era un pustnic, atenian de neam, înţelept în scripturi şi în faptă bună mai înţelept, cu numele Eghidie, care, după moartea părinţilor lui, împărţind săracilor averile sale, s-a depărtat de patria sa. Şi închinându-se sfintelor locuri ale Ierusalimului, s-a dus în părţile cele mai dinăuntru ale pustiei, într-un loc neumblat foarte şi ascuns, în care a găsit o peşteră cu un izvor limpede şi cu vreo câţiva copaci. Deci, plăcându-i mult liniştea locului aceluia, a rămas acolo şi petrecea pustniceşte, de o cerboaică fiind hrănit, care cu dumnezeiasca voie se ducea la el de o mulgea şi cu laptele ei şi cu buruieni se hrănea.

Deci, prin apropierea acelui loc, într-o cetate oarecare se afla un dascăl, în a cărui minte diavolul cel ucigător de om semănase neghina îndoirii de fecioria Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, căci îşi zicea în mintea lui: „Cum poate să fie Maică şi Fecioară?” Şi se silea sărmanul dascăl să gonească această drăcească gândire din mintea sa, dar nu izbutea. Deci, auzind că pustnicul cel mai sus zis avea darul lui Dumnezeu şi înţelepciune omenească, s-a dus la dânsul, pentru ca să vadă dacă nu l-ar putea izbăvi de hula aceea pe care o avea

în mintea lui. Iar când era aproape de chilia avvei Eghidie ca la trei stadii, a ieşit cuviosul în întâmpinarea lui, pentru că din dumnezeiescul dar cunoscuse venirea dascălului şi gândul inimii lui. Deci când s-au apropiat unul de altul, dascălul heretisindu-l pe sfântul, i-a făcut metanie până la pământ, însă cuviosul, drept răspuns, lovind cu toiagul într-o piatră, a zis cu mare glas: „Fecioară mai înainte de naştere". Şi îndată – o! preaslăvită minune – a răsărit dintr-acea piatră un crin foarte frumos la vedere, iar la miros cu neasemănată bună mireasmă. Atunci, lovind a doua oară în piatră, a zis: „Fecioară în naştere". Şi a răsărit alt crin asemenea celui mai dinainte. Apoi, lovind a treia oară în piatră şi zicând: „Şi după naştere Fecioară a rămas", îndată a răsărit alt crin asemenea preaminunat.

Atunci cuviosul s-a întors în chilia sa, nemaivorbind alt cuvânt. Iar dascălul, înspăimântându-se de o facere de minune ca aceasta, s-a izbăvit de ispită. Şi a propovăduit tuturor minunea, pentru ca să se proslăvească Preacurata Maica lui Dumnezeu. Pentru ale cărei rugăciuni, o, de am dobândi împărăţia cerurilor!

Minunea a 44-a

Cu totul înfricoşătoare, prin care s-a dovedit că o picătură de sânge dumnezeiesc acoperă toate păcatele oamenilor

Era un monah lenevos şi trândav, care nu păzea făgăduinţele chipului celui îngeresc, ci trăia fără de nici o grijă. Numai o singură faptă bună făcea, şi anume, din multa dorire şi evlavie pe care o avea către Preasfânta Fecioară, stătea în fiecare zi înaintea cinstitei icoanei

sale de zicea rugăciunea cea îngerească de o sută de ori, că nu ştia carte să citească alte rugăciuni.

Deci aşa trăind el cu lenevire la posturi, la privegheri şi la celelalte rânduieli ale vieţii călugăreşti, Domnul cel preabun, care voieşte ca toţi să se mântuiască, l-a învrednicit de a văzut o vedenie înfricoșătoare și groaznică, şi anume că ar fi răpit diavolii sufletul lui și l-ar fi dus înaintea Dreptului Judecător cerând să se facă dreptate şi să-l dea lor după faptele lui. Iar Împăratul, știind păcatele lui, a zis demonilor: „Duceţi-l pe dânsul în gheena, că n-are parte cu Mine pentru că făgăduinţele Botezului şi ale chipului celui monahicesc nu le-a păzit". Deci, repezindu-se demonii ca nişte lupi turbaţi ca să-l ia pe el, îndată s-a sculat de pe scaun Stăpâna şi a zis: „Rogu-mă Ţie, Dumnezeul meu, îngăduie-mi să fac și eu dreptățile mele pentru acest suflet". Şi scoțând o carte în care erau scrise heretisirile (adică închinăciunea îngerului) pe care le zisese în toată viaţa lui, a poruncit celui ce-l păzea pe el să pună cartea aceea într-o terezie a cumpenei. De cealaltă au pus dracii mai multe cărţi în care erau scrise păcatele monahului, şi era mai mare greutatea în această parte. Atunci Maica cea Milostivă a Preaînduratului Dumnezeu, văzând că nu s-a folosit nimic sufletul în chipul acesta (pentru că păcatele erau multe, iar fapta bună puţină), a zis către Stăpânul: „Adu-Ţi aminte, Preaiubitul meu Fiu, că din trupul meu ai fiinţa Ta cea omenească şi pătimitoare şi-mi dăruieşte o picătură din sângele Tău cel curat şi preascump, pe care l-ai vărsat pentru păcătoşi în vremea patimei celei mântuitoare. Aşa, Stăpâne Multmilostive, fie-Ţi milă de sufletul acesta pentru că foarte mult mă iubea şi se ruga către mine cu dragoste şi credinţă". Răspunsu-i-a Stăpânul: „Să se facă, o, Maică, voia ta, că nu este cuviincios a trece cu vederea nici o cerere a ta. Însă să ştii că o picătură a sângelui Meu covârşeşte toate fără-

delegile lumii”. Deci, primindu-şi Împărăteasa a toate darul cerut şi punându-l în cumpănă, s-a uşurat partea aceea în care erau cărţile cu mulţimea păcatelor aşa de mult, încât părea că este un pai sau o pană. Atunci dracii s-au risipit ruşinaţi, strigând: „Foarte mult milostivă este Stăpâna către creştini şi ne face de multe ori nedreptate”.

Iar monahul, venindu-şi în fire, a slăvit pe Domnul, mulţumind Maicii Lui celei prealăudate, care i-a arătat o vedenie ca aceasta. Şi, căindu-se, şi-a îndreptat viaţa şi a făcut aşa de multe fapte bune, încât se minunau toţi câţi îl ştiau înainte. Deci, nevoindu-se cu dragoste de Dumnezeu, s-a săvârşit întru Iisus Hristos Domnul nostru, Căruia I se cuvine cinstea şi închinăciunea în veci. Amin.

Minunea a 45-a

Pentru cel ce s-a îndoit de Taina Euharistiei și a văzut pe Hristos cu trupul ca un prunc

Era un preot în Alamania, foarte îmbunătăţit cu viaţa, ce se numea Pelaghie, care avea atât de mare evlavie către pururea Fecioara Maria, încât nu citea altă Evanghelie sau Apostol când slujea, decât numai din cele ale Preasfintei. Însă vrăjmaşul celor buni, zavistuind multa lui evlavie, i-a semănat în minte un gând cu totul păgânesc asupra credinţei, şi anume că se îndoia de trupul cel stăpânesc al Mântuitorului, zicând acestea în mintea sa: „Cum este cu putinţă să se facă pâinea trupul lui Hristos, iar vinul sângele Lui? Şi dacă Fecioara Maria a născut un singur Fiu Care, de voie pătimind, S-a îngropat şi numai o dată a înviat, cum poate să se schimbe pâinea

în trupul lui Dumnezeu şi să pătimească patimă în fiecare zi?"

De gândurile acestea neliniştindu-se Pelaghie, ca un om neînvăţat şi neştiutor ce era, avea multă mâhnire. Şi n-a îndrăznit să întrebe vreun om, a alergat către Preasfânta, rugându-se şi zicând: „Stăpână şi Doamna lumii, te rog eu, nevrednicul robul tău, fă-mi darul acesta, ca să cunosc taina Sfintei Liturghii, cum se schimbă pâinea şi vinul în trupul şi în sângele Domnului nostru, pentru că nu pot să înţeleg desăvârşit". Aşa de multe ori rugându-se Pelaghie, după ce s-au săvârşit cele sfinte, când a strigat: „Mai ales pentru Preasfânta, Preacurata", s-a făcut nevăzut Sfântul Trup de pe discos, de dinaintea lui. Deci, căutând el încoace şi încolo, crezând că poate să fi căzut pe jos, din neluare aminte şi din nebăgarea lui de seamă, n-a găsit nimic. Atunci, îngrozit şi îngrijorat foarte, a plâns cu amar, rugându-se aşa: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ştiu că pentru puţina mea credinţă şi pentru îndoirea pe care am avut-o către Preasfântul Trup al Stăpânului meu s-a îngreţoşat de mine Împărăţia Lui şi s-a depărtat de la mine ca să nu mă împărtăşesc cu El eu cel nevrednic; ci roagă-L pe Dânsul ca să mă ierte ca un Milostiv şi să nu se mânie pe mine până în sfârşit Cel ce este nepomenitor de rău".

Acestea zicând, preotul cel evlavios a văzut înaintea sfintei mese pe Împărăteasa îngerilor cea Preaslăvită, care avea în braţele ei pe Domnul nostru Iisus Hristos, prunc mic foarte şi preafrumos, şi i-a zis lui: „Pruncul acesta este Făcătorul şi Ziditorul lumii, Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu şi om desăvârşit. Pe Acesta L-am zămislit din Duhul Sfânt şi L-am născut fără stricăciune, rămânând fecioară. Acesta a pătimit şi a murit pe cruce, ca un om, pentru mântuirea lumii, şi a înviat şi

s-a înălţat la ceruri şi şade de-a dreapta Tatălui, ca Unul ce este de o fiinţă cu Dânsul şi împreună pe scaun şezător, pentru aceasta iarăşi are să vină să judece toată lumea. Acesta şi acum, în fiecare zi, pentru milostivirea Lui şi pentru multa bunătate, se coboară negrăit şi minunat în chipul pâinii şi al vinului, pentru multa dragoste pe care o are către voi, oamenii, şi vi se dă spre mâncare şi băutură şi spre sfinţenie a sufletului vostru. Deci pipăie-L pe El şi fără de frică Îl cearcă, pentru ca să cunoşti cum că este adevărată vederea, şi nu nălucire, şi trup adevărat, cu carne şi cu sânge, după cum L-am născut. Şi aşa se face şi pâinea şi vinul cu care săvârşiţi Sfânta Liturghie. Însă pentru că firea omenească nu poate să mănânce carne crudă şi să bea sânge, pentru aceasta, prin nepătrunsa Lui înţelepciune, Cel Milostiv şi Atotputernic se schimbă în pâine şi în vin, pentru ca să-l primească fiecare cu dorinţă şi cu dragoste. Împărtăşeşte-te dar cu Dânsul cu evlavie şi cu credinţă, căci cine se împărtăşeşte cu vrednicie cu El se face părtaş Dumnezeieştii Lui Slave". Acestea zicând, Stăpâna cea multlăudată a pus Dumnezeiescul Prunc pe Sfânta Masă şi, închinându-I-se cu multă evlavie şi smerenie, s-a făcut nevăzută.

Iar preotul cu frică multă şi cu mare bucurie a luat în mâinile lui pe Pruncul acela Dumnezeiesc şi, sărutându-L cu evlavie şi cu smerenie, a cunoscut că în adevăr era un prunc trupesc viu. Atunci L-a pus pe Sfânta Masă cu multă veselie şi, căzând la pământ, a zis acestea cu lacrimi: „Cred, Doamne, şi mărturisesc că Tu eşti Fiul lui Dumnezeu, Cel ce Te-ai născut din pururea Fecioara Maria, şi mulţumesc milostivirii Tale şi Preacuratei Maicii Tale pentru al cărei dar mam învrednicit astăzi eu nevrednicul, şi mă iartă pe mine ca un Milostiv pentru necunoştinţa mea cea mai dinainte. Şi după cum m-ai

învrednicit şi Te-am văzut pe Tine cu Trup după cum Te-ai născut din Fecioara, aşa iarăşi, pentru rugăciunile ei mă învredniceşte ca să mă împărtăşesc cu Tine, nu ca şi cu un prunc, ci ca pâine, după cum şi mai înainte". Aşa rugându-se cu credinţă, s-a ridicat şi a văzut iarăşi Sfânta Pâine, după cum a fost mai înainte, şi s-a împărtăşit veselindu-se.

După aceasta trăind viaţă minunată şi plăcută lui Dumnezeu, s-a dus la Împărăţia cea cerească, pe care dea Dumnezeu să o dobândim noi toţi întru Iisus Hristos Domnul nostru, Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

Minunea a 46-a

Pentru cel ce a fost omorât de iudei
şi l-a înviat Maica lui Dumnezeu

Într-o biserică aveau obicei creştinii să cânte stihiri şi laude pururea Fecioarei Maria. Şi între altele o cântare al cărei sfârşit este aşa: „Ruşineze-se păgânii jidovi". Deci, într-o zi, adunându-se dreptcredincioşii creştini în biserică, au chemat un tânăr cucernic, care avea glas de cântare dulce şi frumos, şi i-au zis să cânte cântarea aceea de laudă cu mare glas. În timp ce cânta, s-a întâmplat de au trecut pe lângă biserică nişte iudei şi au auzit cuvintele acelea pe care le-a cântat tânărul spre osândirea şi ruşinea lor, s-au mâniat foarte şi s-au sfătuit să-l ucidă, când vor afla vreme potrivită. Deci peste puţine zile, punând oarecare meşteşugită pricină, l-au luat la via lor şi acolo l-au omorât, aruncându-l într-un loc ascuns. Iar după ce s-au dus ucigaşii, a venit Stăpâna cea atotputernică şi, înviindu-l pe dânsul, i-a poruncit să cânte fără frică laudele ei. Iar acela, mulţumindu-i, s-a dus iarăşi în biserică, şi cânta în fiecare zi cu mai dulce cântare. Atunci ucigaşii, văzându-l pe

dânsul, s-au înspăimântat şi l-au întrebat în taină de a fost el acela pe care l-au omorât şi cum a înviat. Iar acela le-a spus lor că pururea Fecioara Maica lui Iisus l-a înviat, pentru ca să-i cânte laudele.

Deci din facerea minunii aceleia au crezut în Preasfânta nu numai ucigaşii aceia, ci şi rudeniile şi prietenii lor, şi alţii mulţi, care s-au botezat în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

Minunea a 47-a

Cum icoana Născătoarei de Dumnezeu a pierdut boala cea omorâtoare din Roma şi pe toţi i-a vindecat

La cinci sute zece ani de la venirea lui Dumnezeu cea în trup, a fost mare lingoare în Roma, încât mureau în fiecare zi două mii de oameni. Deci papa vremii aceleia (care era marele Grigorie Dialogul) a poruncit ca să se scoată prin oraş cinstita icoană a Născătoarei de Dumnezeu, cea zugrăvită de Sfântul Apostol şi Evanghelist Luca, şi să se facă litanie şi rugăciune către Domnul ca să înceteze moartea. Deci, după ce s-a dus arhiereul cu icoana, rugându-se Maicii celei multmilostive şi cu totul îndurătoare ca să îmblânzească pe Stăpânul, să înceteze urgia şi dreapta Lui mânie, priveau toţi că pe unde trecea sfânta icoană pierea mirosul greu al văzduhului şi se pierdea, ca un nor când l-ar goni vreun vânt silnic, şi rămânea văzduhul liniştit şi curat şi preastrălucit. Iar după ce au înconjurat toată cetatea şi au săvârşit rugăciunile, văzu sfântul un înger, stând sus pe turnul căruia-i zic al lui Adrian şi al lui Crischentie, că ştergea o sabie însângerată, după care a pus-o în teacă. Deci au

înţeles că pentru rugăciunile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu a încetat mânia Stăpânului şi urgia.

Deci, de atunci până astăzi nu i se mai zice turnului aceluia al lui Adrian sau al lui Crischentie, ci al Voievodului Mihail, întru a cărui cinste, cu multă cheltuială, s-a zidit şi o biserică, spre aducerea aminte a acelei faceri de minuni a Maicii lui Dumnezeu. Pentru ale cărei rugăciuni să ne izbăvim şi noi de moartea cea veşnică a muncii celei nesfârşite.

Minunea a 48-a

Pentru facerea de minune cea cu zugravul

Era un zugrav cu numele Ioan, foarte cucernic către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu şi la meşteşug iscusit mai mult decât alţii. Deci punea multă silinţă şi toată dragostea când zugrăvea icoana Născătoarei de Dumnezeu, ca să iasă mai frumoasă şi mai împodobită decât ale altor sfinţi, atât încât se minunau toţi de frumuseţea pe care o aveau icoanele Maicii lui Dumnezeu zugrăvite de el, pe care le împodobea cu tot meşteşugul şi chipul, pe cât putea. Iar atunci când zugrăvea pe diavolul, îl făcea atât de urât, încât nu putea să vadă cineva vreun lucru mai înfricoşător şi mai urât, şi aceasta o făcea cu dreptate. Căci pe cât a fost mai înainte cea mai frumoasă zidire a Făcătorului când era în ascultarea Lui, pe atâta s-a făcut de urât, grozav şi înfricoşător după călcarea poruncii. Deci pe acel evlavios zugrav îl vrăjmăşuia foarte mult urâtorul de oameni şi căuta vreme potrivită ca să-l omoare, nu atât că îl zugrăvea pe dânsul grozav, ci îl zavistuia mai ales pentru că zugrăvea

chipul Maicii lui Dumnezeu foarte frumos, frumuseţea aceea atrăgând pe norod spre mai multă evlavie.

În vremea aceea zidindu-se o biserică înaltă, au chemat pe acel Ioan ca să o zugrăvească. Iar el, ducându-se, a pus scările ca să zugrăvească întâi părţile cele mai înalte – după cum se face de obicei – şi, când zugrăvea la icoana Bunei Vestiri a Preasfintei, văzu pe diavolul înaintea sa, care îi zise: „De acum nu poţi să-mi mai scapi şi am să te arunc jos, pentru că aici, în părţile acestea înalte ale bisericii, zugrăveşti icoana Maicii lui Dumnezeu atât de frumos". Deci împreună cu cuvântul a stricat şi scara şi a aruncat jos lemnele pe care sta zugravul, care a strigat, zicând: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mi mie!". Şi, întinzându-şi mâinile către zid, îndată – o! înfricoşătoare minune –icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, întinzând dreapta ei, l-a prins pe zugrav de mâini şi nu l-a lăsat să cadă jos şi să moară. Şi spânzura aşa în văzduh, neţinut, şi a stat astfel până ce au adus scara şi l-au pogorât fără nici o vătămare. Iar cei ce stăteau de faţă grozav s-au înspăimântat.

Atunci Ioan, mulţumind cu prisosinţă Prealăudatei, a povestit lor pricina, şi toţi au slăvit pe Domnul şi pe pururea Fecioara Maica Lui. De atunci n-a mai îndrăznit vrăjmaşul ca să-l vatăme, ci încă, de când cu întâmplarea aceea, mai mult bine şi folos i-a făcut, pentru că toţi l-au avut la mai multă evlavie şi pretutindeni îl chemau să zugrăvească.

Minunea a 49-a

Pentru o femeie evlavioasă oarecare, al cărei chip l-a luat Stăpâna şi a izbăvit-o de reaua meşteşugire a diavolului

În Roma cea veche era un om bogat şi avea o femeie foarte cucernică şi temătoare de Dumnezeu, cu multă

evlavie către Preasfânta, care i se ruga în fiecare zi, cu dragoste şi cu umilinţă. Iar bărbatul ei făcea ospeţe şi bancheturi nenumărate şi a cheltuit avuţia lui în zadar şi fără de folos, aşa încât în puţină vreme a sărăcit şi nu avea nici cele spre trebuinţa sa. Şi într-o zi, aducându-şi aminte că se apropie vremea în care avea obişnuinţă să facă mare praznic cu multă cheltuială, a plecat de acasă, neputând suferi ruşinea oamenilor, fiindcă nu mai avea de unde cheltui ca mai înainte, şi s-a dus într-un loc mai departe până ce va trece praznicul. Deci, stând el acolo mâhnit, i se arată diavolul pe un cal negru călare, în chip de ostaş, şi-l întreabă despre motivul supărării lui. Iar el i-a spus lui toată pricina.

Atunci i-a zis lui diavolul: „Femeia ta este pricina sărăciei tale. Dacă vei voi să mi-o aduci aici în cutare zi ca să-i fac eu ei după cum voiesc, îţi voi da mai multă bogăţie decât ai avut înainte şi, pe cât vei cheltui, pe atâta se va înmulţi". Iar acela, de setea pe care o avea pentru bogăţie, ca un nepriceput ce era, s-a făgăduit cu jurământ ca să i-o aducă, necunoscând că este diavolul, ci crezând că este un oarecare boier bogat. Deci i-a mai zis diavolul: „Mergi în cutare loc al casei tale şi sapă, că vei găsi aur şi argint nenumărat, pe care eu l-am ascuns, dar să nu te apropii de el până nu-mi vei aduce mai întâi, după jurământ, pe soţia ta, iar pe urmă poţi să faci ce voieşti".

Deci, ducându-se la casa lui şi găsind comoara, s-a bucurat foarte şi se gătea să o ia pe soţia lui noaptea, pentru ca să nu-l vadă cineva. Iar după ce au trecut trei ceasuri din noapte, luând-o, a pus pricină că este nevoie să meargă într-un loc de taină, ca să nu ştie vecinii. Iar acea nenorocită femeie, ca o ascultătoare bărbatului său, nu s-a împotrivit, ci, făcându-şi rugăciunea către Preasfânta, după obiceiul ei, l-a urmat. Aşa mergând ei o

bucată de vreme, s-a arătat vremea ploioasă şi tuna, deci, aflând ei în drum o biserică, au intrat înăuntru până va înceta vremea cea de ploaie. Şi după puţină vreme, ieşind bărbatul afară să vadă cum este vremea, ea a căzut cu lacrimi înaintea sfinţitei icoane a Maicii lui Dumnezeu, zicând: „Stăpâna mea, eu nu ştiu unde mă duce bărbatul meu, însă darul tău să mă păzească, pentru că ştii că eu te iubesc din toată inima pe tine şi am mare evlavie către tine". Aşa rugându-se a adormit, iar Stăpâna Născătoare de Dumnezeu luând chipul femeii şi ieşind din biserică, a luat-o pe dânsa boierul, socotind că este soţia sa.

Iar dimineaţa, ajungând ei la locul cel orânduit, venea diavolul bucurându-se, însă când s-a apropiat, a cunoscut-o şi, îngrozindu-se, a strigat cu mânie: „Om necredincios şi nemulţumitor, eu ţi-am dat ţie atâta bogăţie pentru ca să aduci aici pe soţia ta, să mă răzbun pe dânsa de multele rele pe care mi le-a făcut, şi tu mi-ai adus pe Doamna aceasta, numai la vederea căreia mă înfricoşez şi tremur". Acestea auzindu-le, boierul s-a minunat, iar Prealăudata a zis diavolului: „Cum ai îndrăznit, duh necurat, să faci rău aceleia care are către mine atâta evlavie? Du-te în focul gheenei cel gătit ţie ca să te arzi şi să nu îndrăzneşti mai mult să mai vatămi pe vreun îmbunătăţit". Atunci s-a făcut un tunet mare şi deschizându-se pământul l-a înghiţit pe diavol. Iar boierul, de frică, zăcea jos, deci Stăpâna l-a ridicat, zicându-i: „Nu te teme, că pentru dragostea soţiei tale îţi iert fărădelegea ta. Şi acum te du şi o ia pe dânsa din biserică şi vă temeţi de Dumnezeu ca să vă mântuiţi. Iar bogăţia pe care ai găsit-o las-o diavolului şi eu vă voi trimite cele spre trebuinţă, că banii cei de prisosit se fac multora pricină de muncire, şi mai bine să nu aveţi bogăţie ca să vă puteţi mântui". Aşa zicând, s-a înălţat la ceruri, iar boierul,

sculându-se, s-a dus la biserică şi, găsindu-şi soţia, i-a spus ei toată pricina. Iar aceea, plângând, a mulţumit Preasfintei. Apoi, ducându-se la casa lor, au găsit toată comoara prefăcută în cenuşă.

Şi din acel ceas amândoi au petrecut viaţa lor cu dragoste de Dumnezeu şi mutându-se din viaţa aceasta deşartă s-au dus în Împărăţia cerească, pe care dea Dumnezeu a o dobândi noi toţi.

Minunea a 50-a

Pentru oarecare fecioară care în vedenie a văzut pe Hristos în Rai, slujind Sfânta Liturghie

Scrie Chesarie în Dialogul lui, şi alţi dascăli, zicând că, într-un oraş al Franţei, era o fecioară cucernică şi de foarte bun neam, bolnavă şi slăbănoagă, dar foarte îmbunătăţită cu viaţa. Mai ales la înfrânare, la răbdare şi la smerenie nu se afla alta asemenea ei. Că nu mânca altceva decât numai puţine stafide cu apă şi niciodată nu se plângea de boala ei, ci mai vârtos se bucura şi slăvea pe Domnul, Care o pedepsea şi o muncea aici vremelnic, pentru ca să o fericească dincolo veşnic. Numai se amăra şi se mâhnea că nu putea să se ducă în zi de sărbătoare la biserica Domnului, ca să asculte sfânta slujbă. De asta plângea ea de multe ori, mai ales spre praznicele împărăteşti, pentru că ştia de ce mare folos sufletesc se lipseşte. Însă, dacă nu se putea duce cu trupul, cu sufletul, cu mintea sa adică, niciodată n-a lipsit din biserică, ascultând cântarea de psalmi şi dumnezeieştile laude, precum din minunea cea scrisă mai jos poate fiecare să creadă. Pentru că unii, de multe ori rugându-se cu limba în biserică, păcătuiesc cu gândul, şi astfel

își întinează mintea. Iar pururea pomenita aceea, neputând să fie cu trupul, era cu mintea, cu sufletul și cu toată inima ei și, auzind laudele îngerilor, se veselea.

Deci, într-o zi, fiind praznicul Întâmpinării Domnului, în orașul acela obișnuia a ieși cu sfintele icoane prin târg tot norodul: bărbați, femei și copii, spre slava Preasfintei. Atunci acea nefericită bolnavă avea supărare nemângâiată că s-au dus toți la praznic, iar ea zăcea. Și zicea acestea întru sine: „Toți creștinii se duc la bucuria Maicii lui Dumnezeu, numai eu, ca o netrebnică și păcătoasă, nu am parte de mulțumirea aceasta duhovnicească". Acestea și altele zicând din dorirea inimii, s-a aflat într-o astfel de uimire că luând îngerul sufletul ei i l-a dus în Rai, unde a văzut o litanie minunată a tuturor puterilor cerești și a fericitelor suflete ale prorocilor, apostolilor, mucenicilor, ierarhilor, cuvioșilor, ale fecioarelnicilor și ale celorlalți sfinți, care mergeau doi câte doi, strălucind ca soarele și ținând făclii în mâinile lor. Și i-a dat și ei îngerul o făclie aprinsă și mergea cu celelalte fecioare. Atunci văzu pe Mântuitorul și Împăratul nostru, ca un arhiereu desăvârșit, îmbrăcat în veștminte prealuminate, strălucind mai mult decât soarele, cu împărătească și arhierească preaslăvită și de mult preț cunună. Iar de-a dreapta lui Hristos stătea Maica Lui, Împărăteasa cea Preacinstită și Preaslăvită. Și atâta strălucire ieșea din acele două fețe împărătești, că se lumina toată oastea aceea fericită, care într-un glas cânta troparele și antifoanele cele potrivite praznicului cu un preadulce vers, neasemănat și negrăit de frumos.

Iar ajungând la o biserică largă și preafrumoasă, au intrat înăuntru toate cetele, cântând o cântare preadulce, cu atâta măiestrie alcătuită, încât este cu neputință să o povestească limba omenească. După sfârșitul cântării a intrat Stăpânul în Sfântul Altar și a

început cu mare glas dumnezeiasca Liturghie, zicând: „Binecuvântată este Împărăţia Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh" şi celelalte, iar de afară cântau îngerii antifoanele. Apoi marele Pavel a citit Apostolul, zicând: „Fraţilor, fiţi fără de toată grăirea împotrivă" şi celelalte. Iar grăitorul de Dumnezeu Luca a cântat evanghelia: „În vremea aceea au suit părinţii pe Iisus Pruncul". După sfârşitul liturghiei, şezând Iisus pe scaunul Slavei Sale, au venit toţi după rânduială, câte doi, şi, făcându-I Lui metanie până la pământ, sărutau preacuratele Sale picioare, dându-I făcliile pe care le ţineau în mâini.

Iar acea evlavioasă fecioară, văzând această vedenie şi cunoscând că trebuie să se întoarcă iar la pământul oamenilor, nu i-a dat Stăpânului făclia, ci din evlavie a oprit-o pentru aducerea aminte a acestei privelişti slăvite. Deci, după ce I-a făcut metanie ca şi ceilalţi, se grăbea să plece, însă îngerul nu a lăsat-o, ci i-a zis: „Dă făclia Stăpânului, după cum au făcut toţi". Iar ea a zis: „Nu o dau, căci vreau să o am pentru evlavie". Atunci îngerul o trăgea cu sila din mâinile ei şi ea o strângea aşa de tare, încât s-a rupt în două şi a luat fiecare câte o bucată.

În cearta aceea a luat sfârşit uimirea cea de spaimă şi, întorcându-i-se sufletul în trup, văzu fecioara în dreapta ei jumătatea de făclie şi s-a umplut de mare bucurie, mai ales când a văzut minunile cele preaslăvite pe care le-a săvârşit Domnul cu făclia aceea. Că orbii vedeau, ologii umblau şi toate felurile de boli se vindecau. Iar când povestea fecioara cuiva vedenia aceea minunată, o spunea cu atâta dulceaţă şi bucurie sufletească, încât se arăta înger mai vârtos decât om.

Deci, trăind puţini ani după aceea, ca o fiinţă fără trup şi nematerială petrecând, s-a dus ca să dobândească

adevărată dulceaţa cea netâlcuită, frumuseţea cea negrăită şi veşnica veselie, de care să ne învrednicim şi noi, prin rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu şi ale tuturor sfinţilor. Amin.

Minunea a 51-a

Pentru aceea ce s-a învrednicit să-L vadă pe Domnul în trup ca pe un copil de trei ani, după cum a cerut

Altă oarecare fecioară, de asemenea îmbunătăţită şi evlavioasă ca şi cea mai sus zisă, avea mare dorinţă să-L vadă pe Domnul prunc mic de trei ani, după cum a fost cu trupul când începea să vorbească. Şi, rugându-se pentru aceasta de multe ori către Domnul, a ascultat-o Cel Preaîndurat şi Multmilostiv. Deci într-o dimineaţă, ducându-se ea la biserică să asculte dumnezeiasca Liturghie, după ce s-a săvârşit şi a plecat tot norodul, ea a mai rămas să se roage către Preasfânta cu evlavie şi cu umilinţă până la vremea prânzului, după cum îi era obiceiul, zicând închinăciunea îngerului şi alte rugăciuni pe care le mai ştia şi cugetând la Dumnezeieştile Taine, adică la Întruparea, Patima şi Învierea Domnului.

Şi stând la cântarea aceea dumnezeiască şi la privirea cerească, a văzut umblând împrejurul Sfintei Mese un copil ca de trei ani, cu chipul negrăit de frumos şi preaslăvit. Iar ea, ca o nepricepută, a socotit că ar fi fost al vreunui boier, care din nebăgare de seamă l-ar fi lăsat acolo. Deci, chemându-L pe Dânsul la sine, L-a mângâiat şi, luându-L şi sărutându-L, L-a ţinut în braţe mai mult timp, pentru că era preafrumos şi se vădea a fi cu dar dăruit mai mult decât toţi copiii. Iar întrebându-L pe El al cui ar fi, nu i-a răspuns, ci numai se uita lung la

ea cu o privire preadulce şi minunată. Iar ea socotea că este încă mic cu vârsta şi de aceea nu vorbea. Şi avea mare dorinţă să-L facă să vorbească vreun cuvânt. Deci I-a zis Lui: „Zi, fiul meu: Bucură-te, ceea ce eşti cu dar dăruită”. Iar pruncul a zis acele cuvinte cu vorbă preadulce şi cu gust. Apoi, spunându-I mai departe cuvânt cu cuvânt închinăciunea îngerului, Dumnezeiescul Prunc a zis după ea cu un preadulce şi frumos grai, până ce a ajuns la acestea: „Binecuvântat este rodul pântecelui tău”, pe care cuvânt Iisus cel preablând şi smerit cu inima n-a voit să-l zică. Iar fecioara I-a mai zis de două ori îndemnându-L pe Dânsul să zică şi cuvintele acelea, ca unele ce sunt mai cinstite decât toate altele. Atunci Pruncul, uitându-se lung la dânsa, i-a zis cu o privire lină şi preamilostivă: „Bucură-te, preaiubita Mea fiică, pentru că ceea ce doreai ai văzut”. Acestea zicând, Stăpânul s-a făcut nevăzut.

Atunci preabuna fecioară a cunoscut cum că a fost Stăpânul Hristos şi s-a rănit cu dorul Lui, mulţumind milostivirii Lui că a primit cererea ei şi a ascultat-o şi a veselit-o cu dumnezeiasca Lui venire. Şi aşa de tare a rămas întipărită în mintea ei amintirea acelei veniri a Stăpânului Hristos, încât totdeauna cugeta şi se gândea la El cu atâta dulceaţă şi desfătare, de rămânea de multe ori în dumnezeiasca uimire. Deci în feciorie şi curăţie petrecând, s-a despărţit de viaţa cea vremelnică şi s-a dus întru fericirea cea veşnică.

Minunea a 52-a

Pentru un bărbat oarecare cu soţia lui care, trăind împreună, şi-au păzit fecioria

În vremea împăraţilor Onorie şi Arcadie, după mutarea din viaţă a fericitului Alexie, omul lui Dumnezeu,

au luat pildă şi îndemnare mulţi în Roma de a-şi păzi curăţia şi fecioria – ca şi acela –, bărbaţii cu femeile lor. Deci, între altele, era acolo şi o fecioară cu bun chip, de foarte bun neam, mult frumoasă la trup, iar la suflet mai frumoasă, pe care, măritând-o părinţii săi fără voia ei, a luat-o un bărbat tot de bun neam şi boier mare, făcând nunta după rânduiala lumii, cu muzică, jocuri şi cântări.

Însă mireasa Împăratului Ceresc nu avea nicidecum mintea ei la cele pământeşti, ci se gândea numai la cele cereşti. Deci seara, când i-au dus la cămara cea de mire şi au rămas amândoi singuri, a căzut fecioara la rugăciune înaintea unei icoane, rugându-se în sine cu lacrimi pururea Fecioarei Maria ca să-i ajute să păzească fecioria ei nestricată. Şi aşa s-a rugat două ceasuri, udând pământul de atâtea lacrimi pe care le-a vărsat. Iar mirele, mult uimindu-se, a întrebat-o pe ea care este pricina acelei mâhniri aşa de mari. Atunci ea a răspuns: „Plâng, fratele meu, preaiubite, pentru că am făcut făgăduinţă pururea Fecioarei Născătoare de Dumnezeu să nu cunosc mire vremelnic, numai pe Stăpânul Ceresc, Fiul ei şi Mântuitorul meu. Iar acum m-au măritat părinţii cu sila, fără de voia mea, şi se vor mânia Domnul şi Stăpâna şi ne vor pierde din lume, muncind încă şi sufletele noastre veşnic”. Iar tânărul stăruia să-i schimbe gândul, spunându-i mărturii multe cum că şi nunta cinstită este bine primită de Dumnezeu şi mulţi însuraţi bine au plăcut Lui şi s-au sfinţit. Însă fecioara cea cu gând viteaz s-a împotrivit, lăudând fecioria cu pilde vrednice de credinţă, mai ales pe aceea a Stăpânului Hristos, Care pentru slava fecioriei S-a născut din pururea Fecioara Maria. Şi, în sfârşit, i-a spus atâtea cuvinte de laudă a fecioriei, încât, cu ajutorul dumnezeiescului dar, l-a biruit pe tânărul soţ, de a primit să trăiască amândoi

în feciorie, neîntinaţi, ca doi fraţi, şi numai de faţa lumii să se arate ca cei însuraţi. Aşa au petrecut în dragoste frăţească şi unire nestricată mulţi ani, făcând milostenie, posturi, precum şi alte multe fapte bune, ca nişte prieteni ai lui Hristos. Şi atâta au bineplăcut lui Dumnezeu, încât toţi ai cetăţii îi aveau cu evlavie, văzând acea minunată vieţuire a lor, ducându-se ei totdeauna la biserică şi fiind nelipsiţi de la privegheri ori alte adu-nări duhovniceşti.

Pe urmă a chemat Stăpânul Hristos pe mireasa Lui cea fără de prihană la cetatea Sa cerească, să primească răsplata nevoinţelor ei. Deci, când îi cântau preoţii slujba cea de îngropare după rânduiala morţilor, apropiindu-se bărbatul ei, cu lacrimi a sărutat-o şi, ridicându-şi ochii şi mâinile sale către cer, a zis acestea în auzul tuturor: „Mulţumesc Ţie, Doamne Iisuse Hristoase, pentru buna mea împreună cu mine vieţuitoare şi preaiubitoare de feciorie pe care mi-ai dat-o; sau mai bine să zic, pentru mireasa cea nestricată şi comoara cea nefurată, pe care ţi-o dau astăzi neîntinată, fără de prihană şi curată, aşa cum mi-ai dat-o".

Acestea zicând – o, minunile tale, Stăpână! –, a deschis ochii fecioara şi, zâmbind puţin, i-a zis: „Pentru ce, mire al meu preaiubite, ai descoperit mai înainte de vreme ceea ce nimeni nu te-a întrebat pe tine?". Iar cei ce stăteau împrejur, auzind cuvintele acestea, au slăvit pe Dumnezeu, Care face nişte minuni ca aceasta.

Deci după puţine zile s-a mutat la veşnica odihnă şi bărbatul ei, şi l-au îngropat rudele lui la biserica lor, care era departe de aceea unde era mormântul fecioarei, soţia sa. Însă după puţină vreme, vrând să-l scoată de acolo ca să-l pună într-un mormânt nou pe care îl zidiseră, nu l-au aflat. Şi mirându-se de aceasta, au deschis mormântul fecioarei, şi era acolo spre mărturie

că, după cum au fost în viaţa aceasta uniţi în dragoste frăţească şi păzitoare de curăţie, se cuvenea ca şi trupurile lor să fie nedespărţite, după cum şi sufletele lor se află în Împărăţia cerească.

Şi auzindu-se vestea aceasta în toată Roma, s-au înspăimântat cu bucurie mare toţi, pentru că, în adevăr, mare şi vrednică de laudă faptă au săvârşit pururea fericiţii şi pomeniţii aceia, învingând firea omenească şi defăimând desfătările cele ademenitoare ale trupului. Iar acum, în locul acestora stricăcioase, întru împreunarea cea nestricată se bucură, şi se veselesc de frumuseţile Raiului cele veşnice întru Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia I se cuvine slava şi stăpânirea în veci. Amin.

Minunea a 53-a

Pentru vătaful de tâlhari care a dobândit iertare și frumoasă îngropare pentru evlavia către Născătoarea de Dumnezeu

Chesarie cel ce s-a zis mai sus scrie în aceeaşi carte a Dialogurilor că într-o cetate a Italiei pe care o numesc Trento era un vătaf de tâlhari vestit, care stătea cu oarecare tovarăşi într-o pădure aproape de oraş şi dezbrăca pe toţi câţi ar fi trecut pe lângă locul acela, iar pe unii desăvârşit îi ucidea.

Deci, din iconomia lui Dumnezeu, a trecut pe acolo şi un duhovnic, pe care văzându-l tâlharul şi socotind că ar fi având bani, a trimis pe slujitorii lui ca să-l aducă. Iar duhovnicul, ca un om înţelept ce era, înfăţişându-se, a vânat pe tâlharul acela cu cuvinte frumoase, aducându-i aminte de munca cea veşnică, şi atât l-a umilit, încât

a primit să i se mărturisească. Dar după ce a auzit toată spovedania lui, doctorul cel cunoscător de suflete a văzut că era nevoie de multă iscusinţă pentru a-l putea întoarce la calea cea bună pe un înrăutăţit ca acela. Deci nu l-a canonisit să lase hoţia desăvârşit, ştiind că nu-i va da ascultare, ci i-a zis: „Să te făgăduieşti, fiul meu, ca de acum înainte să păzeşti două zile în săptămână, deci miercuri şi vineri, să nu faci rău nimănui, şi să posteşti aceste zile întru amintirea şi cinstirea mântuitoarelor patimi ale Stăpânului Hristos, Care S-a răstignit pentru păcatele noastre; tot asemenea şi pentru dragostea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu să te înfrânezi în toate praznicele ei, să nu păgubeşti pe cineva în aceste zile. Şi, dacă vei face aşa, nădăjduiesc la milostivirea ei şi mă pun chezaş că te vei mântui prin înfrânarea aceasta". Iar tâlharul, cu darul lui Dumnezeu umilindu-se cu inima, s-a făgăduit fără de îndoire a păzi acest canon, şi i-a zis lui: „Mulţumescu-ţi ţie, părinte al meu, că m-ai povăţuit la pocăinţă, şi sunt gata, pentru dragostea lui Hristos şi a Preacuratei Maicii Lui, să păzesc zilele în care mi-ai zis să nu mănânc nimic, nici să fac rău cuiva, nici arme să iau în mâini, măcar de-ar veni şi cel mai mare vrăjmaş al meu ca să mă omoare". Aşadar, după ce s-a făgăduit, a păzit canonul neclintit. Şi nu numai că n-a făcut nici un rău în acele zile, ci chiar dacă tovarăşii lui ar fi prins pe vreun călător, el îl scăpa pe acela nesupărat din mâinile lor.

Deci, într-unul din praznicele Preasfintei, umblând prin pădure neînarmat, după canonul duhovnicului, l-au înconjurat nişte ostaşi trimişi de ighemonul cetăţii ca să-l prindă. Iar el, cu toate că ar fi putut, ca un voinic ce era, să se împotrivească, să ia o sabie de la unul din ai lor şi să omoare pe mulţi dintre ei, sau măcar să fugă ca să nu-l lege, a stat ca un miel şi l-au dus la

ighemon, care a hotărât să fie omorât. Apoi, cugetând că ar fi păcat să moară un astfel de voinic şi frumos bărbat, i-a părut rău de el. Deci, trimiţând să-l cheme la sine, i-a zis: „Îţi dăruiesc ţie viaţa, numai să te juri să nu ataci niciodată pe cineva dintre locuitorii cetăţii mele şi, mai ales, dacă te făgăduieşti să ne ajuţi în război cu vrăjmaşii care ar veni asupra noastră". Iar el a răspuns: „Îţi mulţumesc pentru dragostea ta, însă eu de viaţă n-am trebuinţă, că am săvârşit mulţime de păcate şi doresc mai bine să mor vremelnic – cum au murit alţii de mâna mea –, decât să mă muncesc fără de sfârşit. Te rog numai, dacă voieşti, dă-mi vreme de câteva zile, ca să-mi plâng fărădelegile pe care, ca un ticălos, le-am făcut".

Deci, primind îngăduire de opt zile, s-a mărturisit de toate păcatele lui, cu multă zdrobire de inimă şi cu multe lacrimi; şi toţi au slăvit pe Dumnezeu, Care i-a dat un dar ca acesta de mult preţ. Ci acesta s-a învrednicit, o! ascultătorilor, prin rugăciunile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, fiindcă a avut atâta evlavie către dânsa, încât pentru dragostea ei s-a dat de bunăvoie la moarte. Şi nu numai acest dar i-a făcut lui Prealăudata, ci încă şi altul mai minunat, ca să înţeleagă fiecare păcătos ce mare putere are ea şi cât de folositoare este pocăinţa.

Deci după ce a plâns opt zile neîncetat, de bunăvoie s-a dus la locul osândei, s-a iertat cu tot norodul după rânduială şi, rugându-se, cu bucurie şi-a plecat capul de i l-au tăiat, îngropându-l pe el în locul pentru cei osândiţi. Iar în miezul nopţii, a văzut oarecine lumini care veniseră din cer la mormântul lui şi cinci fecioare frumoase ca fulgerul l-au scos din mormânt şi l-au luat sus pe un pat acoperit cu o plapumă preafrumoasă ţesută cu aur. Şi patru l-au ridicat, iar a cincea, care se

arăta ca o împărătească, mergea în urma lor cu o făclie prealuminoasă. Deci, ajungând la poarta cetăţii, străjerii s-au temut, socotind că este nălucire ceea ce vedeau. Atunci fecioarele lăsând patul pe pământ, Doamna lor a zis străjerilor: „Duceţi-vă de spuneţi episcopului că Maica lui Iisus Hristos a poruncit să îngroape pe omul acesta cu evlavie în loc cinstit”. Deci dimineaţă fiind vestit de străjeri, arhiereul s-a dus la poarta cetăţii cu clerul şi cu tot norodul şi, văzând moaştele acoperite cu plapuma aceea de porfiră neasemuit de frumoasă, asemenea căreia niciodată ei nu mai văzuseră, s-au înspăimântat, văzând mai ales capul lipit la trup, şi au crezut cele spuse de străjeri.

Deci au îngropat acel fericit trup nu ca pe al unui tâlhar osândit, ci ca pe al unui mucenic, cu toată cucernicia şi evlavia, întru mărirea lui Dumnezeu Celui cu totul milostiv şi a Prealăudatei şi Preanevinovatei Maicii Lui, pentru ale cărei rugăciuni să ne învrednicim şi noi a dobândi fericirea cerească.

Minunea a 54-a

Pentru oarecare hulitor pe care l-a pedepsit Domnul cu jalnică moarte a trupului în această viaţă

Era în Saxonia un om cu o viaţă foarte înrăutăţită şi răzvrătită, iar mai ales spre a huli cele sfinte era pornit şi foarte obişnuit nebunul. Şi la orice pricină, oricât de mică, zicea grele cuvinte de hulă, fără mustrare de cuget. Deci, într-o zi, jucând cărţile, a pierdut toţi banii săi şi, mâniindu-se, a început limba lui cea diavolească a huli după obişnuinţă, zicând cuvinte atât de urâte asupra lui

Hristos, încât cei ce stăteau de faţă şi-au astupat urechile şi au fugit ca să nu le mai audă.

Iar preaîndrăzneţul acela a început să hulească şi pe Născătoarea de Dumnezeu cea Prealăudată, zicând şi asupra ei cuvinte înfricoşătoare şi necuvioase, pe care nu le-a suferit Dumnezeu cel Atotputernic şi Fiul ei, ci l-a pedepsit nevăzut cu sabia dreptăţii chiar în acel ceas. Pentru aceasta căzând la pământ, striga cu jale: „Răul pe care l-am pătimit m-a omorât pe mine cel de trei ori ticălos?". Aşa zicând, şi-a dat sufletul, pe care i l-au luat îndată demonii în adâncul iadului, iar trupul lui din care curgea sânge necontenit dezbrăcându-l cei ce erau de faţă, l-au aflat despicat de la piept până la buric, de parcă ar fi fost spintecat cu o mare sabie, şi se vedeau toate măruntaiele lui.

Deci, adunându-se oameni nenumăraţi la acea privelişte jalnică, a alergat şi un prieten al lui ca să-l vadă, şi în drumul lui l-a întâmpinat ca o umbră de om, care i-a zis lui: „Eu sunt prietenul tău care a murit acum de curând şi mi-a poruncit Dreptul Judecător să-ţi spun aceste cuvinte ca să audă toţi hulitorii şi să se pocăiască, pentru ca să nu pătimească mai cumplită pedeapsă. Deci să ştii că Stăpânul Hristos, Cel îndelung răbdător şi mult milostiv, rabdă cu minunată nepomenire de rău pe aceia care îl ocărăsc şi îl batjocoresc şi fac alte multe feluri de fărădelegi şi nu-i pedepseşte aici vremelnic, până se va face învierea cea de obşte, ca să-i muncească veşnic. Ci celor obraznici, care îndrăznesc să batjocorească pe Preacinstita şi Preacurata Maica Lui, nu le suferă nicidecum neruşinarea lor, ci le dă de pe acuma arvuna muncii celei nesfârşite, după cum am primit-o eu, prietenul tău". Acestea zicând, su-fletul s-a făcut nevăzut.

Iar acela, ducându-se unde zăcea mortul, a crezut celor spuse şi le-a propovăduit tuturor, şi s-a înfricoşat tot norodul şi s-a îngrozit. Şi de atunci n-a mai îndrăznit nimeni

să mai deschidă gura asupra Maicii lui Dumnezeu, aducându-şi aminte toţi de acea înfricoşătoare şi dreaptă izbândire.

Minunea a 55-a

Pentru un hulitor oarecare,
pe care dumnezeiasca judecată l-a ucis

Un oarecare Teodorit, necredincios, mai înainte de împlinirea acestor cinci ani era corăbier. Pe fiul acestui Teodorit, ca pe un urâtor de Hristos, Ilie cel urâtor de om l-a făcut ipistat peste lucrarea creştinilor ce-i erau supuşi.

Deci, în ziua unui praznic al Preaslăvitei Stăpânei noastre Născătoare de Dumnezeu, când era ceasul adunării, toţi lucrătorii aceia îl rugau pe fiul lui Teodorit să le dea drumul să facă sfânta adunare. Iar acela n-a voit, ci a început a-i înjura şi a o batjocori pe Prealăudata Născătoare de Dumnezeu, numind-o pe dânsa Născătoare de om, şi alte multe ocări necuviincioase zicându-i. Însă nu mult s-a lăudat întru răutate cel puternic, ci îndată, chiar în ceasul când zoreau toţi şi lucrau la facerea de corăbii, a căzut catargul şi din toată mulţimea norodului pe nimeni n-a omorât, nici a vătămat, fără numai pe acel cumplit vrăjmaş al Stăpânei noastre Născătoare de Dumnezeu. Căci chiar în capul lui şi în gură – cu care a hulit – fiind groaznic lovit, creierii lui risipindu-se, mort a căzut ticălosul. Iar norodul s-a slobozit şi, îndoit praznic prăznuind, zicea: „Mare este Dumnezeul credinţei creştinilor, că a dat luptătorului de Dumnezeu fiului lui Teodorit dreapta răsplătire a limbii lui celei cu totul îndrăzneţe şi pângăritei lui huliri înfricoşătoare răsplătire”. Iar minunea aceasta am aflat-o într-o carte

veche scrisă de mână în Sfântul Munte, şi am scris-o după cum a fost.

Minunea a 56-a

Pentru aceea care a înviat din morţi
ca să-şi mărturisească păcatul cel ascuns

Era o femeie măritată cu un bărbat, însă îmbunătăţită cu viaţa şi aşa de cinstitoare de Dumnezeu, încât trăia la casa ei ca într-o mănăstire. Şi niciodată nu lipsea de la biserică, da milostenie, postea şi alte fapte bune isprăvea. Numai un păcat a făcut ticăloasa şi nu l-a mărturisit nimănui niciodată. De multe ori ar fi vrut să-i spună duhovnicului şi se ducea înadins la el pentru asta, însă după ce-şi mărturisea celelalte păcate se ruşina să-l spună şi pe acesta, şi se întorcea fără de ispravă. Dar stătea de multe ori înaintea icoanei Născătoarei de Dumnezeu plângând nemângâiată şi rugându-se milostivirii ei ca să-i ierte greşeala.

Iar mai pe urmă a murit femeia, fără să-şi fi mărturisit la om fărădelegea aceea. Şi pentru că aşteptau pe o fiică a ei, care era plecată de acasă într-un alt oraş, n-au îngropat-o până a treia zi. Deci când cântau prohodul în biserică – o, minunile Tale, Doamne!, a înviat cea moartă şi a şezut în sicriu, zicând acestea: „Mare este puterea ta, pururea Fericită Stăpână!".

Apoi a rugat să-i aducă un duhovnic şi şi-a mărturisit păcatul cel ascuns, după care a zis în auzul tuturor: „Eu, ticăloasa şi nepriceputa, fiindu-mi ruşine, n-am mărturisit un păcat pe care îl făcusem, pe care l-am plâns în fiecare zi cu multă zdrobire, rugându-mă pururea Fecioarei Născătoare de Dumnezeu să facă milă cu mine,

să nu mă muncesc pentru fărădelegea aceasta a mea. Deci, îndată ce a ieşit din trup ticălosul meu suflet, ca nişte lupi turbaţi m-au răpit diavolii, ocărând păcatul meu cel ascuns, pentru care se bucurau, socotind pentru acela să mă stăpânească. Iar dacă au ajuns cu mine în munca iadului, unde întunericul era nepătruns şi chinuirea neasemănată, iată că a venit Mijlocitoarea celor ce se pocăiesc şi Împărăteasa îngerilor, care strălucea mai mult decât soarele, şi a gonit tot întunericul locului aceluia cu nemărginita lumină a ei. Atunci, ocărând pe spurcaţii diavoli că m-au luat fără de porunca Domnului, m-a scos din mâinile lor, zicând: «Să o ducem la Dreptul Judecător şi, orice va hotărî, milostivirea Lui să se facă». Apoi zice către mine: «Nu te teme, fiică, eu sunt ajutătoare ţie». După ce am ajuns la Stăpânul Hristos, L-am văzut şezând pe scaunul Slavei Lui, foarte necăjit asupra mea şi pornit spre mânie, ca să mă trimită în moartea veşnică. Atunci Stăpâna cea mult lăudată I-a zis Lui cu multă smerenie: «Mă cucernicesc şi rog bunătatea Ta, Preamilostive al meu Fiu şi Dumnezeule Multîndurate, pentru milostivirile îndurărilor Tale şi pentru sângele cel preascump pe care l-ai vărsat pentru păcătoşi, iartă acest suflet ticălos, că ştii câtă evlavie are către mine şi câte lacrimi a vărsat înaintea icoanei mele, plângând fărădelegea sa». Iar Domnul i-a răspuns: «Preaiubita Mea Maică, ştii că nimeni nu poate să se mântuiască fără de taina mărturisirii cea mântuitoare, pe care nepriceputa aceasta a defăimat-o, iar acum nu este cu putinţă să o iert, că în iad nu este pocăinţă». Iar Stăpâna I-a răspuns: «Adevărat este, Fiul meu Preadulce, nimeni nu poate să se mântuiască fără de mărturisire, însă Tu eşti Acela ce stăpâneşti viaţa şi moartea şi Ţie toate Îţi sunt cu putinţă. Rogu-mă dar Ţie, adu-Ţi aminte de multele faceri de bine pe care le-a săvârşit ticăloasa, şi mai ales

de dorinţa cea înfocată, dragostea şi credinţa cea mare pe care o are către mine, şi arată către dânsa milostivirea cea nemărginită care covârşeşte toate fărădelegile». Atunci El i-a răspuns: «Pentru ca să nu te supăr, o, Maica Mea, poruncesc să se întoarcă sufletul în trupul ei, ca să-şi mărturisească păcatul după lege, şi atunci să aibă iertare». Acestea zicând Stăpânul, m-a dus îngerul păzitorul meu şi am înviat, după cum mă vedeţi, şi peste puţin iarăşi am să mă sfârşesc. De aceea vă rog pe voi, pe toate rudeniile şi prietenii mei, şi pe tine, preaiubita mea fiică, lăsaţi lacrimile, că din acestea nici un folos nu am. Liturghii însă cât de multe să daţi şi milostenii să faceţi pentru mine şi să vă păziţi pentru dragostea lui Dumnezeu în viaţa voastră, ca să nu greşiţi nimic şi să vă mărturisiţi cu de-amănuntul şi deplin toate păcatele". Acestea zicând, s-a odihnit întru Domnul.

Iar dacă va întreba cineva pentru ce în partea a doua a cărţii *Amartolonsotiria* se scrie, la capitolul al şaptelea, cum că trei femei s-au muncit pentru asemenea pricină, adică fiecare dintre ele a săvârşit acelaşi păcat. Fiindcă nu s-au mărturisit, de aceea s-au muncit. Dar pentru ce n-au dobândit iertare şi acestea, ca cea arătată mai sus, mai ales că acestea erau monahii în mănăstire şi au făcut mai multe fapte bune decât aceea care a trăit în lume cu bărbat? La aceasta vă dau răspuns, mai întâi, că judecăţile lui Dumnezeu sunt nepătrunse şi nu suntem noi vrednici să înţelegem judecăţile Lui. Eu după cum le-am aflat scrise în cărţile cele tipărite greceşte le scriu şi nu adaug de la mine nimic, după cum la Cuvânt înainte v-am spus. Şi nu numai într-un loc este scrisă minunea aceasta, ci în multe alte cărţi, şi anume: în *Minunile Născătoarei de Dumnezeu* cele scrise de Silvan, în partea I, capitolul 34; în *Grădina pildelor*, la fila 371; în *Limonariul cel înflorit*, la fila 120. Şi toate

câte le-am scris până aici, cum şi cele pe care le voi mai scrie până în sfârşit, sunt în multe alte cărţi tipărite şi pe deplin mărturisite ca nemincinoase.

Iar în al doilea rând, să ştiţi că femeia cea mai sus zisă nu s-a mântuit prin posturi, prin milostenii sau prin alte fapte bune pe care le avea. Pentru că orice facere de bine ar săvârşi cineva, când se află în vreun păcat de moarte nemărturisit, nu se mântuieşte, precum au pătit-o monahiile cele mai sus arătate. Ci spre aceea s-a milostivit Preaînduratul Dumnezeu numai pentru multa dragoste şi evlavie pe care o avea către Preacurata Maica Lui.

Din aceasta dar să cunoaştem cât de mult folos capătă acela care are evlavie către dânsa şi după cuviinţă o cinsteşte şi i se închină şi se roagă în fiecare zi; şi chiar din minunea care urmează, a clericului desfrânat şi înviat din morţi pentru multa evlavie pe care o avea pentru Preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Şi ascultaţi ca să slăviţi pe Domnul.

Minunea a 57-a

Pentru clericul desfrânat care s-a înecat în râu şi din morţi a înviat

Scrie cum că era un cleric foarte evlavios către pururea Fecioara şi se ruga mult către dânsa, zicând rugăciunile pe care le ştia, dar mai ales cele 24 de icoase ale acatistului, pe care le citea în fiecare zi cu multă umilinţă şi evlavie. Însă ca fiecare om şi acela având trup, a căzut ticălosul în întinăciunea curviei. Şi într-o zi, după ce s-a dus ca să-şi facă pofta, când se întorcea la casa lui, trecând peste un pod, îşi citea Ceasurile şi rugăciuni

către Preasfânta. Iar pe când se ruga, din lucrarea diavolului sau din oarecare altă pricină, a căzut podul şi, înecându-se în râu clericul, i-au răpit diavolii sufletul ca să-l ducă în munca iadului.

Ci Stăpâna cea multmilostivă îndată s-a aflat acolo şi le-a poruncit să-l ducă la Dreptul Judecător, ca să-i dea hotărâre după cum voieşte. Deci, l-au dus cumpliţii diavoli scriitorii cei care scriu păcatele oamenilor înaintea Stăpânului şi i-au arătat toate păcatele lui, şi mai ales păcatul făcut de curând, al curviei, pentru care ziceau că după dreptate nu se cuvine să facă milă cu sufletul lui, ci să-l dea lor pe dânsul fiindcă a murit în păcat de moarte. De altă parte, folositoarea cea de obşte şi ajutătoarea păcătoşilor, Preamilostiva Stăpână, a zis: „Scris este în Dumnezeiasca Scriptură: Întru ceea ce te voi afla, întru aceea te voi judeca pe tine. Deci în ceasul în care s-a sfârşit, citea pravila lui şi se ruga către mine, zicând închinăciunea îngerului, după cum avea obiceiul totdeauna, ca un rob al meu cucernic ce era. Cu dreptate dar nu aveţi parte la sufletul acesta, ci este al meu, fără de vreo împotrivire".

Atunci a poruncit Judecătorul unui înger să aducă acolo înainte limba celui mort. Deci, ducându-se acolo în râu, a scos limba mortului şi într-un minut aducând-o la Judecată s-a găsit scris pe dânsa: „Bucură-te, ceea ce eşti cu dar dăruită, Marie". Atunci a zis Domnul acelui suflet: „Întoarce-te în trupul tău şi pocăieşte-te îndeajuns, căci nu are demonul nici o stăpânire asupra ta, pentru evlavia pe care ai avut-o către Maica Mea, care este mântuirea neamului vostru, pe care trebuie să o cinstiţi pe cât puteţi. Propovăduieşte dar îndrăzneala ei cea mare, pe care o are către Mine, şi biruinţa şi puterea ei asupra dracilor".

Şi aşa s-a izbăvit clericul de amândouă morţile, căci îngerul a scos trupul lui din fundul apei şi, însufleţindu-l pe dânsul, s-a dus în ceruri. Iar acela, înviind, s-a lepădat de lume şi de toate desfătările cele trupeşti, făcându-se monah într-o mănăstire de obşte, unde, cu dumnezeiască putere, a săvârşit mari şi multe fapte bune.

Vedeţi, iubiţilor, cât ajutor află cel care are mare evlavie către Stăpâna cea multlăudată, de aceea vă sârguiţi toţi bărbaţii şi toate femeile ca să o zugrăviţi pe dânsa nu numai pe pereţi, pe scânduri şi pe veşminte, ci şi înăuntrul inimilor voastre, după cât puteţi; căci pe câtă dragoste şi evlavie va avea cineva către ea, pe atâta ajutor şi sprijin va căpăta de la dânsa la Înfricoşătoarea şi dreapta Judecată, la care divan nu poate nici tată, nici mamă, nici fiică, nici rudenii, nici bogăţie, nici altceva din cele ce sunt aici să ne ajute pe noi, decât numai însăşi cea atotputernică şi multmilostivă Stăpână, pentru ale cărei rugăciuni şi ale tuturor sfinţilor să ne izbăvim din focul cel veşnic.

Minunea a 58-a

Pentru ostaşul tâlhar care, fiindcă se ruga în fiecare zi, nu a fost ucis de diavolul

Între celelalte minuni ale Maicii lui Dumnezeu, este şi istorisirea aceasta de suflet folositoare, pe care o scriem lângă cea de mai sus, pentru ca să vadă cei ce se lenevesc la rugăciunea lor, ca să se păzească şi să fugă de trândăvie şi de nebăgarea de seamă, ca de o stricătoare de suflet şi de moarte neiertată greşeală. Pentru că orice păcat ar face cineva, nu trebuie să se deznădăjduiască şi să se lepede de rugăciunea lui, după cum zic oarecare

nebuni, care cred că dacă omul este nevrednic nu trebuie să se roage, pentru ca să nu-L întărâte pe Dumnezeu spre mai multă mânie. Când faci desfrânare, necunoscătorule, nu te temi, nici te ruşinezi, iar ca să citeşti rânduiala Utreniei, Ceasurile şi alte rugăciuni, te ruşinezi? Aceasta nu este evlavie, ci deznădăjduire! Într-adevăr, se cade să stai înaintea icoanelor sau spre răsărit, dacă nu eşti în biserică, să te rogi, nu cu neruşinare şi fără de frică, ci cu smerenie, cu umilinţă şi cu zdrobire de inimă, cu frică şi cutremur, gândindu-te la mărimea lui Dumnezeu şi la nevrednicia ta; să plângi păcatul tău şi să te rogi Preasfintei, ca să-ţi ajute să te întorci la pocăinţă. Ascultă, dar:

Era un ostaş, om tare şi puternic, care locuia într-un turn lângă un drum împărătesc împreună cu alţi oarecare tâlhari asemenea lui, şi pe câţi treceau îi dezbrăca şi le lua tot ce aveau. Însă avea şi această buna obişnuinţă să se roage în fiecare zi către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, zicând de multe ori heretisirea îngerului.

Deci, într-una din zile, trecea prin părţile acelea un duhovnic, om sfânt cu viaţa şi înaintevăzător, iar slujitorii ostaşului, ca nişte fiare neîmblânzite, l-au dezbrăcat şi i-au luat tot ce avea. Atunci el i-a rugat să-l ducă la vătaful lor, că are să-i vorbească un cuvânt. Deci, ducându-l la acela, i-a zis lui avva: „Adună pe toţi tovarăşii tăi, că vreau să vorbesc câteva cuvinte spre folosul vostru". Iar acela a poruncit şi s-au adunat. Atunci le zice lor: „Mai este unul, porunceşte să vie şi acela". Iar cei care s-au adunat au văzut că lipseşte sluga vătafului, care îi gătea bucate şi în fiecare seară îi făcea patul şi îl servea. Deci l-au strigat şi pe acela, care a venit mai mult fără voia lui, căci văzând pe duhovnic, întorcea ochii în altă parte şi de frică tremura tot, făcând

semne şi chipuri ca ale celor îndrăciţi, şi nu îndrăznea să se apropie. Atunci i-a zis preotul: „Te jur pe tine, cu numele Domnului nostru Iisus Hristos, să mărturiseşti cine eşti şi ce voieşti să faci aici stăpânului tău?”. Iar acela a răspuns: „Eu nu sunt om, ci diavol, trimis de mai-marele nostru ca să pândesc pe omul acesta şi să iau aminte cu tot dinadinsul dacă va trece vreo zi în care să nu facă rugăciune către Fecioara Maria, ca să-l omor şi să iau sufletul lui în munca iadului pentru fărădelegile lui; şi iată, astăzi am paisprezece ani de când îl slujesc pentru pricina aceasta, şi n-a trecut nici o zi în care să nu facă rugăciune. Pentru că în fiecare zi stă mult timp cu evlavie rugându-se Fecioarei Maria, a cărei putere mă împiedică să-l omor”. Zisu-i-a lui avva: „Îţi poruncesc ţie cu numele Domnului nostru Iisus Hristos să te faci nevăzut, şi să nu mai faci niciodată vreun rău cuiva din aceia ce cheamă numele Născătoarei de Dumnezeu!”. Şi aşa diavolul îndată a pierit.

Iar ostaşul, căzând la picioarele cuviosului, i-a mulţumit pentru facerea de bine, după cum se cădea. Şi, mărturisindu-şi pe faţă păcatele lui, a plecat de acolo şi, făcându-se monah, s-a săvârşit vieţuind cu fapte bune.

Vedeţi, fraţii mei, câtă putere are rugăciunea şi evlavia cea către Născătoarea de Dumnezeu! Să nu se lenevească dar nimeni la canonul lui, ci să lase toate lucrurile şi trebuinţele trupului, când vine ceasul rugăciunii. Şi de ar fi şi bolnav în pat, încât să nu poată sta drept, să facă rugăciune şi culcat, căci o primeşte Dumnezeu dacă mulţumeşte omul chiar bolnav fiind. Dar să se păzească să nu cârtească, ci să-L slăvească şi să-I mulţumească pentru facerea de bine ce-i face pedepsindu-l prin boală vremelnic, pentru ca să-l fericească veşnic.

Minunea a 59-a

Pentru văduva cea săracă al cărei suflet l-a luat Stăpâna cea Preanevinovată, iar la moartea bogatului au venit de faţă diavolii

Era un preot ce slujea la o enorie, care odată a fost chemat să împărtăşească o femeie săracă şi un boier bogat. Iar el, lăsând pe femeia cea săracă şi văduvă, s-a dus la boier, pe care l-a împărtăşit şi l-a mângâiat, nădăjduind că-i va lăsa ceva din averea lui. Atunci, venind un alt trimis de la casa văduvei, i-a spus că aceea este aproape să-şi dea sufletul, dar preotul, ca un semeţ şi iubitor de argint, nu s-a dus. Însă avea un ierodiacon foarte îmbunătăţit şi temător de Dumnezeu care, văzând că preotul nu vrea să se ducă, l-a rugat să-i dea voie să o împărtăşească el pe văduva aceea, şi preotul a primit.

Deci ducându-se diaconul cu Trupul Domnului la casa văduvei, care era săracă şi lipsită de bunătăţile cele vremelnice, însă bogată în fapte bune şi în dumnezeiescul dar, a văzut-o că zăcea pe o rogojină şi, neavând oameni care să-i stea înainte şi să o caute, ca pe bogatul, stătea deasupra ei – o, plină de dar sărăcie şi preafericită! – Născătoarea de Dumnezeu Maria, cu ceata de fecioare, care cu basmale albe ştergeau de sudoare faţa bolnavei şi o acopereau. Iar sfinţitul acela diacon s-a înspăimântat, mai ales când a văzut pe Stăpâna cum s-a închinat Cinstitului Trup al lui Hristos. Asemenea şi celelalte fecioare au căzut la pământ şi s-au închinat Trupului celui Stăpânesc. Apoi, ridicându-se, au făcut semn diaconului ca să se apropie să săvârşească sfânta slujbă. Şi după ce s-a împărtăşit bolnava, i-au luat sfântul ei suflet sfinţitele fecioare şi s-au dus în ceruri.

Iar diaconul s-a dus la casa bogatului și vede pe patul lui niște câini negri, înconjurându-l pe dânsul, pe care cei ce stăteau de față nu-i vedeau, ci numai cel bolnav, care striga să-i alunge de acolo ca să nu-i facă supărare. Pe urmă, a văzut un harap cu față înfricoșătoare care, băgând pe ascuns în gura bogatului ceva ca o ostie, i-a smuls cu sila ticălosul suflet cu multă chinuire și muncă. Acestea văzându-le, diaconul grozav s-a înfricoșat și a căzut la pământ ca un mort. Atunci a stat înaintea lui Preasfânta, care l-a ridicat pe dânsul, zicându-i: „Nu te teme, iubitul meu rob, că ție îți este gătită împărăția cerurilor și asupra ta nu poate face nimic răutatea dracilor. Numai păzește dumnezeieștile porunci ale Fiului meu fără de lenevire, în toate zilele vieții tale, până vei veni în ceata sfinților, ca să te veselești cu dânșii fără de sfârșit".

Deci diaconul, mulțumind cu smerenie Împărătesei, i s-a închinat până la pământ, după care ea s-a dus la ceruri. Iar el, împărțind la săraci averile sale, s-a făcut sărac pentru Domnul și, petrecând viață plăcută lui Dumnezeu, s-a dus în Împărăția cerească, pe care dea Dumnezeu a o dobândi noi toți.

Minunea a 60-a

Pentru cel ce s-a rănit nevăzut pentru
o mică hulă și l-a vindecat Maica lui Dumnezeu

Un oarecare sărac de bunătățile cele vremelnice, însă în fapte bune prea bogat, mergând pe drum, din neluare aminte, s-a lovit cu piciorul de o piatră, care gol fiind l-a durut tare. Și văicărindu-se de durere, ca un om, a zis către piatră cuvintele acestea: „Obștescul vrăjmaș

diavol te-a pus pe tine aicea în mijlocul drumului, şi nu om".

Însă, îndată ce a zis hula aceasta, l-a pedepsit Preabunul Dumnezeu în chip minunat, după cum are obişnuinţă întotdeauna să muncească pe cei îmbunătăţiţi în această lume, pentru ca să nu se păgubească sufletul lor. Deci i s-a părut săracului aceluia cum că i-a vărsat cineva o căldare cu apă clocotită în cap şi l-a luat aşa durere, încât a rămas orb şi nemişcat. Şi ridicându-l nişte trecători, l-au dus la casa sa, şi a zăcut el în pat multă vreme, de la mijloc în jos slăbănog, iar pe cealaltă parte a trupului tot rănit şi putrezit, în aşa chip încât nu putea să se apropie cineva de el, numai rudeniile lui care-l îngrijeau.

Deci a zăcut el multă vreme chinuindu-se, însă nicidecum nu se plângea, nici a zis un cuvânt greu sau fără de cuviinţă către Domnul. Numai mulţumea, Îl lăuda, Îl mărea, zicând: „Pe care-l iubeşte, Domnul îl şi pedepseşte" şi altele asemenea, având mare răbdare şi suferinţă multă. Postea, priveghea, se ruga pentru cei ce-l miluiau şi-i slujeau lui. Şi văzând Domnul minunata lui răbdare, a hotărât să-l vindece.

La privegherea Sfintelor Paşti, când s-au dus la biserică rudele lui, el a rămas singur şi, când a auzit toaca prevestind bucuria Învierii lui Hristos, a plecat capul săracul, slăvind pe Dumnezeu după cum putea. Şi aşa rugându-se, vede înaintea lui o femeie frumoasă, care îi zice: „Pentru bunele tale fapte şi pentru multă răbdarea ta, S-a milostivit Domnul şi te-a auzit pe tine. Deci spune rudeniilor tale să te ducă la biserica Născătoarei de Dumnezeu şi să te aşeze înaintea icoanei ei, şi acolo fă rugăciune ca să vezi dumnezeiescul ajutor".

Deci aşa făcând, bolnavul a primit cu darul lui Dumnezeu desăvârşită sănătate şi s-a întors la casa sa, mergând pe picioarele lui singur, bucurându-se, veselindu-se

şi mulţumind Domnului şi pururea Fecioarei Maicii Lui, pentru ale cărei rugăciuni să ne învrednicim de fericirea cerească.

Minunea a 61-a

Pentru leprosul care s-a vindecat și s-a dus la mănăstire

Într-o chinovie oarecare, era un monah foarte îmbunătăţit, cu care niciodată nu s-a certat cineva, iar pe lângă toate faptele bune, avea către cele dumnezeieşti nemăsurată evlavie. Şi atât se bucura când citea el sau alţi fraţi vreo facere de minune sau laudă a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, încât simţea mai multă dulceaţă decât dacă ar fi mâncat cea mai gustoasă mâncare. Iar mai ales de multe ori se lipsea de mâncarea cea trupească, pentru ca să o dobândească pe cea sufletească, îndeletnicindu-se cu dumnezeiasca citire. Aşa petrecând, fericitul s-a îmbolnăvit de moarte.

Iar unul din fraţi l-a rugat să-i spună cum s-a învrednicit de un dar ca acela şi zice Adam: „Când eram copil în şcoală, aveam în cap lepră, de unde ieşea aşa de greu miros, încât nu putea cineva să se apropie de mine. Şi eram foarte mâhnit, întrucât cheltuisem mulţi bani la doctori, dar nici un folos n-am cunoscut. Sufeream însă cu răbdare şi mulţumeam Domnului, iar când mă duceam la şcoală, treceam totdeauna pe lângă o biserică a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi mă rugam ei mult timp cu evlavie şi de la privegherile praznicelor niciodată n-am lipsit.

Şi într-o noapte mi s-a părut că a tocat de utrenie; atunci eu, sculându-mă, m-am dus la biserica cea zisă

şi, găsind-o încuiată, am stat afară rugându-mă. Deodată am văzut că mi s-au deschis uşile şi în biserică era multă revărsare de lumină. Iar intrând eu înăuntru cu frică, am văzut şapte fecioare preafrumoase, din care una mai strălucitoare decât celelalte, şezând pe un scaun ca o împărătească a lor, a zis către mine: „Pentru ce, fiule, nu te îngrijeşti ca să vindeci boala capului tău?". Iar eu am zis: „Mult s-au ostenit, Doamna mea, rudeniile şi prietenii mei ca să mă vindece, ci n-au putut". Grăit-a dânsa: „Mă cunoşti cine sunt?". Răspuns-am: „Nu te cunosc, Stăpână". Atunci îmi zice: „Eu sunt Maica lui Iisus, şi pentru că ai bună obişnuinţă de a te ruga, am venit înadins aici ca să te vindec". Acestea zicând, mi-a făcut semn să mă apropii şi, punând preacurată mâna ei pe capul meu, a zis: „În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, să fie sănătos capul acesta şi niciodată să nu-l mai doară până la moarte pentru evlavia ce o are către mine".

După care, înălţându-se la ceruri, eu am rămas sănătos tot. Şi de atunci m-am făcut monah şi am slujit făcătoarei mele de bine cu râvna şi cu dragostea pe care o cunoşti, pentru ca să nu mă arăt nemulţumitor către Stăpâna. Iar acum mă duc veselindu-mă ca să o laud şi să o slăvesc neîncetat, împreună cu toţi sfinţii". Acestea zicând, pururea pomenitul acela s-a odihnit întru Domnul.

Minunea a 62-a

Pentru copilul pe care nu l-a ars focul

O femeie oarecare ce avea multă dragoste şi evlavie către pururea Fecioara Maria, săracă de bogăţia trupească,

ci la suflet credincioasă şi îmbunătăţită, avea un copil mic de un an. Şi într-o zi, vrând să ducă de mâncare bărbatului său care lucra în ţarină, dar neavând ea pe nimeni în casă cu cine să lase pruncul, s-a rugat Maicii lui Dumnezeu zicând: „Stăpâna mea, sub acoperământul şi paza ta las pe fiul meu, că n-am pe altcineva ca să-l păzească, decât numai darul tău, că eşti Maica sărmanilor". Astfel rugându-se cu credinţă, s-a dus la slujba ei. Şi după ce a plecat, s-a întâmplat de a luat foc o casă a unui vecin și de acolo s-a întins văpaia şi la casa ei. Deci, auzind din ţarină, a alergat cu bărbatul ei, plângând moartea copilului. Şi, ajungând acasă, au aflat casa prefăcută în cenuşă, afară de zidărie şi pardoseală. Atunci socotind femeia cum că a ars copilul, plângea nemângâiată, zicând: „O, preafericită Stăpână, eu am dat cu credinţă pe fiul meu sub acoperământul şi ajutorul tău; deci cum nu l-ai păzit nevătămat, Maică a milostivirii, ci l-ai lăsat de a pierit?". Însă, căutându-l, l-a aflat viu, şi mult s-au înspăimântat, pentru că nici un lemn n-a rămas nears sau haină din casă. Şi toţi au slăvit pe Dumnezeu, mulţumind pururea Fecioarei Maria, Maica sărmanilor, care îi acoperă şi îi păzeşte pe dânşii şi îi izbăveşte din multe primejdii.

Minunea a 63-a

Pentru orbul ce s-a luminat

Un bărbat oarecare ce se născuse orb din pântecele maicii sale, cu numele Didim, om cinstitor de Dumnezeu şi cu fapte bune, iubea atâta biserica, încât nu lipsea niciodată de la Utrenie şi de la Vecernie, cum şi de la alte învăţături care se făceau. Deci din multa cercetare,

pentru că era din fire priceput şi ascuţit la minte, sau din dumnezeiescul dar, s-a făcut foarte învăţat; şi vorbea de multe ori cu ereticii şi cu iudeii şi pe toţi îi biruia, neputând nimeni să-i stea împotrivă nici într-un chip.

Deci într-o zi, glăsuind o preaînţeleaptă vorbire asupra lor, spre lauda pururea Fecioarei Născătoare de Dumnezeu, s-au ruşinat necredincioşii şi, neputând să-i stea împotrivă, l-au ocărât zicând: „Nu te ruşinezi, orbule şi necunoscătorule, să slujeşti şi să crezi aceleia care nu poate să te lumineze? Dacă este cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, de ce n-a vrut să te vindece ca să nu fii orb, căci ai către dânsa o evlavie aşa de mare". Iar acela a zis lor: „În cutare zi vă voi da răspuns la întrebarea aceasta". După care, ducându-se la casa lui, a dat mult milostenii şi s-a rugat cu post trei zile şi trei nopţi, cu lacrimi şi cu credinţă, către Dumnezeu cel Atotputernic şi către Preaslăvita Împărăteasă Maria, Maica lui Iisus, cerând să-l lumineze spre mustrarea ereticilor şi a necredincioşilor. Apoi în ziua cea hotărâtă, adunând pe toţi ereticii, pe iudei şi pe mulţi creştini într-o biserică înfrumuseţată şi largă, a stat înaintea icoanei Maicii lui Dumnezeu zicând acestea în auzul tuturor: „Stăpână şi Doamnă a toată zidirea, pururea Fecioară, după cum te-ai învrednicit de ai născut fără de stricăciune pe Dumnezeul tuturor, lucru nemaiauzit şi întru tot minunat, săvârşeşte şi cu mine cel păcătos o mică facere de minune: dăruieşte-mi mie lumina ochilor. Şi darul acesta îl cer nu pentru îndulcirea mea – căci după cum până acum cu mulţumire am petrecut cu lipsa aceasta, aşa aş fi putut răbda şi până în sfârşit, de darul tău fiind ajutorat –, ci pentru ca să creadă cei ce stau de faţă că într-adevăr S-a născut Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu din fiinţa ta cea preacurată în chip negrăit, cum numai

El a știut, ca să se întoarcă lumea la credinţa cea dreptmăritoare și să propovăduiască minunile tale”.

Acestea zicând cu neîndoită credinţă,– o, minunile tale, Stăpână! – s-au deschis ochii celui ce mai înainte era orb și a primit lumina cea mult dorită. Şi toţi au slăvit pe Dumnezeu Cel ce face prin Preanevinovata Maica Lui niște minuni ca acestea. Şi mulţi eretici și iudei s-au botezat în ziua aceea, pe care luându-i cel mai înainte orb în casa sa, a făcut un ospăţ mare și masă la săraci și străini, mulţumind Făcătoarei de bine din toată inima sa. Şi a slujit ei necurmat și neîncetat, întru toate poruncile Domnului petrecând. Iar la sfârșitul vieţii sale, s-a mutat la viaţa cea neîmbătrânită și fericită. Pe care dea Dumnezeu ca noi toţi să o dobândim cu darul Lui și cu iubirea de oameni.

Minunea a 64-a

Pentru cel ce s-a izbăvit din apele mării

Scrie Vichentie la *Oglinda istoriilor* cum că, mergând pe mare la Ierusalim niște închinători, s-a deschis corabia și a intrat din mare mulţime de apă, încât nu mai era cu putinţă să o scoată oamenii. Iar stăpânul corăbiei, văzând primejdia, a slobozit o barcă și a intrat în ea cu un episcop și cu alţi boieri bogaţi; însă din graba lor cea mare unul din ei a căzut în noian și s-a afundat. Şi dacă s-a umplut barca de oameni, a zis episcopul către ceilalţi rămași în corabie: „Iertaţi-ne pe noi, fraţilor, vedeţi că, din cauza primejdiei, noi nu putem să vă ajutăm. Mărturisiţi-vă însă unii altora păcatele voastre, ca să vă ierte Domnul”. Astfel făcând ei, pe când își luau iertăciune unul de la altul, s-a afundat corabia

şi toţi s-au înecat. Iar episcopul şi cei ce erau împreună cu dânsul au plâns, rugându-se lui Dumnezeu ca să aşeze sufletele lor în loc de odihnă. Apoi, uitându-se de o parte şi de alta a mării, au văzut cum ieşea câte o porumbiţă din valuri şi zbura către înălţimea cerului; atunci au înţeles că acelea erau sufletele fraţilor care s-au înecat. Şi de unde înainte s-au bucurat, văzând aceasta s-au întristat că n-au murit şi ei.

Iar după multe ceasuri, ajungând ei la uscat, au văzut când erau fără nici o nădejde pe tovarăşul lor care căzuse în mare când intrau în barcă. Deci, înfricoşându-se ei la vederea lui, l-au întrebat cum a scăpat. Iar acela a zis: „După ce am căzut în adânc, am chemat în ajutor pe pururea Fecioara Născătoarea de Dumnezeu cu credinţă neîndoită, şi îndată ajutorul cea grabnic al celor ce sunt în primejdii s-a aflat înaintea mea şi într-un minut m-a scos la marginea mării sănătos şi nevătămat". Iar aceia, acestea auzindu-le, au mulţumit Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, propovăduind pretutindeni minunea cea făcută întru slava Dumnezeului nostru, Care S-a născut dintr-însa în chip negrăit.

Minunea a 65-a

Pentru cei ce s-au izbăvit de furtună

În aceeaşi carte se arată că un egumen cu fapte bune călătorea, de asemenea, într-o corabie, şi a venit mare furtună, încât aşteptau să se înece în scurtă vreme. Pentru aceasta unii au strigat pe marele Nicolae, alţii pe Sfântul Apostol Andrei, iar alţii pe alt sfânt, după cum şi la cine avea fiecare mai multă evlavie. Iar egumenul, văzând că n-a chemat nimeni pe Împărăteasa cea atot-

puternică ce stăpâneşte cerul şi pământul şi marea, le-a zis lor: „Ce faceţi, o, fraţilor? Cum chemaţi pe robi, iar pe Împărăteasa, care poate mai mult decât toţi sfinţii, aţi lăsat-o!” Atunci toţi într-un glas au strigat către dânsa, cu lacrimi rugându-se ca să-i izbăvească de înec. De asemenea şi egumenul, care era bolnav de tulburarea valurilor şi nu mâncase de trei zile, s-a sculat cu mare greutate şi a înălţat pe Sfânta Fecioară, zicând: „Mare este numele Sfintei Treimi, Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-ne nouă!” Şi îndată au văzut la catarg o făclie mare cu atâta lumină, încât a luminat toată corabia şi a izgonit întunericul nopţii, a îmblânzit valurile cele furioase şi s-a făcut cu minune linişte în toată marea. Şi când s-a făcut ziuă, s-au aflat la limanul unde doreau să ajungă, întru slava Stăpânului Hristos şi a pururea Fecioarei Maria Maicii Lui, Doamna noastră.

Minunea a 66-a

O vedenie şi uimire minunată a unui milostiv şi evlavios către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu

Minunată cu adevărat şi vrednică de istorisire este pilda pe care o scrie episcopul Vichentie în cartea sa cea numită *Oglinda năravurilor*, zicând cum că un om însurat, care avea fii şi robi şi bogăţie din destul, era foarte milostiv şi primitor de străini. Şi într-o seară, după ce a cinat, a adormit, iar dimineaţa l-au găsit pe pământ ca mort, rece şi fără de simţire. Rudeniile lui l-au ridicat şi l-au aşezat în aşternut, făcându-i multe feluri de doctorii, ca să se încălzească şi să-şi vină iarăşi în fire, însă în zadar s-au ostenit.

Iar după mai multe zile, revenind singur la viaţă şi întrebat fiind ce-a păţit de a zăcut atâtea zile mort, n-a răspuns nimic, ci numai plângea, nemângâiat. Şi nicidecum nu a spus vreun cuvânt despre aceasta în toată viaţă lui, până în ceasul morţii sale, când şi-a cunoscut mai dinainte sfârşitul. Atunci, strigând pe fiul său cel mai mare, a zis acestea în auzul tuturor:

„Iubite fiul meu, cea mai de pe urmă a mea poruncă pe care ţi-o dau ţie şi-ţi hotărăsc să o păzeşti este să ai pe cât poţi milă de cei săraci şi de călători, să-i primeşti în casa ta cu toată dragostea şi să le dai cele de trebuinţă cu îndestulare, să le slujeşti lor fără de lenevire, aşa după cum m-ai văzut pe mine, căci milostenia către săraci şi primirea de străini este mai bine primită la Dumnezeu decât toate faptele bune. Şi oricine va păzi aceasta cu sârguinţă, pentru dragostea lui Dumnezeu, va căpăta mare plată în Împărăţia Lui cea cerească. Iar pentru ca să vă îndemnaţi toate rudeniile mele la această iubită de Dumnezeu faptă a facerii de bine şi a milostivirii către cei străini şi săraci, am să vă istorisesc astăzi, în ziua mea cea mai de pe urmă, înfricoşătoarea vedenie pe care am avut-o atunci când m-aţi găsit în mijlocul casei mele zăcând ca un mort.

Ştiţi că încă din copilăria mea aveam multă evlavie către Preasfânta de Dumnezeu Născătoare şi-i citeam în fiecare zi laude şi rugăciuni, pe cât puteam. Deci, pentru multa dorire şi dragoste pe care o aveam către dânsa din tot sufletul şi inima mea, m-a învrednicit Stăpânul, prin rugăciunile ei, de multe daruri şi hărăziri, însă m-am învrednicit de acestea mai ales pentru milostivirea şi îndurarea către cei săraci şi străini, căci voi cu toţii ştiţi câtă osârdie aveam către primirea de străini, pe fiecare primindu-l şi dăruind tuturor cu îndestulare cele ce le trebuiau.

Deci, în noaptea aceea în care am avut vedenia, am auzit un glas poruncitor, care mă striga pe nume, zicând către mine: «Ridică-te din pat şi urmează-mi mie». Atunci eu ridicându-mă, cel care m-a strigat m-a apucat de mână şi, trăgându-mă cu sârguinţă, m-a dus într-o livadă mare. Iar acolo, povăţuitorul meu, făcându-se nevăzut, m-a lăsat singur în câmpul acela mare foarte mâhnit. Aşa stând eu şi neştiind ce să fac, am auzit în urma mea glasuri înfricoşătoare şi mare tulburare şi, întorcându-mă, am văzut mulţime nenumărată de draci venind asupra mea ca nişte fiare neîmblânzite, ca să mă răpească. Atunci eu, văzându-i, am fugit pe cât am putut, alergând cu frică şi groază neasemănată până ce am ajuns la o casă, în care am intrat şi am închis uşa. Însă diavolii au stricat-o şi au intrat înăuntru ca să mă răpească.

Ci, ca să înţelegeţi pricina bine, ascultaţi mai întâi acestea. Sunt trei ani de când am primit aici, în casa mea, pe un străin, în seara Sfintelor Patimi, ca să-l ospătez totdeauna ca pe un străin, după obicei. Şi ajungând aici, am găsit alt sărac, pe care l-a ţinut maică-mea după dorinţa pe care i-am arătat-o, ca să-l primească şi să-i slujească lui ca unui înger. Iar după puţină vreme, întâmplându-se să mai aducă un frate al tău pe un altul, mult m-am bucurat că m-am învrednicit să primesc în casa mea pe străinii aceştia trei, în chipul Preasfintei Treimi, şi i-am ospătat cu îndestulare pe cât mi-a fost cu putinţă şi cu faţă veselă.

Deci, când diavolii au aruncat uşa jos, după cum am arătat mai sus, şi au intrat, am început să strig către Domnul, ca să-mi ajute pentru rugăciunile pururea Fecioarei Maria. Atunci am văzut trei bărbaţi frumoşi care au zis către mine: «Să nu te temi, că noi am venit ca să-ţi ajutăm». Deci izgonind ei pe draci, m-au întrebat pe mine dacă-i cunosc. Iar eu am zis: «Nu vă ştiu, domnii mei».

Atunci ei mi-au spus: «Noi suntem acei trei străini pe care i-ai primit în casa ta, şi ne-ai ospătat totdeauna cu toată îndestularea, din toată inima şi cu toată dragostea, ca şi Avraam, şi ne-a trimis Domnul spre ajutorul tău, ca să-ţi răsplătim pentru multa dragoste pe care ai arătat-o către noi, şi, iată, te-am izbăvit din ghearele diavolilor». Acestea zicând, s-au făcut nevăzuţi. Iar eu, mulţumind lui Dumnezeu, am rămas puţină vreme în casa aceea, temându-mă să ies, ca nu cumva să se întâmple iarăşi să mă ispitească. Însă am făcut semnul cinstitei cruci şi am ieşit, având nădejdea mea la Domnul.

Deci, mergând puţin, iarăşi au început a fugi după mine diavolii, strigând: «Să alergăm degrab, ca să-l prindem măcar acum, să nu ne scape». Iar eu, temându-mă, mai tare fugeam şi strigam: «Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mi mie!». Şi aşa fugind, am ajuns la marginea unui râu de foc, plin de şerpi şi de alte fiare înfricoşătoare ale iadului, care erau afundate în foc până la gât, stând numai cu capetele afară şi cu gurile căscate ca şi cum ar fi cerut mâncare. Iar dracii care mă urmăreau pe marginea râului aceluia, mă strigau ca să mă înfricoşeze să cad în el, ameninţându-mă că mă vor arunca cu sila. Atunci eu, uitându-mă împrejur dacă nu ar fi fost alt loc de unde să primesc vreun ajutor, văzui acolo aproape un podişor mai strâmt de o palmă şi atâta de înalt, încât mi se părea că ajungea până la cer.

Neştiind dar ce să fac din acestea trei – să cad în râul acela, mă temeam de foc şi de balauri; să mă sui pe podişor, mi se părea lucru foarte greu, ba chiar cu neputinţă; să rămân pe loc, în stăpânirea dracilor, mai rău era –, am ales să mă sui pe pod mai bine, decât să cad în râu. Şi aşa m-am suit pe o treaptă cu multă frică şi cu groază nemăsurată. Răii draci veneau după mine, strigând, iar când am ajuns în vârful podişorului aceluia, au sosit şi dracii. Atunci eu am strigat acestea cu lacrimi: «Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mi mie!».

Deci, îndată s-a aflat acolo înaintea mea Maica Milostivirii, Împărăteasa îngerilor cea iubitoare de milă, şi mi-a întins sfânta ei dreaptă, zicându-mi: „Nu te teme, iubite rob al meu, că după cum tu ai fost totdeauna prietenul meu, citindu-mi rugăciuni şi laude, şi miluieşti pe săracii fraţii Fiului şi Stăpânului meu, aşa am venit şi eu acum, ca să-ţi ajut la nevoia ta". Acestea zicând, mă ţinea de mâna dreaptă şi – o! minune – într-un minut m-a adus în casa mea, unde m-aţi găsit, rămânând de frică mai multe zile ca un mort.

Deci, fiul meu, păzeşte-te să nu te leneveşti niciodată de la slujirea atotputernicei Maici a Stăpânului, ci în tot ceasul să-i aduci laude şi să o slăveşti întru cuviinţă, după cum ştii că am făcut şi eu, dacă voieşti să o ai şi tu ajutătoare la nevoie. Aceasta este întâia mea poruncă. Iar a doua este aceea pe care ţi-am mai spus-o: Sileşte-te pe cât poţi să miluieşti pe cei străini şi săraci, dându-le lor toate cele spre trebuinţă, dacă voieşti să dobândeşti în această lume tot binele şi în veacul cel ce va sa vie să moşteneşti cereasca împărăţie".

Acestea zicând pururea pomenitul şi sfătuind pe cei ce erau de faţă să aibă cucernicie şi evlavie către Prealăudata Fecioară şi să ajute pe cei săraci, şi-a dat sfântul său suflet în mâinile lui Dumnezeu. Iar fiul lui, aducându-şi aminte de părinteştile porunci, a petrecut viaţă cu fapte bune, şi după sfârşitul vieţii lui s-a învrednicit de fericirea cea veşnică.

Minunea a 67-a

O minune preaînfricoşătoare pentru ascultarea de părinţi şi pentru Sfânta Liturghie

În zilele lui Teodosie cel Mare era un om în Constantinopol îmbunătăţit la petrecere şi bogat foarte în

tinereţe, cu numele Iulian, care avea un singur fiu, Teofil. Iar la bătrâneţe a sărăcit desăvârşit şi, neavând cele de nevoie ale trupului, a zis fiului său: „Fiul meu, iată, după cum vezi, eu sunt neputincios şi sărac, încât nu am cu ce să-mi trăiesc viaţa mea. Deci te rog şi eu să-mi împlineşti o dorinţă a mea, ca eu, smeritul, să mă mântuiesc la bătrâneţile mele, iar tu să te învredniceşti de cereasca fericire pentru ascultarea cea către părintele tău". Atunci acela a răspuns: „Spune-mi, părinte, orice pofteşti, şi eu te voi asculta la lucrurile cele cuviincioase". Zisu-i-a lui bătrânul: „Fericitul Avraam avea un fiu din făgăduinţă, pe care ducându-l în munte ca să-l junghie şi să-l ardă spre jertfă, acela nu a fugit, ci încă şi lemnele cu bucurie le ducea, cu osârdie urmând tatălui său. Şi nu numai acesta, ci şi mulţi alţii au ascultat pe părinţii lor. Aşa să faci şi tu, fătul meu, preaiubite. Ascultă porunca mea şi nădăjduiesc la Dumnezeu cel iubitor de oameni, că nu te vei mâhni de aceasta". Atunci a zis Teofil: „Au voieşti şi tu să mă omori?". Răspuns-a tatăl lui: „Să mă ferească Dumnezeu, fiule, de o fărădelege ca aceasta. Eu numai o voie doresc să-mi faci: să primeşti să te vând ca pe un rob al meu, pentru ca să am cu ce trăi la bătrâneţile mele şi să nu umblu cerând ca un sărac şi lipsit. Iar Milostivul Dumnezeu va face milă cu tine pentru bunătatea aceasta şi-ţi va da bogăţie nenumărată în această lume, iar în cealaltă va aşeza sufletul tău spre odihnă în sânurile lui Avraam. Şi o poruncă am să-ţi dau s-o păzeşti până în ceasul morţii tale: de te va trimite stăpânul tău la vreun lucru sau la vreo slujbă, să-ţi aduci aminte să te duci totdeauna mai întâi la Sfânta Liturghie, când este vremea ei, şi numai după sfârşitul ei să te îndrepţi spre slujba ta. De asemenea, să te sârguieşti să ai către Preasfânta Fecioară multă evlavie. Şi, dacă vei face aşa, te va izbăvi Domnul de o

mare şi năprasnică primejdie". Iar acela a răspuns: „Părintele meu, fă cu mine după cum este voia ta".

Deci, a doua zi, a vândut Iulian pe fiul său unui boier, patriciu al palatului, cu numele Constantian, care a iubit mult pe tânăr pentru supusa lui ascultare şi frumoasa lui înţelepciune, pentru smerenia şi pentru păzirea curăţeniei sale, pentru frumuseţea feţei lui, cum şi pentru învăţătura şi cunoştinţele pe care le avea. Şi îl lua la plimbare cu el oriunde se ducea, cum şi la masă, pentru că-l slujea cu sârguinţă. Iar într-una din zile, ducându-se boierul la palatele împărăteşti, a uitat scamandrionul, adică buchelarul în care avea poruncile, şi l-a trimis pe Teofil ca să alerge degrab ca să-l aducă. Deci alergând tânărul acasă, a intrat în camera patriciului cu îndrăzneală şi a luat buchelarul. S-a întâmplat că în ceasul acela femeia patriciului, şezând în pat, păcătuia cu un rob al ei. Iar tânărul nu s-a uitat la ei în graba lui. Însă ticăloşii aceia care au făcut păcatul au cugetat asupra lui deşarte şi viclene. Deci, venind patriciul, i-a zis lui femeia: „De asta ai cumpărat pe robul acesta, ca să vie la mine în pat să mă silească la păcat neruşinatul? Căci, dacă n-aş fi strigat şi n-ar fi venit cutare ca să mă scape, îmi pângărea cinstea preaîndrăzneţul acela. Au sunt de neam prost şi nenorocit, de m-ai defăimat? Mă jur pe rugăciunea părinţilor mei şi pe mântuirea sufletului meu că, de nu voi avea mâine capul tăiat al îndrăzneţului şi obraznicului rob, nu mai stau nici un ceas în casa ta, ci mă despart de tine şi îmi iau zestrea mea". Acestea auzindu-le, patriciul s-a mâniat asupra robului şi a făgăduit cu hotărâre să facă voia ei.

Deci a doua zi s-a întâlnit la palat cu eparhul şi i-a zis: „Mâine de dimineaţă am să-ţi trimit pe un rob al meu să-i tai capul, să-l pui într-o fotă, să-l pecetluieşti şi să mi-l trimiţi". Iar eparhul i-a răspuns: „Eu nu

fac judecată nedreaptă, numai dacă mărturisesc trei oameni în scris că este vrednic de moarte îl omor". Atunci patriciul a zis înaintea a trei martori că a cumpărat un rob tânăr, care a vrut s-o necinstească pe soția lui cu sila, a scris hotărârea de moarte chiar cu mâna sa și numai așa a primit eparhul să-l omoare. Iar când s-a făcut ziuă, a chemat boierul pe nevinovatul acela și i-a zis lui: „Du-te la eparh și-i spune că îl heretisesc și să-mi trimită răspuns". Plecând, robul cel bun a trecut pe lângă o biserică a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, în care se slujea și se citea Apostolul. Atunci și-a adus aminte de părinteasca poruncă și, intrând înăuntru, a rămas în biserică până la otpust. În timpul acesta, robul cel cu adevărat vinovat, văzând că eparhul întârzie de a trimite capul, a zis patriciului: „Să mă duc eu să-l aduc, dacă poruncești". Iar acela i-a zis lui: „Du-te". Atunci el alergând degrabă, de parcă s-ar fi dus să ia o comoară de mult preț, a ajuns la casa eparhului și, intrând, l-a heretisit pe dânsul în numele patriciului. Iar acolo sta pe ascuns gealatul cu sabia ascuțită, și i-a tăiat îndată capul, pe care l-a pus într-un lighean și, spălându-l, l-a înfășurat într-o fotă. Iar când voia să-l pecetluiască, iată, a ajuns și robul cel credincios și fără de vicleșug de la liturghie și, heretisind pe eparh, a luat de la dânsul capul pecetluit într-o fotă, neștiind ce este înăuntru. Și când a ajuns la patriciu și l-au văzut, toți s-au minunat, mai ales doamna lui, pentru că l-au trimis să-i taie capul, iar el s-a întors sănătos. Întrebându-l pe dânsul ce a adus, el a răspuns: „După cum mi-ai poruncit, stăpâne al meu, am heretisit pe eparh și îndată mi-a dat lucrul acesta să ți-l aduc. Însă nu știu ce este înăuntru". Atunci aceia, luând pachetul și despecetluindu-l, au aflat capul robului necredincios, iar preapăcătoasa, îngrozindu-se foarte, a rămas fără de grai multă vreme. Apoi, după ce și-a venit în fire, a înțeles judecata lui Dumnezeu cea

dreaptă. Şi fiindu-i frică nu cumva să pătimească şi ea asemenea, ca o pricinuitoare a răului, a plâns din toată inima şi a mărturisit cu îndrăzneală fărădelegea ei, zicând: „Domnul meu, eu ticăloasa şi nenorocita sunt pricina răului acestuia şi mă tem să nu pătimesc după faptele mele, că nu este lucru ascuns (după cum zice glasul Domnului) care să nu se vădească. Iată, azi se împlinesc trei ani şi jumătate de când păcătuiesc cu robul cel omorât, şi tu n-ai ştiut aceasta. Iar robul acesta tânăr este curat de mine, şi păcat nicidecum n-a făcut, ci cu nedreptate l-am învinovăţit, ticăloasa. Pentru aceasta Dumnezeu cel Drept, Care iubeşte dreptatea, a răsplătit fiecăruia după lucrurile lui. Deci iartă-mă pe mine, domnul meu, pentru îndurările lui Dumnezeu, şi mă făgăduiesc ca de azi înainte să nu-ţi mai greşesc ţie".

Deci au luat toţi frică şi spaimă şi au slăvit pe Domnul cel Iubitor de oameni, că niciodată nu trece cu vederea pe cel ce face voia Lui. Atunci patriciul l-a întrebat pe tânăr să-i spună viaţa şi faptele cele mai dinainte, iar acela i-a povestit de bunul neam al tatălui său, de sărăcia în care a ajuns pe urmă, de ascultarea pe care i-a făcut-o primind să fie vândut ca rob pentru a avea cu ce să-l hrănească pe tatăl lui cel bătrân şi de porunca pe care i-a dat-o să se ducă la Sfânta Liturghie şi celelalte. Iar patriciul, acestea auzind, l-a luat pe dânsul nu ca pe un rob, ci ca pe un fiu al lui adevărat, mâncând împreună cu el şi împreună petrecând. Şi nu numai aceasta, ci şi moştenitor l-a făcut peste tot lucrul lui.

Pentru aceasta şi noi, iubiţilor, să ne temem de judecăţile lui Dumnezeu. Să ne ducem totdeauna la biserică şi să stăm cu frică şi cutremur până la sfârşitul Liturghiei, ca şi cum am vedea cu ochii pe Însuşi Stăpânul Hristos, Cel care va să ne judece pe noi în ziua cea înfricoşătoare a Învierii celei de obşte. Şi să nu ieşim afară

din biserică înainte de săvârşirea slujbei şi nici să îndrăznească cineva să vorbească. Fiindcă cel ce iese din biserică fără de mare nevoie sau vorbeşte cele spre grijile trupeşti se aseamănă lui Iuda, care s-a sculat de la Cina cea de Taină şi, ducându-se, L-a vândut pe Hristos.

Minunea a 68-a

Pentru cei doi copii care, surpându-se casa peste ei de cutremur, au rămas nevătămaţi

La anii o mie cinci sute şapte de la Patima cea mântuitoare a Domnului nostru Iisus Hristos, în luna lui mai, a fost în Creta un mare cutremur. Şi s-au surpat case şi nenumărate prăvălii înăuntrul şanţului, adică în cetatea cea mare. Deci era în târgul cel de afară o prăvălie pe zidul căreia, înăuntru, era zugrăvită Preasfânta Fecioară, la care aveau multă evlavie cizmarii care lucrau acolo. Şi în fiecare seară aprindeau lumânări şi o tămâiau, apoi se duceau pe la casele lor, lăsând acolo doi copii, pe care îi încuiau înăuntru ca să păzească prăvălia. Iar în noaptea în care a fost cutremurul, a alergat meşterul să deschidă ca să scoată copiii, însă, văzând că toată prăvălia era surpată, a socotit că au murit copiii lui. Deci a început să sape ca să afle trupurile lor şi aşa, pe când săpa, i-a auzit pe dânşii vorbind dedesubtul pietrelor. I-a scos în chip îndemânatic şi, întrebându-i cum s-a făcut de au scăpat cu viaţă, ei au răspuns aşa: „Când am auzit cutremurul, am plâns înaintea sfintei icoane aceleia şi ne-am rugat Născătoarei de Dumnezeu să ne ajute. Şi aşa rugându-ne, am văzut că a ieşit din icoană un acoperământ, care s-a aşezat deasupra noastră. Şi căzând pietrele şi lemnele peste acoperământul acela, au rămas acolo şi de noi nu s-a apropiat nimic. Iar Preasfânta se arăta după cum era zugrăvită şi zicea către noi

să nu ne temem; şi a rămas cu noi până în ceasul în care ne-aţi dezgropat”.

Acestea auzindu-le, cei ce erau de faţă au slăvit pe Preasfânta Fecioară şi au propovăduit în toată cetatea minunea aceasta. Iar preastrălucitul Ieronim Donat, ducele Cretei, dascăl preaînţelept în scrisorile latineşti şi elineşti, a poruncit de au zidit în locul acela o biserică, iar icoana aceea a rămas în biserică, pentru că nu s-a surpat zidul pe care era zugrăvită Preasfânta. Şi au făcut alt zid lângă el, cu meşteşug, de nu s-a şters icoana, ci stă până în ziua de astăzi, şi sărbătoresc praznic în fiecare an în ziua a noua a lunii lui mai, întru aducerea aminte a acestei faceri de minune. Şi se numeşte biserica aceasta Doamna târgului, atârnându-se acolo chipurile cu minunile cele scumpe şi de mult preţ. Că nu numai facerea de minune povestită mai sus, ci şi alte minuni nenumărate a săvârşit şi în fiecare zi săvârşeşte Împărăteasa cea atotputernică.

Pe mulţi înecaţi de mari furtuni i-a scos de la înec, pe nenumăraţi tăiaţi şi răniţi de moarte i-a izbăvit, pe bolnavi şi pe slăbănogi i-a ridicat şi din nenumărate primejdii pe multă lume a mântuit, după cum arată în biserica cea zisă mai sus toate facerile de minune zugrăvite, pe care le-a săvârşit întru slava Dumnezeului nostru Care S-a născut dintr-însa negrăit. Căruia I se cuvine cinstea şi închinăciunea în vecii vecilor. Amin.

Minunea a 69-a

Pentru cel ce a căzut de pe zid şi s-a zdrobit şi Născătoarea de Dumnezeu l-a vindecat

În cetatea aceea a Cretei este şi o altă icoană făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, în Mitropolia Sfântului Apostol Tit, care a făcut mari

minuni nu numai în vremea cea de demult, ci până în ziua de astăzi, după credința fiecăruia. Pe mulți care zăceau în boli de multă vreme şi pe slăbănogi i-a ridicat, pe ologi i-a vindecat şi felurite boli a tămăduit, după cum mărturisesc arginții şi chipurile minunilor cele făcute din aur care sunt atârnate împrejurul sfințitei icoane aceleia, pe care o numesc Doamna cea din mijlocul bisericii lui Tit. Şi o scot în toată ziua a treia a săptămânii, adică marțea, urmând-o protopopul şi protopsaltul cetății, şi toți preoții cu norod mult, şi mai ales mulțime de femei nenumărată. Şi, ducându-se la biserica Sfântului Marcu, fac litanie cu evlavie, după care se duc şi slujesc la bisericile rânduite mai dinainte. Şi se întâmplă de multe ori de se slujesc şi şase Liturghii, şi-i dă câte un galben de aur protopopului fiecare vrea să slujească în mahalaua lui. Şi după ce slujesc la toate bisericile care au plătit, se întorc cu sfânta icoană la Mitropolie, unde lasă din banii strânşi jumătate, iar pe ceilalți îi împărțesc protopopul cu protopsaltul. Din aceasta dar poate fiecare să înțeleagă câte faceri de minuni săvârşeşte Dumnezeu cel Atotputernic prin această sfântă icoană, dintre care să spunem una ce s-a făcut acum de curând, în zilele noastre.

În anii o mie cinci sute nouăzeci şi nouă, în luna lui aprilie, a căzut un ostaş într-o noapte de pe zidurile Sfântului Petru, unde păzea după rânduiala pe care o au în toate cetățile Cretei. Însă ostaşul acesta, pe care îl chema Ioan, avea către Preasfânta mare evlavie şi se ducea de multe ori de se închina în biserica cea mai sus zisă a Sfântului Tit, când avea slobozenie de la domneasca slujbă. Deci noaptea, când umbla de-a lungul zidurilor după rânduiala lor, a căzut în adânc de la o înălțime aproape de zece stânjeni, iar dedesubt erau pietre aspre şi colțuroase,

şi i s-au zdrobit toate oasele, încât era o jalnică privelişte, că nici să vorbească nu putea, nici să se mişte.

Deci dimineaţa l-au ridicat şi l-au dus la bolniţa Sfântului Petru, ca să-l îngroape când îşi va da sufletul. Şi pentru că nimeni nu credea că va mai trăi măcar un ceas, nici doctor n-au adus. Însă a doua zi a vorbit puţin şi a zis unui prieten să ia o pungă a lui în care avea vreo câţiva bani şi să-i dea unui preot să slujească Preasfintei Fecioare. Iar după Liturghie l-au ridicat şi l-au dus la biserica Sfântului Tit, unde a zăcut toată ziua înaintea sfintei icoane. Şi seara, când voia să încuie uşile eclesiarhul, l-au ridicat şi l-au scos afară, pentru că aşa aveau obicei, ca să nu intre cineva să fure vasele bisericii. Deci a zăcut toată noaptea, rugându-se Preasfintei cu lacrimi şi cu credinţă ca să-l vindece. Iar în miezul nopţii a adormit puţin şi a văzut în vedenie pe Preasfânta Fecioară, care i-a zis lui: „Iată, te-ai vindecat, slăveşte pe Dumnezeu!”. Atunci bolnavul, deşteptându-se, s-a ridicat tot sănătos şi umbla de parcă niciodată n-ar fi avut vreo boală, şi s-a rugat cealaltă parte a nopţii. Dimineaţă, văzându-l pe dânsul eclesiarhul s-a înspăimântat şi a vestit mitropolitului, care i-a chemat pe aceia ce l-au dus mai mort în biserică să mărturisească pricina. Şi, încredinţându-se de la dânşii de tot adevărul, a scris această minune întru aducerea aminte. Şi a poruncit să scoată sfânta icoană şi să facă litie trei zile, împrejurul întregii cetăţi. Şi aşa au făcut, urmând-o şi cel vindecat, propovăduind cu glas mare minunea pururea Fecioarei.

Şi nu numai minunea aceasta a făcut Stăpâna cea pururea fericită, ci şi altele nenumărate pe care le ştiu toate satele şi oraşele Handakului. Însă nu numai înăuntru, în cetate, lucrează minuni, ci şi în afară, pentru că oricare bolnav ar chema-o pe dânsa cu evlavie, îl vindecă

Preasfânta. Pentru ale cărei rugăciuni să ne învrednicim de fericirea cerească.

Minunea a 70-a

Pentru minunea din puţul Trapsanului

În apropierea unui sat al mai sus vestitei cetăţi a Cretei, căruia îi zice Trapsanon, cam la două aruncături de piatră, este o biserică a Preasfintei, pe care o numesc Doamna ce izvorăşte afară. În faţa bisericii este un puţ adânc de patru stânjeni. Are multă apă şi curge de îndestulează tot satul, cu toate că sunt mulţi oameni în el şi cea mai mare parte olari, iar altă apă nu este acolo aproape. Deci din acesta adapă toate dobitoacele lor şi se servesc şi ei la toate treburile lor. Şi de multe ori scot toată apa seara, iar a doua zi iarăşi îl găsesc plin.

Deci la izvorul acesta se face o minune de spaimă din darul şi puterea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, şi de aceea îl numesc Izvorul ce azvârle afară. Adică de multe ori s-a întâmplat să cadă cineva înăuntru, bărbaţi sau femei, pentru că este deopotrivă cu suprafaţa pământului, şi de câte ori l-au zidit mai sus decât pământul s-a stricat singur. Deci după cum se trag unul pe altul, cine să-şi umple vadra mai întâi, se întâmplă de cade înăuntru bărbat sau femeie. Şi îndată – o! minune de spaimă – se înmulţeşte apa până în buzele puţului şi îl scoate pe om sănătos şi nevătămat. Iar aceasta nu s-a făcut numai o dată sau de două ori, ci de multe şi nenumărate ori, şi până astăzi se face, după cum o mărturisesc toţi câţi au văzut cu ochii lor.

Despre aceasta am avut multă îndoială şi eu, nu că nu ar putea Preasfânta să facă mai mari minuni, ci pentru că s-a împuţinat evlavia oamenilor în ziua de astăzi

şi nu mai fac minuni sfinţii. Deci am întrebat pe unul care a văzut şi l-am jurat în numele lui Dumnezeu să-mi spună adevărul. Iar acela s-a jurat cu afurisenie cum că aşa este adevărul. Şi nu numai norodul cel de obşte, ci însuşi prealuminatul domn al oraşului, Andrei Cornarie, învăţat foarte în limba cea italienească şi cea elinească, la care am fost eu grămătic doi ani. Deci pe boierul acesta l-am întrebat dacă s-a întâmplat vreodată când a fost în satul acela să cadă cineva în izvor, şi mi-a răspuns zicând: „Frate, nu este cuviincios să te îndoieşti de puterea pururea Fecioarei Maria, ci trebuie să crezi cu tărie că toate câte le voieşte le face. Când am auzit şi eu prima dată de minunea de care mă întrebi, nu am crezut-o. Dar am poruncit oamenilor mei în zilele când eram acolo, îndată ce va cădea cineva înăuntru, să mă vestească. Şi aşa s-a întâmplat într-o zi că a căzut o femeie, pentru aceasta am alergat îndată ce am auzit-o, şi am ştiut ceasul în care a aruncat-o apa afară, tocmai când apunea soarele, atunci când toată apa era scoasă, şi iarăşi s-a aflat plin izvorul până sus. Atunci am plâns de bucurie şi, intrând în sfânta biserică, am cerut iertare de la Preasfânta pentru puţina mea credinţă cea mai dinainte. Iar un doctor mi-a spus că apa izvorului are puterea aceasta; fiindcă sunt şi alte ape în multe locuri ale Italiei cu felurite lucrări şi daruri.

Minunea a 71-a

Vedenie minunată cum că Domnul se îmblânzeşte către noi plecându-Se rugăciunilor Maicii Sale

În cartea numită *Livada florilor*, la capitolul 8, partea a treia, se arată că era un duhovnic sfânt cu viaţa care, pentru curata lui petrecere şi alte îmbunătăţite fapte,

când săvârşea Sfânta Liturghie, se învrednicea să aibă multe vederi de îngeri şi vedenii. Iar la sfârşitul vieţii lui s-a învrednicit de această minunată şi de spaimă uimire, pe care o scriem aici la sfârşitul cărţii, pentru încredinţarea altora şi pentru aducerea aminte a noastră totdeauna, poate de frica acestei preaadevărate şi înspăimântătoare vedenii ne vom pocăi de fărădelegile noastre, ca să ne izbăvim de înfricoşătoarea şi groaznica hotărâre a Dreptului Judecător.

Deci se zice că preotul cel arătat mai sus a văzut cu duhul pe Domnul nostru Iisus Hristos şezând pe tronul măririi şi de-a dreapta Lui pe Prealăudata Stăpână, iar toată oastea cea cerească sta aşteptând porunca Stăpânului. Şi a poruncit Domnul unui înger puternic să lovească în trâmbiţa cea înfricoşătoare şi foarte mare pe care o ţinea şi a ieşit un aşa fel de sunet, încât i s-a părut că se cutremură toată lumea ca o frunză de copac atunci când o bate vântul.

Şi după puţină vreme a făcut iarăşi semn Domnul către îngerul acela, ca să trâmbiţeze a doua oară, şi îndată a ascultat. Atunci, Maica lui Iisus, cea fără de prihană şi preamilostivă, cunoscând că după al treilea sunet al trâmbiţei va să se sfârşească toată lumea, s-a ridicat de pe tronul său în tăcerea şi evlavia tuturor sfinţilor şi, căzând la preacuratele picioare ale Dreptului Judecător, a început a se ruga cu sârguinţă spre a îndupleca mare bunătatea Lui ca, pentru nemărginita-I milostivire, să primească a da vreme de pocăinţă păcătoşilor, să-şi plângă fărădelegile cu care L-au întărâtat pe Dânsul şi spre mânie L-au pornit.

Iar Domnul a răspuns zicând: „Ştii, o! Maica Mea preaiubită, câte fărădelegi a săvârşit lumea cea nemulţumitoare şi în fiecare zi lucrează; aşadar, nu se cuvine mai mult şi nu este drept nici într-un chip să-i miluiesc.

Că nu numai bărbații mireni și femeile, ci și clericii și monahii Mă răstignesc și Mă împung cu păcatele lor, pângărind cu desăvârșire sfințitul chip și îngereasca viețuire prin desfrânările lor". Atunci Stăpâna mai cu înfocare a început iarăși a-L ruga, zicând: „Fiul meu cel Preadulce, ascultă-mă pe mine pentru milostivirile îndurărilor Tale și pentru preacurate Patimile Tale, pe care le-ai răbdat pentru păcătoși". Răspunsu-i-a Iisus: „Știi, o! Maica Mea, că de multe ori până acum ai îmblânzit dreapta Mea mânie cu rugăciunile și cererile tale și nu m-ai lăsat să fac Judecata ce li se cuvenea, însă oamenii nicidecum nu s-au făcut mai buni, nici s-au lepădat de răutatea și vicleșugul lor cel mai dinainte, ci mai vârtos mai răi s-au făcut, defăimând Crucea și Patima Mea. Stăpânitorii și boierii jefuiesc cu nerușinare poporul cel supus și muncitor, pângărind sfintele legi cu petrecerea lor desfrânată. Norodul cel de obște, iarăși, leapădă totdeauna și defaimă poruncile Mele, săvârșind voile lor cele trupești: desfrânările, uciderile, nedreptățile și alte fărădelegi nerușinate și purtătoare de moarte".

Atunci zise Stăpâna: „Toate acestea sunt adevărate, preadulcele meu Fiu, însă, mă rog Ție, pentru nemărginita milostivire a Ta, trimite oamenilor lumina darului Tău, ca să cunoască paguba lor și, întorcându-se, să-și dobândească iertarea. Așa, Multmilostive Doamne, ascultă-mă pe mine și împlinește cererea aceasta, nu pentru că li se cuvine lor – că nevrednici sunt totdeauna de milă și de iertare –, ci pentru dragostea mea și a tuturor sfinților acestora care și-au vărsat sângele pentru numele Tău și și-au dat la felurite morți trupurile, defăimând toate dulcețile lumii pentru ca să câștige dragostea Ta. Deci ascultă, Multmilostive, rugăciunea noastră!".

Atunci, toţi sfinţii s-au închinat cu Preasfânta, rugând pe Domnul ca să facă milă. Iar Judecătorul cel Preaîndurat, plecându-se rugăciunilor tuturor sfinţilor acestora, a răspuns cu faţă lină: „M-ai biruit, Maica Mea, cu rugăciunea ta cea milostivitoare ai îmblânzit dreapta Mea mânie, să se facă dar după voia ta. Şi voi, fraţii și prietenii Mei, cu rugăciunile voastre aţi schimbat mânia Mea întru milă. Aşadar, voi trimite iarăşi în lume învăţători şi propovăduitori ca să îndrepteze pe cei ce păcătuiesc".

Acestea zicând Stăpânul, a luat sfârşit vedenia pe care a povestit-o preotul cel arătat mai sus tuturor fraţilor mănăstirii. Şi pentru ca să-i încredinţeze că adevărată a fost, le-a spus şi oarecare greşeli ascunse ale lor, fiecăruia în parte, pe care i le-a arătat şi i le-a descoperit lui Domnul, să-i povăţuiască duhovniceşte să se îndrepte. Acestea zicând, cuviosul şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

Veniţi dar, fraţilor şi părinţilor, cei ce auziţi şi citiţi acestea, veniţi să plângem fărădelegile noastre! Să plângem vremelnic, ca să nu ne tânguim veşnic fără de folos. Să nu ne lenevim de mântuirea noastră, că moartea vine şi ne răpeşte ca o fiară neîmblânzită. Nu e de ajuns să citim cărţile şi să ascultăm mărgăritarele dumnezeieştilor învăţături ca apoi să rămânem neîndreptaţi, că nici o plată pentru aceasta nu vom avea, după cum este scris: „Nu se mântuiesc cei ce ascultă Legea şi citesc cărţile, ci aceia care fac voia lui Dumnezeu". Să ne îngrijim dar, iubiţilor, de cele ale mântuirii noastre! Doctorul ne roagă să ne vindecăm, şi noi ne lenevim şi dormităm, Acela vine cu multă milostivire să ne vindece fără de argint şi fără de plată, şi noi, necunoscătorii, ne lepădăm, şi defăimăm atâta grijă şi milă. O, nebunia şi nepriceperea noastră! Stăpâna cea Preacurată stă şi roagă pe Stăpânul necurmat pentru mân-

tuirea noastră, şi noi suntem nesimţitori pentru o aşa de mare facere de bine. Să ne ridicăm din păcat, iubiţilor, şi să mulţumim pururea Fecioarei pentru nenumăratele daruri şi hărăziri pe care le-am primit şi le primim în fiecare zi de la dânsa, zicând acestea:

Stăpână iubitoare de oameni şi iubitoare de bine!

Îţi mulţumim, te mărim şi te slăvim pe tine, propovăduim facerile tale de bine. Nu ascundem mila, pronia o cunoaştem şi purtarea de grijă o mărturisim. Mulţumim pentru nenumăratele dăruiri şi daruri, cântând cu mare glas minunile tale. Că tu ne-ai ridicat din căderea strămoşilor cea de demult. Tu ai schimbat în frumuseţea cea mai dinainte icoana cea negrită. Tu, cu înfricoşătoarea purtare în pântece şi naşterea ta, ai schimbat chinurile şi durerile naşterii strămoaşei în bucurie. Prin tine de sabia cea care ameninţă am scăpat, poarta cea încuiată a Raiului ni s-a deschis şi desfătarea cea mai dinainte am dobândit-o. Prin tine din stricăciune ne-am izbăvit şi viaţa veşnică cea de sus întru Împărăţia cerurilor nădăjduim a o dobândi. Pe tine ajutătoare a mântuirii noastre şi apărătoare nebiruită te avem. Tu eşti veselia noastră şi lauda a toată lumea. Deci tu, multlăudată Fecioară şi atotputernică Stăpână, să nu treci cu vederea rugăciunea celor ce te cheamă cu credinţă. Tinde mâna ta celor osteniţi. Scapă-i degrabă pe cei ce sunt în furtuni şi îmblânzeşte valurile cele sălbatice. Risipeşte cu suflarea ta cea lină vânturile cele ce ne ispitesc. Plineşte, ca o puternică ce eşti, cererile cele spre folosul nostru, căci ai, ca o Maică, mare îndrăzneală către Fiul tău, putere nemărginită şi stăpânire nebiruită. Nimic nu stă împotriva puterii tale, toate se supun poruncilor tale, toate dau loc hotărârii tale şi toate slujesc stăpânirii tale. Pe tine, ceea ce eşti mai înaltă decât toate făpturile, Cel ce S-a născut din tine mai presus de fire te-a pus înainte şi toate rugăciunile tale le primeşte şi Se veseleşte de ale tale cereri; Se bucură de

ale tale rugăciuni; nu Se împotriveşte a le împlini, slava ta a Lui socotind-o şi ca un Fiu, după datorie, cererile tale împlinindu-le.

Deci şi eu, o! Stăpână, bizuindu-mă pe puterea ta şi pe iubirea de oameni, aduc ţie acest rod neînsemnat, care este departe a fi după vrednicie, însă arată marea mea recunoştinţă către tine. Că nu numai puterea doririi mele nu ajunge a mulţumi după cuviinţă pentru binefacerile tale, dar şi închipuirile cele mai mari nu se pot sui până la milele tale. Primeşte dar, o, Prealăudată şi cu mii de numiri numită Stăpână, nu pe cea cuvenită după datorie cântare (că de ar putea bine şi frumos glăsui toate stelele cerului şi frunzele copacilor, nu ar putea după vrednicie să te laude pe tine), ci după puterea priceperii şi a smereniei mele, neluând aminte la lucrurile mele şi primind osârdia ca o Preamilostivă şi iubitoare de bine, dându-mi izbăvire de păcate şi învrednicindu-mă împărăţiei cerurilor, Milostiv făcând pe Fiul tău şi Dumnezeu cel cu totul Îndurat, ca necurmat şi neîncetat să te slăvim pe tine şi pe Dumnezeul Cel ce S-a născut din tine, împreună cu Cel fără de început al Lui Părinte şi cu Preasfântul şi Bunul şi de viaţă Făcătorul Său Duh, în veci. Amin.

Minunea a 72-a

Pentru sfânta şi făcătoarea de minuni icoană a Preacuratei Maicii lui Dumnezeu din Mănăstirea Peştera, care se află în eparhia Peloponesului numită Calavrita[2]

Despre această sfântă icoană, tradiţia spune că este zugrăvirea şi sfinţită lucrare a Sfântului Apostol şi

[2] Această descriere împreună cu minunea următoare s-a tălmăcit acum din nou, din cartea numită *Proschinitarul Peşterii celei mari* (notă în ediţia 1847).

Evanghelist Luca. Şi mai întâi arătăm că acesta a fost zugrav, despre care şi alţii mărturisesc, dar încă şi Sfântul Ghermano, patriarhul Constantinopolului, în răspunsul dat împăratului Leon Isaurul. Aşadar acesta, adică Sfântul Apostol Luca, a închipuit icoana Maicii lui Dumnezeu, urmând stăpâneştii icoane a Domnului şi Stăpânului nostru Iisus Hristos, Care, ca Cel ce este Înţelepciunea şi întâia icoană a Tatălui celui nevăzut, prin spălare şi ştergere, a închipuit pe mahramă dumnezeiasca Sa faţă cu dumnezeiască minune, pentru Avgar, domnul Edesei. Fiindcă Avgar, auzind de minunile Domnului nostru Iisus Hristos şi având mai multă trebuinţă a-şi curăţi sufletul de păcate decât trupul de lepră, a scris o epistolă, rugându-L să vină până la el: „Iisuse Cerescule Omule, vino până aici, în cetatea mea, care ne va ajunge a ne chivernisi noi amândoi. Căci aud că iudeii, din pizmă, mult clevetesc asupra Ta şi caută să Te omoare. Şi mă rog, vino până la locul nostru". Şi a trimis-o cu un zugrav al său, Anania cu numele, că dacă nu va voi a veni, apoi măcar chipul să I-l zugrăvească şi să-i aducă icoana Celui dorit. Ci mergând Anania, n-a putut să-L zugrăvească, pentru că, ştiind Cunoscătorul inimilor ceea ce voia Anania, Îşi schimba faţa deseori, şi în sfârşit binevoind, S-a spălat şi, ştergându-Se, a închipuit faţa Sa pe mahramă şi a dat-o, predanisindu-ne nouă evanghelicescul început al sfintelor icoane, pe care Scriptura cea veche nu îl avea la multă întrebuinţare, pentru frica închinării de idoli.

După aceasta şi Sfântul Apostol Luca a zugrăvit mai întâi icoana Stăpânului nostru Iisus Hristos, iar apoi şi ale Sfintei Născătoare de Dumnezeu trei preavestite icoane. Dintre care una este dintr-o migmă oarecare

(migma este ca o amestecătură de ceară şi mastic şi altele asemenea), ridicată puţin, de parcă ar fi săpată, cam de trei degete de groasă şi de un cot de lungă, şi pe deasupra zugrăvită cu vopsele. Iar celelalte două, numai cu vopsele, adică zugrăvite.

Dintre care una se află în Rusia Mică, într-o cetate ce se numeşte Vilna, în biserica închinată Preasfintei, împodobită cu aur şi cu pietre scumpe afierosite de credincioşi. Şi după cum mărturisesc oamenii din părţile acelea, a ajuns acolo din Constantinopol. Şi aceasta pentru că, se zice, însuşi Apostolul Luca a adus-o în părţile acelea ale Bizanţului, şi s-a aflat, şi s-a dat la împăraţi. Şi aceia, pentru oarecare dar de mult preţ, sau nuntă, sau pace şi ajutor în războaie, au dus-o acolo unde se şi află. Iar a doua, adică cea dintâi zugrăvită, este aceasta a Peşterii celei mari. Despre a treia se zice că ar fi în diferite locuri, dar mai ales în părţile Ierusalimului, acolo se vede a fi dată pe undeva de Apostol. Sau în Siria, sau în Cipru, după cum se mai crede.

Aşadar, pe acestea trei le-a zugrăvit Apostolul Luca şi, după ce le-a săvârşit, le-a dus la Preacurata Stăpână, să le vadă şi să le binecuvânteze. Privindu-le cu ochii aceia cu care L-a văzut pe Fiul şi Înţelepciunea lui Dumnezeu şi văzând cu mintea pe cât este cu putinţă omului dumnezeirea lui cea necuprinsă şi evlavia pe care o va avea lumea la acestea, le-a bine-cuvântat şi a zis: „Darul Celui născut din mine să fie cu acestea”. De atunci, purtându-le cu sine, Apostolul le-a dat ici şi colo. Adică, pe una a dat-o aici, sau la Tivele, sau la Corint, sau la Ahaia. Şi de acolo nevăzut a fost luată şi pusă în această mare peşteră. Unde s-a şi aflat mai târziu, după şapte sute şi atâţia ani.

Minunea a 73-a

Pentru tânărul care a chemat cu credință numele preasfintei icoane, i-a crescut piciorul cel tăiat și, însănătoșindu-se desăvârșit, s-a făcut monah

În anul 1684, în părţile Ahaiei, în Aliches, în satul Cameniţa, unde a fost din vechime episcopie şi biserică a Sfântului Nicolae, fiind aproape de Ahaia alt sat, care se numeşte aşa cu numele cel vechi al eparhiei, se afla un tânăr bolnav, cu numele Ioanichie. Zăcând acesta de trei ani, i s-a îmbolnăvit şi piciorul şi, rănindu-se, s-a cangrenat și a putrezit câte puţin. Iar el, ca un om, multe a făcut, a încercat fiece buruiană i s-a spus că i-ar folosi şi, cu toate că necurmat chema numele Sfintei, nu s-a vindecat, ba i-a căzut și piciorul din genunchi, cu ciolan cu tot. (Însă Preacurata a lăsat a fi aşa spre mai mare arătare a puterii sale celei nemărginite.) Şi nu și-a împuţinat răbdarea, cum fac mulţi deznădăjduiţi în ziua de astăzi care, dacă nu primesc grabnic ajutor de la Dumnezeu şi de la sfinţi când cer prin citiri şi sfintele masluri, se întorc la diavolul, prin descântece şi vrăjiri, sau hulesc, cârtind împotriva lui Dumnezeu pentru că nu a făcut ceea ce le place lor şi altele. Dar tânărul acesta nu a făcut aşa, adică a se descânta, ci răbda lămurindu-se ca aurul în topitoare. Şi cu toate că îi căzuse piciorul din genunchi, el iarăşi o chema pe doamna noastră cea milostivă. După o vreme, și-a adus aminte de sfânta icoană de la Peștera cea mare şi de minunile ei şi, suspinând şi umilindu-se, a strigat: „O, preasfântă icoană, de ce m-ai lăsat şi nu mă miluieşti, grăbeşte şi mă mântuieşte!" Atunci uitându-se, vede că a început a-i creşte şi carnea, şi ciolanul, şi puţin câte puţin s-a văzut – o, darul minunilor tale, Născătoare de Dumnezeu! – piciorul tânărului întreg şi desăvârşit, şi umbla sănătos ca mai înainte. Iar

spre a mulţumi pentru darul ei, a făcut un picior de argint, pe care l-au afierosit rudele lui la sfânta icoană, înainte de a se însănătoşi desăvârşit. Pe urmă a venit şi tânărul să i se închine şi a rămas la mănăstire, făcându-se monah, după cum se vede scris. Căci au scris Părinţii minunea aceasta pe piciorul de argint, şi se mai află scris că încredinţează despre lucrul acesta cu mărturii vrednice de credinţă, că într-adevăr a crescut piciorul şi s-a făcut desăvârşit, ca nu cumva să creadă cineva că zice neadevăr.

Minunea a 74-a

Pentru icoana făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu care se numeşte Romanca sau Lideanca

Sfântul Apostol Petru şi Sfântul Ioan Bogoslovul, înainte de a se duce ei, precum şi ceilalţi sfinţi apostoli, la marginile pământului, mai întâi au propovăduit pe Hristos în cetăţile dimprejurul Ierusalimului. Au mers şi în cetatea Lida (care s-a numit după aceea Diospoli) şi au petrecut acolo un an, aducând la Hristos Dumnezeu multe noroade, şi au zidit acolo o biserică închinată Preacuratei Maicii lui Dumnezeu. Pentru că atunci era alinare între creştini, încetând prigoana după uciderea lui Ştefan. Împăratul Tiberiu, auzind multe despre Hristos Domnul nostru şi negrăitele Lui minuni, a poruncit să nu fie prigoniţi creştinii. Despre aceasta, la Faptele Apostolilor se pomeneşte aşa: „Iar bisericile prin toată Iudeea şi Galileea şi Samaria aveau pace". Şi a ţinut acea pace până la sfârşitul lui Tiberiu.

După ce au zidit biserica aceea în Lida, Sfinţii Apostoli Petru şi Ioan s-au dus la Ierusalim şi au rugat-o pe Preacurata Fecioară Născătoare de Dumnezeu să meargă în Lida, ca să vadă biserica zidită în numele ei, să o bi-

necuvânteze şi să o sfinţească prin venirea sa, ca să fie bine primite de Dumnezeu Cel ce S-a născut dintr-însa rugăciunile credincioşilor care se vor ruga acolo. Iar Preacurata Fecioară le-a zis: „Mergeţi bucurându-vă acolo, şi eu cu voi". Iar ei, întorcându-se, au aflat în biserică, pe un stâlp ce întărea zidirea, nu de mână, ci de Dumnezeu zugrăvit chipul ei, care toată asemănarea sfintei feţei ei, aşijderea şi a cinstitelor ei haine adevărată o avea. Deci aceasta văzând ei, s-au închinat acelui făcător de minuni nezugrăvit de mână chip al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi au mulţumit lui Dumnezeu-Cuvântul Cel ce S-a întrupat dintr-însa. Iar după aceea, şi Stăpâna a mers acolo şi, văzând chipul său şi mulţimea aceea de lume care în Hristos crezuse, s-a veselit cu Duhul şi a dat chipului său darul şi puterea facerii de minuni.

Trecând mulţi ani şi luând împărăţia grecilor şi a Romei Iulian Paravatul, a început mare prigoană asupra Bisericii lui Hristos. Atunci, acel chinuitor a trimis în Lida o rudenie de un nume cu dânsul ca să şteargă chipul făcător de minuni al Maicii lui Dumnezeu cu nişte unelte de tăiat piatră. Şi minunii urmă altă minune. Pentru că pe cât tăietorii de piatră tăiau şi ciopleau cu ciocane şi cu topoare chipul nezugrăvit de mână, pe atâta în mod minunat străbăteau vopselele şi zugrăvelile în adâncul stâlpului. Şi ostenindu-se mult şi nesporind nimic, au plecat deşerţi. Şi s-a dus vestea despre acel chip al Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, despre minunile mari şi fără de număr făcute de el în toate marginile lumii, şi se aduna mulţime de credincioşi din toate părţile să i se închine. Iar după mulţi ani, înainte de luarea arhieriei şi a scaunului patriarhiei în Constantinopol, fericitul Ghermano a mers la Ierusalim să se închine Mormântului Domnului şi celorlalte locuri sfinte. Când era în Lida, a văzut chipul cel făcător de minuni al Prea-

curatei Născătoare de Dumnezeu şi, rugându-se cu căldură, a poruncit unui zugrav să facă o copie a lui pe o scândură. Luând icoana, a dus-o în Constantinopol şi o păstra ca pe o vistierie nepreţuită, în toate zilele săvârşind rugăciuni înaintea ei. Şi a ajuns, cu voia lui Dumnezeu, patriarh în Constantinopol pe vremea împărăţiei lui Artemie, cel numit Anastasie.

După aceea Leon (care se numise mai înainte Conon) Isaurul, luând împărăţia, a adus eresul luptării de icoane şi a început prigoană cumplită asupra dreptcredincioşilor. Şi l-a izgonit pe sfinţitul patriarh Ghermano de pe scaunul lui, cu necinste şi cu pălmuiri multe. Iar preasfinţitul Ghermano, izgonit din biserică şi din casa lui, a luat cu dânsul două sfinte icoane, a lui Hristos Mântuitorul şi a Preacuratei Maicii lui Dumnezeu, aceea zugrăvită în Lida după icoana făcătoare de minuni. Şi vrând să plece în surghiun cu corabia, a scris preasfinţitului Grigorie Papa Romei celei vechi o scrisoare, înştiinţându-l de nedreapta sa izgonire şi de chinurile dreptcredincioşilor din Constantinopol sub împăratul luptător de icoane. Şi făcând loc în scândura icoanei lui Hristos, groasă fiind, a băgat acolo scrisoarea, pecetluită, însemnând vremea şi ceasul şi, întărind locul, a sărutat sfânta icoană a Mântuitorului cu lacrimi şi, zicând de două ori: „Povăţuitorule, Povăţuitorule, mântuieşte-Te pe Tine şi pe noi", a slobozit-o pe mare. Şi a ajuns la Roma cea veche într-o zi şi o noapte, pe mare înotând, şi s-a făcut în noaptea aceea arătare preasfinţitului Papă de venirea chipului Mântuitorului.

Iar dimineaţa răsărind soarele, Papa a luat clerul cu lumânări şi cădiri, şi au urcat într-o corăbioară, înotând pe Tibru spre mare, în întâmpinarea icoanei Mântuitorului. Şi când au ajuns la gura râului, unde se varsă în mare, au văzut icoana mergând pe ape, şi s-au umplut de spaimă şi de bucurie, şi s-au închinat cu bună credinţă. Apoi a

vorbit Papa către icoană, cu lacrimi: „Stăpâne, dacă ai venit la noi, nevrednicii, ne rugăm Ţie, cum pe ape ai umblat cu preaslăvire, aşa şi în mâinile noastre să vii, pentru că nu îndrăznim să ne atingem de Tine, cu ale noastre porniri". Şi îndată, icoana din mare în văzduh s-a ridicat şi, ca o pasăre zburând, în mâinile arhiereului a venit. Iar acela, sărutând-o cu lacrimi de bucurie şi cu vrednică cinste lăudând-o, a dus-o la Roma în cântare de psalmi şi a purtat-o prin cetate, ca să o vadă toată mulţimea credincioşilor, apoi a pus-o în biserica cea mare a Sfântului Apostol Petru. Şi scoţând din scândură scrisoarea patriarhului, care rămăsese neatinsă de apă, a citit-o şi a înţeles cele ce făcea împăratul cel rău credincios în Constantinopol. Încă şi aceasta a aflat din scrisoare, că într-o zi şi o noapte icoana Mântuitorului din Constantinopol la dânşii a venit, şi slăveau toţi puterea cea neajunsă a lui Dumnezeu. Iar eresul luptător de icoane ce se ridicase la Răsărit şi izgonirea preasfinţitului Ghermano îl mâhneau foarte pe Papa şi grea întristare îl cuprindea, încât a scris împăratului cu îndrăzneală, mustrându-l pentru păgânismul lui. Iar de la icoana Mântuitorului în Roma multe minuni se săvârşeau: pentru că felurite neputinţe se goneau din oameni.

Petrecând preasfinţitul Ghermano în surghiun, când s-a apropiat fericitul său sfârşit, şi pentru că sfintele icoane erau necinstite şi batjocorite neîncetat – unele scuipate şi sfărâmate, altele aruncate în tină şi cu picioarele călcate, altele cu foc arse –, a scris din nou celui dintâi pe scaunul Romei, înştiinţându-l de cele ce se petreceau. Şi tăind loc în scândura altei icoane, a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, aceea pe care o zugrăvise în Lida, a ascuns scrisoarea sa într-însa, însemnând şi vremea şi locul. Apoi, cuprinzând icoana şi mult plângând, i-a zis: „Mergi, Stăpână, şi scapă fugind, nu de Irod în Egipt, ci de vrăjmaşul cu nume de fiară, în Roma, la cei binecredincioşi, ca să te păzeşti împreună cu Cel mai

înainte de veci al tău Prunc de urâtele mâini ale luptătorilor de icoane. Treci această mare şi largă mare, cu înotare fără de primejdie, pentru că porţi pe Făcătorul cerului şi al pământului şi al mării. Mergi şi scapă tu în mâinile plăcutului tău Grigorie, iar pe noi cei ce pentru cinstea ta ne primejduim în sânurile lui Avraam ne sălăşluieşte şi în cereştile tale curţi ne pomeneşte". Aşa spunând Sfântul Ghermano, şi udând cu lacrimi sfânta icoană şi sărutând-o cu dragoste, a lăsat-o pe mare. Şi a înotat icoana mai repede decât zborul vulturului, într-o zi şi o noapte a ajuns la Roma, iar noaptea i s-a făcut Papei înştiinţare de venirea icoanei Cereştii Împărătese. S-a sculat el, cum a făcut la sosirea icoanei lui Hristos, cu tot clerul, şi cu lumânări şi cu cădiri pe Tibru a ieşit în întâmpinarea icoanei Maicii lui Dumnezeu. Şi când au ajuns la gura noianului, au văzut toţi icoana aceea a Maicii lui Dumnezeu în preajmă, pe ape, spre dânşii venind. Şi întinzându-şi Papa mâinile spre dânsa, a urcat singură pe mâinile lui, iar el a primit-o cu mare bucurie, a sărutat-o, închinându-i-se, şi s-au întors cu toţii în cetate slăvind cele mari şi minunate lucruri ale lui Dumnezeu. Şi deschizând tăietura din scândura icoanei, a găsit scrisoarea preasfinţitului patriarh Ghermano şi, citind-o, a înţeles că ieri de dimineaţă icoana a fost slobozită la dânşii, şi proslăvea măririle lui Dumnezeu.

De Sfântul Ghermano îi era jale, că un luminător atât de mare al Bisericii se stinge în surghiun, şi a plâns pentru dânsul foarte. Iar icoana cea preacinstită a Maicii lui Dumnezeu a purtat-o prin toată cetatea, ca şi pe a Mântuitorului. Şi intrând în biserica Sfântului Petru, a pus-o înăuntrul altarului, şi se tămăduiau de la dânsa multe boli. După aceasta, trecând o sută de ani şi mai mult, când povăţuitorii luptători de icoane, împăraţi şi patriarhi, au pierit cu răsunet, şi a împărăţit Mihail cu maica sa, Teodora, şi eresul cel luptător de icoane din Constantinopol cu totul se stinsese, atunci, la Roma, icoana

pictată după cea nezugrăvită de mână din Lida şi slobozită de Sfântul Ghermano, din surghiun, spre Roma şi în altar pusă a început adesea a se mişca singură, neclătinată de nimeni. Şi priveau la aceea toţi. Se întâmpla aceasta în multe zile, uneori la cântările de seară şi de dimineaţa, alteori la liturghie. Şi nu puţină era mirarea şi mică frica romanilor de o minune ca aceea, pentru că o socoteau semn de mânie dumnezeiască ce va să vie asupra lor. Şi era atunci papă în Roma Serghie. Iar odată, fiind chiar Papa în biserică la cântarea sobornicească, a început icoana a se clătina mai tare. Văzând aceasta, toţi s-au înspăimântat şi, încetând din cântare, au strigat: „Doamne, miluieşte!”, de mai multe ori cu glas mare. Şi, de vreme ce era mila Domnului chemată de mulţi, s-a alinat icoana din mişcare. Dar după puţin, iarăşi, ridicându-se şi sunet prin mişcarea sa făcând, a urcat în văzduh de la locul său. Şi strigând, toţi s-au adunat în altar, vrând să o sprijine cu mâinile, ca să nu cadă la pământ şi să se sfărâme, ci nimeni nu putea să o ajungă şi să se atingă de ea. Pentru că, pe deasupra mâinilor omeneşti prin văzduh purtându-se, de parcă ar fi avut picioare umbla prin biserică, nu degrab, ci foarte încet afară cu nevăzute mâini îngereşti a fost scoasă. Iar Papa cu tot clerul şi cu poporul, înspăimântându-se de acea preaslăvită vedere, mergea cu spaimă în urma icoanei. Iar ea, ducându-se la râul Tibru, s-a lăsat pe apă şi a înotat spre mare. Iar poporul de pe mal o urma, privind cum pluteşte, şi cu ochi înlăcrimaţi o petrecea pe aceea.

Papa vărsa lacrimi şi se tânguia, zicând: „Vai nouă, o, Împărăteasă! vai nouă, o, Doamnă! unde te duci de la noi, Dumnezeiescule Sicriu? Pentru că în chipul în care demult, pe ape, ai venit la noi, aşa acum, pe aceeaşi cale, de la noi pleci. Ne temem să nu ne ajungă şi pe noi, cei ce suntem în Roma, muncirea luptării de icoane, pentru care din cetatea lui Constantin ai fugit, şi acum, iarăşi, de la Roma fugi. Ci, o! Atotputernică, până când acel vifor

eretic, ce tulbură biserica lui Hristos". Acestea şi mai multe le rostea tânguindu-se Papa şi petrecând icoana, până când aceea, cu grabnică alergare pe repejunea apei depărtându-se, s-a făcut nevăzută ochilor lor. Şi a poruncit Papa să se scrie această preaslăvită minune în cărţile bisericeşti, spre aducerea aminte a neamurilor ce vor urma şi spre slava Maicii Domnului nostru Iisus Hristos, Care nişte minuni ca acestea lucrează. Iar icoana cea sfântă a ajuns a doua zi la Constantinopol, şi au aflat-o în liman, aproape de palatele împărăteşti. Şi au luat-o din apă nişte oameni credincioşi ce erau acolo şi au dus-o binecredincioasei împărătese Teodora, şi credeau că icoana este dintre acelea pe care luptătorii de icoane le aruncau în mare, legându-le de pietre grele, deci zicea împărăteasa că s-a dezlegat cumva icoana de piatra din adânc şi s-a ridicat deasupra.

În acea vreme, binecredinciosul împărat Mihail şi preasfinţitul patriarh Metodie au trimis din Constantinopol cu scrisori la Papa, la Roma, nişte oameni vestiţi din rânduielile duhovnicească şi mirenească, înştiinţându-l de soborul Sfinţilor Părinţi ce s-a ţinut la Constantinopol, la care s-a dat anatemei eresul luptării de icoane, iar cinstirea evlavioasă a sfintelor icoane iarăşi s-a întărit. Cu nişte împărăteşti şi patriarhale scrisori ca acestea ajungând trimişii la Roma, au veselit mult pe Papa şi pe toţi dreptcredincioşii. Şi fiind acolo, au auzit toate cele câte s-au întâmplat cu făcătoarele de minuni icoane a Mântuitorului şi a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu: cum, în zilele preasfinţitului papă Grigorie, la Roma, mai întâi una, apoi cealaltă pe mare a venit, slobozindu-se de preasfinţitul patriarh Ghermano. Şi cum nu de mult icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, singură pe sine luându-se, iarăşi din Roma a plecat. Acestea ei auzindu-le, au scris toate acele minunate povestiri, însemnând ziua şi ora plecării icoanei Preacuratei din Roma. Şi întorcându-se la Constantinopol, le-au

povestit împăratului şi maicii lui, împărăteasa Teodora, şi preasfinţitului patriarh Metodie. Şi aceia şi-au amintit îndată de icoana găsită în limanul mării şi au gândit: „Au nu este aceasta icoana din Roma?” După aceasta, degrabă au ajuns la Constantinopol nişte soli vestiţi pe care i-a trimis Papa din Roma la împărat şi la patriarh. Arătându-li-se acelora icoana găsită în limanul mării, îndată au recunoscut-o şi cu lacrimi au căzut în faţa ei, şi le spuneau tuturor că aceea este icoana ce a plecat de la dânşii. Şi comparând ziua însemnată şi ceasul purcederii ei din Roma şi al venirii la Constantinopol, au aflat aceia că într-o zi şi o noapte atât de depărtată cale a alergat. Şi au slăvit Tăria cea Atotputernică a lui Dumnezeu[3].

---

[3] Înseamnă că această sfântă icoană, după semnele pe care le poartă, pare a fi aceea de aici, din mănăstirea Pantocratului, ce se numește și a Neamţului, care are două feţe (adică pe o parte a icoanei este chipul Maicii Domnului, iar pe cealaltă, a Sfântului Marelui Mucenic Gheorghe). Fiindcă, după cum îndeobște se știe, patria Sfântului Mare Mucenic Gheorghe a fost Palestina, și cetatea Lida, unde după sfârșitul său cel mucenicesc a și fost înmormântat, după cum scrie Sfântul Simeon Metafrastul și alţii. Deci, de aici se vede că Sfântul Ghermano, Patriarhul Constantinopolului, zugrăvind chipul Născătoarei de Dumnezeu, l-a zugrăvit și pe Sfântul Mare Mucenic Gheorghe pe spatele icoanei. Care icoană, după cum se povestește, se afla în Constantinopol, până pe vremea împăratului Ioan Paleologul. Apoi se scrie că și aceasta de aici, din Mănăstirea Neamţului, de același împărat a fost trimisă în dar lui Alexandru Voievod cel Bun. Şi putem încheia că, precum icoana aceasta s-a dus din Constantinopol în vremea lui Leon Isaurul, pentru prigoana dreptcredincioșilor ce avea să vină de la numitul împărat, și a mers la Roma cea veche, pe atunci dreptcredincioasă, iar apoi, când Roma urma să se abată de la credinţa ortodoxă, s-a întors în Constantinopolul revenit acum la adevărata credinţă, unde a și petrecut atâţia ani, la fel, mai pe urmă, văzând că cetatea Constantinopolului va cădea în mâinile agarenilor, a binevoit a iconomisi ca, înainte de vremea aceea, să vină în acest pământ binecuvântat – în chipul arătat în istoria următoare – şi a se aşeza în această sfântă mănăstire ca să fie apărătoare şi scutitoare a toată ţara (notă în ediţia din 1847).

Atunci, preasfinţitul patriarh Metodie, cu tot clerul, şi împăratul, cu singlitul, luând acea sfântă icoană din palatele împărăteşti, cu tot poporul, în procesiune, au dus-o în Halcopratia şi în biserica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu au aşezat-o, bucurându-se de marele dar ce li s-a dat. De atunci, acea icoană a Maicii lui Dumnezeu s-a numit Romanca, pentru că de la Roma venise, şi se făceau de la dânsa minuni prea multe.

Sfârşitul cărţii Minunilor Maicii Domnului, şi lui Dumnezeu Slavă.

Hotărâre sinodicească pentru adeverirea minunilor[4]

Celor care nu primesc cu credinţă curată şi cu tot sufletul şi inima minunile cele de spaimă ale Mântuitorului nostru şi Dumnezeu, ale Stăpânei noastre Născătoare de Dumnezeu care L-a născut pe Dânsul fără de prihană şi ale celorlalţi sfinţi, ci se lasă ispitiţi de dovezi şi cuvinte sofisticeşti (amăgitoare) pentru a le prihăni ca pe unele ce ar fi cu neputinţă, sau a le tâlcui după cum li se pare lor, şi după a lor socoteală a le alcătui: Anatema.

Istorie

Pentru sfânta icoană a Preasfintei Stăpânei noastre Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Maria. Ce s-a aflat în scrisorile sfintei Mitropolii a Moldovei, scrise de preasfinţitul Gheorghie, Mitropolitul Moldovei, în anul 1723

Înştiinţare facem pentru obiceiul pământului Moldovei că, întâmplându-se aici domn măria sa Alexandru Voievod şi mitropolit preasfinţitul chir Iosif, care a fost şi la Soborul al optulea, şi cu părintele ieromonah

---

[4] Hotărârea aceasta sinodicească am tipărit-o aici, la sfârşitul minunilor Prealăudatei Stăpânei noastre Născătoare de Dumnezeu, după cum este în Triod în Duminica Ortodoxiei. (Cu toate că rânduiala unde este scrisă hotărârea aceasta încă nu se află în Trioadele româneşti, aici s-a pus din cel grecesc.) Pentru ca să o vadă câţi fără de socoteală socotesc şi, pizmuind, se îndoiesc, necrezând că cele scrise ar fi cu putinţă, să se smerească măcar, pentru a nu se supune sub anatema de mai sus, să creadă, mărturisind, că nu numai câte am scris, ci şi altele nenumărate poate să le săvârşească Împărăteasa cea atotputernică. Pentru ale cărei rugăciuni, o!, de am dobândi fericirea cea veşnică. Amin. (notă în ediţia din 1847)

Gheorghie Ţamblac, fiind mare bogoslov (care s-a şi săvârşit la Moscova). Înaintea acelui Sobor, fiind la Constantinopol împărat creştin Manuil Paleologul, iar fiul său Ioan[5] Paleologul era la Beci (sau Viena), fiindcă era ginere chesarului de Beci. Iar la bătrâneţe, Manuil Paleologul a trimis la Beci la fiul său Ioan, chemându-l să vină la Constantinopol, să fie împărat în locul lui Manuil, tatăl său. Deci, în drum spre Constantinopol, a trecut prin Ţara Moldovei, şi a ieşit în întâmpinarea lui fericitul Alexandru Voievod, cu tot senatul, asemenea şi preasfinţitul mitropolit chir Iosif, cu tot clerul, după cum se cuvine unui împărat creştin. Şi l-au petrecut până la cetatea Chiliei la Dunăre. Iar împăratul Ioan Paleologul, văzând ţară ca aceasta şi popor înţelept şi dreptcredincios, şi arhiereu şi cler învăţat şi împodobit cu toate obiceiurile creştineşti ale Bisericii Constantinopolului, s-a prea minunat şi a dat laudă lui Dumnezeu, zicând că ţară ca aceasta, cu toate darurile şi roadele pământului

[5] În unele izvoade este pus greşit Andronic, pentru că Ioan a fost numele fiului lui Manuil Paleologul (cel care a fost şi împărat). Deşi a avut alt fiu cu numele Andronic, şi nu frate, care şi a fost orbit, de tatăl lor Ioan Paleologul, ginerele lui Ioan Cantacuzino. Şi din ani se vede că Ioan Paleologul a fost acesta, care a fost şi la deşarta adunare de la Florenţa, precum şi aici se pomeneşte de Iosif Mitropolitul, care a fost şi el după aceea la Florenţa. Deci cu greşeală l-au numit Andronic în loc de Ioan, căci Andronic, fiul lui Manuil, nu a fost împărat, ci numai despot al Tesalonicului, pe care vânzându-l veneţienilor, s-a dus la Muntele Atonului şi a primit îngerescul chip, numindu-se din Andronic Acachie, unde a şi murit, fiind înmormântat la Mănăstirea Pantocratorului. Iar Ioan Paleologul a trecut prin Moldova, precum arată şi Gheorghie Franţi: că a scris tatălui său, Manuil Paleologul, din ţara ungurească, de i-a trimis corăbii la cetatea Chilia la Dunăre de l-au adus la Constantinopol, unde, după puţin timp murind tatăl său, a rămas el împărat. Şi a cinstit pe Alexandru Voievod cu nume de despot şi cu coroană crăiască, după cum arată şi Dimitrie Cantemir Voievod, în cartea sa, la fila 109. (notă în ediţia din 1847)

şi obiceiurile şi înţelepciunea şi iubirea de străini, aiurea nu a văzut, nici a auzit să fie.

Şi întrebându-l pe Alexandru Voievod cărei împărăţii sau crăii este închinat, măria sa a răspuns că îşi apără ţara cu sabia de toţi megieşii şi de toţi neprietenii. Şi întrebând şi pe preasfinţitul mitropolit chir Iosif cărei patriarhii este închinat, preasfinţia sa a răspuns că este închinat Ohridului. Şi a făgăduit luminatul împărat că, dacă va merge la Constantinopol, va face Moldova ca Ohridul şi ca Ciprul, nesupusă şi neplecată nici unei eparhii. Şi mergând la Constantinopol, a luat împărăţia, iar Manuil împăratul, tatăl lui Ioan, s-a călugărit. Şi strângând sobor cu patru patriarhi şi cu toţi mitropoliţii, a ridicat Mitropolia Moldovei de sub ascultarea Ohridului şi a aşezat-o să fie ca un Patriarh; cum este Ohridul şi Ciprul, aşa şi Moldova. Şi acele soborniceşti cărţi le-a trimis de la Constantinopol la Alexandru Voievod şi la preasfinţitul mitropolit chir Iosif. Şi au fost la Mănăstirea Neamţului, scrisori pe care, cu smeritul Gheorghie, cu mila lui Dumnezeu Mitropolit Moldovei, mărturisesc cu jurământ că le-am văzut cu ochii mei. Şi au fost la Mănăstirea Neamţului acele împărăteşti scrisori până la stricarea şi risipirea ţării, care s-a întâmplat în domnia lui Dumitraşcu Voievod. Iar cărţile acelea soborniceşti erau scrise pe pergament, cu pecetea pajură împărătească în argint şi cu iscăliturile patriarhilor şi a câţiva arhierei. Şi împreună cu acestea pomenite mai sus, împăratul Ioan Paleologul a trimis fericitului Alexandru Voievod coroană împărătească şi alurghidă, port pe care l-au ţinut toţi domnitorii, până la domnia lui Alexandru Voievod Lăpuşneanu. Şi a mai trimis împăratul Ioan Paleologul în dar preasfinţitului părinte chir Iosif Mitropolitul o sfântă icoană făcătoare de minuni, cu două feţe, pe o parte Preasfânta Curată Născătoare

de Dumnezeu şi pe cealaltă Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, care până astăzi se află în Mănăstirea Neamţului. Şi împreună cu aceasta, a trimis şi mitră şi sacos, căci mai înainte mitropoliţii Moldovei slujeau Sfânta Liturghie numai cu felon. Iar mama împăratului Ioan Paleologul, Ana, împărăteasa lui Manuil, şi măria sa a trimis dar Anei, doamna fericitului Alexandru Voievod, o icoană a Sfintei Ana, Maica Preacuratei Stăpânei noastre Născătoare de Dumnezeu, tot făcătoare de minuni, ferecată şi împodobită cu cheltuială împărătească. Iar măria sa doamna a trimis-o în dar Mănăstirii Bistriţa, fiind ctitorită această mănăstire de fericitul Alexandru Voievod şi de doamna sa Ana. Iar această icoană a Sfintei Ana, scoţându-se cu Litie din mănăstire la vreme de neploaie, îndată plouă, de nu peste tot, negreşit cât ţine hotarul mănăstirii.

Iar în zilele lui Ştefan Gheorghe Voievod, s-a întâmplat de a mers la Mănăstirea Neamţului şi Nicolae Gramaticul – fratele lui Postolache Milcul, căruia i-a tăiat nasul Ştefan Voievod, fiul lui Vasile Voievod –, care a tălmăcit şi Biblia din limba elinească pe limba românească, atunci când a fost la Constantinopol capichihaia lui Grigore Voievod, domnul Ţării Româneşti. Izvod pe care l-a dat în tipar Şerban Voievod Cantacuzino, domnul Ţării Româneşti. Şi Nicolae Gramaticul a citit acele hrisoave împărăteşti şi patriarhale, care scriau despre sfânta icoană de la Mănăstirea Neamţului că este făcătoare de minuni. Asemenea şi despre icoana Sfintei Ana de la Mănăstirea Bistriţei.

Iar Mitropolia Moldovei nu este plecată nici unui patriarh, precum arată Pravila cea mare, la filele 402 şi 403. Şi dacă cei din Ţara Românească spun că ei nu ştiu de unde au luat moldovenii această putere, de nu se pleacă nici Ohridului, nici Constantinopolului, noi ştim.

Această istorie am scris-o eu, Gheorghie, smeritul Mitropolit al Moldovei, cu mâna mea.

Iară când a fost Nicolae Gramaticul la Mănăstirea Neamţului, de a tălmăcit istoria aceasta, de pe acele hrisoave împărăteşti şi patriarhale, în zilele lui Ştefan Gheorghe Voievod, erau anii 1655 de la Hristos, februarie, 17. Iar de la Bătrânul Alexandru Voievod, erau anii 1401.

Istorie

Pentru sfinţirea bisericii ce se numeşte acum Mănăstirea Neamţului (după numele râului), cu hramul Înălţarea Domnului Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, de preasfinţitul Mitropolit al Sucevei, Chir Teoctist, care a fost şi egumen al acestui sfânt lăcaş al Neamţului, în vremea când s-a zidit sfânta biserică aceasta cu cheltuiala binecredinciosului şi de Hristos iubitorului domn al pământului Moldovei Ştefan Voievod cel Mare, fiul lui Bogdan Voievod.

În acea vreme a venit craiul leşesc Albert cu război asupra lui Ştefan Voievod, cu multă putere. Şi mult bătând asupra cetăţii Sucevei, n-a putut să o ia, şi s-a întors fără de ispravă.

Iar Ştefan Voievod s-a dus după dânsul cu putere, cu ostaşii săi. Şi ajungându-l în Codrii Cozminului, l-a bătut, sfărâmând puterile lui, în anul 1497, octombrie 26, în ziua Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, în al 41-lea an al domniei sale. Apoi, întorcându-se de la război cu mare biruinţă, la scaunul său la Suceava, aducând multe mii de leşi robi, în acelaşi an a mers la Mănăstirea Neamţului împreună cu preasfinţitul mitropolit chir Teoctist,

de a sfinţit biserica, în noiembrie, 14 zile. Despre care şi mitropolitul Teoctist zice că s-a ostenit împreună cu casnicii lui Ştefan Voievod şi cu fraţii ce se aflau atunci în acest sfânt lăcaş.

Această istorie s-a aflat într-o Sfântă Evanghelie sârbească, scrisă de mână pe pergament, ce se află până astăzi în această sfântă Mănăstire a Neamţului.

ACATISTUL BUNEIVESTIRI
a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu
şi pururea Fecioarei Maria

De este preot, zice: Binecuvântat este Dumnezeul nostru..., iar de este diacon, monah sau mirean, zice: Pentru rugăciunile Sfinţilor Părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.

Apoi: Împărate ceresc..., Sfinte Dumnezeule..., Slavă..., Şi acum..., Preasfântă Treime..., Doamne, miluieşte (de 3 ori), Slavă..., Şi acum..., Tatăl nostru... şi troparele:

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă...,

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri; că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău; toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum..., al Născătoarei de Dumnezeu:

Uşa milostivirii deschide-o nouă, binecuvântată Născătoare de Dumnezeu Fecioară, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, căci tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Apoi:

Cred întru unul Dumnezeu, Tatăl Atotţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, văzutelor tuturor şi nevăzutelor.

Şi întru unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, Care din Tatăl S-a născut mai înainte de toţi vecii; lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, iar nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut;

Care, pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire, S-a pogorât din ceruri şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Fecioara Maria şi S-a făcut om;

Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Ponţiu Pilat şi a pătimit şi S-a îngropat;

Şi a înviat a treia zi, după Scripturi.

Şi S-a înălţat la ceruri şi şade de-a dreapta Tatălui;

Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, a Cărui împărăţie nu va avea sfârşit.

Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, Care din Tatăl purcede, Cel ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, Care a grăit prin prooroci.

Întru una, sfântă, sobornicească şi apostolească Biserică;

Mărturisesc un Botez întru iertarea păcatelor;

Aştept învierea morţilor.

Şi viaţa veacului ce va să fie. Amin.

La Doamne, strigat-am...,
se cântă stihirile acestea, glasul al 6-lea:
Podobie: Toată nădejdea...

Sfatul cel mai înainte de veci descoperindu-l ţie, Fecioară, Gavriil a stat înaintea ta, închinându-se ţie şi zicând: bucură-te, pământul cel nesemănat, bucură-te,

rugul cel nears, bucură-te, adâncul cel ce cu anevoie poate fi văzut, bucură-te, podul care ne treci pe noi la ceruri şi scara cea înaltă pe care a văzut-o Iacob, bucură-te, năstrapă dumnezeiască cu mană, bucură-te, dezlegarea blestemului, bucură-te, chemarea lui Adam, Domnul este cu tine!

Te arăţi mie ca om, zis-a curata Fecioară către arhistrateg, şi cum vesteşti graiuri mai presus de om? Zis-ai că Dumnezeu va fi cu mine şi Se va sălăşlui în pântecele meu? Şi cum voi fi sălaş desfătat, spune-mi, şi loc sfinţirii Celui ce este mai presus de heruvimi? Nu mă înşela pe mine cu înşelăciune, că n-am cunoscut dulceaţa nunţii, sunt neîmpreunată, de nuntă nu m-am împărtăşit, deci cum voi naşte prunc?

Dumnezeu unde vieşte se biruieşte rânduiala firii, zis-a cel fără de trup, şi se lucrează cele ce sunt mai presus de om. Crede cuvintelor mele celor adevărate, ceea ce eşti cu totul sfântă şi fără de prihană. Iar ea a strigat: Fie mie acum după cuvântul tău, şi voi naşte pe Cel fără de trup, Care va lua din mine trup, pentru ca să ridice, cu împreunarea, ca un puternic, pe om la cinstea cea dintâi.

Slavă..., Şi acum..., glasul al 2-lea:

Taina cea din veac se descoperă astăzi şi Fiul lui Dumnezeu fiu al omului se face ca, luând ce este mai rău, să-mi dea mie ce este mai bun. Amăgitu-s-a de demult Adam şi, poftind să fie Dumnezeu, nu a fost, iar Dumnezeu Se face om, ca să facă pe Adam Dumnezeu. Să se veselească făptura şi să salte firea, că arhanghelul stă cu frică înaintea Fecioarei şi-i aduce bucurie în locul întristării. Cel ce Te-ai făcut om pentru milostivirea milei, Dumnezeul nostru, slavă ţie.

La Stihoavnă se cântă stihirile acestea, glasul 1:
Podobie: Ceea ce eşti bucuria...

Din crugurile cereşti zburând Gavriil în Nazaret, a stat înaintea Fecioarei Maria, zicând către dânsa: bucură-te, că ai să zămisleşti Fiu pe Cel mai de demult decât Adam, pe Făcătorul veacurilor şi Izbăvitorul celor ce-ţi cântă ţie: bucură-te, curată!

Stih: Ascultă, fiică, şi vezi şi pleacă urechea ta
şi uită poporul tău, şi casa părintelui tău.

Gavriil, aducând veste bună din cer Fecioarei, a zis: bucură-te, că ai să zămisleşti în pântecele tău pe Cel ce va încăpea în tine, dar în toate este neîncăput, şi ai să te arăţi Născătoare Celui ce a răsărit din Tatăl, mai înainte de luceafăr.

Stih: Feţei tale se vor ruga mai-marii poporului.

Cuvântul, Cel ce este împreună veşnic cu Tatăl cel fără de început, nedespărţindu-Se de Cel de sus, acum a venit la cei de jos, pentru preamarea Sa milostivire, făcându-I-se milă de alunecarea noastră şi luând sărăcia lui Adam, S-a închipuit în cel străin.

Stih: Tot pământul să se închine ţie şi să cânte ţie.

Cuvântul cel mai presus de fiinţă, Care este din Tatăl din veci şi din Maică sub vremi, arătându-Se lumii, chipul robului primeşte şi Se face trup, neosebindu-Se de Dumnezeire, şi zideşte pe Adam în pântecele aceleia, care L-a zămislit pe Dânsul fără de sământă.

Slavă..., Şi acum..., glasul al 2-lea:

Astăzi binevesteşte Gavriil celei pline de har: bucură-te, Maică, ceea ce eşti Fecioară şi nu ştii de nuntă! Nu te mira de chipul meu cel străin, nici nu te spăimânta,

că arhanghel sunt. Şarpele a înşelat pe Eva oarecând, iar eu acum binevestesc ţie bucurie: vei rămâne fecioară, dar vei naşte pe Domnul, Preacurată.

Apoi: Doamne, miluieşte (de 12 ori) Slavă..., Şi acum..., Veniţi să ne închinăm... (de 3 ori) şi

Psalmul 142

Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea, întru credincioşia Ta, auzi-mă, întru dreptatea Ta. Să nu intri la judecată cu robul Tău, că nimeni din cei vii nu-i drept înaintea Ta. Vrăjmaşul prigoneşte sufletul meu şi viaţa mea o calcă în picioare; făcutu-m-a să locuiesc în întuneric ca morţii cei din veac. Mâhnit e duhul în mine şi inima mea încremenită în lăuntrul meu. Adusu-mi-am aminte de zilele cele de demult; cugetat-am la toate lucrurile Tale, la faptele mâinilor Tale m-am gândit. Întins-am către Tine mâinile mele, sufletul meu ca un pământ însetoşat. Degrab auzi-mă, Doamne, că a slăbit duhul meu. Nu-ţi întoarce faţa Ta de la mine, ca să nu mă asemăn celor ce se coboară în mormânt. Fă să aud dimineaţa mila Ta, că la Tine îmi este nădejdea. Arată-mi calea pe care voi merge, că la Tine am ridicat sufletul meu. Scapă-mă de vrăjmaşii mei, că la Tine alerg, Doamne. Învaţă-mă să fac voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu. Duhul Tău cel bun să mă povăţuiască la pământul dreptăţii. Pentru numele Tău, Doamne, dăruieşte-mi viaţă. Întru dreptatea Ta scoate din necaz sufletul meu. Fă bunătate de stârpeşte pe vrăjmaşii mei şi pierde pe toţi cei ce necăjesc sufletul meu, că eu sunt robul Tău.

Slavă..., Şi acum..., Aliluia (de 3 ori).
Şi îndată se cântă: Dumnezeu este Domnul...
(de 3 ori), pe glasul al 8-leaşi, tot de 3 ori, troparul acesta:

Porunca cea cu taină luând-o întru cunoştinţă cel fără de trup, în casa lui Iosif degrab a stat înainte zicând celei ce nu ştia de nuntă: Cel ce a plecat, cu pogorârea, cerurile, încape fără de schimbare tot întru tine, pe Care şi văzându-L în pântecele tău, luând chip de rob, mă spăimântez a cânta ţie: bucură-te, Mireasă pururea Fecioară!

Apoi: Doamne, miluieşte (de 3 ori).
Slavă..., Şi acum...,

Psalmul 50

Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu. Că iată, întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea. Că iată, adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie. Stropimă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine. Dă-mi mie bucuria

mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte. Învăţa-voi pe cei fără de lege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta. Că de ai fi voit jertfă, ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi. Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea Ta, Sionului, şi să se zidească zidurile Ierusalimului. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Apoi:

CANONUL NĂSCĂTOAREI DE DUMNEZEU

Facere a lui Iosif

Cântarea 1, glasul al 4-lea
Irmosul:

Deschide-voi gura mea şi se va umple de Duhul şi cuvânt răspunde-voi împărătesei Maici, şi mă voi arăta luminat prăznuind, şi voi cânta minunile ei, bucurându-mă.

Stih: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu,
miluieşte-ne pe noi.

Pe tine, cartea lui Hristos cea însufleţită, pecetluită cu Duhul, văzându-te marele arhanghel, curată, a grăit către tine: bucură-te, ceea ce eşti locaşul bucuriei prin care se strică blestemul strămoaşei!

Bucură-te, Fecioară, mireasă dumnezeiască, îndreptarea lui Adam, şi omorârea iadului, bucură-te palatul Împăratului tuturor, ceea ce eşti cu totul fără de

prihană, bucură-te, scaunul cel de foc al Aceluia ce este atotţiitor!

Slavă...

Bucură-te, floarea cea neveştejită, singura care ai crescut Mărul cel cu miros bun, bucură-te, ceea ce ai născut mirosul cel bun al Împăratului tuturor, bucură-te, mântuirea lumii, ceea ce nu ştii de nuntă!

Şi acum...

Bucură-te, comoara curăţiei, prin care ne-am sculat din căderea noastră, bucură-te, stăpână, ceea ce eşti crin cu dulce miros, care umpli de bună mireasmă pe cei credincioşi, tămâia cea cu miros bun şi mirul cel cu mult preţ!

Cântarea a 3-a
Irmosul:

Pe ai tăi cântăreţi, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce eşti izvor viu şi îndestulat, care s-au împreunat ceată duhovnicească, întăreşte-i întru dumnezeiască mărirea ta, cununilor măririi învrednicindu-i.

Ceea ce ai răsărit spicul cel dumnezeiesc cu adevărat, ca o ţarină nearată, bucură-te, masa cea însufleţită, întru care a încăput pâinea vieţii, bucură-te, stăpână, care eşti izvorul apei vieţii cel nedeşertat!

Bucură-te, ceea ce ai născut credincioşilor pe Cel fără de prihană, bucură-te, mieluşeaua care ai născut pe Mieluşelul lui Dumnezeu, Cel ce a ridicat păcatele a toată lumea, bucură-te, curăţitoare caldă!

Slavă...

Bucură-te, luceafărul dimineţii cel prealuminat, care singură ai purtat pe soarele Hristos, bucură-te, ceea ce

ești locașul luminii, care ai stricat întunericul și ai izgonit de pretutindeni pe diavolii cei întunecați!

Bucură-te, ceea ce ești singura ușă prin care a trecut singur Cuvântul, stăpână, care ai sfărâmat cu nașterea ta încuietorile și ușile iadului, bucură-te, dumnezeiască intrare a celor ce se mântuiesc, ceea ce ești cu totul lăudată!

Cântarea a 4-a
Irmosul:

Cel ce șade întru slavă, pe scaunul Dumnezeirii, pe nor ușor a venit Iisus, Dumnezeul cel Preaînalt, și a mântuit pe cei ce cântă: slavă, Hristoase, puterii Tale!

Întru glasuri de cântări, cu credință grăim către tine, ceea ce ești cu totul lăudată: bucură-te, munte gras și închegat cu Duhul, bucură-te, sfeșnic și năstrapă, ceea ce porți mana, care îndulcește simțurile tuturor credincioșilor!

Bucură-te, Preacurată stăpână, care ești curățirea lumii, bucură-te, scară care ai înălțat cu harul pe toți de pe pământ, bucură-te, pod care cu adevărat treci din moarte la viață pe toți cei ce te laudă pe tine!

Bucură-te, Preacurată, ceea ce ești mai înaltă decât cerurile, care fără osteneală ai purtat în pântecele tău temelia pământului, bucură-te, roșeală care ai vopsit din sângele tău veșmântul cel dumnezeiesc al Împăratului puterilor!

Slavă...

Bucură-te, stăpână, care ai născut cu adevărat pe Dătătorul de lege, Care curățește în dar fărădelegile tuturor, adâncimea cea necuprinsă cu mintea, înălțimea cea nespusă, ceea ce nu știi de nuntă, prin care noi toți ne-am îndumnezeit!

Şi acum...

Pe tine, ceea ce ai împletit lumii cununa cea neîmpletită, Fecioară, păzitoarea tuturor şi îngrădirea şi întărirea şi scăparea cea sfinţită.

Cântarea a 5-a
Irmosul:

Spăimântatu-s-au toate de dumnezeiască mărirea ta, că tu, Fecioară care nu ştii de nuntă, ai avut în pântece pe Dumnezeu, Cel ce este peste toate, şi ai născut Fiu pe Cel fără de ani, Cel ce dăruieşte pace tuturor celor ce te laudă pe tine.

Bucură-te, preanevinovată, care ai născut Calea vieţii şi ai mântuit lumea din potopul păcatului, bucură-te, mireasă dumnezeiască, ceea ce eşti auzire şi grai înfricoşător, bucură-te, petrecerea Stăpânului făpturii!

Bucură-te, Preacurată, ceea ce eşti tăria şi întărirea oamenilor, loc de sfinţire a slavei, omorâre a iadului, cămară cu totul luminoasă, bucură-te, bucuria îngerilor, bucură-te, ajutătoarea celor ce se roagă ţie cu credinţă!

Bucură-te, stăpână, căruţa Cuvântului cea în chipul focului, raiule cel însufleţit, care ai în mijloc pomul vieţii, pe Domnul, a Cărui dulceaţă înviază pe cei ce se împărtăşesc cu credinţă şi care au fost supuşi stricăciunii!

Slavă...

Întăriţi fiind cu puterea ta, cu credinţă grăim ţie: bucură-te, cetatea Împăratului tuturor, despre care s-au grăit luminat cele preamărite şi vrednice a se auzi, muntele cel netăiat, bucură-te, adâncul cel nemăsurat!

Şi acum...

Ceea ce eşti sălaş desfătat al Cuvântului, bucură-te, bucură-te, Preacurată, vasul care ai scos mărgăritarul cel dumnezeiesc, bucură-te, împăcarea cea către

Dumnezeu, cu totul minunată, a tuturor celor ce pururea te fericesc pe tine, Născătoare de Dumnezeu!

Cântarea a 6-a
Irmosul:

Înţelepţii lui Dumnezeu, care faceţi acest praznic dumnezeiesc şi cu totul cinstit al Maicii lui Dumnezeu, veniţi să plesnim cu mâinile, slăvind pe Dumnezeu, Cel ce S-a născut dintr-însa.

Ceea ce eşti cămară neîntinată a Cuvântului şi pricină îndumnezeirii tuturor, bucură-te, Preacurată, chemarea proorocilor, bucură-te, podoaba apostolilor!

Dintru tine a căzut roua care a stins văpaia mulţimii idolilor, pentru aceea, grăim ţie: bucură-te, lână plină de rouă, pe care, Fecioară, Ghedeon mai înainte a văzut-o!

Slavă...

Iată, Fecioară: bucură-te, grăim ţie, fii adăpostire şi linişte celor ce ne învăluim întru adâncul scârbelor şi al tuturor smintelilor potrivnicului!

Şi acum...

Ceea ce eşti pricina bucuriei, umple de har gândul nostru, ca să grăim ţie: bucură-te, rugul cel nears şi norul cel cu totul luminos, care neîncetat umbreşti pe cei credincioşi!

Condacele şi Icoasele

Condacul 1:

Apărătoare Doamnă, pentru biruinţă, mulţumiri, izbăvindu-ne din nevoi, aducem ţie, Născătoare de Dumnezeu, noi, robii tăi. Ci, ca aceea ce ai stăpânire ne-

biruită, izbăveşte-ne din toate nevoile, ca să strigăm ţie: Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!

Icosul 1:

Îngerul cel întâistătător din cer a fost trimis să-i zică Născătoarei de Dumnezeu: Bucură-te! Şi, împreună cu glasul lui cel netrupesc, văzându-Te, Doamne, întrupat, s-a înspăimântat şi i-a stat înainte, grăindu-i unele ca acestea:

Bucură-te, cea prin care răsare bucuria;
Bucură-te, cea prin care piere blestemul;
Bucură-te, chemarea lui Adam celui căzut;
Bucură-te, ştergerea lacrimilor Evei;
Bucură-te, înălţime, întru care cu anevoie se suie gândurile omeneşti;
Bucură-te, adâncime, care nu te poţi lesne vedea cu ochii îngereşti;
Bucură-te, că eşti scaun Împăratului;
Bucură-te, că porţi pe Cel ce pe toate le poartă;
Bucură-te, steaua care arăţi Soarele;
Bucură-te, pântecele dumnezeieştii întrupări;
Bucură-te, cea prin care se înnoieşte făptura;
Bucură-te, cea prin care prunc Se face Făcătorul;
Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!

Condacul al 2-lea:

Ştiindu-se pe sine sfânta întru curăţie, a zis lui Gavriil cu îndrăznire: Preaslăvitul tău glas cu anevoie se arată a fi primit sufletului meu; că naştere cu zămislire fără sământă, cum îmi spui? Cântând: Aliluia!

Icosul al 2-lea:

Înţelesul cel greu de pătruns căutând Fecioara să-l înţeleagă, a grăit către cel ce slujea: Din pântece curat,

cum este cu putinţă să Se nască Fiu, spune-mi? Către care el a zis cu frică, însă, grăind aşa:

Bucură-te, tăinuitoarea sfatului celui nespus;

Bucură-te, încredinţarea celor ce au trebuinţă de tăcere;

Bucură-te, începutul minunilor lui Hristos;

Bucură-te, capul poruncilor Lui;

Bucură-te, scara cerească, pe care S-a pogorât Dumnezeu;

Bucură-te, podul care treci la cer pe cei de pe pământ;

Bucură-te, minunea mult slăvită de îngeri;

Bucură-te, ceea ce le eşti diavolilor rană de mult plâns;

Bucură-te, ceea ce ai născut Lumina cea neapusă;

Bucură-te, ceea ce n-ai învăţat pe nimeni în ce chip s-a petrecut;

Bucură-te, ceea ce întreci mintea celor înţelepţi;

Bucură-te, ceea ce luminezi gândurile credincioşilor;

Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!

Condacul al 3-lea:

Puterea Celui de sus a umbrit-o atunci, spre zămislire, pe ceea ce nu ştia de nuntă; şi pântecele ei cel cu bună roadă, ca o ţarină dulce, l-a arătat tuturor celor ce vor fi să secere mântuire, când vor cânta aşa: Aliluia!

Icosul al 3-lea:

Având Fecioara în pântece pe Dumnezeu primit, a alergat la Elisabeta; iar pruncul acesteia, îndată cunoscându-i închinarea, s-a bucurat şi, cu săltări în pântece, ca şi cum ar fi cântat, a grăit către Născătoarea de Dumnezeu:

Bucură-te, viţa mlădiţei celei neveştejite;

Bucură-te, câştigarea rodului celui fără de moarte;

Bucură-te, ceea ce ai lucrat pe Lucrătorul iubirii de oameni;

Bucură-te, ceea ce ai născut pe Săditorul vieţii noastre;

Bucură-te, brazdă care ai crescut înmulţirea milelor;

Bucură-te, masă care porţi îndestularea milostivilor;

Bucură-te, ceea ce înfloreşti raiul desfătării;

Bucură-te, ceea ce găteşti adăpostire sufletelor;

Bucură-te, tămâia rugăciunii cea bine primită;

Bucură-te, curăţia a toată lumea;

Bucură-te, bunăvoirea a lui Dumnezeu către noi, cei muritori;

Bucură-te, îndrăznirea celor muritori către Dumnezeu;

Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!

Condacul al 4-lea:

Vifor de gânduri necredincioase având întru sine, înţeleptul Iosif s-a tulburat, uitându-se la tine, cea neamestecată cu nunta, gândind că ești furată de nuntă, tu, ceea ce eşti fără de prihană; iar când a cunoscut că zămislirea ta este de la Duhul Sfânt, a zis: Aliluia!

Icosul al 4-lea:

Auzit-au păstorii pe îngeri lăudând venirea cu trupul a lui Hristos şi, alergând spre Acesta ca spre un păstor, L-au văzut ca pe un miel fără prihană hrănindu-se în braţele Mariei, pe care lăudând-o, au zis:

Bucură-te, Maica Mielului şi a Păstorului;

Bucură-te, staulul oilor celor cuvântătoare;

Bucură-te, ceea ce eşti chinuirea vrăjmaşilor celor nevăzuţi;

Bucură-te, ceea ce deschizi uşile raiului;

Bucură-te, că cele cereşti împreună se bucură cu cele pământeşti;

Bucură-te, că cele pământeşti împreună dănţuiesc cu cele cereşti;

Bucură-te, gura apostolilor cea netăcută;

Bucură-te, îndrăznirea cea nebiruită a purtătorilor de chinuri;

Bucură-te, temeiul cel tare al credinţei;

Bucură-te, cunoştinţa cea luminoasă a darului;

Bucură-te, cea prin care s-a golit iadul;

Bucură-te, cea prin care ne-am îmbrăcat cu slavă;

Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!

Condacul al 5-lea:

Steaua cea cu dumnezeiască mergere văzând-o înţelepţii, au mers pe urma luminii ei; şi, ţinând-o ca pe o făclie, cu dânsa căutau pe puternicul Împărat; şi, ajungând la Cel neajuns, s-au bucurat cântându-I: Aliluia!

Icosul al 5-lea:

Văzut-au pruncii haldeilor în braţele Fecioarei pe Cel ce a zidit pe om cu mâna; şi, cunoscându-L a le fi Stăpân, deşi luase chip de rob, s-au nevoit cu daruri a-L sluji şi a-i cânta celei binecuvântate:

Bucură-te, Maica stelei celei neapuse;

Bucură-te, raza zilei celei de taină;

Bucură-te, ceea ce ai stins cuptorul înşelăciunii;

Bucură-te, ceea ce luminezi pe tăinuitorii Treimii;

Bucură-te, ceea ce ai aruncat din dregătorie pe chinuitorul cel fără de omenie;

Bucură-te, ceea ce ai arătat pe Domnul Hristos, iubitorul de oameni;

Bucură-te, ceea ce ne-ai izbăvit din slujirea cea idolească;

Bucură-te, ceea ce ne curăţeşti de lucrurile cele întinate;

Bucură-te, ceea ce ai stins închinarea la foc;

Bucură-te, ceea ce ne-ai potolit văpaia patimilor;

Bucură-te, îndreptătoarea înţelepciunii celor credincioşi;

Bucură-te, veselia tuturor neamurilor;

Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!

Condacul al 6-lea:

Vestitori purtători de Dumnezeu făcându-se magii, s-au întors în Babilon, împlinindu-Ţi proorocia şi tuturor mărturisindu-Te pe Tine, Hristoase, au lăsat pe Irod ca pe un mincinos, că nu ştia să cânte: Aliluia!

Icosul al 6-lea:

Strălucind în Egipt Tu, Lumina adevărului, ai izgonit întunericul minciunii. Că idolii lui, nerăbdând tăria Ta, Mântuitorule, au căzut; iar cei ce de ei au scăpat îi cântau către Născătoarea de Dumnezeu:

Bucură-te, îndreptarea oamenilor;

Bucură-te, căderea demonilor;

Bucură-te, ceea ce ai zdrobit stăpânia înşelăciunii;

Bucură-te, ceea ce ai vădit înşelăciunea idolească;

Bucură-te, mare care ai înecat pe netrupescul faraon;

Bucură-te, piatră care ai adăpat pe cei însetaţi de viaţă;

Bucură-te, stâlp de foc care călăuzești pe cei ce sunt în întuneric;

Bucură-te, acoperământul lumii cel mai lat decât norul;

Bucură-te, hrană şi năstrapă cu mană;

Bucură-te, slujitoarea bucuriei celei sfinte;

Bucură-te, pământul făgăduinţei;

Bucură-te, izvorâtoare de miere şi lapte;
Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!

Condacul al 7-lea:

Vrând Simeon să se mute din veacul acesta înşelător, Te-ai dat lui ca un prunc; dar Te-ai făcut cunoscut lui şi ca Dumnezeu desăvârşit. Pentru aceea, s-a mirat de înţelepciunea Ta cea nespusă, cântând: Aliluia!

Icosul al 7-lea:

Arătat-a făptură nouă arătându-Se Făcătorul nouă, celor ce suntem făcuţi de Dânsul, răsărind din pântecele cel fără sământă şi păzindu-l întreg, precum a fost; ca noi, văzând minunea, să o lăudăm, grăind:
Bucură-te, floarea nestricăciunii;
Bucură-te, cununa înfrânării;
Bucură-te, ceea ce ai strălucit chipul învierii;
Bucură-te, ceea ce ai arătat viaţa îngerească;
Bucură-te, pomul cel cu luminoasă roadă, din care se hrănesc credincioşii;
Bucură-te, copacul cel înfrunzit cu bună umbră, sub care mulţi se odihnesc;
Bucură-te, ceea ce ai purtat în pântece pe Îndreptătorul celor rătăciţi;
Bucură-te, ceea ce ai născut pe Mântuitorul celor robiţi;
Bucură-te, îmblânzirea Judecătorului celui drept;
Bucură-te, iertarea multor greşiţi;
Bucură-te, haina celor goi de îndrăzneală;
Bucură-te, dragostea care biruieşte toată dorirea;
Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!

Condacul al 8-lea:

Văzând naştere minunată, să ne înstrăinăm de lume, mutându-ne mintea la cer; că pentru aceasta Preaînaltul

Dumnezeu pe pământ S-a arătat om smerit, vrând să tragă la înălţime pe cei ce-I cântă: Aliluia!

Icosul al 8-lea:

Cu totul a fost între cei de jos, iar de cei de sus nicicum nu S-a depărtat Cuvântul cel necuprins; că dumnezeiască pogorâre a fost, iar nu mutare din loc, şi naştere din Fecioară primitoare de Dumnezeu, care aude acestea:

Bucură-te, încăperea lui Dumnezeu celui neîncăput;

Bucură-te, uşa tainei celei de cinste;

Bucură-te, auzirea cea cu nepricepere pentru cei necredincioşi;

Bucură-te, lauda cea fără de îndoială a celor credincioşi;

Bucură-te, purtătoarea cea preasfântă a Celui ce este pe heruvimi;

Bucură-te, sălaşul cel preaslăvit al Celui ce este pe serafimi;

Bucură-te, ceea ce ai adunat lucruri potrivnice întru una;

Bucură-te, ceea ce ai unit fecioria şi naşterea;

Bucură-te, cea prin care s-a dezlegat călcarea poruncii;

Bucură-te, cea prin care s-a deschis raiul;

Bucură-te, cheia împărăţiei lui Hristos;

Bucură-te, nădejdea bunătăţilor celor veşnice;

Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!

Condacul al 9-lea:

Toată firea îngerească s-a minunat de lucrul cel mare al întrupării Tale; că pe Cel neapropiat, ca Dumnezeu, L-a văzut om apropiat tuturor, vieţuind împreună cu noi şi auzind de la toţi aşa: Aliluia!

Icosul al 9-lea:

Retorii cei multvorbitori îi vedem tăcând ca nişte peşti fără de glas când voiesc a vorbi despre tine, Născătoare

de Dumnezeu; că nu se pricep să spună în ce chip şi fecioară ai rămas şi ai putut naşte. Iar noi, minunându-ne de o taină ca aceasta, cu credinţă cântăm:

Bucură-te, sălaşul înţelepciunii lui Dumnezeu;

Bucură-te, comoara rânduielii Lui;

Bucură-te, ceea ce pe filosofi îi arăţi neînţelepţi;

Bucură-te, ceea ce ai vădit pe cei meşteri la cuvânt a fi necuvântători;

Bucură-te, că au înnebunit întrebătorii cei cumpliţi;

Bucură-te, că s-au veştejit făcătorii de basme;

Bucură-te, ceea ce ai risipit vorbele cele încâlcite ale atenienilor;

Bucură-te, ceea ce ai umplut mrejele pescarilor;

Bucură-te, ceea ce ne-ai ridicat din adâncul necunoştinţei;

Bucură-te, ceea ce pe mulţi i-ai luminat la minte;

Bucură-te, corabia celor ce vor să se mântuiască;

Bucură-te, limanul celor ce umblă cu corăbiile acestei vieţi;

Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!

Condacul al 10-lea:

Vrând Împodobitorul tuturor să mântuiască lumea a venit la ea, precum i se făgăduise şi, Păstor fiind, ca un Dumnezeu, pentru noi S-a arătat om ca noi. Căci, cu asemănarea chemând pe cel asemenea, ca un Dumnezeu aude: Aliluia!

Icosul al 10-lea:

Zid eşti fecioarelor, Născătoare de Dumnezeu Fecioară, şi tuturor celor ce aleargă la tine: că Făcătorul cerului şi al pământului te-a gătit pe tine, Curată, sălăşluindu-Se în pântecele tău şi învăţându-i pe toţi să cânte ţie:

Bucură-te, turnul fecioriei;

Bucură-te, uşa mântuirii;

Bucură-te, începătoarea prefacerii celei pline de înţeles;

Bucură-te, dătătoarea darului celui dumnezeiesc;

Bucură-te, că tu ai înnoit pe cei zămisliţi întru ruşine;

Bucură-te, că tu ai învăţat pe cei lipsiţi de minte;

Bucură-te, ceea ce ai stricat pe stricătorul gândurilor;

Bucură-te, ceea ce ai născut pe Semănătorul curăţiei;

Bucură-te, cămara nunţii celei fără de sămânţă;

Bucură-te, ceea ce ai unit cu Domnul pe cei credincioşi;

Bucură-te, ceea ce între fecioare ai fost unică hrănitoare de prunc;

Bucură-te, cămara cea împodobită a sufletelor sfinţilor;

Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!

Condacul al 11-lea:

Împărate sfinte, de Ţi-am aduce cântări şi psalmi la număr întocmai ca nisipul, nimic nu plinim cum se cuvine, că se biruieşte toată cântarea care se îndreaptă spre mulţimea milelor Tale celor multe, pe care le-ai dat celor ce-Ţi cântă: Aliluia!

Icosul al 11-lea:

Făclie primitoare de lumină, arătată celor ce sunt întru întuneric, o vedem pe Preasfânta Fecioară; că, aprinzând în sine Focul cel netrupesc, pe toţi îi îndreptează spre cunoştinţa cea dumnezeiască, ce luminează mintea cu raza ei şi se cinsteşte cu chemarea aceasta:

Bucură-te, raza Soarelui celui înţelegător;

Bucură-te, raza Luminii celei neapuse;

Bucură-te, fulgerul care luminezi sufletele;

Bucură-te, ceea ce îi îngrozeşti pe vrăjmaşi ca un tunet;

Bucură-te, că din tine a răsărit strălucirea cea cu multă lumină;

Bucură-te, că ai izvorât râul cel ce curge cu ape multe;

Bucură-te, ceea ce ne-ai arătat chipul cristelniţei;

Bucură-te, ceea ce curăţeşti întinăciunea păcatului;

Bucură-te, baie care speli conştiinţa;

Bucură-te, pahar, care dai gust bucuriei;

Bucură-te, mireasma mirosului celui bun al lui Hristos;

Bucură-te, viaţa veseliei celei de taină;

Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!

Condacul al 12-lea:

Vrând să dea har datoriilor celor de demult, Dezlegătorul tuturor datoriilor omeneşti a venit singur la cei ce se îndepărtaseră de harul Lui şi, rupând zapisul, aude de la toţi cântarea: Aliluia!

Icosul al 12-lea:

Cântând naşterea ta, te lăudăm toţi ca pe o biserică însufleţită, Născătoare de Dumnezeu, că, locuind în pântecele tău, Domnul, Care ţine toate cu mâna, a sfinţit, a slăvit şi a învăţat pe toţi să-ţi cânte:

Bucură-te, locaşul lui Dumnezeu Cuvântul;

Bucură-te, sfântă care eşti mai mare decât sfinţii;

Bucură-te, chivot poleit cu Duhul;

Bucură-te, comoara vieţii cea nedeşertată;

Bucură-te, coroana cea scumpă a împăraţilor celor credincioşi;

Bucură-te, lauda cea de cinste a preoţilor celor cuvioşi;

Bucură-te, stâlpul neclintit al Bisericii;
Bucură-te, zidul cel nebiruit al împărăţiei;
Bucură-te, cea prin care se înalţă biruinţele;
Bucură-te, cea prin care surpă vrăjmaşii;
Bucură-te, tămăduirea trupului meu;
Bucură-te, mântuirea sufletului meu;
Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!

Condacul al 13-lea:

O, Maică prealăudată, care ai născut pe Cuvântul, Cel ce este mai sfânt decât toţi sfinţii, primind acest dar de acum, izbăveşte de toată ispita şi scoate din chinul ce va să fie pe toţi cei care-ţi cântă: Aliluia! (acest condac se zice de trei ori)

Apoi iarăşi se citeşte Icosul întâi: Îngerul cel întâistătător... şi Condacul întâi: Apărătoare Doamnă...

Apoi rugăciunea către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu:

O, Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, Fecioară stăpână, ceea ce eşti mai înaltă şi mai presus decât îngerii şi arhanghelii şi mai cinstită decât toată făptura; mirarea cea mare a îngerilor, propovăduirea proorocilor, podoaba cea aleasă a arhanghelilor, întărirea cea tare a mucenicilor, lauda cea preamărită a apostolilor, povăţuitoarea cea tare a călugărilor, înfrânarea cea tare a postitorilor, curăţia şi slava fecioarelor, veselia cea lină a maicilor, înţelepciunea şi învăţătura pruncilor, cârmuitoarea săracilor şi a văduvelor; îmbrăcăminte celor goi, sănătate celor bolnavi, izbăvire celor robiţi; linişte celor de pe mare, liman bun celor înviforaţi, povăţuitoare neostenită celor rătăciţi, mergere uşoară celor călători, odihnă bună celor osteniţi, acoperământ şi scăpare celor asupriţi; nădejde celor

fără de nădejde, ajutătoare celor lipsiţi; celor săraci bogăţie neîmpuţinată, celor întristaţi de-a pururea mângâiere, celor pe care nu-i iubeşte nimeni iubire cu smerenie; celor păcătoşi mântuire către Dumnezeu; tuturor creştinilor ocrotire tare, ajutătoare nebiruită şi folositoare. Prin tine Cel nevăzut S-a făcut văzut, pentru care aducem rugăciune ţie, noi robii tăi, Doamna noastră. O, preamilostivă împărăteasă a Luminii celei înţelegătoare şi preamărită, care ai născut pe Împăratul nostru, Hristos Dumnezeu, Cel ce dă viaţă tuturor, ceea ce eşti slăvită de cele cereşti, minte îngerească, stea cu totul luminoasă şi mai sfântă decât toţi sfinţii; împărăteasa împăraţilor, Stăpâna tuturor făpturilor, Fecioară încuviinţată de Dumnezeu, Mireasă nestricată, palat al Preasfântului Duh, tron de foc al nevăzutului Împărat, chivot ceresc, purtător al Cuvântului lui Dumnezeu, căruţa cea în chipul focului; odihna Dumnezeului celui viu, zămislirea negrăită a trupului lui Hristos, cuibul Vulturului ceresc, turtureaua cea cu bună glăsuire, porumbiţa cea preabună, lină şi fără de răutate; Maică iubitoare de fii, adâncul milelor, picătura care risipeşti mânia lui Dumnezeu, adâncimea cea nemăsurată, taina cea negrăită, minunea cea neştiută, minune nespusă; Biserică nefăcută de mână omenească a Însuşi Împăratului tuturor veacurilor; tămâia cea cu bun miros, veşmânt cinstit, porfiră de Dumnezeu ţesută, rai sufletesc, odrasla pomului celui de viaţă purtător, floarea cea preafrumoasă, care ai înflorit nouă veselia cerească, strugurele mântuirii noastre, paharul Împăratului ceresc, întru care s-a dres de la Duhul Sfânt vinul harului Celui neîmpuţinat; solitoarea legii, începătura credinţei celei adevărate a lui Hristos, turnul cel neclintit, pieirea ereticilor, sabia mâniei lui Dumnezeu împotriva tuturor celor nelegiuiţi;

îngrozire diavolilor, biruinţă în războaie, păzitoare adevărată tuturor creştinilor şi lumii încredinţată mântuire. O, întru tot milostivă Doamnă Fecioară, Stăpână Născătoare de Dumnezeu, auzi-ne pe noi cei ce ne rugăm ţie şi arată mila ta poporului dreptcredincios; roagă pe Fiul tău să ne izbăvească de tot răul. Şi păzeşte locaşul acesta şi toate oraşele şi satele creştineşti şi tot poporul cel binecredincios, care scapă la tine şi cheamă numele tău cel sfânt, de toate năpăstuirile, de boală, de cutremur, de potop, de foc, de sabie, de venirea altor neamuri asupra noastră şi de războiul cel dintre noi, de toate durerile şi tot necazul. Ca să nu fie împuţinaţi robii tăi nici cu răni, nici cu îngrozire, nici cu moarte, nici cu dreapta mânie a lui Dumnezeu; ci îi păzeşte şi îi mântuieşte cu mila ta, Doamnă, ceea ce te rogi pentru noi şi pentru buna întocmire a văzduhului, spre vremi aducătoare de roadele cele de folos, pe care le dăruieşti nouă. Izbăveşte, ridică şi miluieşte, Stăpână preamilostivă, Născătoare de Dumnezeu prealăudată, de toate nevoile pe cei ce sunt în primejdii. Adu-ţi aminte de robii tăi şi nu trece cu vederea lacrimile şi suspinarea lor; ci ne înnoieşte pe noi cu bunătatea ta, ca să ne mângâiem cu mulţumire, aflându-te pe tine ajutătoare. Milostiveşte-te, Doamnă preacurată, spre ajutorul poporului celui binecredincios. Nădejdea noastră, adună pe cele risipite: pe cei rătăciţi pe cale povăţuieşte-i, pe cei căzuţi de la dreapta credinţă iarăşi la credinţă întoarce-i, pe cei bătrâni sprijineşte-i, pe cei tineri îi învaţă, pe prunci hrăneşte-i şi preamăreşte pe cei ce te preamăresc; dar, mai ales, păzeşte Sfântă Biserica Fiului tău şi o fereşte întru lungime de zile. O, milostivă şi preaîndurată împărăteasă a cerului şi a pământului, Născătoare de Dumnezeu, pururea Fecioară, miluieşte cu mijlocirea ta poporul drept-

credincios şi toată dreptcredincioasa creştinătate. Păzeşte-o sub acoperământul milei tale, apăr-o pe ea cu cinstitul tău acoperământ şi roagă pe Hristos, Dumnezeul nostru, pe Care mai presus de fire L-ai întrupat, să ne încingă pe noi cu putere de sus, ca să ne putem apăra împotriva vrăjmaşilor noştri văzuţi şi nevăzuţi ce se luptă împotriva noastră. Miluieşte şi mântuieşte cu rugăciunile tale, Maică, pe Prea Fericitul Părintele nostru (N), Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, pe (Înalt) Prea Sfinţitul (Arhi-) Episcopul (şi Mitropolitul) nostru (N) şi pe toţi ortodocşii arhierei, preoţi şi diaconi şi pe tot clerul bisericesc şi pe tot poporul dreptcredincios care se închină icoanei tale. Caută spre noi toţi cu folosinţa ta cea preamilostivă, ridică-ne pe noi din adâncul păcatelor şi ne luminează ochii inimii spre căutarea mântuirii. Milostivă fii nouă aici, iar la înfricoşătoarea judecată, pe Fiul tău pentru noi roagă-L. Pe cei ce s-au mutat întru dreaptă credinţă din această viaţă în cea veşnică, împreună cu îngerii, cu arhanghelii şi cu toţi sfinţii, împărtăşeşte-i ca să stea de-a dreapta Fiului tău şi Dumnezeu; şi cu rugăciunea ta învredniceşte pe toţi ortodocşii creştini să vieţuiască cu Hristos, şi cu bucurie în locaşurile îngereşti să se desfăteze. Că tu eşti, Doamnă, slavă a celor cereşti şi ajutătoarea pământenilor; tu eşti nădejdea şi folositoarea tuturor celor ce aleargă la tine şi cer ajutorul tău cel sfânt; şi tu eşti rugătoarea cea fierbinte către Fiul tău şi Dumnezeul nostru, că rugăciunile Maicii mult pot spre îmblânzirea Stăpânului. Şi, cu a ta mijlocire, îndrăznim să ne apropiem de sfântul altar, de harul preasfintelor şi de viaţă făcătoarelor Taine, deşi suntem nevrednici. Pentru aceea, şi pe icoană văzând chipul tău cel întru tot cinstit şi pe Cel Atotţiitor cu mâna ţinând, ne bucurăm noi păcătoşii şi, cu umilinţă căzând, pe acesta cu

dragoste şi cu frică îl sărutăm, aşteptând, Doamnă, prin sfintele şi de Dumnezeu primitele tale rugăciuni, să ajungem la cele cereşti ale vieţii celei fără de sfârşit, şi să stăm fără de ruşine în ziua judecăţii de-a dreapta Fiului tău şi Dumnezeului nostru, slăvindu-L pe El împreună cu Cel fără de început al Lui Părinte şi cu Preasfântul şi Bunul şi de viaţă făcătorul Lui Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Rugăciune către Preacurata Născătoare de Dumnezeu din Apantisma luată, cu numărul 11

Ceea ce singură eşti bucurie celor scârbiţi şi părtinitoare celor nedreptăţiţi; mângâiere celor ce plâng şi ajutor celor neajutoraţi; cercetare celor neputincioşi şi acoperământ şi sprijin celor ce se chinuiesc; liman celor ce se înfricoşează şi toiag orbilor; povăţuitoare celor rătăciţi şi scăpare tare celor din nevoi; Născătoare a lui Dumnezeu cu totul fără prihană, ia aminte la această ticăloasă şi netrebnică rugăciune a mea, pe care o aduc ţie întru înghesuirea inimii, şi mă slobozeşte de viforul cel rău al gândurilor. Izbăveşte-mă pe mine de somnul cel greu care mi s-a pricinuit mie din lenevire şi depărtează de la mine trândăvia cea cumplită. Izbăveşte-mă de tirania cea amară a dracilor şi mă răpeşte de la obiceiul cel rău al patimilor. Şi, precum ştii, mântuieşte-mă pe mine, nevrednicul robul tău, cel ce în tine, după Dumnezeu, mi-am pus nădejdile mântuirii.

Dă-mi mie, Preacurată, cu osârdie să fac poruncile Fiului tău şi Dumnezeului nostru şi să păzesc totdeauna aşezămintele Lui cele mântuitoare. Şi mă întăreşte ca în cuget priveghetor şi cu minte deşteaptă să întâm-

pin slavosloviile Lui cele bine primite. Că ţie, pricinuitoarea bunătăţilor şi ajutătoarea, nădăjduindu-mă, aduc această cerere. Deci să nu cad din nădejdea cea către tine, Preacurată, nici să mă întorc smerit şi ruşinat. Ci să aflu prin tine, de Dumnezeu dăruită Stăpână, degrab sfârşitul cererilor mele. Ca totdeauna, ca pe o ajutătoare a noastră, a păcătoşilor, şi împlinitoare a cererilor mele, să te laud şi să te măresc pe tine. Acum şi pururea, şi în vecii vecilor. Amin.

O, Preasfântă Maică Fecioară,
cea cu totul milostivă.
Această puţină osteneală o primeşte,
şi cu darul tău ne întăreşte.
Ca şi de-aici înainte,
să ne ostenim cu luare aminte.
Iar osârdnicului cetitor,
pe lângă duh pricepător.
Dă-i şi duh de blândeţe,
ca prin acela să se înveţe.
Să ne creadă osteneala,
care a ocolit cât putu greşeala.
Sfârşit

Design: Ana Maria Chiribuță
Corector: Lia Gociu
Tehnoredactor: Gabriela Radu
Prepress: Mariana Enache
DTP: Leonard Lunguleac

Bun de tipar: octombrie 2008. Apărut: 2008
Editura TRINITAS, Cuza-Vodă 51, 700038, Iași
Tel.: (0232)216693; (0232)218324; Fax (0232)216694
http://www.trinitas.ro; E-mail: editura\trinitas.ro
Tiparul executat la Tipografia TRINITAS
E-mail: tipografia\trinitas.ro
Format net: 14 x 20 cm